

FILE DIN PROCESUL COMUNISMULUI

TRAIAN POPESCU

S-a scris în special în ultimii 10 ani destul de mult despre ororile și crimele comunismului, dar se pare că insuficient pentru a se crea un curent de opinie în masă, care să conducă la constientizarea societății noastre. La această situație au contribuit doi factori principali și anume: unul intern și altul extern. Cartile care au dezvăluit atrocitățile din țara noastră nu au putut beneficia de un tiraj de masă și de o difuzare corespunzătoare, astfel încât ele să poată ajunge în cât mai multe mâini și în special la cei tineri. În mod deliberat în școli s-a evitat subiectul, nefiind introdus în programa analitică a acestora, astfel încât dascălii noștri au putut ocoli nestânjeniti tematica pe cât de zguduitoare, pe atât de nedorită de mulți concetățeni. Televiziunea, sursa principală de informare și patrundere în case, și-a început dezvăluirile în emisiunea concepută de d-na Lucia Hossu Longin, a cărei programare încet, încet, a fost aruncată către orele de minimă audiență pentru că până la urmă să fie aproape desființată.

În toată această perioadă circula între foștii ostracizați ai comunismului zicala: "Noi scriem, noi citim."

Era dintr-un punct de vedere firesc să se întâmple așa de vreme ce la cârma țării se anunțase încă din ianuarie 1990 că vom avea parte de o „democrație originală”. Pe nesimtite ajung în parlamentul țării alături de victime ale comunismului și tortionarii lor, anchetatori, sau cadre ale securității. Toată conducerea țării este preluată de foști activiști de partid, de membrii marcanti ai PCR sau de fiii ai aceluia care oprimasera acest popor timp de 45 de ani. Printre primele acte de guvernământ din 1990a fost sistarea tuturor investițiilor, pentru că la sfârșitul aceluiași an să se anunțe că „industria noastră este un morman de fiare vechi”. De fapt aici trebuia să se ajungă. Toată averea era concentrată în Banca Națională a României și în Banca de Investiții, în condiția în care țara era lipsită de datorii externe. Noua putere instalată avea însă nevoie nu numai de slogane politice desantate gen „nu ne vindem țara”, „noi muncim nu gândim”, „nu readucem mosierii nici patronii”, ci în special de o bază financiară solidă care să o susțină în demersurile ei de a se menține la conducerea statului. De aceea banii sunt împrumutați câtorva foști potentati ce vor deveni „stâlpii financiari ai mereu rebotezătorilor comunisti deveniți FSN, PDSR, PSD sau chiar PD”. Corupția și furtul depășesc orice imaginație astfel încât noii îmbogățiți și latifundiași rivalizează cu cei din occident, numai că bogățiile aceluiași s-au acumulat în generații. În același timp marea masă a poporului își poartă existența de la o zi la alta, mulți din ei fiind comparabili cu marginalii lumii a treia. Nici vechii profitori instalați în casele luate abuziv de la proprietari – practic furate – nu trebuie deranjați, refuzându-se restituirea proprietăților celor în drept. Oare sutele de apartamente ramase neterminate, nu puteau fi finisate și puse la dispoziția chirișilor evacuați, abuziv instalați în casele nationalizate? Pentru aceasta însă era necesară o minimă voință politică, și o dorință reală de însănătoșire a societății, atât de ravasită în cei 45 de ani de stăpânire comunistă. De aceea așteptările noastre au fost înșelate de cei care au preluat puterea în decembrie 1989. Noii instalați nu au dorit decât lichidarea dictatorului Nicolae

Ceausescu, care „a întinat idealurile comunismului” cum spunea presedintele, ca si cum el, Ceausescu ar fi stapânit tara singur fara acoliti si colaboratori. De aceea el trebuia lichidat pentru a se putea instala la conducere cei care l-au servit, l-au ascultat si l-au sfatuit la diverse nivele. Ceausescu nu trebuia lasat sa vorbeasca pentru ca ar fi devenit acuzatorul celor care s-au instalat motivând ca au acoperit asa zisul „vid de putere”. Din aceasta succinta trecere în revista se poate constata destul de clar de ce nu s-a putut trece la insituirea unui Proces al Comunismului în România Post Decembrista. Din punct de vedere extern, deci international, situatia nu este mai putin încâlcita.

Dezvaluirile privind ororile comunismului desi nenumarate, totusi ele au fost îmbratisate de sfera politica numai la modul propagandistic si la nivel declarativ, chiar si atunci când s-au produs agresiuni armate ca cele din Ungaria sau Cehoslovacia. Sintagma „Razboiul rece” atât de mediatizata a fost mai mult o acoperire lingvistica decât o dorinta ferma de a curma raul din radacina care a contiunat sa se întinda ca o pecingine.

Edificatoare din acest punct de vedere sunt consideratiile lui Vladimir Bukovski din care reproduc un scurt pasaj : „Molesitele democratiei occidentale si-au uitat trecutul, esenta si anume ca democratiea nu înseamna o casa confortabila, o masina frumoasa sau un ajutor de somaj, ci în primul rând dreptul de a lupta si vointa de a lupta. Toate aceste teorii iscusit naive doar amplifica nelibertatea, stârnesc apetitul fiarelor, introduc standarde duble, submineaza chiar bazele morale ale societatilor occidentale, nasc iluzii si sperante absurde. Politica mioapa a infinitelor concesi si compromisuri a creat acest stat monstruos, l-a hranit si l-a înarmat. Apoi nefiind în stare sa nascoceasca ceva mai bun, l-a hranit si l-a înarmat pe Hitler si a pus întreaga omenire în fata necesitatii de a lupta pentru culoarea viitoarelor lagare de concentrare, rosii sau brune. Alegeti acum sclavia sau moartea. Alta solutie teoreticienii vostri nu ne-au lasat. Nu, nici bombele atomice, nici dictaturile sângeroase, nici teoriile de „stavilire” sau de „convergenta” nu vor salva democratiea. Noi, cei nascuti si crescuti în atmosfera de teroare, cunoastem doar un singur mijloc si anume pozitia de cetateni”. Am încheiat citatul din cartea lui Vladimir Bukovski, „Si se întoarce vântul”.

Cartea de fata asa cum sugereaza si titlul, doreste sa ofere cititorului câteva repere cronologice socotite de noi ca semnificative si demne de luat în considerare pentru cei care vor dori sa declanseze un proces istoric si simbolic în acelasi timp, al cataclismului care a implicat toate natiunile lumii si care nu a fost – asa cum se mai încearca sa se acrediteze ideea – un produs exclusiv al sovietismului rusesc. Desigur „Experimentul comunist” a avut timp, sprijin si spatiu de desfasurare în Rusia, de unde a putut fi exportat în lume cu mai mult sau mai putin succes.

Asa cum reiese din prima parte a cartii, un asemenea Proces este indezirabil pentru Occident si S.U.A. el devenind astfel acuzator al acestora.

În ceea ce priveste Rusia opozitia ei fata de un asemenea demers este fireasca, ea având toata „înțelegera” din partea celor cu care a colaborat zeci de ani. Reperele cronologice inserate, departe de a fi exhaustive, ele dorind numai sa sugereze si sa suscite interesul celor care având acces la arhive si documente sa întreprinda o cercetare sistematica a „Experimentului comunist”, care a modificat nu numai granite statale ci si mentalitati a câtorva generatii.

Existenta înca a marturiilor vii impune cu necesitate prezentarea amanuntita

si metodica a acestui cataclism care a zguduit omenirea de pe toate continentele. Cei care l-au creat, sustinut sau încurajat se opun sub diferite forme, mai vehement sau mai voalat, dar în acelasi timp derutant, dezvaluirilor care sa condamne definitiv, pentru istorie, flagelul care nu a ocolit nici o natiune. Încercarea de a se prezenta un comunism cu „fata umana” trebuie categoric condamnată si sortita esecului pentru ca în spatele fiecărei lozinci s-a ascuns nu o crima, ci în functie de perioada un genocid. Cele mai promitatoare iluzii nu pot fi realizate prin crima. Crestinismul a biruit nu numai pentru ca a propovaduit dragostea, ci mai ales datorita faptului ca metodele lui au fost adecvate scopului. Crestinii pâna în zilele noastre si-au dat viata pentru idealurile lor, în timp ce comunismul s-a instaurat pe cadavre. S-a calcat peste trupuri si peste suflete fara nici un fel de retinere sau scrupule, de aceea se impune condamnarea „Experimentului comunist”, din punct de vedere ideologic, doctrinar, si al metodelor prin care s-a impus. Nu mai trebuie acordat nici un ragaz, nici o circumstanta, pentru a nu asista la un nou mimetism, de aceeasi sorginte materialista. Aceasta pentru faptul ca pericolul departe de a fi fost eradicat, el continuând sa faca victime în rândul tinerelor generatii, înfierbântate de furii colective, care ne amintesc de sfârșitul Imperiului Roman când multilor li se oferise „pâine si circ”, desi la noi s-a introdus circul fara pâine. Ce trebuie pus la loc? Domnia spiritului asupra materiei, stabilirea relatiilor firesti între oameni de acelasi sex, sau de sexe diferite, asa cum au fost ei creati, instaurarea respectului reciproc ca o consecinta a dorintei de a fi respectat, si promovarea valorilor fara nici un fel de rabat, începând cu cele morale, potrivit unui mai vechi principiu : „Decât sa învingi printr-o miselie, mai bine sa cazi luptând pentru onoare”.

File din procesul comunismului -teroarea si diversiunea politică de stat-

1. INTRODUCERE

Rândurile de fata nu se doresc a constitui un studiu, ci numai premisele unei astfel de încercari ce ar putea aduce unele lamuriri în ceea ce priveste marele cataclism declansat la începutul secolului al XX lea: Experimentul comunist. În ultimii ani se vehiculeaza cu insistenta la noi "recomandarea" de a lasa trecutul si a se privi spre viitor. Numai ca "trecutul" este atât de apropiat, încât prin mentalitate si practici se poate considera înca prezent, iar viitorul ne obliga sa stim macar o parte din manevrele care au costat omenirea atâtea zeci de milioane de victime, trecut care înca bântuie în lume si pentru care nu s-a declansat un proces de condamnare.

Voi încerca sa penetrez o serie de momente care pot explica pe de o parte dominatia acestei ideologii timp de peste 70 de ani si, în acelasi timp, sa înțelegem de ce nu a fost scoasa în afara legii. Diversiunea – conform dictionarului limbii române – este "încercarea de a schimba cursul unei actiuni, de a abate (prin crearea unor false probleme) intentiile, gândurile sau actiunile cuiva".

În cazul analizei noastre, aceasta individualizare a notiunii a avut un aspect generalizant, de deturnare a mersului normal, pentru sute de milioane de oameni, pentru ca a fost însoțita de cel mai salbatic terorism cunoscut p?na în prezent.

Prima diversiune a comunismului s-a instalat odata cu sloganul "Omul, cel

mai pretios capital" dublat de fundamentarea terorismului prin violenta si teroare mergând pâna la criminalitatea organizata la nivel de stat. Lenin spunea: "voi ne-ati provocat in octombrie la lupta, la aceasta provocare noi va raspundem cu teroare, cu o intreita teroare, iar daca va fi nevoie vom recurge la o si mai ampla teroare" (V.S.Lenin – Gesammelte Werke, vol. XXXII, pag 193).

Diversiunea comunista are un precedent cu multi ani in urma, precedent care este dublat de teroarea iacobina, având ca slogan: "Libertate, Egalitate, Fraternitate". Notiunea de libertate din punct de vedere absolut nu exista, ea fiind o mare utopie. Nu suntem deplin liberi în nici un moment al vietii noastre, în sensul de a face tot ce dorim sau ne trazește prin cap. Nici în familie nu putem face orice, iar în momentul în care trecem de pragul casei nu avem voie sa facem decât ceea ce nu stâneneste pe cel de alaturi. Unul din imperativele categorice ale lui Kant spune: "poarta-te în asa fel încât norma ta de conduita sa poata deveni norma de conduita generala". În limbajul nostru popular înțelept se spune: "Ce tie nu-ti place, altuia nu-i face". Libertatea totala si absoluta conduce inevitabil la libertinaj, care este echivalent cu anarhia. Libertatea nu poate fi conceputa în afara autoritatii, care are menirea de a frâna toate tendintele care conduc la disolutia bunei convietuiri în societate. Egalitatea, a doua utopie lansata de Revolutia Franceza, este sortita sa fie anihilata din start. Nu ne nastem egali, purtam înca de la nastere o zestre genetica, ce ne diferentiaza în timp si prin educatie, prin mediul în care traim sau prin propria vointa. Viata își are alte reguli, care tin de ierarhie, cea care ne stabileste locul în societate. Se spune de multi, cautând sa-si justifice comportarile negative, ca „viata ne-a facut sa fim asa” (rau, egoist etc.). Inexact. Viata ne verifica posibilitatile si capacitatea de a reactiona la încercarile ei. Sa ne imaginam un fapt banal: într-un mijloc de transport în comun, cineva calca pe picior pe cel de alaturi. Reactiile celui lezat sunt total diferite, de la caz la caz, in functie de structura, zestre genetica, irascibilitate, starea psihica de moment etc., ele variind de la un „pardon” pâna la altercatii dure, injurii sau chiar violenta. Viata de zi cu zi contrazice notiunea de egalitate si, in special, de egalitarism, ea impunând un act imperativ si anume acela enuntat mai înainte: ierarhie a valorilor. În ceea ce priveste „fraternitatea”, ea nu poate avea loc decât între oameni de aceleasi valori morale. Din pacate comunismul, sub alte sloganuri, a absolutizat aceste utopii care, în timp, au fost filtrate si apoi acordate numai acelora înrolati în „frontul comun ideologic”. Dar si acestia trebuiau sa fie suspectati de eventuala nesinceritate, fapt care a dus la crearea unor organe speciale si la instalarea mentalitatii de suspiciune reciproca.

2. INSTALAREA ÎN RUSIA A BOLSEVICILOR

Dupa aceasta scurta prezentare a tematicii lucrarii voi trece în revista, cât mai succint posibil, principalele evenimente politice care au premers instalarii trainice a regimului bolsevic in Rusia, precum si factorii internationali favorabili nu numai instaurarii, dar si sprijinirii pentru consolidarea acestuia.

- În perioada 12-16 Martie 1917 in Rusia printul Gheorghe Lvov este numit sef al Guvernului Provizoriu. Alexandru Kerensky este ministrul justitiei. Tarul Nicolae al II-lea abdica în favoarea fratelui sau, Marele Duce Mihail, care si el abdica în favoarea Guvernului Provizoriu
- La 17 Aprilie 1917 Lenin, Zinoviev, Lunacharski si alti bolsevici, multi dintre ei venind de la New York, sosesc la Petrograd, unde Trotzky si bolsevicii sai

se stabilisera mai înainte.

- La 16 Mai 1917 Kerensky este numit Ministru de Razboi. Începe imediat dezintegrarea sistematica a armatei rusesti.
- La 20 Iunie 1917 printul Lvov demisioneaza. Kerensky ajunge prim ministru.
- 6 Noiembrie 1917 se declanseaza Revolutia Bolsevica. Kerensky fuge în Finlanda si de acolo la Paris. Unsprezece ani mai tarziu soseste la New York, unde guvernatorul Lehman îl convinge cu „argumente irezistibile”, chiar din ziua sosirii, sa renunte la orice idee de a organiza o campanie împotriva Guvernului Sovietic.
- 7 Noiembrie 1917 – la Petrograd se instaleaza un guvern prezidat de Lenin. Trotzki conduce Comisariatul pentru Afacerile Externe, Stalin este Comisar pentru minoritati. Guvernul ia denumirea de Consiliul Comisarilor Poporului. Trupele rusesti din România, în plina anarhie, cutreiera Moldova, amenintând lasul care era sediul Guvernului Român. Armata noastra îi dezarmeaza.
- La 16-17 Iulie 1918 are loc asasinarea tarului Nicolae si a familiei Imperiale.
- 7 Ianuarie 1919 presedintele Wilson îl însarcineaza pe William H. Buckler de pe lângă Ambasada Statelor Unite de la Londra sa plece „cât mai degraba la Stockholm”, ca sa se întâlneasca cu reprezentantii guvernului bolsevic. Acesta îl contacteaza pe Maxim Litvinov.
- 21 Ianuarie – Wilson prezinta raportul lui Buckler Conferintei celor cinci mari puteri la Paris: „Atitudinea conciliatoare a Sovietelor este indiscutabila (scria Buckler).

O înțelegere cu Rusia poate avea loc imediat, evitând cuceriri si politicarie si reintroducând conditiile normale, ca principal „dezinfectant împotriva bolsevismului”.

În perioada 22 Februarie - 14 Martie pleaca de la Paris William C. Bullit, însoțit de ziaristul Lincoln Steffens, pentru a se întâlni în Rusia cu conducatorii bolsevici. Sosit la Petrograd, Bullit este însoțit la Moscova de Grigori Cicerin si de Maxim Litvinov.

La 4 Mai își face aparitia pe scena politica cehul Eduard Benes, care îl înlocuieste pe generalul slovac Milan R. Stefanik, mort într-un accident „misterios” de aviatie lângă Bratislava.

Anul 1920 debuteaza cu însarcinarea primita de generalul francez Mauris Janin, comandantul trupelor aliate din Siberia, de a ordona Legiunii Cehoslovace sa-l aresteze pe amiralul Alexandru Kolceak, sef al Rezistentei Nationale Anti Bolsevice din Rusia.

Voi da curs prezentarii acestei sectiuni textului din volumul România si sfarsitul Europei al diplomatului Mihail Sturdza: „Noulens, ambasadorul Frantei la Moscova, ne-a povestit în cartea lui Mon ambassade a Moscou cum, când în urma atitudinii din ce în ce mai pro-sovietica a lui Wilson, Clemenceau si Lloyd George i-au cerut sa le spuna categoric daca are sau nu intentia de a se asocia cu Parisul si cu Londra la ajutorul dat fortelor anti bolsevice rusesti. Presedintele nord-american le-a raspuns ca se va conforma, în aceasta privinta, parerilor lui Masaryk. Raspunsul final a fost: Nici un cartus, nici un soldat, nici un dolar mai mult. Si ne povesteste Noulens, cu amaraciune, cum întreprinderea Bronstein-Lenin a fost salvata de la moarte sigura prin noua atitudine adoptata de Wilson, atitudine foarte repede urmata de Guvernul Francez si de cel Britanic.

Presedintele Wilson a salvat astfel regimul sovietic. Generalul Janin era omul ales de Guvernul Francez si de Masarik pentru a comanda trupele

cehoslovace care operau în Siberia cu armata generalului Kolceak, comandantul suprem al rezistenței naționale rusești. Diviziile amiralului se aflau în lupta crâncenă cu trupele bolșevice - eliberate de alte sarcini în Rusia Europeană prin decizia lui Wilson. Într-o bună dimineață Janin și cu ofițerii lui l-au surprins pe Amiralul Kolceak în vagonul ce-i servea de locuință, în stația de cale ferată Nijni Udinsk, l-au pastrat prizonier câteva zile și apoi l-au predat trupelor comuniste, în schimbul unei a treia părți din aurul tezaurului Imperial Rusesc. Amiralul Kolceak și primul său ministru sunt asasinati. Generalul Janin nu a fost niciodată acuzat, dat în judecată sau dojenit pentru trădarea șefului rezistenței naționale rusești și vânzarea lui bolșevicilor.”

În perioada Martie-Iunie 1921 Marea Britanie și Franța recunosc de facto guvernul sovietic ca guvern legitim al Rusiei.

La 28 Octombrie 1924, urmând exemplul Angliei din Februarie, și Franța recunoaște de jure Uniunea Sovietică. România și Jugoslavia refuză să urmeze exemplul Franței.

3. PARTIDUL COMUNIST DIN ROMANIA

Ce se petrece în țara noastră în acest timp?

După înființarea Partidului Comunist din România, ca urmare a hotărârii luate de Congresul Partidului Socialist din 8-21 Mai 1921, acesta activează până în 1924, când este desființat. Desființarea are loc ca urmare a participării și semnării hotărârilor luate de Internaționala Socialistă al cărui congres se ține la Budapesta, unde nu sunt recunoscute clauzele tratatului de la Trianon și ale Pacii de la Versailles, prin care Transilvania și Basarabia se uneau cu România.

Evenimentele de la noi le găsim consemnate și interpretate în mod diferit de presa de centru și de dreapta, față de cea pro-comunistă - așa numită presa din Sarindar.

Voi prezenta în paginile următoare o parte din luările de poziție privind problema bolșevismului. Din ele se poate desprinde ușor grija cu care sunt învaluite realitățile într-un așa-zis „obiectivism” care, de fapt, nu reprezintă decât o diversivitate și o disimulare a lor.

Reproduc articolul Desființarea unui partid?, apărut în ziarul Adeverul (în grafica timpului n.n.) din 2 August 1924, sub semnatura lui C.G.Costa Foru: Anul XXXVII, nr. 12427 Sâmbătă, 2 August 1924

Adeverul

Desființarea unui partid?

de C.G. Costa Foru

Autorul arată de ce d-sa., conservator, se ridică împotriva desființării

Partidului Comunist

Prin ordin de zi, militarest, s-a desființat un partid politic. Acesta nu este partidul meu. Al meu – partidul conservator – s-a desființat de mult și de bună voie, el însuși, fără ca să fie nevoie de mâna militară.

Pot deci vorbi și comenta în perfecta libertate, fără a fi banuit de partinire.

Dimpotrivă: căci partidul conservator, în gama politică, ocupă extrema opusă partidului comunist.

Dar îmi place libertatea și dreptatea. Îmi plac pentru mine, îmi plac însă și pentru alții. Și din aceste puncte de vedere voi comenta faptul.

Comentarea faptelor guvernamentale nu cumva ar constitui și ea motiv de arestare și traducere înaintea instanțelor militare? Prea posibil.

Deja știu că îmi este interzis să propovăduiesc schimbarea formei de

guvernământ. Nu pot eu, republican, sa explic de ce prefer forma de guvernământ republicana celei de acum.

S-ar supara generalul comandant al corpului II de armata, pe care il stiu om suparacios si cumplit, el ar da drumul asupra mea justitiei de care azi dispune – o justitie asa precum era cea de care odinioara dispunea în Rusia Treptovii de la sectia a III-a, generali si dânsii. Justitia aceasta noi o cunoastem! E chiar justitia Bratienilor. E justitia care merge mâna în mâna cu Siguranta generala. E aceea care însângereaza Basarabia si care înstraineaza azi de Patria muma chiar pe cei cari odinioara ne întindeam bratele cu inima arzânda de dor. Azi acestia, bietii de ei, sunt gata sa-si piarda rabdarea, noi însa, nu. Noi, cei din regat, ne-am multumit a pierde – si asta înca de mult – demnitatea noastra de cetateni. Ne-am deprins cu robia. Ne place chiar a fi robi.

Cei mai multi cersesc. Bratienii platesc, dispretuiesc si domnesc. Cum ne place a robi, asa lor le place a domni, si domnesc în felul cum domniau în Rusia tarii si in Turcia sultanii, fara a se gândi, nici chiar azi, dupa cele ce-au vazut, la sfârșitul tarilor si la acela al sultanilor.

Se mira o lume de îndrazneala lor întemeiata pe puterea politieneasca si pe aceea militara; se mira si de rabdarea noastra. Se mira dar, vai, nu ne admira. Cei din Occident zic ca a fi rob este o rusine. Noi s-o simtim, rusinea aceasta, ne gasim bine sub despotism si ne iubim despotii. De altfel, si eu îi iubesc, în felul meu, ba îi si admir: ei sunt singurii care lucreaza pe fata pentru regimul visurilor mele, adica pentru transformarea in forma republicana a monarhiei noastre, atat de putin constitutionala.

Înca câtiva ani de bratienism, înca câteva înaspriri ale starii de asediu si ajungem, prin gratia lui Dumnezeu si vointa nationala, la forma de guvernământ dupa care eu zilnic râvnesc mai mult: la forma republicana. Dar iaca-ma iar vorbind de republica, eu carele niciodata pâna acum nu m-am încumetat a scrie un singur articol în favoarea republicii atunci când puteam scrie, când nu era oprit. Nici azi, de altfel, nu îndraznesc asa ceva. M-as trezi mâine în fata generalului Holban, fata care nu ma atrage deloc. I-am vazut-o îndestul cu ocazia vizitei mele la Jilava pentru comunistii arestati, pentru nici o alta vina decat ca erau comunisti.

Revin, astfel, dupa atâtea digresiuni, la subiectul articolului ce-am început a-l scrie.

*

Strecurându-ma astfel printre baionetele, mitralierele si tunurile starii de asediu, hai sa îndraznesc câteva comentarii asupra desfiintarii unui partid politic prin ordin de zi militar! Parca s-a mai auzit asa ceva nazdravanie! Pe cât stiu, nicaieri în intrega lume! Apoi doar începutul e greu, c-apoi merg lucrurile struna. Azi se desfiinteaza unul, mâine altul, pâna când ramâne numai unul singur: cel care a ordonat desfiintarea tuturor celorlalte.

La asa ceva, în alte tari, nu s-a gasit nimeni sa se gândeasca. Acolo nu sunt Bratieni. Numai noi avem parte de asa genii. Dar adica la ce as critica masura luata? De ce eu, conservator, sa ma plâng ca dl. general Holban a desfiintat un întreg partid, partidul comunist, prin ordinul sau de zi?

Sa se plânga de desfiintarea lui Siguranta generala, pentru care comunismul si iredentismul reprezinta pâinea ei zilnica; dar eu conservatorul!?

Ei bine, da! Eu, tocmai fiindca sunt conservator – poate unicul ramas în tara dupa sinuciderea partidului din care facusem parte – tocmai d-aia fiindca sunt

conservator, bravând toate feroasele consecințe ale îndrăznelii mele, protestez.

Protestez din toate forțele mele contra odiosului ordin de zi, căci acum, ca niciodată până acum, riscăm de-a avea comunisti și comunism în țară. Este dară știut că persecuțiile au priit ideilor și credințelor, întărindu-le și răspândindu-le. Din persecuția evreilor trecuți la creștinism s-a latit creștinismul pe suprafața pământului. Căci și creștinismul pareă comunism pe vremurile acelea...

Dacă comunismul convine Sigurantei – căci din sperietoarea comunista și cea iredentistă, Siguranta de atâția ani se hraneste și trăieste – mie însă, conservator, nu-mi convine deloc să se întindă comunismul în țara mea. Dacă până acum îi nesocoteam primejdia, azi, după acest ordin de zi, mă tem.

Ma tem de complicațiile comunismului, carora nici o poliție din lume, cât de strasnică, și nici o armată de oricâte milioane de baionete n-au știut în trecut să le dea de hac. Complicațiile comunismului sunt cunoscute. E terorismul, anarhismul și nihilismul, pe care le-am văzut în Rusia țaristă înainte de revoluția bolșevică, la fel de prigonite cum a prigonit dl. general Holban pe comunistii noștri. Și când te gândești că comunismul la noi murea!... El murea de-a binelea, murea de inimă rea ce-i pricinuisese falimentul bolșevismului rusec. Norocul lui, dar nenorocul nostru că s-a găsit un președinte bos-fricos, un director general al Sigurantei, bos-iscusit, și un general bos-inteligent, care, concertându-se între ei, să nimerească a lua singura măsură care încă mai putea reînvia comunismul. Că conservator, nu-i pot felicita; căci dacă sunt conservator și totdeauna republican, vreau o republică conservatoare, iar nu una comunista și bolșevică. Vreau forma de guvern care ar conserva și respecta mai bine ca acum libertățile publice indispensabile unei democrații. Convingerile mele conservatoare nu se pot împacă cu forma de guvernământ anarhică ce avem, vreau una care să nu-și mintă emblema etichetei sale și în care ordinea și legalitatea să domneasă riguros și cinstit.

Am încheiat citatul. De altfel, ulterior acestui protest, atitudinea pro-bolșevică a dlui. Costa Foru devine tot mai evidentă, astfel încât se ajunge la câteva scrisori polemice între ziarul Adeverul și Universul al cărui director, Stelian Popescu devine un condei de renume în presa interbelică.

Luni 22 Iunie 1925 ziarul Universul publică articolul Pentru d. Costa Foru semnat de Stelian Popescu:

Anul XLIII, nr. 141 Luni, 22 Iunie 1925

Universul

Pentru D. Costa Foru

Nu știu asupra cărui motiv să insist mai mult; asupra naivității sau asupra bătrânetii precare, care rezulta din scrisoarea publică pe care dl. Costa Foru mi-a adresat-o zilele acestea prin ziarul la care colaborează.

Nu pentru întâia dată dl. Costa Foru da dovezi de naivitate. Și dacă ea nu l-a condus la nici un rezultat, atunci când dl. Costa Foru cerceta regiunile petrolifere cu atata asiduitate, îmi este permis să cred că nu va fi mai favorizat în ceasul când spera să-și umple buzunarele, recurgând la concursul justiției care oricât de chioară lasă d-sa. să se creadă că este în țara noastră, tot n-a orbit până într-atât încât dl. Costa Foru să poată profita de slăbiciunile ei.

Astfel ca atât iluzia ce-si face dl. Costa Foru, cât si avertismentul ce se crede îndreptatit a-l da, sunt numai parigorii, de cari la vârsta d-sale s'ar putea prea bine dispensa.

Este însa regretabil pentru d-sa. care de atâta timp traieste în atmosfera oamenilor de presa – când crede ca eu pot avea vreo raspundere pentru un articol aparut în Universul în care se interpreteaza faptele politice ale d-lui. Costa Foru devenite publice în urma continutului telegramei pe care i-au trimis-o bolsevicii de la Moscova.

Cine face acte politice de natura celor pe care le face dl. Costa Foru nu trebuie sa capete laude din partea oamenilor de ordine din tara aceasta pe care oricât de „sat fara câine” ar considera-o d-sa., ca n-a ajuns în asa hal încat d-sa sa-si plimbe ca „într-un sat fara câini” de la un capat la altul al ei bizarele-i conceptiuni de care si parintele d-sale daca s'ar scula din mormânt s'ar cutremura. Asta trebuie s-o stii bine d-ta, d-le. Costa Foru, si daca autoritatea în drept nu te-a chemat pâna azi la simtul datoriei, aceasta înseamna ca ea nu si-a facut datoria, pe care însa nu este exclus sa si-o faca în ceasul din urma.

Cât despre insistentele d-lui Costa Foru de a sti pe ce cale un ziar își aduna stirile, la aceasta nu-i pot raspunde decât trimitându-l la prietenii în atmosfera carora traieste si acolo va afla desigur când va pune o astfel de întrebare; ca batrânetea i-a sosit prea devreme, ca ar face bine si pentru vârsta d-sale, si pentru numele ce-l poarta sa se retraga în sânul familiei.

Am ajuns, din punct de vedere cronologic, într-un moment care a tinut capul de afis al ziarelor saptamâni întregi. Este vorba de atacul bolsevic de la Tatar-Bunar din Basarabia.

Din capul locului el a fost just receptat si incriminat de presa de dreapta si nu numai, cu exceptia celei pro-comuniste din Sarindar, care a oscilat între derizoriu si insinuari. În comunicatele si prezentarile acesteia se poate constata o straduinta de dezinformare, prin ocolirea realitatilor si bombardarea opiniei publice cu un fals obiectivism si o asa-zisa „respectare si aparare a libertatilor democratice”.

Dar pentru o mai buna lamurire a cititorilor voi prezenta din ziarul Adeverul fragmente din comunicatele aparute:

Adeverul - Anul XXXVII, nr. 12476

Atac banditesc la Tatar-Bunar – ce se spune la Ministerul de Interne

Joi, 18 Septembrie 1924: un atac banditesc s-a produs asupra comunei Tatar-Bunar din Basarabia, judetul Ismail. O ceata de banditi a patruns în noaptea de luni spre marti în comuna, au jefuit si, pentru a teroriza populatia, au dat foc la oficiul postal. Banditii, apoi, pentru a inlatura posibilitatea de a fi urmariti, au rupt firele telefonice si telegrafice.

Acesta este faptul pe care îl cunosc autoritatile centrale, în urma telegramei primita de la prefectul din Ismail.

În acelasi timp, ministerul de interne ne roaga sa dezmintim stirea ca populatia din Tatar-Bunar s-a rascultat si a fraternizat cu banditii. Acestei stiri din „Universul” ministerul de interne îi da cea mai categorica dezmintire. De asemenea, nu este exact ca banditii sunt bolsevici debarcati din Rusia. De altfel Tatar-Bunar este în judetul Ismail foarte departe de Nistru si, iarasi, foarte departe de tarmul marii. Cei care au atacat comuna Nicolaevna, ca si cei care au atacat Tatar-Bunarul, sunt banditi porniti pe jaf si pradaciune, asa cum, de altfel, asemenea banditi s-au ivit dupa razboi si în multe alte parti ale

tarii. De altfel, ucigasul primarului din Nicolaevna, care a fost prins de un satean din Tatar-Bunar, l-a omorât pe primarul sus-numit din razbunare. Nu este vorba de atacuri în stil mare, organizate, nu este vorba de debarcari în Basarabia, nu este vorba de rascoala populatiei, nu este exact ca în Basarabia este teroare. Au fost atacuri banditesti, pur si simplu. (s.n.) Dar, dupa aceasta „linistire”, odata cu sosirea primilor militari raniti, citim tot în Adeverul, Galati 20 – Posturile de infanterie si de granicieri au fost surprinse de un atac violent, cu grenade si mitraliere. S-a deschis imediat foc viu de arme. Dat fiind superioritatea banditilor, posturile noastre s-au retras si au cerut ajutoare. Reusind sa intre în comune, banditii au dat foc caselor din Tatar-Bunar, Cismele si Nepolocauti. Populatia a fost îngrozita. Pe teren au ramas numerosi morti si raniti.

Ziarul pe care îl voi cita mereu în relatarea acestor evenimente este suparat pe guvern, ca nu intervine prin comunicate precise si lasa pe mâna unor ziaristi fantezisti sa circule tot felul de informatii si zvonuri, ei, „Adeverul” dorind, de fapt, sa fie dezmințite, poate, aceste stiri.

Precum se vede, se vorbeste despre o actiune cu caracter politic, ostila ordinii sociale de la noi si cu un caracter cu totul altul decât cel pe care a cautat sa-l dea acestor tulburari de acum doua zile oficialul L'Independence Roumaine. Mai departe, citim: *Guvernul are datoria sa vorbeasca, cu atat mai mult cu cât, chiar în cazul unei incursiuni bolsevice – ipoteza cea mai puțin probabila – (cum doreste oficiosul comunist sa deturneze realitatea n.n.) – lucrurile, tot în favoarea ordinii s-au întors.* (Adeverul – Anul XXXVII, Nr. 12479 – Duminica 21 Septembrie 1924)

Nemaiputând ascunde realitatea, Adeverul publica, cu cifre si nume, date privind pe ostasii români raniti sau morti, unii în chinuri groaznice.

Galati 22 – Lupte la Naruseni. Banditii, în numar de câteva sute, au atacat satul cu grenade si bombe incendiare. Dupa spusele martorilor, la Naruseni au cazut 200 de morti.

Ziarul Adevarul, totusi consecvent liniei de informare denaturata si diversionista, strecoara morbul îndoielii în opinia publica, încercând sa deturneze masurile energice ce trebuiau si de altfel se si luasera.

Iata ce scria, în continuare Adeverul de marti, 23 Septembrie 1924: ... *Daca siguranta satelor era amenintata, armata avea datoria s-o apere, daca populatia locala sustinea, în parte cel puțin miscarea, fortele armate erau chemate sa apere principiul autoritatii si ordinii. Ne place sa credem ca nevinovatii nu au avut sa sufere de pe urma represiunii si ca aceasta nu a depasit proportiile necesare. Numarul de victime regretabile din rândul armatei ne întaresc aceasta credinta... Masurile ce se vor lua în Basarabia trebuie sa fie confirmate cu aceste principii – în Basarabia mai mult ca oriunde – pentru ca mediul e mai sensibil si pentru ca tinutul formeaza, înca, obiectul atentiei mondiale si al propagandei ostile în strainatate... Stim ca trebuie sa fim vigilenti, dar stim, în acelasi timp, ca nu avem motive de teama.* (oare? n.n.si s.n.)

Constrânsi de dezvaluirile presei, cât si de comunicatele oficiale, cei de la Adeverul insereaza si ei informatiile reale, care nu mai puteau fi ascunse: ...

„Au luptat ofiteri din armata sovietica... Printre cei prinsii au fost identificati ofiteri din armata rosie, în uniforme... Atacul a fost organizat pe teritoriul Rusiei. Telul urmarit era ca prin teroare, fie prin ademeniri, sa fie rasculata populatia din Basarabia... Erau aranjate atacuri similare în întreaga

Basarabie... În fiecare sat s-a organizat un comitet compus din cinci membri, care avea însărcinarea să conducă, la momentul oportun, acțiunea în favoarea sovietelor... Nici unul din cei cinci membri nu cunostea pe ceilalți... La un semnal ei aveau misiunea să distribuie armele și să organizeze luptele. Am încheiat citatele.

Dupa aceste mari și ample acțiuni, soldate cu represaliile de rigoare, aceiași ziar încearcă, consecvent stilului sau diversionist să atace o altă problemă care devenise mai mult decât incomodă pentru imperiul de la Rasarit și anume: Biserica.

Voi reproduce articolul apărut în *Adeverul* din 12 Octombrie 1924, sub titlul: „Politica noastră religioasă – starea Bisericii Ortodoxe – unificarea bisericească – concordatul – separarea Bisericii de Stat”:

Biserica Ortodoxă trece în prezent printr-o criză. Întregirea României a întrunit, odată cu frații de același sânge, bisericile creștine. Biserica Unită a ardelenilor, deși diferită de Biserica Ortodoxă, printr-o imperceptibilă diferență de dogmă, a dat naștere mai ales în Ardeal la adevărate lupte religioase, menite să reînvie epoca medievală creștină.

Pentru a cunoaște motivele acestor lupte, cum și în ce direcție s-ar putea îndrepta întreaga noastră politică religioasă, am întreprins o anchetă printre persoanele competente, atât din lumea laică cât și din cea a înaltului cler. Începem cu parerile dlui. Avocat Alex. Georgescu, doctor în dreptul canonic de la Bonn și Berlin și care în materie de politică religioasă a scris în limba germană câteva lucrări de mare valoare.

Legiferarea bisericească

...Legea unificării bisericești va întârzi încă multă vreme, cum scrie un distins preot din Capitală, iar Biserica noastră, vorba dnei. Alexandra Cantacuzino, va continua să existe fără mijloace de trai și la discreția partidelor care, numind iar nu alegând, decât de formă pe Înaltii Prelați, aceștia nu mai pot avea libertatea de acțiune și depind cu totul de voința guvernelor.

O situație falsă

Neputința de legiferare și starea precară a Bisericii noastre se reduc, după părerea mea, la situația juridică falsă pe care Biserica Ortodoxă a avut-o și o are după noua Constituție în Statul Român.

Prevăzută în Art. 22 din Constituție, este un echivoc și așa cum este mai ales înțeleasă – rog să mi se ierte cuvântul – constituie puroiul care otrăvește organismul nostru bisericesc și național.

În înțelesul strict juridic, cum și al raportului ce trebuie să existe între Biserica și Stat, o biserică oricât ne-ar fi de scumpă și oricât ar fi de glorioasă, nu poate fi nici dominantă și nici ca are întâietate.

Aceste expresii, să ne înțelegem, sunt cuvinte frumoase, magulitoare, nu menite însă, câtuși de puțin, să fixeze și să precizeze o situație de drept, care să poată fi luată ca punct de plecare și de răzăm pentru o organizație bisericească serioasă.

Biserica noastră, ca și celelalte confesiuni creștine, după natura ei, este și trebuie să rămână separată de Stat. Astfel a așezat-o Întemeietorul ei, Iisus Hristos, așa ne-au învățat ucenicii, așa au recunoscut-o Sfântul Constantin cel Mare și Liciniu în edictul din Milan din anul 312.

Separarea bisericească

Separatia Bisericii de stat nu trebuie să sperie pe nimeni. Separatia nu însemnează numai decât prigonirea Bisericii de către Stat și prigonirea

acestui de catre Biserica. (Aici, autorul articolului „fabrica” o serie de argumente privind „avantajele” separarii Bisericii de Stat – n.n.)

O problema care va dispore

Introducerea separarii Bisericii de Stat si realizarea acestei separatii in conditiile impuse de rolul ce Biserica Româna a avut în istoria noastra, cum si de nevoile reale de astazi ale Statului, pe de o parte va aduce Bisericii o înflorire în marturisirea sufletelor, iar pe de alta parte ca simplificare si usurare dintr-o data deslegarea problemelor ce de ani de zile chinuiesc Ministerul Culturii.

.....

De asemenea, problema celorlalte confesiuni crestine si religiuni va fi rezolvata prin aceea ca fiecare dintre ele va fi supusa aceluiasi tratament – tratament modificat fireste în aplicarea lui de proportia numarului credinciosilor si de alte caractere specifice acestor confesiuni si religiuni. Am încheiat citatul.

Revenind cronologic în actiunea Tatar-Bunar voi continua prezentarile, tot selectiv.

Adeverul din 16 Octombrie 1924: ... Am primit la redactie numeroase informatii, despre ce se petrece la Tatar-Bunar si în toata regiunea înconjuratoare. Reclamatia facuta de atâta cetateni notabili, în mare parte originari din vechiul regat, constituie, însa, dovada ca nici de asta data Guvernul n-a luat masurile reale, cele mai potrivite. Descoperirea vinovatilor – a adevaratilor vinovati daca sunt (s.n.) si pedepsirea lor ulterioara, dupa litera legii, este un lucru necesar si bun, terorizarea populatiei, pedepsirea pe loc, la întâmplare si în chip samavolnic a oricui are nenorocul sa fie banuit de catre jandarmi, acesta este un lucru inadmisibil (s.n.)

17 Octombrie 1924: ...Fapta criminala savârsita de bolsevici în sudul Basarabiei nu justifica o revarsare de teroare si de criminalitate, nici macar asupra indivizilor vinovati, necum asupra maselor populatiei... ororile inutile trebuie sa înceteze imediat. (s.n.)

18 Octombrie 1924: ...Între timp nu încape îndoiala ca situatia diplomatica s a modificat în defavoarea noastra. Dupa recunoasterea republicii sovietice de catre Italia si Anglia, vine acum stirea ca si comisiunea instituita de Guvernul Francez a recomandat acesteia recunoasterea ei fara conditii. Pozitiunea Uniunii Sovietice este, deci, întarita prin recunoasterea ei de catre toate statele europene... În fata acestei situatii, care este si care trebuie sa fie politica noastra?

Ne putem oare gândi ca vom putea ramâne multa vreme unica tara din Europa fara raporturi cu o Rusie vecina si intrata pe calea reformei (mare îngrijorare din partea comunistilor români! - n.n. si s.n.).

Dar... BOMBA! Adeverul din 21 Octombrie 1924: ... La Tatar-Bunar s-a produs un nou atac bolsevic în urma caruia au cazut zece morti si câtiva raniti.

Adeverul din 1 Noiembrie 1924: ... Pe masura ce regimul sovietic îsi arata vitalitatea, rezistând timp de sapte ani tuturor actiunilor potrivnice, dinauntru si din afara, se întarea în Europa ideea ca nu i se poate refuza regimului Sovietic recunoasterea de jure. Boicotarea si punerea la index a unei tari ca Rusia, care a fost asa de intim amestecata în viata economica a Europei, nu mai putea continua fara grele neajunsuri pentru aceasta. Si, apoi, la ce bun continuarea boicotului, daca nu mai era îngaduita nici o speranta în

darâmarea regimului rosu. (s.n. ?i cine nu mai îngaduia? n.n.).

Pe fundalul celor mai sus prezentate, campania pro comunista este reluata de aceeași presa din „Sarindar” cu accente, uneori voalate, uneori directe, cautându-se intoxicarea prin așa-zisele valori și reușite ale bolșevismului din ce în ce mai agreat în lumea occidentală – europeană și transoceanică, dar în același timp și cu o „linistire” a acelor care se tem de bolșevism, întrucât el, de fapt, a „esuat”.

Prezentarea acestor analize uzează de aceeași tehnică ce nu face decât să deruteze, sau să dezarmeze pe cei care nu conțineau să-i sublinieze pericolul.

Sub semnatura I. Teodorescu citim în *Adeverul* din 10 Ianuarie 1925, articolul *Enigma comunismului: Sunt sumedenie de enigme pe lumea asta, în cea morală, intelectuală, materială, economică, financiară, enigme mai dureroase, mai complicate și mai grave, acum, în perioada de după război, dar este una de ordin politic, care mi se pare cea mai misterioasă din toate, cea mai de nepatruns pentru un spirit obiectiv și sincer. Este problema comunismului (s.n.). Nu a comunismului, ci a temerii ce a cuprins, astăzi, mai toate statele de comunism, chiar pe cele solide și civilizate, din centrul, apusul, sudul și nordul Europei. De ce se tem oare acestea de propagandă comunista... La noi, cu toată râvna și cu toată bunăvoința, siguranța generală n-a reușit să aresteze 500 de comunisti veritabili. Și asta-i tot și lada în pod. E un partid microscopic și cu multă influență în public. Repet ce-am mai spus odată: Dacă s-ar lăsa comunistilor noștri cea mai deplină liberă a graiului și a scrisului li s-ar acorda pe de-așupra și o subvenție baneară serioasă, nu cred că ei ar izbuti, nici în 10 ani să adauge zero cifrei de 500. Am încheiat citatul (subl. n.). I se poate răspunde, acestui mesaj liniștitor că și celorlalte mai înainte prezentate cu alte două evenimente produse cu câțiva ani în urmă, dacă cele din Basarabia nu erau suficiente.*

Era pe la 10, sau 11 Octombrie 1920. De două săptămâni se vorbea de greva generală în toată țara. Pe la ora 12 se zvoneste în oraș (lasi n.n.), că la Regie (Regia monopolurilor statului n.n.), unde erau circa 1000 de lucrători, s-a declarat greva, a fost arborat drapelul roșu (bolșevic n.n.), tablourile Regelui au fost date jos și sfărâmate în picioare, iar în locul lor au fost așezate fotografiile lui Karl Marx, Troțki și Racowski... Am luat steagul nostru și la ora 1 am pornit împreună cu Pancu (muncitor care înființase Garda constiinței naționale, împreună cu Corneliu Codreanu n.n.) în frunte, pe Lapusneanu și Pacurari, în mars forțat, cântând Desteapta-te Române. În apropierea fabricii, în stradă, câteva grupuri de comunisti sunt date peste cap. Intrăm în curtea fabricii. Patrundem în clădire, mă urc cu steagul până la acoperiș și îl înfig sus... Greva a esuat... Cel mai puternic centru comunist îl formau Atelierele C.F.R. de la Nicolina (lasi n.n.). Aici erau peste 4000 de lucrători, aproape toți bolșevizați. Conducătorul din lasi al mișcării comuniste doctorul Ghelerter și aghiotantul său, Gheler își fixaseră punctul de rezistență în cartierele din jurul atelierelor. Nu trecuse o lună de la înfrângerea suferită la Regie și ca un semn de început a grevei generale și a luptei decisive apare steagul roșu, fluturând pe ateliere. Noi convocăm pentru a doua zi, prin manifeste, pe toți românii, la o întrunire, în sala Principele Mircea. După discursuri iesim cu steagurile afară și pornim, întreaga multime, spre Nicolina. În Piața Unirii autoritățile ne opresc și ne sfătuiesc să nu mergem deoarece sunt peste 5000 de comunisti înarmați, care ne asteaptă și vor fi mari varsări de sânge. Noi

apucam, atunci, din Piata Unirii spre gara. Aici arboram drapelele pe depou si pe cladirea garii. Apoi ocupam un tren, care se afla la peron si pornim cu el spre Nicolina. În gara Nicolina, cineva schimba macazul si patrundem cu tren cu tot în ateliere. Coborâm. În ateliere nimeni. Pe una din cladiri, steagul rosu. Eu încep sa ma catar pe niste trepte de fier prinse în perete (scara de incendiu n.n.), luând în gura un steag tricolor. Cu oarecare greutate, pentru ca era o înaltime mare, ajung pâna la acoperis. Ma ridic deasupra si ma târasc pâna la vârf, smulg steagul rosu si în mijlocul uralelor, în adevar de nedescris, care se prelungesc câteva minute, ridic si leg steagul tricolor... (Descrierea continua în amanuntime cu ceea ce a urmat n.n.). Si, în final: Ne îndreptam pe linia ferata spre gara Iasi. Pe deasupra atelierelor bate vântul în pânză tricolorului biruitor. (Corneliu Codreanu).

La prima aniversare a mortii lui Lenin, presa din Sarindar nu scapa prilejul de a portretiza figura lui Lenin, în acelasi mod diversionist în care alterneaza o vaga suspiciune cu elogierea disimulata. Reproducem câteva pasaje din amplul articol Lenin, semnat de B. Bradisteanu în Adeverul din 31 ianuarie 1925:

...Figura lui prea oscileaza între ura fara de margini a adversarilor sai si dragostea fanatica a partizanilor sai, pentru ca sa poata fi zugravita sub aspectul ei real. Politica lui, cea a unei revolutiuni, care în tot cazul, e cu siguranta cea mai uriasa din câte le-a început omenirea, este în curs de dezvoltare. Nimeni nu-i poate preciza efectele finale. Ca orice revolutiune ea a pricinuit atâtea rani adânci, încât contemporanii le vad numai pe ele, pe când urmarile bune, ce le va avea poate vreodata, nu sunt vizibile. ...E natural ca contemporanul vede mai mult distrugerile, pe când rânduiala cea noua nu se arata si nu foloseste decât generatiilor viitoare (subl.n.).

Autorul, în continuare, mimeaza ca se repliaza, pentru ca în aceeasi fraza sa atraga atentia cititorului asupra efectelor pozitive ale revolutiei bolsevice.

...Este aceasta o aparare a bolsevismului si a lui Lenin? Evident ca nu. Este numai încercarea de a gasi în afara de luptele politice ale momentului, un punct de observatiune, care sa îngaduie deslusirea formidabilului fenomen, ce este revolutiunea rusa, de a gasi posibilitatea patrunderii ideilor care l-au calauzit pe Lenin, care, orice s-ar întâmpla si oricare ar fi sfârșitul revolutiunii, ai caror martori si victime nevinovate suntem (Oare? Cine sunt victimele? n.n.) va ramâne în istorie uriasa figura, erou, sau monstru, constructor, sau distructor, un Cromwell, sau un nou Herostrat, iar ideile si actele lui vor influenta, fundamental evolutiunea societatii omenesti. (subl.n.)

Adeverul din 19 mai 1925 titreaza, pe prima pagina, cu majuscule Marea victorie a stângii franceze, înfrângerea opozitiei nationalisto-reactionare. Articolul subliniaza pregnant ostilitatea alegatorilor fata de religie. Citez: Blocul national-clerical de acolo voia sa arate ca populatia din Alsacia - Lorena este în marea ei majoritate, ostila învatamântului laic, sau scoala fara Dumnezeu, scoala în care nu se preda religia. Clerul alsacian mobilizase, pentru alegeri, toate fortele sale. El voia sa faca dovada ca daca se opune legilor laice în Alsacia - Lorena, legi care, dupa cum se stie sunt aplicate în restul Frantei, este fiindca reprezinta într-adevar vointa poporului. Dar rezultatul a fost exact contrar. Si articolul continua retoric: *...Alegerile din urma au avut, deci, drept urmare o întarire considerabila a guvernarii nationale-reactionare. Întreaga politica a Frantei va trebui sa se orienteze dupa acest fapt, de o importanta covârsitoare (subl.n.). Semneaza Iunius.*

Ziarul Adeverul din 5 iunie 1925, sub forma NOTE, publica articolul BOLSEVICOMETRUL, sub semnatura lui M. Sevastos. Articolul încearca derutarea cititorilor, bagatelizând notiunea de bolsevic. Citez:

Unui copil care fura dulceata, sau gâtul unui pui, i se zice îndeobste bolsevic. O sotie infidela e bolsevica. Bolsevic este si taranul violentat de jandarm si lucratorul, care cere spor de salariu. Bolsevici, prin definitie, sunt si evreii, indiferent daca-s capitalisti sau sionisti.(subl.n.). Jandarmii îi adulmea pe bolsevici, dupa urma. Au ei o asa intuitie ca cutare e bolsevic si cutare nu? Oamenii politici îi descopera pe bolsevici cu manualul de istoria doctrinelor în mâna. Exista, deci o mutime de instrumente de descoperit si masurat bolsevismul de la nas si pâna la eruditia oamenilor politici. Din pricina aceasta, încurcatura este generala. Nimeni nu poate spune, precis, cine-i bolsevic si cine nu, nici un om nu poate jura daca-i adeptul lui Lenin, sau a lui Vintila Bratianu, iar agentii fortei publice nu stiu pe care bolsevic trebuie sa-l bata, sau sa-l bage la închisoare si pe care numai sa-l santajeze la telefon, sau prin curieri politici. (De fapt, cu un an în urma, jandarmii batusera crunt, la lasi pe elevii si studentii nationalisti, nu pe bolsevici n.n.). Aceasta harababura se datoreste faptului ca nu avem o unitate de masura pentru toata tara si care sa indice, atât existenta bolsevismului, cât si cantitatea lui - un fel de bolsevicometru. Guvernul, care în aceasta perioada de guvernare a gasit solutii, pentru toate chestiunile economice încurcate ar trebui sa inventeze si bolsevicometru, pentru a pune, în sfârșit ordine si în problemele politice. Am încheiat citatul.

Am relatat, în aceste ultime pagini, luarea de pozitie a presei de stânga bolsevice nementionând atitudinea profund nationala a celorlate ziare, în frunte cu Universul, al carui director era Stelian Popescu.

În încheiere, voi cita, în întregime, un articol tot din Adeverul, având ca data 19 iunie 1925, în care se protesteaza vehement împotriva ziarelor Universul, Ultima ora. Adeverul titreaza: SA LUPTAM PENTRU EGALITATE, combatând cele scrise de Universul în articolul UN AFIS PENIBIL LA PARIS.

Reproducem articolul din Adeverul:

Citim în Universul, la un loc de frunte, urmatoarea, foarte curioasa corespondenta din Paris

Pe strazile orasului s-au lipit afise mari, prin care Le secur rouge international cheama lumea la un mare meeting de protestare împotriva teroarei albe din România. Vor lua cuvântul d-nii: A.Berthon, Oscar Bloch, A.Coen si A.Forniere. Manifestul afirma ca de 8 ani, în România domneste starea de asediu. Curtile martiale condamna pe capete, muncitorii sunt împiedicati de a se organiza, ca siguranta aresteaza mereu oameni nevinovati. În provinciile alipite e si mai grozava mizeria; scolile minoritare sunt închise si numai în Basarabia au fost împuscati 15000 de tarani si muncitori. Co ocazia unui recent proces faurit de siguranta, acuzatii au fost nevoiti sa declare greva foamei si a setei, iar avocatii trimisi de organizatiile din strainatate, spre a-i apara, nu numai ca nu au fost lasati sa vorbeasca, dar au fost bagati în puscarie. Manifestul cere cetatenilor Parisului sa ia apararea victimelor.

Si, foarte alarmat Universul (zice Adeverul n.n.) adauga: Credem ca e de datoria guvernului sa trimta un comunicat, aratând toata infamia acestor afirmatii inexacte, care, deocamdata sunt citite de public si care fac o impresie penibila.

Am încheiat citatul Adeverului din Universul, după care se continua: *Nu înțelegem deloc această alarmă a Universului și ne întrebăm cum a putut deduce, el ca afișele mari de care se ocupa corespondența sa, produc o impresie penibilă asupra publicului parizian. Afișul poartă semnătura unei organizații comuniste, într-însul se vorbește de minorități, de stare de asediu, de curți martiale, de greva foamei și a setei făcută de comunisti - tot lucruri pe care Universul le-a înregistrat dintr-un punct care arată perfectul sau acord cu siguranța, cu starea de asediu, cu curțile martiale.*

Ziarul Universul aprobă acte care pun pe comunisti în afara de legi. Foarte des el publică articole prin care asmută și guvern și poliție și siguranța românească a acestei țări împotriva minorităților. Întreaga lui mentalitate este ca cu un comunist poți face orice, iar cu un minoritar care nu se lasă persecutat, poți proceda prin amenințări și constrângeri. Mai mult, tot ce spune Universul cititorilor săi, despre mișcarea comunistă și aprecierea sa în strainatate, e de natură să-i facă să creadă că pretutindeni comunistii sunt scoși în afara de lege, sunt urâți, sunt considerați ca niște vânduți, etc. (Din păcate, nici acum după mai bine de 70 de ani de comunism, mulți nu sunt încă lamuriți, sau nu vor să se lamurească n.n.) Dacă este așa, cititorii Universului trebuie să se întrebe ce importantă are că comunistii din Paris pun un afiș pe stradă. Cum poate produce o impresie penibilă un asemenea afiș asupra publicului francez? Și cum să arate guvernul nostru infamia inexactității afirmatiunii că noi avem starea de asediu, că muncitorii sunt împiedicați de a se organiza, că siguranța arestează oameni nevinovați, că acuzații comunisti au fost nevoiți să declare greva foamei - toate acestea cu aprobarea și uneori cu binevoitorul concurs al Universului? Cât despre starea de lucruri din Basarabia, debaterile parlamentului există pentru a constata grozaviile ce se petrec acolo, relatate de oameni din partidul din care face parte directorul Universului (Stelian Popescu n.n.) cu aprobarea acestui partid (Adeverul nu pomeneste nimic de cei 15.000 împușcați, despre care vorbește afișul, uitând total și de atacurile armate ale bolșevicilor n.n.)

Asadar să-și pună cenzura pe cap cei care gresesc, cei care, ca Universul sunt de părerea tuturor ideilor și faptelor reactionare. Să-și pună cenzura pe cap cei care prin atitudinea lor, prin scrisul lor, contribuie la crearea mentalității și eternizarea faptelor penibile, care asupra unor oameni civilizați nu pot produce decât impresii penibile. S-a încheiat citatul din Adeverul.

Continuăm expunerea cronologică a principalelor evenimente politice internaționale, care produc consolidarea statului bolșevic.

4. CONSOLIDAREA BOLSEVISMULUI

În august 1928 se semnează, la Paris pactul Kellogg - Briand, la care aderă și Rusia, în septembrie, prin care se renunță la războaie de agresiune (Atacarea Poloniei de către Soviete în 1939 a fost de apărare ! n.n.)

În februarie 1929 la Moscova se semnează protocolul Litvinov, între Rusia Sovietică, Polonia, România, Letonia și Estonia, prin care se actualizează pactul Kellogg-Briand. Dar în ziua următoare Pravda (oficiul comunist de la Moscova n.n.) aminteste reprezentantului român că U.R.S.S. n-a renunțat întru nimic la pretențiile ei asupra Basarabiei. (subl.n.)

Negocierile cu Rusia sovietică continuă, privind pactul de neagresiune, ele izbîndu-se mereu de cererea teritorială (Basarabia) a Sovietelor.

Ele reîncep și se desfășoară la Riga, în perioada martie-aprilie 1932.

Guvernul francez a cerut aliaților săi, România și Polonia să încerce să

ajunga la încheierea unui pact de neagresiune cu Sovietele, cu scopul de a înlesni alianța militară cu Rusia Sovietică; acest scop era împărtășit de Benes (Cehoslovacia) și de N. Titulescu. Negocierile, însă, sunt întrerupte de negociatorul român când, în momentul de a semnă textul asupra căruia cazuseră de acord, delegatul sovietic pretinde să introducă o clauză, implicând legitimitatea pretențiilor rusești asupra unei părți a teritoriului nostru și anume, Basarabia. Franța, ca intermediar, făgăduise solemn că Sovietele nu vor ridica pretenții teritoriale.

Statele Unite, aflate într-o perioadă de expectativă, după ce ajutasera consistent instaurarea bolșevismului în Rusia, se aliniaza, acum demersurilor diplomatice europene.

La 10 octombrie 1933 Franklin Delano Roosevelt trimite o scrisoare lui Mihail Kalinin, propunând stabilirea relațiilor diplomatice între Statele Unite și Uniunea Sovietelor.

Roosevelt recunoaște guvernul Sovietic, ca guvern legitim al Rusiei.

În acest context internațional, la 9 iunie 1934, N. Titulescu își perfectează opțiunea politică pro-sovietică, prin reluarea relațiilor diplomatice între România și Uniunea Sovietică, fără, însă, ca Sovietele să recunoască granița noastră de răsărit.

Acest demers nu scapa diplomaților germani. La 22 octombrie 1934 Germania expune, pentru prima oară, ministrului Român de la Berlin, Petrescu Comnen, oferta Germaniei către România: Garanția tuturor granițelor noastre, inclusiv cele cu Uniunea Sovietică și cu Ungaria.

Reînarmarea completă cu cele mai moderne arme, a armatei Române.

Germania nu cere României să-și parasească alianțele. Singurul lucru pe care îl cere României este asigurarea că ne vom opune oricărei încercări a trupelor sovietice de a trece peste teritoriul nostru. (subl.n.)

Nicolae Titulescu, care promisese francezilor și cehilor că trupele sovietice vor putea trece peste teritoriul nostru, în cazul unui conflict european ascunde raportul lui Petrescu Comnen. Totuși Gheorghe Brătianu, informat de diplomatul Mihail Sturdza se deplasează la Berlin, unde i se reînnoiește oferta germană. Refuzul guvernului Român de a lua în considerare oferta germană îl determină pe Hitler să-și schimbe, momentan, atitudinea față de Rusia Sovietică și să încheie pactul Ribentrop – Molotov în 1939.

La 27 februarie 1936, Parlamentul Francez ratifică tratatul de alianță militară cu Sovietele.

5. PRIGOANA RELIGIOASA ÎN SPANIA

În acest moment cronologic ne aflăm în anul declansării războiului civil din Spania, război cu antecedente teroriste, în anii premergători.

Voi utiliza, în prezentarea acestor evenimente volumul Prigoana religioasă în Spania, cu Poema-prefată de Paul Claudel, apărut în limba română la editura Florisrom, în 1996.

La 16 februarie are loc victoria electorală a Frontului Popular (comunist, n.n.). Războiul civil începe cu răscoala militară din 18 iulie, care ia numai de câțiva forma unei mișcări de reînnoire și înviere națională.

În această perioadă, când elementele extremiste ale Frontului Popular se dedau ofensivei și care se întinde de la 16 februarie la 11 iulie, guvernul face impresia că nu există, sau, mai bine, că tolerează dezordinea. El nu pronunță o condamnare pentru faptele care tulbură ordinea morală, juridică și politică a țării, care distrug vieți, proprietăți și nimicesc comorile artistice ale națiunii.

Pretinsul resentiment al maselor contra preotimii nu s-a manifestat în Spania, pornind de la 16 februarie în Catalonia, decât numai acolo unde comitetele comuniste si anarhiste dominau strada. Apare, însa, binecunoscutul Diversionism, care este urmat de actiunile ample teroriste.

Spania, în timpul primilor ani ai Republicii, pornind din februarie 1936 este supusa guvernelor care au înșelat tara; ele au promis, înaintea revenirii Republicii o totala toleranta, în materie de religie: Biserica libera într-un stat liber - si aceasta toleranta se transforma, succesiv, în persecutie legala si în prigoana criminala. (subl.n.)

Propagandistii oficiali ai marxismului o spun, fara înconjur: Religia este opiul poporului. Aceasta este formula fundamentala a marxismului, la care, în fata religiei catolice, sau a oricarei religii, trebuie sa consimta tot proletarismul revolutionar. Ideea de Dumnezeu - scria Lenin lui Gorki, în decembrie 1913 - a adormit si a slabit întotdeauna sentimentele sociale, ea a strâns de gât masele împovarate prin mijlocirea credintei în divinitate a asupritorilor.

Se pretinde, de asemenea ca atacurile contra religiei sunt o urmare naturala a adeziunii ierarhiei ecleziastice la miscarea condusa de generalul Franco.

Nu se ignora, cu toate acestea, ca vandalismul antireligios s-a manifestat prin dezordini si cruzimi, fara numar, începând de la venirea Frontului Popular la putere, în februarie 1936. Contra acestor dezordini toti sefii opozitiei au protestat în discursuri pronuntate în camera si au denuntat distrugerea operelor de arta, a tablourilor religioase, a monumentelor de sculptura policroma-baroca, mândria Spaniei.

Calvero Satelo (asasinat la 13 iulie de comunisti n.n.), în doua din ultimele sale discursuri, enumera lista crimelor comise:

De la 16 februarie la 15 iunie inclusiv, 160 de biserici au fost în întregime distruse, alte 25 au fost incendiate, atacate, sau asaltate; 269 de asasinatate au fost comise si 1287 de persoane au fost atacate si grav ranite, printre care numerosi colonisti. Sa ne amintim, de asemenea, de bibliotecile pe care Capucinii le posedau în mai multe mânăstiri, mai ales aceea din Sarria, cu 10.000 de volume, aceea din Ignalda cu 50.000 de volume, toate arse.

A judeca, în mod general excesele revolutiei comuniste spaniole, se poate zice ca, în istoria popoarelor apusene nu se gaseste nici un fenomen asemanator de salbaticie colectiva, nici o gramada de asemenea atentate împotriva drepturilor fundamentale întru Dumnezeu, societatii si persoanei omenesti. Ar fi greu de descoperit, în decursul veacurilor, o epoca, sau un popor care sa ne ofere o asemanatoare ratacire. Nu facem nici o interpretare cu caracter psihologic, sau social, aceasta ar reclama un studiu special.

Revolutia aceasta anarhista este exceptionala în istorie. Se cuvine sa adaugam ca hecatomba de persoane si de lucruri realizate de catre revolutia comunista a fost premeditata. Cu putin timp înainte de revolutie sosisera din Rusia 79 de agitatori specializati.

Comisia Nationala de Unificare Marxista, în timpul acela, ordona constituirea militiilor revolutionare, în toate orasele. Distrugerea bisericilor, sau nu mai putin a mobilierului lor a fost sistematica si în serie. Din 1931, Liga Ateista a pus în programul sau un articol conceput astfel: Plebiscit asupra întrebuintarii, care urmeaza sa fie atribuita bisericilor si caselor parohiale si unul din comitetele provinciale, enunta aceasta regula: Localul, sau localurile consacrate, pâna în prezent cultului, vor fi destinate magazinelor colective, pietelor publice, bibliotecilor populare, caselor de baie, sau de higiena publica,

etc., dupa nevoile fiecarui oras. Pentru înlaturarea persoanelor considerate ca dusmane ale revolutiei, se stabilesc, în prealabil liste negre. În ele, pe primul plan, figurau Episcopii. Când preotii, fata de atitudinea poporului, voiau sa salveze altarul parohiei, seful comunist intervenea: Avem ordin sa distrugem toata samânta aceasta.

Dovada cea mai pilduitoare ca distrugerea totala a bisericilor si masacrarea preotilor era un lucru premeditat, este numarul foarte mare de victime. Putem sa socotim aproape 20.000 de biserici naruite, sau în întregime praduite. Numarul preotilor asasinati se ridica la aproape 16.000. Au fost ucisi, fara procese, de cele mai multe ori pe câmp, fara alt motiv, decât acela al functiunii lor sociale de preoti.

În ceea ce priveste numarul, se avalueaza la peste 300.000 de mireni, care au pierit asasinati, numai pentru ideile lor politice si, în special religioase; la Madrid, în timpul celor trei luni dintâi, au fost executati peste 22.000. Aproape ca nu este sat din care sa nu fi fost prigoniti cei mai cunoscuti oameni de dreapta. Pe scurt, s-a încarcat marxismul de cruzime asupra reprezentantilor lui Dumnezeu. S-a jucat fotbal cu capetele celor ucisi. Au fost pusi sa-si sape gropile singuri si apoi împuscati la marginea lor si acoperiti cu tarâna. Bandele de revolutionari îmbatati de sânge si de vin au îmbracat odajdiile din altare si au mers în carnaval prin sate si orase, apoi au fost împuscati de alti revolutionari, care i-au crezut preoti adevarati.

Am încheiat prezentarea revolutiei din Spania - revolutie comunista - textul fiind citat selectiv din volumul amintit initial: Prigoana religioasa în Spania, scris în 1937 si aparut în limba româna în anul 1996.

Se tragea cu mitraliera în obrazul lui Hristos, spunea Ion Mota si se hotaraste sa plece în Spania, pentru a lupta împotriva comunismului. Plecarea are loc pe 24 noiembrie 1936, fiind însoțit de general Gheorghe Cantacuzino, inginer Gheorghe Clime, preot Dumitrescu Borsa, avocat Nicolae Totu, economist Banica Dobre, doctor în drept printul Alexandru Cantacuzino, doctor în drept Vasile Marin.

La 13 ianuarie 1937, Ion Mota si Vasile Marin cad pe frontul spaniol la Majadahonda, luptând împotriva comunismului.

Nicolae Iorga le dedica celor doi eroi un articol în Neamul Românesc din 19 ianuarie 1937, cu titlul: Doi baieti viteji: Mota si Marin - citez partial:

Luptând pentru credinta lor crestina si pentru cinstea poporului lor, pentru ce este etern, scump si curat în latinitatea nebolsevizata, doi tineri Români, doi baieti viteji - Mota si Marin au cazut înaintea Madridului, aparat de Rosii (subl. n.)

Când în zilele din urma, îndreptam stirile de o monotonie desavârsita, în ciuda macelului zilnic, cu privire la ce se petrece, în miez de iarna, acolo, în nenorocita Spanie, nu ne gândeam ca între aceia care si-au dat viata, luptând pentru cauza cea buna erau acesti doi fii ai tarii noastre...

Cine stie ce va iesi din cumplita furtuna, care s-a abatut asupra departatului pamânt latin, unde se revarsa sânge, din toate ranile unui nobil neam!. Dar, daca vreodata vom vedea Spania, cum a fost, cum trebuie sa fie, se va putea spune, la noi, cu înduiosata mândrie, ca pentru aceasta au curs câteva picaturi din sângele scump al tineretului nostru. S-a încheiat citatul din Nicolae Iorga.

6. COMUNISMUL ÎN PORTUGALIA

Daca Spania a cunoscut dramatismul de neînchipuit al razboiului civil cu miile lui de morti si cu pierderea inestimabila a valorilor culturale distruse, vecina ei, Portugalia, a parcurs framântarile si convulsiile sociale în împrejurari care au produs mai putine varsari de sânge care totusi s-au produs, dublate de masive arestari si deportari.

Dupa 1917 disputele între militari si monarhisti se tin lant cu rascoale militare, manifestari muncitoresti, greve interminabile, soldate cu guvernari care actioneaza între monarhie si republica. Izbucnirea revolutiei bolsevice insuflbeste putinele nuclee comuniste care se organizasera în Portugalia, iar victoria Aliatilor asupra Puterilor Centrale insufla forte noi democratiei portugheze, astfel încât toate greselile si excesele care o compromisesera pâna în 1917 începeau sa fie uitate în iarna acestui an. În prezentarea situatiei din Portugalia ma voi servi de cartea lui Mircea Eliade Salazar si revolutia în Portugalia (Editura Scara 2002).

Încercarea de restaurare regalista din ianuarie 1919 n-a reprezentat numai o serie de gafe, din punct de vedere militar; a fost si o foarte grava greseala politica, anulând pentru multa vreme orice sansa de reîntronare a monarhiei în Portugalia.

Guvernele cad, într-adevar într-un ritm ametitor. Anii 1919 si 1920 trec în greve, atentate teroriste si schimbari de guverne. O manifestatie populara pro-guvernamentala e atacata cu bombe provocând o panica fara pereche. Patruzeci de morti ramân pe strada.

Agitatie comunista creste simtitor în Portugalia. Grevele, actele de sabotaj si comploturile pe care pâna atunci le organizau societatile secrete, încep sa fie controlate de catre nucleele comuniste.

La finele anului 1921 doua guverne militare demisioneaza, iar la 5 februarie 1922 i se încredinteaza guvernul lui Antonio Maria Da Silva, care reuseste sa se mentina la putere aproape doi ani. Cum se explica misterul acestui record? Antonio Maria Da Silva este un vechi complotist si creatorul artileriei civile din ultimii ani ai monarhiei. El va înarma mai târziu si va dirija din umbra Legiunea rosie formidabila organizatie comunista cu care vor avea de luptat toate guvernele si chiar dictatura militara.

În vârtoarea acestor evenimente apare un nume Oliviera Salazar care totusi în 1921 era un necunoscut. Numele lui nu circula nici în cercurile politice nici în coloanele ziarelor de mare tiraj. Chiar la Coimbra unde era profesor de Economie Politică si Finante nu se bucura de vreun merit special printre studentii celorlate facultati. Întru-un singur loc devenise Salazar de multa vreme celebru, în Santa Combra unde vazuse lumina zilei la 28 aprilie 1889. Terminase seminarul în 1908 dar fiind prea tânar nu s-a putut preoti. Simtea însa o chemare mai vasta.

Iata cum o definea el mai târziu: Într-un cuvânt eu eram convins ca problema nationala - ca si în Franta ca si în Italia ca si în Spania - era o problema de educatie, sau cel putin la temelia tuturor chestiunilor, noi ne loveam de o formatie deficiente a portughezului si ca prin urmare, putin importa schimbarea guvernelor sau regimurilor daca nu încercam în primul rând sa schimbam oamenii. Aveam nevoie de oameni, trebuia sa-i educam.

Anii 1910-1915 îi petrece la Coimbra învățând, meditând si pregatindu-se pentru profesorat. În toamna anului 1914 termina Dreptul si intra în corpul auxiliar al universitatii. Dar de abia la 28 aprilie 1917 e numit prin concurs, asistent la sectia Stiintelor Economice. Dupa un an devine titularul catedrei,

putin înainte de a-si lua doctoratul cu o teza despre Evul de aur, natura si cauzele sale (1891-1915). Însemnataea pe care Salazar o acorda religiei în viata omului si a societatii îsi gaseste radacinile în copilăria lui pioasa nezdruncinata nici de crize, nici de sacrilegii. Constient de dimensiunile sale Salazar îsi descopera vocatia de profesor, de îndrumator mai ales la colegiul Via-Sacra. El nu exagera printr-un exces de modestie. Nici astazi nu este bun vorbitor, apreciaza Mircea Eliade. N-are darul oratoriei parlamentare si cu atât mai putin talentul de a înflacara masele, îsi scrie întotdeauna discursurile si înainte de a le scrie le gândeste. La douazeci de ani adresându-se profesorilor si elevilor colegiului Via-Sacra din Vizeu vorbea cu aceeasi cumpatare si seriozitate cu care va vorbi mai târziu în fata studentilor de la Coimbra si ani dupa aceea în fata Adunarii Camerelor Corporative si a tarii întregi. Îsi citeste cuvântarea nu cauta efecte oratorice nici stralucirea literara. În aprilie 1925 Salazar tine în orasul Funchal doua conferinte: Laicism si Libertate, Bolsevism si Congregatie. Sunt mai degraba comunicari stiintifice decât manifestatii politice. Dar profesorul de Economie Politica si Finante vrea sa arate si de data aceasta incompatibilitatea între bolsevism si o societate europeana crestina si justa.

Presiunile interne însa cresc în aprilie si iulie 1925 având loc doua tentative militare de lovitura de stat, apoi urmeaza o perioada de aparenta liniste pâna în a doua jumatate a lunii mai 1926.

La 31 mai comandantul de marina Cabeçadas obtine de la Presedintele Republicii raspunderea mentinerii ordinii în Lisabona. La 4 iunie se da publicitatii lista noului guvern. Apare aici pentru prima data printre ceilalti comunisti un nume nou pentru majoritatea portughezilor: Dr. Oliveira Salazar la Finante, nume care provoaca stupeoare mai ales în mediul militarilor. Dar intrigile si certurile între militari duc în iunie la schimbarea guvernului, astfel încât Salazar din nou liber îsi continua cursurile la Coimbra.

La 25 martie 1928 însa în urma alegerilor, generalul Carmona este ales Presedinte al Republicii. Politica financiara a dictaturii militare fusese pâna atunci dezastruoasa. Temându-se sa nu devina inpopular, sau poate fiind convins de ineficacitatea unei asemenea masuri, Guvernul nu îndrazneste sa puna în aplicare o politica financiara de sacrificiu. Valoarea monedei nationale se deprecia vazând cu ochii. Guvernul se vede nevoit sa ceara ajutorul Natiunilor Unite, dar dictatura militara nu era bine vazuta în cercurile politice europene. Perfectarea împrumutului la Geneva se amâna, fapt care îi determina pe unii politicieni din Portugalia sa aprecieze ca dictatura militara se va prabusi de la sine în ziua când poporul va sti ca mult asteptaul împrumut extern nu se va mai face. Acesta este momentul care îl propulseaza pe Salazar, prin viziunea lui de salvare a Portugaliei din criza.

Salazar era unul din putinii care nu socotea acest împrumut garantat de Societatea Natiunilor indispensabil pentru salvarea tarii. Si încerca sa convinga Guvernul, prin articolele lui din Novidades, ca echilibrarea bugetului si stabilizarea monedei se poate face fara nici un ajutor extern, prin simpla însanatosire a vietii economice si financiare a tarii, „Împrumutul extern”, „Echilibru bugetar si stabilizarea monedei”, „Tot despre echilibru si stabilizare”, „Deficit sau excedent”, „Masuri financiare”, se intituleaza câteva din articolele lui Salazar, care de data aceasta întâlnesc un ecou neobisnuit în opinia publica. Oliveira Salazar nu mai era, acum, un necunoscut. Lumea începuse sa vorbeasca despre acest profesor de la Coimbra, care fusese o zi

deputat și o săptămână ministru de Finanțe – și care pretindea că are la îndemână formula salvatoare a bugetului.

În martie 1928, Salazar vorbește în fața muncitorilor catolici de la Coimbra despre „Două feluri de economii”, expunându-și încă o dată concepția sa despre bogăție și muncă, despre valoarea națională a micilor economii realizate în cadrul bugetului familiar etc. Și încă odată se ridică împotriva tradiției retorice a Portughezilor, împotriva laudabilei intenții pe care o nutrea fiecare Portughez de a-și salva țara printr-un înflăcărat patriotism. „Ne aflăm, aici în Portugalia, în fața unor grave dificultăți care ne trezesc patriotismul și fac apel la devotamentul nostru. Fără îndoială, patriotismul ne impune fiecăruia dintre noi datorii felurite. Dar să-mi fie îngăduit un sfat: să nu ne propunem niciodată ca scop al vieții noastre sufletesti salvarea patriei. Să lasăm misiunea acestor conducători ajutați de Providență. Noi putem face un lucru mai simplu și mai ușor: putem munci cât mai mult cu puțință, cât mai bine cu puțință și în munca noastră, în casa noastră, să ne învățăm a face economii și a cheltui așa cum e mai bine. Misiunea conducătorilor este prin acest simplu fapt surprinzător de mult ușurată și ei ne vor mulțumi mai bine decât prin discursuri înflăcărâte. Fiecarim atât de mult!...”

Vorbind muncitorilor catolici din Coimbra, Salazar se adresa, de fapt, țării întregi, anunțându-i, într-un anumit fel, noul drum pe care în curând stia că va fi chemat să-l arate. Portugalia trăia, atunci, încă unul din extazele sale patriotice, atât de surprinzătoare pentru un observator neavertizat. La Geneva, experții europeni acceptaseră în sfârșit, după mai bine de un an de pertractări, să acorde un mare împrumut Portugaliei. Dar cu condiția ca anumii controlori ai Societății Națiunilor să se stabilească la Lisabona și să verifice justa întrebuințare a fondurilor. Ceea ce însemna, de fapt, o gravă stîrbire a autonomiei portugheze. Generalul Ivens Ferraz, trimisul extraordinar al Guvernului la Geneva, refuza cu demnitate condițiile Societății Națiunilor, pune capăt tratativelor și se întoarce la Lisabona – unde e primit cu triumf. Gestul barbațesc al generalului electrizează din nou națiunea. Dictatura militară, departe de a ieși compromisă prin esuarea împrumutului – așa cum speraseră oamenii politici – cunoaște, dimpotrivă, un rasunător succes de opinie publică. Portughezii tratau din nou extazul patriotic de pe timpul ultimatumului englez. Și toți se declarau gata să-și dea viața pentru salvarea patriei. Era exact ceea ce îndemna Salazar pe muncitorii de la Coimbra să nu facă. Salazar ghicea că această rabufnire viguroasă a orgoliului național e amenințată de sterilitate dacă nu e canalizată către lucruri mici, care se pot face, în loc să fie inutile cheltuite în intenții generoase și în gesturi mari. Omul care se pregătea să intervina activ în viața publică a Portugaliei, își anunța de pe acum programul sau de guvernământ, care era, de fapt, primul program cu adevărat revoluționar: fiecare să încerce să realizeze cât mai mult, la el acasă, începând prin a face ordine în viața lui și a familiei sale – și sacrificând puțin – o ora de somn, o zi de vacanță, un spectacol, un fel de mâncare etc.

În a doua jumătate a lunii aprilie 1928, intrarea în guvern a lui Salazar e iminentă. Dar de data aceasta, Salazar nu mai accepta atât de repede invitația de a colabora la guvern. Experiența din iunie 1926, când ofiterii alergaseră să-l ia de la Vimieiro ca să-l demita o săptămână mai târziu, era încă destul de proaspătă. De data aceasta nu primea să facă parte din guvern decât în anumite condiții, care nu erau numai grele, dar implicau chiar investirea ministrului de Finanțe cu puteri dictatoriale. Lesne de înțeles

sovaielile Guvernului prezidat de generalul Vicente de Freitas. Salazar cerea unei dictaturi militare victorioase sa i se încredinteze lui, de la început, puteri dictatoriale. Nu-si lua raspunderea situatiei economico-financiare si nu garanta echilibrarea bugetului, decât daca Presedintele de Consiliu acorda Ministerului de Finante dreptul de control absolut asupra tuturor celorlalte ministere.

În cele din urma Guvernul accepta, iar acest dictator sui-generis îsi ia în primire ministeriatul Finantelor, la 27 aprilie, tinând o cuvântare cu totul neobisnuita în asemenea împrejurari; începe prin a marturisi ca „sarcina” pe care si-o ia „reprezinta pentru el un sacrificiu atât de mare, încât n-ar face-o de amabilitate sau favoare pentru nimeni”. Anunta apoi drepturile pe care le-a obtinut de la Presedintele de Consiliu: 1) toate ministerele se angajeaza sa-si limiteze si sa-si organizeze serviciile în cadrul bugetului global atribuit de Ministerul Finantelor; 2) orice masura pe care ar lua-o celelalte ministere si care ar avea repercusiuni asupra cheltuielilor Statului, trebuie sa fie discutata în prealabil cu Ministerul Finantelor; 3) Ministerul Finantelor poate opune veto-ul sau la orice initiativa a celorlalte ministere; 4) angajându-se, totusi, sa colaboreze cu ele în tot ceea ce priveste reducerile bugetare respective. Nu cere, însa, numai atât. Anunta membrii Guvernului si tara întreaga ca nu trebuie sa se astepte la miracole. Totul depinde de capacitatea cu care poporul portughez va putea realiza „sacrificiile necesare” si de încrederea cu care îl va însoti; „încredere în inteligenta mea si în cinstea mea, încredere absoluta dar senina, calma, fara entuziasme exagerate nici descurajari”. De un lucru pot fi totusi siguri: „Stiu foarte bine ceea ce vreau si încotro merg, dar sa nu mi se ceara sa ies la capat în câteva luni”. Nu încape îndoiala ca un asemenea discurs a provocat în foarte multe cercuri stupoare. Portughezii erau învatati sa li se vorbeasca altfel. Unii din ei au ramas nedumeriti, altii au ridicat neîncredzatori din umeri. Toti se asteptau, însa, sa-i mai auda vorbind, sa-si vada dictatorul aparând în fata maselor, însufletindu-le prin cuvântari patriotice, electrizându-le prin formule fericite. Dar Salazar era un dictator care cerea, înainte de toate, sa fie lasat în pace. S-a închis în cabinetul sau de lucru, aplecat asupra coloanelor de cifre, trudindu-se zi si noapte sa reduca, sa echilibreze, sa economiseasca. Nu vedea aproape pe nimeni, lucrând exclusiv cu functionari de la Ministerul Finantelor refuzând sa ia parte la ceremoniile oficiale, refuzând sa apara la banchetele diplomatice – obsedat de un singur gând: echilibrarea bugetului. „Flecarim prea mult!”, se adresase el, cu doua luni mai înainte, lucratorilor catolici din Coimbra. Era fericit ca cel putin acum putea sa munceasca fara sa-si mai anunte, sa-si explice si sa-si sustina planurile. Dictatura avea pentru el marele merit de a-i lasa libertatea de actiune fara sa-l mai oblige sa vorbeasca. Pentru Salazar, întreaga viata publica a Portugaliei se subsuma, în 1928, urgentei de a salva finantele si economia tarii, îsi luase ramas bun de la Centrul Catolic printr-o cuvântare tinuta câteva ceasuri înainte de a deveni ministru: „Le spun catolicilor ca sacrificiul meu îmi da dreptul sa astept acest lucru de la ei: sa fie cei dintâi care sa faca sacrificiile cerute, si cei din urma care sa ceara favoruri pe care nu le voi putea acorda”.

Salazar nu exagera vorbind de „sacrificiul” sau. Simtea ca pierde pentru totdeauna linistea de la Coimbra, ca renunta la singura munca pe care o împlinea cu bucurie – profesoratul – ca-si jertfeste toate pasiunile sale spirituale, pasiunea de cercetator, de carturar, de pedagog. Stia ca nu va mai

avea timp sa citeasca, nu va mai gasi timp sa mediteze; de abia daca îi va mai ramânea timp sa se reculeaga si sa se roage. Pentru un om obisnuit cu o anumita viata spirituala, un om care iubea singuratatea, convorbirile savante, biblioteca, intimitatea cercurilor religioase – sacrificiul era într-adevar considerabil. Cu atât mai mult cu cât nimeni nu-i putea garanta ca nu va fi un sacrificiu zadarnic. Dictatura militara îi asigura doar continuitatea în actiunea pe care si-o propusese. Ramânea de vazut daca poporul îl va putea urma, daca munca sa va rodi. Evident, pentru cine îl cunostea, Salazar se preocupa prea putin de recompensa, de glorie, de notorietate, îi era cu totul indiferent daca oamenii îl vor lauda sau îl vor huli. Cerea, însa, încredere: nu pentru a trece cu izbânda un examen în fata natiunii, ci pentru a putea salva Statul – si aceasta cât mai era timp.

Salazar si-a început dictatura într-un moment când aproape totul era pierdut. Dar, în acest ceas al 11-lea în care fusese chemat, stia ca poate cere orice sacrificiu natiunii; dupa umilinta pe care o primise la Geneva, Portugalia întelesese ca nu mai poate astepta nimic dinafara. Salazar îsi luase angajamentul sa echilibreze bugetul într-un singur an, miracol pe care nu-l putea crede nimeni. Cu atât mai stranie parea asigurarea aceasta, cu cât dictatorul financiar nu venise cu nici o reforma revolutionara cu nici o conceptie mare. Era foarte greu pentru un profesor universitar de o excesiva sobrietate, pentru un om care nu era vazut nicaieri si nu vorbea aproape niciodata, era foarte greu sa devina popular cu un program care nu aducea nici un element senzational. Revolutia lui Salazar era cu atât mai greu de înteles cu cât era de o surprinzatoare simplitate; caci pe el îl interesau în primul rând lucrurile mici si bine facute.

Într-o cuvântare pe care a fost nevoit sa o rostiasca pentru a multimi ofiterilor garnizoanei din Lisabona, care-l invitasera sa-l omagieze la Marele Cartier (9 iunie 1928), Salazar îsi marturiseste înca odata marea lui credinta în forta creatoare si eficienta simplitatii: „Am luptat întotdeauna pentru o politica de simplu bun simt – împotriva planurilor grandioase, atât de grandioase si atât de vaste încât ne risipeam toata energia ca sa le admiram si nu ne mai ramâneau forte ca sa le realizam”. Le aminteste ofiterilor de la Marele Cartier ca nimic nu se poate construi în Portugalia înainte de a rezolva problema financiara, ce se reducea la urmatoarele elemente: deficit cronic, o datorie flotanta extraordinara si o datorie asa zisa consolidata excesiva. Ceea ce trebuia dobândit, deocamdata, cu orice mijloc era echilibrarea cheltuielilor publice; desi raul nu va putea fi taiat din radacina decât prin stabilizarea monedei. Pâna atunci cel mai important si mai urgent lucru de facut erau economiile. „Sa nu ne facem iluzii: reducerile serviciilor publice si ale cheltuielilor aduc cu sine restrictii în viata privata si, ca atare suferinta. Vom avea de suferit în urma scaderii câstigurilor, a ridicarii impozitelor, a scumpirii vietii. Sacrificii si înca mari am mai facut pâna acum, dar din nefericire au fost pierdute pentru salvarea noastra; sa le facem acum cu un scop bine definit, întegrate într-un plan de ansamblu, si vor fi sacrificii salvatoare...”

Evident, un dictator care începe prin a cere economii nu se poate astepta sa ajunga peste noapte idolul multimilor. Mitul de început al lui Salazar nu creste prin anuntarea reformelor financiare; dimpotriva. Dar Salazar nu voia, deocamdata, decât sa echilibreze bugetul; popularitatea sau impopularitatea lui îi erau, pentru un moment, indiferente. În jurul lui nu avea pe nimeni. Armata facuse apel la el ca la un tehnician, nu ca la un sef. Se putea bizui,

Însa, pe sprijinul total al dictaturii militare si aceasta îi îngaduia o desavârsita libertate de actiune. Putin timp dupa ce fusese numit ministru de Finante, Cardinalul Cerejeira, fostul lui coleg la Universitatea din Coimbra, difuzeaza o epistola adresata clerului si catolicilor portughezi prin, care îi îndeamna sa sustina opera începuta de Salazar. Cei din Centrul Catolic erau singurii care înțelegeau importanta politica a prezentei lui Salazar în guvern; desi în slujba dictaturii militare, a miscarii de la 28 mai, Salazar asigura deocamdata salvagardarea drepturilor religioase, rezervându-si pentru mai târziu, orientarea guvernarii în spiritul si litera Centrului Catolic. Dar Salazar, care pusese anumite conditii când i se oferise Ministerul Finantelor, fusese si el silit sa accepte o conditie primind acest post. Si anume, își luase angajamentul sa nu faca nici o alta politica în afara celei instaurate de miscarea de la 28 mai. Asa cum vom vedea, el însusi înțelesese ca nu mai are nici un rost sa încerce realizarea politicii Centrului Catolic, când miscarea de la 28 mai parea ca are toate sansele de a deveni o revolutie nationala.

Dar, deocamdata, Salazar nu avea alta tinta decât echilibrarea bugetului: „Stiu foarte bine ce vreau si încotro ma îndrept”, marturisise el luând în primire Ministerul Finantelor. Îsi avea bine seriate problemele si își dadea seama ca totul se va prabusi daca nu va începe de la temelie. Acest filosof catolic, care crede – si o va marturisi de nenumarate ori, în urma – în primatul spiritualitatii si în forta creatoare a spiritului, e nevoit sa-si înceapa revolutia echilibrând bugetul unei tari în pragul prapastiei si trudindu-se sa-i însanatoseasca finantele. Dar, si în aceasta activitate, în aparenta atât de aproape de pamânt, Salazar își pastreaza tehnica lui spirituala. Echilibrarea bugetului nu e numai opera unui financiar – este, totodata, opera unui moralist, a unui filosof si a unui practicant crestin. „Prezentam bugetul pentru exercitiul 1928-1929; nu e o lucrare perfecta, dar are dreptul de a fi considerata o lucrare serioasa”. O lucrare serioasa, într-o tara îmbatata de demagogi, exploatata de afaceristi si ruinata de incompetenti, poate fi privita ca un început revolucionar. „Bugetul pe care-l prezentam nu e rezultatul unor combinatii artificioase; este ceea ce se asteapta sincer sa fie; este ceea ce, în fata faptelor si cifrelor cunoscute avem dreptul sa asteptam sa fie”.

Salazar alege ca cel dintâi instrument al revolutiei si cea mai sigura arma a reformei sale financiare – sinceritatea. Gaseste ca e mai simplu sa puna de la început tara întreaga în fata Adevarului, oricât ar fi el de dezagreabil. A continua cu bugete trucate si cu reforme fictive nu e numai ineficient, e de-a dreptul primejdios. Oamenii trebuie sa înțeleaga ca se afla pe marginea prapastiei, si ca nu se pot salva decât singuri. Salvarea poate fi facuta cu mijloace simple, asa zisele procedee clasice; economii, fireste, dar nu numai economii – ci si o buna gospodarie înauntrul ministerelor, suprimarea creditelor neutilizate, amânarea lucrarilor mai putin urgente, renuntarea la cheltuieli parazitare.

Toate acestea – simplitate, bun simt, sinceritate, adevar – sunt mijloacele revolutionare prin care Salazar încearca nu numai sa salveze finantele tarii ci, în acelasi timp, sa-si trezeasca neamul din aromeala artificioasa în care îl cufundasera câteva generatii de liberalism. Fireste, el nu are sentimentul ca creeaza ceva – ci ca e numai un exponent al revolutiei, ca nu face decât sa dea forma unei stari de fapt, singura creatoare de istorie. „În ceea ce ma priveste, marturisesti într-o cuvântare din 21 octombrie 1929, sunt convins ca usurinta cu care s-au realizat anumite acte si rapiditatea cu care s-au

dobândit rezultatele, demonstrează că n-am făcut altceva decât să traduc în cuvânt și în fapt – poate cu mai multă precizie decât alții, datorită condițiilor speciale ale locului în care mă aflu – tendințele, aspirațiile, spiritul de reînnoire și de reformă al țării”. Și continua: „Într-un sistem de administrație în care predomină lipsa sincerității și teama de a lucra la lumină, am afirmat, din cel dintâi ceas, că se impune o politică de adevăr. Într-un sistem de viață socială în care nu voia să se țină seama decât de drepturi și nu și de datorii, în care comoditățile și usurile se prezentau ca cea mai bună regulă de viață, am anunțat, ca o condiție necesară a salvării, o politică de sacrificiu. Într-un Stat care ne împărțea sau ne lăsa să ne împărțim în ireductibilități și în grupuri, amenințând sentimentul și forța unității națiunii, am aparat, pe deasupra înfrângerilor și pericolelor derivate din ele, necesitatea unei politici naționale...” Cel care vorbea astfel, în sala Consiliului de Stat, la 21 octombrie 1929, nu mai vorbea ca un simplu ministru al Finanțelor investit cu depline puteri pentru echilibrarea bugetului și salvarea economică a țării, începe să se întrevadă rolul său de îndrumător al neamului și de adevărat conducător al regimului născut din revoluția de la 28 mai. Era a treia oară când vorbea Salazar de când intrase în guvern. Trei cuvântări într-un an și jumătate; trei cuvântări care alcatuiesc laolaltă patruzeci de pagini de carte. Dar, între timp, miracolul în care nu crezuse nimeni – se împlinise. Pentru întâia oară de la 1913, bugetul Portugaliei nu mai prezenta un deficit. Dimpotrivă, bugetul 1928-1929 alcatuit de Salazar, se încheiase cu un excedent de 1.576.000 escudos – față de deficitul de 388.667.000 escudos al anului precedent. Rezultatul era atât de miraculos încât mulți n-au voit să-l creadă, înca nu erau obișnuiți cu Adevărul, pe care se întemeia Salazar „prin temperament, prin convingere, prin impunere a conștiinței”.

Anul 1928 trecuse într-o relativă liniște. Numai în cursul verii izbucnise o încercare revoluționară la Lisabona, condusă de un grup de militari care nu voiau să accepte noua orientare pe care o capătase mișcarea de la 28 mai sub dictatura lui Salazar. „În viața guvernamentală asta e doar un incident. Pe mine mă interesează să știu numai cât va costa tezaurul și cât va costa țara această revoluție...”

Asemenea incidente se vor mai repeta, și înca mult mai grave. Anevoie s-ar fi putut realiza o prefacere atât de profundă ca aceea pe care o visase mișcarea de la 28 mai și pe care Salazar se angajase să o ducă la bun sfârșit, fără ca lumea veche să nu încerce orice îi sta cu putinta ca să supraviețuiască. Erau zvârcoliri care nu dovedeau un dezechilibru social și politic, ci seriozitatea cu care se împlinea revoluția națională. Căci – astăzi, la lumină evenimentelor care au urmat, nu mai încape îndoială – Salazar „știa ce vrea și încotro se îndreaptă” nu numai în ceea ce privea echilibrarea bugetului, ci mai ales în ceea ce privea revoluția începută de mișcarea de la 28 mai. În clipa când fusese chemat la guvern, situația politică era gravă. Dictatura militară – singura posibilitate pe care o mai avusese Statul portughez de a se salva de demagogie și de inevitabilă consecință, comunismul – se afla într-o permanentă criză. S-ar mai fi putut menține prin forță înca șase sau douăsprezece luni și apoi totul s-ar fi prăbușit. Acceptând să colaboreze cu mișcarea de la 28 mai Salazar, înțelegea să o salveze, nu pentru a face să dureze dictatura militară ca atare, ci pentru a salva și promova revoluția națională, își dădea prea bine seama că mișcarea nu putea dura și spori decât în măsura în care își păstra elanul inițial, revoluționar. Orice încercare

de compromis cu spiritul si formele vechiului regim i-ar fi fost fatala. De aceea Salazar se grabeste sa „interpreteze” chiar reformele lui financiare în termeni spirituali, de revolutie nationala. Nu colaborase numai ca un tehnician, pentru care lumea se reduce la cifre, la deficite si la excedente. Cifrele, pentru el, reprezentau icoana unui anumit fel de a valorifica viata. Deficitele se datorau nu numai unei detestabile administratii, ci si unei false concepii a lumii si a vietii. Pentru Salazar, echilibrarea bugetului era o operatie urgenta, dar care nu-si gasea îndestularea în sine. La nimic n-ar fi folosit un buget echilibrat daca lumea ar fi continuat sa creada în vechile mituri liberale ale bogatiei, productiei, individului etc. Salazar se grabeste, asadar, sa puna în practica si sa justifice concepiile sale economice, care nu erau, în fond, decât o consecinta fireasca a revolutiei spirituale si politice pe care natiunea portugheza trebuia s-o realizeze sub imboldul miscarii de la 28 mai. Bugetul fusese echilibrat pentru ca se aplicasera masuri „revolutionare”: bun simt, simplitate, economii etc. Acelasi spirit trebuia, însa, sa permeieze întreaga viata economica a natiunii. Revolutia trebuia sa transforme însesi valorile fundamentale ale economiei, reintegrându-le într-un sistem organic de valori spirituale. „Noi am viciat – spune Salazar într-un faimos discurs tinut câtiva ani mai târziu (16 martie 1933) – conceptul de bogatie, l-am desprins de functia sa proprie de a sustine, cu demnitate, viata omeneasca; am facut din el o categorie independenta care nu are nimic de-a face cu interesul colectiv, nici cu morala si am presupus ca indivizii, statele sau natiunile ar putea avea ca scop adunarea de bunuri fara utilitate sociala, fara reguli de justitie în dobândirea sau în folosirea lor. Am viciat notiunea de munca si persoana muncitorului. Am uitat demnitatea lui de fiinta umana, am tinut seama exclusiv de valoarea sa de masina producatoare, i-am masurat sau i-am cântarit energia, si nu ne-am mai amintit, macar, ca e un element al familiei si ca viata nu e numai în el, ci în sotie, în copii, în camin. Am mers chiar mai departe: i-am despartit; am numit femeia si copiii valori mai mici, dar mai ieftine, de productie – unitati singuratice, elemente egal de independente unele fata de altele, fara legaturi, fara afectiuni, fara viata în comun – si am dizolvat de fapt familia...”

Într-o revolutie, ca în orice organism, totul se tine, totul se leaga. Salazar îsi dadea prea bine seama ca nu poate dobândi excedente bugetare daca nu organizeaza viata economica a tarii, si ca nu poate începe aceasta organizare daca nu restaureaza autentica semnificatie spirituala a muncii si productiei. Totul trebuia, asa dar, preschimbat. „Revolutia continua!”, exclama el într-o cuvântare tinuta mai târziu, Revolutia continua mereu, din clipa în care generalul Gomes da Costa luase armele la Braga, razvratindu-se împotriva demagogiei si a vechiului regim. Nimeni altul ca Salazar nu e mai sensibil la aceasta revolutie în mars, la aceasta necontenita prefacere morala a tarii, la care colaboreaza nu numai prin geniul sau financiar si exemplul lui de muncitor prodigios, dar mai ales printr-o curajoasa initiativa teoretica si politica. Cu fiecare decret de lege, cu fiecare noua cuvântare – si vorbeste atât de rar încât cuvântarile lui sunt întâmpinate cu o neobisnuita caldura – analizeaza înca un aspect al revolutiei, valorifica înca o noua etapa încheiata, interpreteaza, formuleaza, amplifica.

Curând, Salazar devine seful spiritual si politic al regimului instaurat de miscarea de la 28 mai, desi nu e decât un ministru de Finante investit cu puteri dictatoriale. Dar el este acela care vorbeste în numele dictaturii militare.

El este acela care explica masurile guvernamentale, care raspunde criticilor, care pregateste transformarea dictaturii militare într-o revolutie nationala totalitara. La 28 mai 1930, Salazar este acela care vorbește ofiterilor adunati în Sala do Risco pentru a sarbatori patru ani de la izbucnirea miscarii revolutionare. Si le vorbește despre „Dictatura administrativa si revolutie politica”, amintindu-le dezordinea politica, financiara, economica si sociala a Portugaliei democratice. „Se spune ca regii nu au memorie; se pare însa ca popoarele au înca si mai putina”. Salazar raspundea astfel în bloc tuturor celor care cârteau si criticau, tuturor celor care începusera sa uite „regimul de nesiguranta, de revolta, de greve si de atentate care se statornicise în tara”. Erau oameni care ar fi vrut ca bugetul sa fie echilibrat si economia tarii însanatosita fara dictatura. Salazar le aminteste ca „suspendând drepturi pe care de fapt natiunea nu le mai exercita, impunând unora tacerea si asigurând tuturor linistea si siguranta, dictatura a creat guvernarii publice conditiile necesare unei munci rodnice”. Si, „fiind imposibil de a ataca simultan si cu o egala intensitate – toate problemele”, a trebuit sa-si concentreze eforturile în rezolvarea problemei dominante, „fara de care nimic mare si solid nu se putea realiza”: dezordinea financiara. Asta nu înseamna, fireste, ca dictatura militara se va putea multumi sa faca numai „administratie”, ignorând problemele politice, vorbind despre revolutia mentala si morala a contemporanilor si despre pregatirea generatiilor de mâine, Salazar își marturiseste înca odata coerenta sa cu sine. E adevarat ca aceste doua preocupari – revolutia spirituala si importanta tineretului – se întâlnesc pretutindeni în lumea contemporana, ele alcatuind dominanta momentului istoric. Dar în acelasi timp ele corespundeau vocatiei de totdeauna a lui Salazar. Totdeauna Salazar a crezut în primatul spiritualului, si întreaga lui viata si-o închinase educatiei, pregatirii morale si mentale a tineretului. Acest om care visase sa fie preot în Santa Comba si devenise profesor la Coimbra pentru ca se convinsese ca functia de pedagog e mai urgenta lumii moderne si tot atât de grea ca si a sacerdotiului – avea acum putinta sa-si împlineasca vocatia de pe treapta de conducator al vietii publice. Evident, dictatura militara nu facuse apel la el ca la un reprezentant al spiritualului – ci pur si simplu ca la un expert financiar. Dar Salazar avusese destul geniu politic ca sa devina indispensabil si sa-si convinga colaboratorii de necesitatea unei revolutii totale. Stiind prea bine ce vrea si încotro se îndreapta, nu se grabea în confiscarea puterii în mâinile sale. Stia ca ea îi va fi data fara s-o ceara. Stia ca, cladind întotdeauna pe adevar si pe sinceritate, lucrând la lumina zilei, va deveni tot mai necesar si i se vor încredinta tot mai total frâiele conducerii. Dar nu asta îl interesa – puterea în sine – ci câmpul de activitate tot mai larg pe care-l câstiga pentru realizarea idealului sau politic, care era, cum am vazut, prin excelenta un ideal spiritual.

Salazar avea marele privilegiu de a putea vorbi despre primatul spiritualului dupa ce se dovedise în ochii tuturor un financiar desavârsit si un om politic de mare clasa. Nu vorbea, de altfel, despre un vag climat al spiritualului, despre anumite nostalgii personale – ci se revendica traditiei spirituale a Portugaliei, care era crestina, latina si europeana. Educatia religioasa nu-l îndepartase de lume: dimpotriva, îl ajutase sa descopere valoarea sacra a vietii sociale. Structura antimistica, Salazar nu sovaise sa afirme ca si „Statul participa într-un anumit fel la absolut”, iar mai târziu va defini Statul ca „o gândire în actiune”. Reintegrarea natiunii portugheze pe linia destinului sau istoric

implica nu numai reîntoarcerea la unitatile organice (familia) si sociale (breslele), ci si valorificarea vietii în spirit crestin. De nenumarate ori revine Salazar în cuvântarile sale asupra acestei teme fundamentale: numai o viata spirituala autentica si fertila garanteaza ordinea politica, echilibrul social si progresul economic. Nu se sfieste sa afirme ca chiar corporatiile nu au un scop exclusiv economic ci o finalitate spirituala (26 mai 1934). Nimic nu poate dura, pe nici un nivel al realitatii sociale, daca spiritul nu e prezent si activ. Vorbind la 27 aprilie 1935 despre realizările Guvernului, spune: „Garantia suprema a stabilitatii operei întreprinse se afla tocmai în reforma morala, intelectuala si politica, fara de care îmbunatatirile materiale echilibrul financiar si ordinea administrativa ori nu se puteau realiza, ori nu puteau dura”. Daca totul se descompune în lumea moderna, daca nimeni nu mai crede în cuvântul vecinului, asta se datoreste minciunii, scrie Salazar. „Criza morala, mai mult chiar decât criza materiala, nefericeste lumea” (27 aprilie 1935). „Morala trebuie sa însufleteasca si sa dea continut oricarei actiuni umane” (10 februarie 1935). „Nu putem ierta Statului care ne-a precedat, doua grave crime: a obliterat în constiinta sentimentul national; a separat de functia guvernarii, politica – si de una si alta, morala” (ibid.).

Setea aceasta de spiritualitate nu are, în conceptia lui Salazar, nimic exceptional. Ea corespunde unei nevoi fundamentale a omului, nevoia de credinta – „fântâna nesecata a vietii spirituale” – nevoia de absolut. Salazar nu se sfieste sa vorbeasca într-un discurs politic despre Dumnezeu si despre credinta, pentru ca, înainte de toate, vrea sa fie sincer fata de sine însusi – si el e un filosof care crede în Dumnezeu – iar cuvântarea lui e adresata portughezilor ca atare, nu omenirii în general; si pentru Salazar, portughezii sunt ei însisi întru cât tine seama de structura lor spirituala si traditia lor, prin excelenta crestina.

Evident, marturisind întotdeauna Adevarul, neascunzând greutatile si obstacolele, amintind ca omul real este cu totul altceva decât cetateanul ideologiilor liberale, cerând necontenit eforturi si jertfe, neîncurajând nici o comoditate si nici un compromis – opera lui Salazar nu era întotdeauna pe placul tuturor. „Nu ascund nici nu diminuez dificultatile acestei politici care nu exploateaza pasiunile si se adreseaza calitatilor celor mai nobile ale oamenilor” (27 aprilie 1935). Dar el nu avea vocatia unui dictator care stie sa însufleteasca masele si sa le constrânga dezlantuind pasiunile tari. Nu facea apel la sentimentele vehemente. Discursurile sale cele mai rascolitoare erau întotdeauna îndelung meditate, cuviincios scrise si citite cu acelasi glas profesoral. „Profesor destarat în politica, am facut din guvernare un zel de magisteriu, facând necontenit apel mai ales si în pofida tuturor la forta si nobletea spiritului”, marturiseste el la 28 ianuarie 1934, adresându-se unei Asociatii Scolare.

„Profesor destarat în politica”, dar ramânând totusi profesor, refuzând sa-si tradeze vocatia lui de a învăta pe altii, de a creste, de a educa. Salazar n-a abdicat niciodata de la seriozitatea si onestitatea profesorului. A continuat sa spuna Adevarul cu aceeasi probitate, si-a pastrat vocabularul precis, aspru, stiintific, n-a renuntat la nici una din credintele sale fundamentale, n-a împrumutat nici una din superstitiile omului politic. Miracolul nu este ca un asemenea profesor, care nu voia sa abandoneze nici una din severitatile carierei sale, a avut totusi succes în câmpul politic – miracolul este ca s-a îngaduit unui asemenea profesor sa activeze, cu puteri de dictator, în politica.

În fond, așa cum a marturisit-o deseori Salazar, ideile sale politice n-aveau nimic extraordinar; multe din ele mai fusesera formulate, câteva fusesera puse în aplicare în alte țări. Extraordinar este faptul că un om care și marturiseste credința în asemenea idei este chemat totuși să devină dictatorul unei țări – fără să aibă în jurul lui o multime și un mit care să-l impună, fără să dispună de nici una din magiile stăpânitorului de masă, fără glas de tribun, fără gesturi sublime, fără inspirație profetică. Într-adevăr, ce sunt cuvântările lui Salazar – texte îndelung meditate, calm scrise, moderat rostite – pe lângă neistovita oratorie a unui José Antonio de Almeida? Cum îndrăznește acest carturar să vorbească maselor cu același lexic și același timbru cu care vorbise studenților de la Coimbra, maselor portugheze care fusesera ani de-a rândul dinamizate, posedate, isterizate de verbul frenetic al lui José Antonio de Almeida?!...

Și cu toate acestea, Salazar, îndrăznește să rămână el însuși: un dictator care nu uita că este portughez, creștin și profesor; un dictator care și considera dictatura ca un „sacrificiu” adus neamului său, ca o „cruce pe care anii o fac tot mai grea” (9 decembrie 1934). N-a înțeles să facă politică altfel decât îl îndemna cugetul său. A pus totdeauna în frunte realității în care credea: Dumnezeu, înțâietatea spiritului, Portugalia, familia. Dictator fără voie, a făcut din dictatura ceea ce făcuse până atunci din profesorat: un instrument de desăvârșire morală și intelectuală a tinerelor generații. Era revoluționar nu pentru că devenise șeful unui regim politic, ci pentru că fusese întotdeauna un revoluționar. Întotdeauna – de când descoperise familia ca element indisolubil al societății, iar nu individul; de când se convinsese că ideologiile liberale sau socialiste sunt ineficiente pentru că nu sunt adevărate, pentru că sunt construite pe abstracțiuni; de când îndrăznise să vorbească despre rostul credinței creștine, într-o țară ai cărei conducători făgăduiseră să „stârpească” creștinismul în două generații; de când îndrăznise să afirme că lucrurile mici și bine făcute sunt singurele care pot schimba fața lumii; de când nu se sfiise să apară cu manuscrisul conferinței sale în fața auditorului, începând să vorbească o portugheză simplă, robustă, pe alocuri aspră, dar întotdeauna precisă, ducând până la exces respectul pentru nuanța exactă. Aceasta limba a lui Salazar este ea însăși un act de „reintegrare” în tradiția clasică a Portugaliei; pentru că, fără să cada în pretiozitate, este o limba pe care contemporanii nu o mai auziseră de mult, de când interveniseră în viața publică retoricii și jurnalistii. Salazar se reîntoarce la proza vârtoasă de la începutul secolului XIX, pe care o scriau și o vorbeau oamenii deprinși cu aspectul cuvântului, oameni care se trudesă întotdeauna să exprime ceea ce gândesc. Fără îndoială, proza lui Salazar a provocat la început nedumerire, așa cum provocaseră ideile lui, stilul lui de viață, sobrietatea lui, tăcerile lui, lipsa lui de luxurie, de emfază, de veselă ironie. Un om care nu făcea spirite, nu putea fi inteligent; un om care nu vorbea, nu putea fi simpatic; un dictator care cerea economii, nu putea avea geniu politic. Nedumerirea, exaspera – dar el continua să-și vada de treabă. Știa ce vrea și încotro merge: adică, știa că, în cele din urmă, realitățile vor deveni evidente pentru toți. Revoluția avea nevoie, înainte de toate, de continuitatea regimului; de aceea Salazar a continuat să creadă în dictatura și să o susțină. Nu numai pentru că el și colaboratorii săi puteau lucra mai eficient; ci și pentru că nu se îndoia că această continuitate pe care o garanta dictatura, va îngădui procesului istoric să se desfășoare în voie, făcând, evidente pentru toți realitățile întrezărite și

anuntate de el.

Crestin, bun portughez si profesor, asa cum era când fusese chemat sa echilibreze bugetul tarii, asa a înteles sa faca revolutia nationala: pe primatul spiritualitatii crestine, pe traditia latina si lusitana. Îl ajuta, cum am vazut, momentul istoric, care lichidase formele demo-liberalismului si nu îngadua decât doua orientari: spre comunism sau spre o reintegrare în traditia rationala. Dar structura morala a lui Salazar contribuie mult în afara de geniul sau politic, la fructificarea acestui moment istoric. Pentru ca Salazar avea o structura morala care nu admitea nici un fel de compromis spiritual cu lumea veche. Era un om obisnuit sa spuna Adeverul întreg si din partea lui nu se putea nimeni astepta la nici o tranzactie. Lumea veche se afla în descompunere, si nu înțelegea sa pastreze nimic din ea; nici agreabilele iluzii, nici comoditatile teoretice, nici atitudinea ironica fata de viata, nici pesimismul elegant, nici sterilitatea morala. „M-am trudit pe cât am putut sa smulg din viata nationala preocuparile meschine, lucrurile marunte fara valoare reala, si sa-i dau orizonturi largi, demnitate, elevatie, noblete. Am luptat sa înlocuiesc tristetea decadentei si spiritul luptelor intestinale, cu iubirea de pamânt si de oameni, cu bucuria vietii sanatoase, cu vigoarea portugheza, cu maretia natiunii” (29 iulie 1933). „Tristetea decadentei” era climatul moral al Portugaliei de la începutul veacului, în care rodiseră toate deznadejdile si autoflagelările poetilor, toate viziunile mohorâte ale romancierilor, toate apologiile pesimismului si nihilismului pe care le urziseră generatia de la Coimbra si celelalte centre de fosforescenta invectiva din a doua jumătate a secolului trecut. Dar toate aceste lucruri frumoase, triste si inutile – erau acum lucruri moarte, apartineau unui ciclu care se încheiase. Portugalia traia acum un alt moment, o alta revolutie, care începea printr-o reînțoarcere la lucrurile vii, simple si fundamentale. Într-o tara de lenesa reverie, muzicala pierdere de timp – Salazar muncea 16 ore pe zi, si îi îndemna, îi silea, pe contemporanii sai sa munceasca. Fara munca, spune el, „oamenii ar muri de plictiseala într-o atmosfera de viciu” (26 mai 1936). „Viata e serioasa”, le aminteste el altadata (28 aprilie 1934). Asta nu înseamna, evident, „tristete, pesimism, descurajare”. Înseamna, pur si simplu, ca „lucrurile serioase trebuiesc tratate cu seriozitate”. Iar revolutia este un lucru serios. „Iata de ce micile conspiratii facute în trecut, planurile revolutionarilor someri, proiectele care dau fericirea si belsugul prin simpla lor publicare în Monitorul Oficial si ministerele amicilor, combinatiile rudelor, împartirea locurilor, crearea haosului de unde vor iesi apoi, spontan, ordinea si lumina – iata de ce toate acestea se petrec în marginea realitatilor nationale si nu pot fi altceva decât jocuri infantile, mici tragedii familiare, sub ochiul vigilent al parintilor”. Salazar cerea seriozitate pâna si de la adversarii sai politici, care credeau ca pot rasturna un regim revolutionar prin simple conjuratii de cafea...

„Sa privim calmi, dar cu fermitate, dezorientarea actuala sa punem în apararea interesului colectiv aceeași energie si hotarâre pe care altii o pun în interesul grupului sau partidului lor”, sfatuse cândva Salazar (30 decembrie 1930). Acest îndemn la calm si fermitate revine ca un leit-motiv în cuvântarile sale. Sunt virtuti virile, latine. Sunt, mai ales, virtuti tineresti. „Negarea, indiferenta, îndoiala, nu pot fi izvoare ale actiunii – si viata e actiune”, se adreseaza Salazar tineretului (28 ianuarie 1934). Scoala trebuie sa cultive în noile generatii „orgoliul si gloria de a suferi”. Si, cu obisnuita lui franchete, adauga: „Timpurile devin din ce în ce mai aspre... Va spun ca sunteti

generatia sacrificata, generatia care trebuie sa rascumpere...” Un ciclu istoric se încheie, asemanator ciclului încheiat prin cucerirea Romei de catre barbari. Si atunci au fost oameni care „nu-si puteau imagina viata în viitorul care începea si credeau ca sfârșitul Imperiului Roman însemna sfârșitul, civilizatiei sale si ca dupa asta nu putea urma decât apusul lumii”. Acelasi lucru s-a întâmplat când turcii au cucerit Constantinopolul, când regalitatea a biruit nobilimea, când s-a pus capat sclavajului; contemporanii au crezut în prabusirea lumii. „Si, de fapt, lumea se prabusea; nu lumea exterioara – oamenii si planeta – ci lumea iluziilor noastre, a dorintelor noastre a intereselor, egoismelor, obiceiurilor, sentimentelor, pozitiilor, ideilor noastre, a relatiilor noastre cu semenii. S-a spus si s-a repetat ca asistam la una din marile cotituri ale istoriei: asistam, realizam transformarile sociale din care va naste o lume noua. O facem cu mâinile noastre, fara sa luptam împotriva curentului, dar toti vedem ca opera se desavârșeste în lacrimi, în sacrificii, în suferinte de tot felul dar mai ales morale. Timpurile linistite ale vietii usoare, ale ideilor pe care nimeni nu le contesta, ale ordinii pe care nimeni nu o turbura, ale afacerilor curente, ale muncii asigurate si pâna si ale odihnei asigurate – timpurile acestea s-au dus...”

Admirabila pagina de filosofie a istoriei si de etica civila. Niciodata Salazar n-a vorbit cu mai multa însufletire ca în aceasta cuvântare adresata tineretului. Se ghiceste emotia educatorului hotarât sa nu ascunda niciodata nimic tinerilor pe care-i pregateste pentru viata, vorbindu-le deschis despre lupta grea de rascumparare pe care le-a sortit-o destinul în aceasta „mare cotitura a istoriei”. Salazar se fereste, ca întotdeauna, sa vorbeasca despre bucuriile biruintei, despre recompensele revolutiei victorioase. Ca de obicei, face apel la virtutile virile, la „bucuria de a învinge marile obstacole”, la multumirile severe ale muncii bine înfaptuite. Este o conceptie barbatesca, soldateasca, romana a existentei; pasiunea calma de a-si face datoria, de a trai vertical, de a accepta cu seninatate destinul, fara a cere recompense, fara a nadajdui odihna. Aceste virtuti trebuiesc cultivate si promovate în tineret, nu numai pentru a-l pregati mai eficient pentru momentul istoric care i-a fost sortit, dar si pentru a asigura înfaptuirea totala a revolutiei. „Astazi, ca si altadata, se cere spirit tânar pentru a face revolutia nationala” se adreseaza Salazar cu alt prilej scolarilor portughezi (14 august 1935); „si spiritul tânar se întâlnește mai usor în tineri decât în batrâni”.

Desi sunt batrâni cu spiritul mai tânar decât tinerii, adauga cu buna dreptate Salazar. Nu putea uita ca revolutia se datoreste în parte generalului Carmona; nu numai pentru ca a stiut la vreme sa-si asume toate raspunderile, ci mai ales pentru ca n-a sovait, când împrejurarile au cerut-o, sa încredinteze puterea lui Salazar.

Am insistat în mode deosebit asupra începutului Guvernarii Salazar pentru ca pasagiile citate sunt extrem de actuale si valabile pentru starea natiunii noastre careia guvernantii îi cer sacrificii în conditiile în care Ei o jefuiesc fara scrupule.

Voi consemna, în continuare, câteva evenimente, pe linia ce mi-am propus-o chiar din titlul articolului.

7. CRIMELE CONTINUA – ROMÂNIA SE APARA

Pe 12 iunie 1937 maresalul Tukhacevski este executat la Moscova. Acesta, în timpul unei vizite la Londra si la Paris, comite imprudenta de a insinua, fata de anumite personalitati militare occidentale, posibilitatea unei lovituri împotriva

regimului comunist de la Moscova.

În noiembrie - decembrie ale aceluiaș an, generalul Kutievov, fostul comandant al armatei ruse, este prins pe strazile Parisului, de către agenți sovietici, dus la Moscova și asasinat.

În ianuarie 1938, generalul Miller, succesorul generalului Kutievov este și el rapit, la Paris, de către agenți sovietici, dus la Moscova și asasinat.

Pentru România, înțelegerile internaționale, care vizau integritatea noastră teritorială, devin din ce în ce mai inutile și cu un caracter echivoc. Astfel, la 13 aprilie 1938, Parisul și Londra informează Bucureștiul ca, răspunzând cererii lui Carol al II-lea garantează granițele apusene ale României (subl.n.). Acest lucru, însă, implică rămânerea descoperită a granițelor cu Rusia, fapt cu urmări ce nu s-au lasat prea mult așteptate.

La 12 august 1938 Fabricius, ministrul Germaniei la București îl cheamă la telefon pe Gheorghe Brătianu, spunându-i că a primit instrucțiuni de la mareșalul Göring, să insiste, încă o dată, prin intermediul lui pe lângă regele Carol și guvernul Român, pentru a da, fără întârziere, Germaniei garanția că trupele sovietice nu vor fi autorizate să traverseze teritoriul României. Dacă aceeași garanție nu va fi dată, atunci va trebui să se producă o schimbare fundamentală în politica Germaniei, foarte daunătoare pentru interesele României. Avertismentul a fost transmis de către Gheorghe Brătianu, dar, nici regele, nici ministrii săi nu i-au dat vreo atenție. (Mihai Sturdza).

8. DECLANSAREA CELUI DE AL DOILEA RAZBOI MONDIAL

În zilele următoare, la 23 august 1939, Ribentrop și Molotov semnează Pactul de neagresiune și colaborare economică, pe 10 ani. Misiunile militare franceze și engleze parasesc Moscova.

Ceea ce a urmat este bine cunoscut: declansarea războiului al doilea mondial, început cu atacarea Poloniei de către Germania, la 1 septembrie și aproape concomitent de Rusia la 17 septembrie, cele două împărțindu-și Polonia, Rusia pretextând apărarea intereselor populației din estul Poloniei. În primele luni ale anului 1940, martie-aprilie, Uniunea Sovietică produce masacrul de la Katyn, unde sunt asasinați cei 11.000 (altă versiune 15.000) de ofițeri polonezi. El este pus pe seama germanilor și prezentat astfel de ruși la tribunalul de la Nürnberg. Mai târziu, în fața dovezilor zdrobitoare, sovieticii sunt obligați să recunoască masacrul, cu atât mai mult, cu cât puteau fi prezentați și vinovații: Stalin și Beria.

După invazia germană în Norvegia, de la 9 aprilie 1940 și atacarea Franței, prabusirea ei devine iminentă, cu atât mai mult cu cât comunistii francezi manifestau zgometos, întrebându-se, referitor la lupta lor: Pour quoi? Et pour qui?

Asupra României se abat nori grei. Urmare refuzurilor Guvernului Român, mai sus amintite (neacceptarea trecerii trupelor ruse prin România) și garanțiilor de către Occident numai a graniței de vest, cât și a încheierii pactului Ribentrop - Molotov, la 23 august 1939, are loc la 26 iunie 1940 Ultimatumul Sovietic, în urma căruia România trebuie să evacueze Basarabia în patru zile. Această dramatică evacuare a constituit o tragică epopee pentru armata română - și nu numai, atacată, uneori dezarmată, ofițerii dezbrăcați, rupându-li-se epoleții, huiduiți, populației care se retrăgea spre România confiscându-li-se carutele, caii și bunurile carate în pripă, de către populația neromânească (ruși, ucrainieni, evrei). Aceste acțiuni au fost favorizate și de faptul că, în multe zone, armata sovietică a pătruns în devans, ea fiind, în prealabil pregătită

pentru aceasta actiune, cu mult înainte de savârsirea actului de cotropire. Faptele mai sus amintite, au fost consemnate cu amanuntime în documentele prezentate în broșura *Asa a început holocaustul împotriva poporului român*, autor Gheorghe Buzatu (București 1995). Ele au produs, la vremea respectiva, un puternic ecou în conștiința românească, fapt ce-l determina pe Nicolae Iorga să publice în *Neamul Românesc*, din 6 iulie 1940, articolul *De ce atâta ura?*, din care reproducem câteva fraze:

Se aduna și cresc văzând cu ochii, documentele și materialele, actele oficiale și declarațiile luate sub jurământ. Înalti magistrați și bravi ofiteri, care și-au riscat viața ca să apere cu puterile lor retragerea și exodul românilor, au văzut cu ochii lor nenumerate acte de salbaticie, uciderea nevinovaților, lovituri cu pietre și huiduieli... De ce atâta ura?

Asa ni se rasplatește bunăvoința și toleranța noastră? Și de nicaieri o dezavruare, o rupere violentă și publică de ispravile bandelor ucigase, de sectanți sanguinari. Nebunia organizată împotriva noastră a cuprins târguri și orase și sate... Li s-au servit numai gloante, au fost sfârtecați cu topoarele, destui dintre ei și-au dat sufletul. Li s-au smuls hainele și li s-au furat ce aveau pe dânșii, ca, apoi să fie supuși tratamentului hain și vandaliei.

România aceasta de o bunădată prostească față de musafiri și jecmanitori merita un tratament ceva mai omenesc, din partea evreimii care se lauda până ieri că are sentimente calde și fratești față de neamul nostru în nenorocire. (Am încheiat citatul)

Și pentru că acest dezastru, cu care se începe dezmembrarea României Mari să nu fie singular, Pactul Ribentrop - Molotov își continuă urmarile nefaste prin Arbitrajul de la Viena, când o parte a Transilvaniei este redată Ungariei, urmata de anexarea sudului Dobrogei (judetele Caliaera și Durostor) de către Bulgaria.

Cum este bine cunoscut, la 22 iunie 1941, Armata Română trece Prutul pentru recucerirea Basarabiei.

În acești aproape ultimi doi ani diplomația americană face mari eforturi pentru convingerea opiniei publice interne, asupra necesității intrării în război.

Președintele Roosevelt și colaboratorii săi intimi duc o propagandă intensă, pentru o intervenție în Europa, deoarece se promisese națiunii americane că nu vor fi trimisi fiii și soții lor să lupte în Europa. Pretextul acestei intervenții a venit, însă din partea Japoniei, la 7 decembrie 1941, care a atacat portul Pearl Harbour. Autoritățile americane, care detineau toate detaliile atacului japonez, grație serviciilor secrete, care descifrau radiogramele japoneze, nu au încercat evitarea, sau limitarea atacului, astfel încât au așteptat producerea lui pentru a putea justifica opiniei publice americane, intervenția în Europa.

Campania germană din Rusia, ignorând ceea ce se petrecuse cu peste o sută de ani în urmă cu armatele lui Napoleon, se împotmolește în fața Moscovei, dar își continuă înaintarea spre Caucaz. Asupra acestui moment cronologic voi zăbovi puțin.

În noiembrie 1948, aflându-mă în detenție, am stat în aceeași celulă, la Ministerul de Interne (fost sediu C.C., actualmente al senatului), în subsolul doi, cu Pavel Pavel. Acesta fusese, în timpul războiului, corespondent B.B.C. la Londra, revenind după 1944 pentru a ocupa postul de director al Institutului de statistică din București. Membru al Partidului Comunist din România, din 1936, este arestat fiind unul din secretarii lui Lucretiu Patrascanu. Timp de o

luna mi-a facut o prezentare a P.C.R., de la înfiintare, relatând, în acelasi timp diverse evenimente din timpul razboiului, cât si de la conferinta de Pace de la Paris din toamna anului 1946, când a facut parte din delegatia româna.

O parte din cele prezentate de Pavel Pavel a facut subiectul articolului subsemnatului Din istoria nescrisa sau denaturata a anilor 1940 - 1944 (suplimentul Aldine al ziarului România Libera din 2 noiembrie 2002).

În legatura cu perioada de razboi 1941 - 1942 din Rusia, redau cele povestite de Pavel Pavel, sub rezerva aflarii, de catre istorici, a documentelor.

Având în vedere apelurile insistente, uneori chiar desperate ale Sovietelor de ajutorare, acestia încheie cu America Conventia de împrumut si închiriere. În prealabil, Stalin pune în aplicare o mare diversiune, prin care vrea sa arate ca Sovietele își reorienteaza politica interna, renutând, de fapt, numai la forme si formule necorespunzatoare cerintelor internationale occidentale.

Astfel:

- Se da libertate bisericii ortodoxe ruse, în fruntea careia se instaleaza un Patriarh (Alexei al Moscovei).
- Se schimba denumirea de Comisar ar poporului cu cea de Ministru.
- Se dau grade în armata si decoratii.

Efectul acestor hotarâri a fost dublu, în special cel privind libertatea religioasa.

Îmi amintesc, din relatarile celor veniti din Rusia, militari, sau civili, de rivirimentul populatiei care își scotea icoanele îngropate, în special, în zonele de ocupatie, convinsi fiind ca în eventualitatea reîntoarcerii armatelor rosii, nu vor avea de suferit repercusiuni. Desigur bisericile nu au fost readate, ele ramânând, în continuare sa îndeplineasca misiunea de Depozite. Întreaga suflare ruseasca traia un eveniment însufletitor, înrolându-se în zonele de ocupatie, în unitatile de partizani. Marea Farsa aduce, însa si reversul "medaliei", constând în primirea Sovietelor, din partea americanilor, a 40.000 de camioane, 10.000 de tancuri, precum si artilerie grea si aviatie.

Privitor la "Ajutorul aliat", iata cum este prezentat de Jacques de Launay, în volumele I si II din Mari decizii ale celui de-al doilea razboi mondial 1939-1945 :

La 13 octombrie (1941) Roosevelt decide ca si Uniunea Sovietica sa beneficieze de avantajele legii de Împrumut si închiriere. Decizia nu este facuta publica, decât la 7 noiembrie 1941, când conjunctura politica interna a aparut presedintelui, ca fiind cea mai favorabila.

Acordurile au fost încheiate pe o durata de 12 luni, pâna la 30 iunie 1942, ele vor fi reînnoite în fiecare an, pâna în 1945. În întreaga perioada a razboiului Sovieticii au primit circa : 17.000 de avioane, 16.000 de tancuri, 8.000 de tunuri, 50.000 de motociclete, 500.000 de camioane, 51.000 de masini de teren tip Jeep, 450.000 de tone de exploziv, etc., etc. Am încheiat citatul.

În finalul acestui episod inserez, înca o data, o relatare din sursa Pavel Pavel, care ar putea apartine "umorului negru", sau unei nuante de cinism.

În anul 1946, la presiunile americane, Sovietele sunt obligate sa restituie în stare de functionare, materialele primite în baza legii amintite. Îmbarcarea are loc la Vladivostok unde, pe vasele americane, se aflau prese uriase, care transformau blindatele în "pachetele". Stupefiati, rusii au protestat, dar fara efect.

Între 28 noiembrie si 1 decembrie 1943, are loc conferinta de la Teheran (preambulul celei de la Yalta), unde se face o evaluare politico-militara si unde presedintele Roosevelt admite, în aceasta prima faza, pretentiile

teritoriale Sovietice, cu rugamintea ca ele sa ramâna secrete, pâna dupa alegerile prezidentiale din Statele Unite, pentru a nu pierde voturile cetatenilor americani originari din tarile vecine Uniunii Sovietice (polonezi, finlandezi, baltici).

9. ATACAREA SERBIEI

La 6 aprilie 1941, trupele germane trec, simultan, frontierele Bulgariei, Ungariei si Germaniei, pentru a ataca Iugoslavia, în dimineata aceleeeasi zile fiind bombardat Belgradul. În acest context Croatia se declara independenta, iar la 13 aprilie Ante Pavelic este numit sef al noului stat creat. La 12 aprilie, armata germana intra în Belgrad, iar la 16 aprilie, armata a II-a Iugoslava la Sarajevo.

Regele Petru al II-lea ajunge în Egipt, iar de aici la Londra. Teritoriul Iugoslaviei este împartit între Germania, Italia, Bulgaria si Ungaria (care atacase în spatele armatei sârbe), care ia Banatul Sârbesc, a carui administratie însa ramâne în mâna Wehrmacht-ului. Aceasta decizie bizara este explicata de Nicolae Baciú în volumul Agonia României 1944 - 1948. Maresalul Antonescu a declarat lui Herman Neubacher, trimisul lui Hitler, ca România nu are nici o pretentie teritoriala asupra Iugoslaviei si se opune, categoric, ocuparii Banatului Iugoslav de catre Unguri. Cu toate ca decizia cedarii a fost luata chiar de catre Hitler personal, ca si aceea a ocuparii Banatului de catre unguri.

Maresalul Antonescu i-a spus lui Neubacher, în ziua de 6 aprilie 1941, în vila lui de la Predeal: Va cer sa faceti cunoscut Führer-ului, în cel mai scurt timp posibil, avertismentul urmator: daca trupe ungesti trebuie sa patrunda în Banatul Iugoslav, eu nu voi ezita o singura secunda a patrunde cu trupele, la rândul meu si a le combate. Hitler a revenit asupra propriului ordin, iar Ungurii nu au intrat în Banat. Am încheiat citatul.

Legat de aceste evenimente, relatez un episod pe care l-am trait în acea primavara. Locuiam, cu familia, în depoul Bucuresti Triaj, al carui sef era tatal meu. În urma interventiilor Maresalului Antonescu, acesta obtine aprobarea din partea Germaniei a repatrierii prizonierilor de origina româna, luati de germani. Statul român a pus la dispozitie câteva trenuri cu vagoane de marfa, al caror interior era amenajat cu paturi. Vagoanele erau împodobite cu mici drapele tricolor si crengute de brad. Toate aceste garnituri mergeau spre statia Triaj, trecând prin fata depoului. Le-am urmarit si am stat de vorba cu acesti prizonieri, care mergeau spre Iugoslavia. Ceeace am remarcat, cu mai putina placere, este faptul ca toti spuneau ca sunt români, dar putini rupeau câteva cuvinte românesti si acelea stâlcite. Departe de ei constiinta ca apartin aceluiasi neam.

Cu toata înfrângerea si capitularea Iugoslaviei, o mare parte din armata s-a retras în munti, cu un imens material de razboi, unde au început sa se organizeze rezistenta, care s-a polarizat în jurul a doi sefi. Primul - generalul Mihailovici, ministru de razboi în guvernul iugoslav legal, refugiat la Londra, împreuna cu regele. Era, deci reprezentantul guvernului oficial, recunoscut de aliati si aflat sub protectia lor. Al doilea era secretarul general al Partidului Comunist Iugoslav, Iosip Broz, devenit maresalul Tito.

Churchill avea misiune oficiala pe lângã generalul Mihailovici, iar mai târyiu a luat contact si cu Tito, caruia, surprinzator, i-a acordat, cu prioritate ajutorul militar. Demn de retinut disperarea exprimata de Mihailovici, într-o scrisoare adresata unui ofiter american si consemnata de Agnes Chambrier, în Les

pienes crient (Editura Bernard Masset): Stii dumneata câte parasutari de materiale de razboi primeste Tito, pe noapte? - Pâna la 60 de parasutari. Stii dumneata câte am primit noi, în douasprezece luni? - În total 27 parasutari. Ceva mai mult. În luna februarie generalul american Donovan a decis sa-mi trimita o misiune importanta de 40 de americani, care era gata de a veni la mine, de la Brindisi (Italia). În ultimul moment, un telefon de la Londra - la Washington si misiunea a fost anulata. Ceva mai mult - continua Mihailovici - la sfârșitul lui martie, Departamentul de Stat American a decis sa-mi trimita imediat furnituri masive, în cadrul legii Prêt et bail. Când toate preparativele erau gata, un telefon personal al lui Churchill, adresat lui Roosevelt si furniturile sunt oprite, iar eu sunt abandonat. Am încheiat citatul generalului Mihailovici. Citez, în continuare, pe Nicolae Baci (Agonia României): Dar Churchill a mers si mai departe, în promovarea maresalului Tito. Rupând, din vara lui 1943 relatiile cu Mihailovici, el retrage întreaga misiune britanica, de la cartierul general al acestuia si forteaza pe regele Petru al II-lea sa-l recunoasca pe Tito... Iar mai încolo, Nicolae Baci, consemneaza: În capitularea fortelor germane din sud-estul Europei si a partizanilor lui Ante Pavelici, Churchill, trebuia si putea sa stie ca o capitulare a armatelor germane, facuta lui Tito, ca si aceea a croatilor lui Pavelici, vor întari mâna fruntasului comunist, îi vor mari prestigiul si-l vor face seful suprem al Jugoslaviei. De aceea ei ar fi trebuit sa accepte capitularea armatelor germane, facuta englezilor, nu lui Tito. Armatele lui Ante Pavelici au reusit sa ajunga în Austria, la Klagen Furt, unde - pline de sperante de supravietuire - s-au predat armatelor britanice. Churchill le-a dezarmat si le-a predat lui Tito. Rezultatul? - Baia de sânge de la Bleiberg, unde peste 70.000 de croati au fost asasinati, fara nici un proces, si lichidarea a circa 300.000 pâna la 400.000 de jugoslavi, în operatia de reconciliere nationala. În finalul acestui capitol, mai fac înca o mentiune: În 12 mai 1944, presedintele Roosevelt trimite o scrisoare tânarului rege al Jugoslaviei, care începe cu Draga Petrica, în care îi pomeneste, în termeni foarte amabili, sa-l destituie pe generalul Draga Mihailovici (eroul rezistentei Jugoslave, contra nemtilor) si sa-l înlocuiasca cu comunistul Broz - Tito, la ministerul de razboi (Mihail Sturdza - România si sfârșitul Europei). Între 13 martie si 17 iulie 1946 au loc, în Jugoslavia, evenimentele descrise mai jos de catre Mihail Sturdza, în cartea România si sfârșitul Europei.

Comunistul Iosif Broz (Tito) sechestreaza si asasineaza pe generalul sârb Draga Mihailovici. Tito, care ordonase sa se omoare mii de soldati de-ai lui Mihailovici, fusese împins ca sef în Jugoslavia, de catre englezi si americani, ascultatori la ordinele Puterilor anonime, care hotarâsera ca secera si ciocanul trebuiau sa înlocuiasca crucea, în tari crestine de aproape doua mii de ani. Se repeta cazul lui Koltchak (amiralul conducator al rezistentei armate a rusilor albi n.n.), dar, de data aceasta, cu Churchill de partea asasinilor.

10. ROMÂNIA SI POLONIA DUPA 23 AUGUST 1944

Dupa evenimentele binecunoscute de la 23 august (dar înca neconcludent interpretate) petrecute fara nici o acoperire si garantie, când Sovietele au continuat sa ia prizonieri (dupa o versiune 130.000, dupa alta 150.000) si când comunicatele lor anuntau eliberarea succesiva a oraselor tarii, de catre rusi (eliberate, probabil, de prezenta ostasilor români, cum s-a petrecut cu resturile diviziilor IV, VIII, IX, XII plecate din Com. Podul Rizi, din Dâmbovita si dezarmate de rusi, înainte de intrarea lor în Târgoviste), merita a fi

consemnata o adresa din perioada septembrie-decembrie 1944: Reprezentantul S.U.A. Burton Bery, telegrafiaza Departamentului de Stat, la Washington ca Iuliu Maniu i-a spus lui John le Reugelet (reprezentantul Angliei la Bucuresti ca "daca el (Maniu) ar fi stiut ca Sovietelor li se vor da mâna libera, în aplicarea Armistiului, nu ar fi sfatuit pe rege sa-l semneze". Între timp, razboiul îsi urma cursul lui victorios. Daca în privinta Estului Europei, Churchill s-a înteles cu Stalin, fara nici un fel de reticente, în privinta Poloniei, s-a izbit de un zid de neclintit. Razboiul al doilea mondial se declansase odata cu atacarea Poloniei de catre Germani si concomitent, de rusi. Stalin, însa nu voia sa discute decât despre frontierele obtinute de la Hitler si recunoasterea guvernului comunist din Lublin. Churchill cere lui Stalin ca la întâlnirea ce va avea loc, acesta (Stalin) sa admita prezenta, la Moscova si a lui Mikolajezik, reprezentantul guvernului polonez la Londra. Dar la aceasta conferinta, Churchill sustine teza lui Stalin (surpriza pentru Mikolajezik, care ramâne stupefiat), reprezentantul Poloniei, spunând nu! Dezbaterile a fost dramatica pentru polonezi si penibil de rusinoasa pentru englezi, care sustineau cu tenacitate, prietenia ce-i leaga de rusi. Masacrul de la Katyn fusese descoperit, dar nerecunoscut de rusi. Acestia deslantuie înca o diversiune la fel de ucigasa. Comunistii din Varsovia, în urma directivei primite, instiga populatia la revolta, care desigur trebuia oprimita de hitleristi: Ea se ridica la lupta armata asteptând ajutorul sovietic, care, însa, refuza interventia. Armatele rosii, aflate la numai câtiva kilometri, nu au miscat nici un deget. Poporul polonez trebuia decimat si de rusi si de hitleristi. Terenul trebuia curatat, în vederea instalarii guvernului "prietin comunist de la Lublin". Tragedia Varsoviei a durat 60 de zile. Polonia a fost învelata si vânduta, fara macar sa fie prezenta (Nicolae Baciuc).

11. YALTA

În incursiunea noastra am ajuns la momentul semnarii celui mai rusinos act al istoriei contemporane, în care Stalin, Roosevelt si Churchill pecetluiesc soarta a 8 natiuni: Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, jucându-le existenta la ruleta unor interese obscure, cu urmari înca vizibile dupa 58 de ani. Între 7 si 11 februarie 1945, Stalin, Roosevelt si Churchill se întâlnesc la Yalta. Puterile occidentale sunt controlate de Harrz Hopkins si Alger Hiss (despre care vom mai vorbi). Reamintesc faptul ca statele intrate în discutie au avut situatii diferite, în timpul celui de-al doilea razboi mondial. Cehoslovacia fusese partial ocupata de germani, prin anexarea regiunii Sudetilor, în 1938; Polonia constituie mobilul declansarii razboiului, prin dublul atac german si sovietic; România face întorsatura de la 23 August, urmata, în septembrie, de Bulgaria; Ungaria lupta, pâna în final, alaturi de Germania. Toate, însa, intra în acelasi cazan, fara drept de replica, tutelate de Uniunea Sovietica (de fapt anexate), sub privirile îndurerate ale cancelarilor occidentale. Statele amintite sunt ferecate cu lanturi, ale caror lacate se afla în mâinile celor trei mari puteri, care le hotarâse soarta si limitele existentei lor. Dezlegarea finala, cum vom vedea, se va produce prin consens, între cele doua mari superputeri: S.U.A. si Uniunea Sovietica, peste aproape 50 de ani. Intrarea în posesiune sovietica dureaza ani buni, care iau caracter dramatic, în timp ce puterile care le hotarâse soarta mimau opozitii diplomatice, fara efect. În România zeci de mii de opozanti iau drumul închisorilor, sau al muntilor, numarul lor dealungul anilor, depasind un milion, rezistenta armata în munti durând pâna prin 1960.

Dar, lucrul cel mai grav, l-a constituit nu numai agresiunea fizica, ci si cea biologica si a identitatii nationale. A fost atacata originea si limba, familia, prin învrajbirea membrilor ei, armonia sociala înlocuita cu lupta de clasa, traditiile interzise, sau mistificate, religia crestina prezentata ca un opium al popoarelor.

12. DIVERSIUNEA ROMÂNĒASCA

O prima diversiune a guvernului României, condus de Petru Groza, dupa 6 martie 1945 este Legea nr. 187 Pentru înfaptuirea reformei agrare din 23 martie 1945. Redau câteva fraze din Raportul D-lui Ministru al agriculturii si domeniilor, catre M.S. Regele: Sire, înfaptuirea reformei agrare prin decretul - lege de fata constituie îndeplinirea unui comandament national, economic si social. Pamântul trecut asupra statului este împartit la plugari si pentru completarea lotului de 5 ha., întrucât, prin aceasta lege se urmareste împrôpietarirea plugarilor, fara pamânt, sau cu pamânt sub acest lot... Prin justa aplicare a decretului de fata se solutioneaza una din problemele de baza ale României si se deschid, pentru o importanta parte a taranimii noastre, noi perspective de viata.

Sunt cu cel mai profund respect

Sire,

al Majestatii Voastre prea plecat si prea supus servitor,

Ministrul agriculturii si domeniilor

ROMULUS ZARONI

(scris în decret cu majuscule duble)

1945, martie 22

Câta ipocrizie de-a dreptul criminala!

La 30 decembrie 1947, regele este fortat sa abdice.

În ianuarie 1949, Gheorghiu Dej începe colectivizarea.

La 26 iunie 1945 Conferinta Natiunilor Unite se termina la San Francisco. Ea a fost prezidata de Alger Hiss, care a fost ales primul Secretar General. Rusia Soviatica este admisa ca membru cu trei locuri, în loc de unul singur, ca toti ceilalti. În teorie, aceasta organizatie era destinata sa apere drepturile omului si independenta natiunilor (Fariseism !!! n.n.)

13. PROCESUL ALGER HISS

În anul 1964, reîntors din detentie, aflu de o serie de evenimente, care explica, într-un fel cele petrecute în lunga perioada a anilor patruzeci - saizeci.

În anul 1949 (îmi povesteste o ruda de-a mea, doctorul docent Ioan Grigorescu) Truman lanseaza natiunii americane - în special intelectualilor, politicienilor sau marilor oameni de afaceri, trei întrebări :

1) Cunoasteti comunismul ?

2) Socotiti comunismul un pericol pentru natiunea americana ?

A treia întrebare nu mi-o amintesc.

Raspunsurile au început sa curga din diferite medii ale societatii americane.

Una din personalitatile de vârf ale Americii, consilierul Alger Hiss, prezent asa cum am relatat, la toate consfaturile internationale, dinainte si de dupa razboi, raspunde :

1) Nu cunosc comunismul.

2) Daca l-as fi considerat un pericol pentru natiunea americana, l-as fi

cunoscut.

La acest raspuns a aparut o reactie puternica a directorului ziarului New-York Times, care într-un editorial îl someaza pe Hiss sa fie cinstit si sa spuna adevarul. El refuza, iar directorul îl someaza, din nou, acuzându-l de tradare. Alger Hiss da în judecata ziarul pentru calomnie. Au loc o serie de înfatisari, în care Hiss este invitat sa renunte la minciuna, înainte de a se prezenta dezvaluirile zdrobitoare, care-l vor descalifica. Într-una din sedinte, directorul îi arata o fotografie, în care apar doua persoane, care stau de vorba în fata unei cladiri cu grilaj metalic. Hiss reconoste ca cele doua persoane sunt el si directorul, care îl întreaba a cui este cladirea. La raspunsul lui Hiss ca nu stie, directorul îi aminteste ca fotografia este în fata sediului Partidului Comunist al Americii din Chicago. Hiss neaga, se fac expertize si se constata autenticitatea fotografiei. În continuarea depozitiei directorului de la New-York Times, acesta face urmatoarele precizari: Alger Hiss este seful Organizatiei de Baza a Partidului Comunist din America, partid in care am fost înscriși si eu, pe carnetul meu de partid – pe care il prezint instantei – aflându-se semnatura lui Hiss. În aceasta calitate a mea, de membru al partidului comunist din America, Hiss mi-a cerut o serie de informatii, dupa 1941, când ma aflam într-o functie a Departamentului de Stat. La început mi s-au parut inofensive, dar, mai târziu, când am constatat ca ele vizau politica de stat a Americii, am refuzat sa le mai furnizez, iar o parte din ele le-am îngropat, dupa ce le-am introdus într-un tub metalic (indicându-se locul unde se afla). Considerând activitatea mea din acea perioada condamabila, îmi dau demisia de la conducerea ziarului New-York Times si ma pun la dispozitia justitiei. Alger Hiss este condamnat la 10 ani, pentru spionaj. Legat de acest episod, redau un pasaj din cartea Fata întunecata a istoriei de Simion Ghinea.

Alger Hiss era seful rețelei bolsevici din guvernul american, dar timp de 6 ani, cei doi presedinti americani au refuzat sa ia la cunostinta, când li se spunea acest lucru si doar un proces intentat de cetateni particulari a putut forta guvernul american sa accepte o particica din adevar. Dezvaluirile din procesul lui Alger Hiss au aratat infiltrarea totala la toate nivelele, a guvernului american, cu agenti bolsevici.

În Anglia, 6 ani dupa dezvaluirile Primului Ministru Canadian nu s-a facut absolut nimic, când deodata doi înalti functionari din guvern (Burgess si Maclean), protejati si avansati rapid de o mâna nevazuta, au disparut si au reaparut la Moscova, unde se refugiasera, de teama procesului lui Alger Hiss. Abia în 1955, Ministerul de Externe Britanic a recunoscut ca acestia doi lucrau pentru guvernul Sovietic, în interiorul guvernului britanic, înca din 1949. ...La procesul lui Alger Hiss s-a vazut ca transmiterea de documente secrete unui guvern strain si ostil este doar o mica particica din activitatea nociva a agentilor revolutiei mondiale infiltrati în guvernele occidentale: functia lor majora este realizarea Guvernului Mondial, prin zdrobirea nationalitatilor. Din anul 1930 Alger Hiss s-a ridicat rapid în guvern si a fost nedezipit de Roosevelt, tot timpul la Yalta. (Am încheiat citatul)

14. CAZUL DOAMNEI CIPLEA

În toamna anului 1955, dupa o tentativa de sinucidere la Ministerul de Interne am fost transportat pe aripa speciala a Securitatii la Spitalul Vacaresti, unde în cele sase celule se mai aflau internati: Vasile Luca (fostul ministru comunist), Doamna Ciplea, Constantin Oprisan (în ancheta legat de procesul

Valeriu Negulescu) si Generalul Mihail, fost sef al statului major al armatei la 23 august 1944. Eu ma afluam în celula dintre Vasile Luca si Doamna Ciplea. Prin ciocanituri în perete am aflat cine era vecina mea. Dânsa dupa câteva zile mi-a transmis ca în ipotaza ca unul dintre noi va fi mutat sa continuam sa "corespondam" pe placute de sapun pe care sa le punem în spatele rezervorului de apa de la W.C. Asa s-a si întâmplat dupa câteva saptamâni. Prin perete si pe sapun, ea mi-a "spus" ceea ce voi relata în continuare. Era casatorita cu Doctorul Ciplea din Cluj, parintii sai fiind Contele Wassilko din Bucovina de Nord, iar mama din familia Wiedgenstein, de origine germana din zona Petrograd, refugiata dupa revolutia din 1917.

În perioada 1950-1953 a lucrat ca dactilografa la Ambasada Bulgariei apoi la Ambasada Germaniei (R.D.G.). Întrebându-ma de ce sunt arestat si aflând ca desi sunt detinut politic din 1948, acum sunt anchetat în legatura cu Experimentul Pitesti mi-a transmis ca dânsa stie despre torturile de la Pitesti si Gherla în asa-zisa reeducare. Doamna Ciplea spune în continuare ca prin anul 1950-1951 a cunoscut pe cineva eliberat de la închisoarea Gherla si trecut prin torturile asa-zisei reeducari. În vara anului 1951, Radio France a transmis o stire în care se spunea ca în România în închisori unii detinuti tortureaza pe ceilalti pentru a-si dovedi atasamentul pentru regim dovedindu-si astfel vinovatia si dorinta de reabilitare (probabil ca aceasta stire era furnizata de Serviciul Român de Contrainformatii pentru ca a fost folosita mai târziu în anchetarile referitoare la asa-zisa reeducare din închisori n.n.) În urma celor aflate de la acest detinut, doamna Ciplea a transmis prin ambasada R.D.G. informatiile reale în sensul ca Securitatea este autoarea celor petrecute la Pitesti si Gherla. Stirea a ajuns la O.N.U. si în toamna anului 1951 s-a facut mare "taraboii" (expresia îi apartine doamnei) pe aceasta tema. M-a întrebat ulterior daca dupa anul 1951 "actiunea" a continuat sub aceleasi forme ca pâna atunci, dânsa stiind ca s-a sistat în 1952. I-am raspuns afirmativ.

Prin 1954-1955 doamna Ciplea s-a mutat cu serviciul la Misiunea Militara Britanica, de unde securitatea i-a cerut sa furnizeze informatii. Socotind actiunea prea riscanta si având sentimente pro-occidentale, dânsa i-a comunicat sefului Misiunii militare Britanice, rugamintea de a gasi un pretext pentru a o elibera din functie. Acesta însa a linistit-o spunându-i sa îi prezinte de fiecare data informatiile de care are nevoie securitatea si el îi va da ceea ce crede. Pentru aceasta nu va mai lua legatura cu el ci cu colonelul Lowlyn. Activitatea însa nu a durat prea mult pentru ca acest colonel era spion Sovietic, astfel încât o întreaga retea a fost predata (circa 10-14 persoane), fapt pentru care se afla acum în ancheta, bolnava, cu un T.B.C. în urma batailor de la Securitate. Am încheiat relatarile legate de doamna Ciplea.

15. ARANJAMENTE, ÎNTELEGERI

DECLANSAREA COLECTIVIZARII TOTALE ÎN ROMÂNIA

Anul 1955, potrivit înțelegerilor prealabile consemneaza retragerea trupelor sovietice din Austria si în acelasi timp o calmare a tensiunilor Est - Vest care însa nu dureaza decât pâna în toamna anului 1956, întrerupta de reprimarea brutala de catre sovietici a revoltei din Ungaria. Occidentul se limiteaza la declaratii si la proteste si ofera azil politic refugiatilor unguri, fara a interveni efectiv, respectându-si astfel vechile înțelegeri prin care Estul Europei era spatiu exclusiv Sovietic. Manifestatiile de simpatie ale românilor cu revolutionarii unguri conduc la arestari în special de tineri, dar în acelasi timp

la conceperea si elaborarea unui program de masuri radicale. În 1958 în primavara se produce o modificare a codului penal prin înasprirea pedepselor pentru activitati asa-zise contra-revolutionare. Omisiunea de denunt urma sa fie pedepsita ca si infractiunea însasi. Aceasta atitudine a regimului comunist a fost determinata si de alte doua evenimente care urmau sa aiba loc:

- 1) Retragerea trupelor sovietice din România în 1958 trebuia facuta în forta pentru a demonstra ca regimul comunist rezista fara trupe de ocupatie.
- 2) Declansarea actiunii de colectivizare totala necesita masuri de reprimare pentru cei care se opuneau ei.

Anii 1958 si 1959 au excelat prin producerea celor mai masive arestari de la 1948 încoace. Pedepsele curgeau de la 15 ani în sus. S-au constituit de catre Securitate "loturi" în care oamenii nu se cunosteau între ei, s-au inventat actiuni contra-revolutionare, cei arestati fiind obligati prin tortura sa-si recunoasca vini imaginare si atitudini ostile regimului comunist.

În mediul rural actiunea a fost mai diabolica. Pentru depistarea celor care sunt nemultumiti de rezultatul colectivizarii au fost trimisi la sate activisti de partid care au anutat ca actiunea de colectivizare este facultativa. Rezultatul a fost ca multi tarani si-au retras cererile sau au facut cereri de iesire din colectiv. A urmat trimiterea unui alt val însosit de militari care au recurs la amenintari si intimidari ramase fara rezultat. Doi tarani din judetul Olt cu care am stat în 1960 în închisoarea Aiud mi-au povestit cele de mai sus, însotite de ceea ce voi relata în continuare. În judetele Olt si Arges au fost trimise trupe de securitate conduse de un general tânar crescut de Gheorghiu Dej, spuneau ei, care a tras în plin în tarani. Au arestat circa 2000 de tarani, dusi la închisoarea Pitesti si batuti zi si noapte timp de o luna de zile. Dupa o prealabila triere, unii fiind convinsi de binefacerile colectivizarii, au fost eliberati pentru a-i lamuri pe cei de afara, restul fiind condamnati. Trupele de securitate, spuneau cei doi tarani, au fost conduse de tânarul general Nicolae Ceausescu. Atunci am auzit pentru prima data de acest nume.

16. DIVERSIUNE SOVIETICA ÎN ROMÂNIA

Pentru Uniunea Sovietica perioada martie 1958 - octombrie 1964 prin guvernarea Hrușciov a însemnat o noua diversiune în care Rusia doreste sa dovedeasca occidentului (de fapt Americii) vointa sa de a lasa libertate de actiune partidelor comuniste din tarile dominate de ea. Se desfiinteaza Kominternul care însa ia denumirea de Kominform.

Înca din 1960 - 1961 se preconizeaza o serie de masuri în cadrul P.C.R. de asa-zisa "destindere" care, dupa vizita Secretarului General O.N.U. Uthant în România, vor conduce la eliberarea detinutilor politici în 1964.

În vara anului 1964 se produce un eveniment politic fara precedent în România Comunista. Întreg aparatul politic (de Partid) si administrativ (de Stat) al tarii, se deplaseaza si împânzeste fabricile si uzinele cu luari de pozitie antisovietice. Nicolae Ceausescu la Uzinele 23 August declara printre altele: Am fost crescuti si învatati sa credem ca cea mai mare broasca testoasa din lume traieste în Uniunea Sovietica (Remarca: Gheorghiu Dej traia).

În acelasi an apare cartea Însemnari: Karl Marx despre România - manuscrise inedite tiparite sub egida Academiei R.P.R. În cuprinsul ei se gasesc consideratii deosebit de interesante privind Revolutia lui Horia, Closca si Crisan, a celei de la 1848 precum si a Regulamentului Organic. Cartea a fost foarte repede retrasa de pe piata deoarece cuprindea consideratii

nefavorabile rusilor.

Aceasi aparitie "meteorica" a avut-o si brosură care prezenta Planul Valev privind împartirea României între rusi, unguri si bulgari. Toate aceste actiuni au avut un singur scop: utilizarea tuturor mijloacelor de dezinformare si implicit de manipulare a opiniei publice occidentale si transatlantice privind comunizarea lumii înainte de expirarea termenul convenit la Yalta. Desigur sutele de milioane de cetateni puteau fi indusi în eroare - mai pe românește pacaliti - dar nu si vârfurile conducătoare ale natiunilor care cunosteau protocoalele înțelegerilor pe cât de secrete, pe atât de oculte.

Aceasta cvasi "independentă" acordată de Sovietici partidelor comuniste din rasarit își va arata fața reală odată cu intervenția brutală a rusilor care invadează Cehoslovacia împreună cu trupele poloneze, ungare si bulgare. S-a scris si s-a comentat atunci, dar si după 1989, neparticiparea României la această coalitie, fapt de neconceput într-un bloc care a acționat unitar la comanda sovietică. Mai greu de acceptat ideea ca el a fost un act de independentă cu atât mai mult cu cât consecința lui imediată pentru România a fost lansarea lui Ceausescu în occident. Acestia - occidentalii - s-au prins în undita diversionistă rusească crezând în falsă independentă, fiind invitat si complexat cu onoruri chiar si de către capete încoronate. În acea perioadă s-a trecut la constituirea de societăți mixte cu capital român si strain.

În București s-a început construirea fabricii de motoare de avion - la intrarea pe magistrala București-Pitești - în parteneriat cu Rolls-Royce. Astfel rusii au putut constata ca motoarele erau destinate Orientului Apropiat si Extremului Orient, replica fiind îndreptarea atenției sovieticilor către zonele respective. Singura condiție impusă de englezi era ca timp de cinci ani sa nu se aducă nici cea mai mică modificare (inovatie sau rationalizare, practicate atunci frecvent la noi) vreunui reper al motorului. - Lucram atunci ca inginer la unitatea de construcții care a executat fabrica. -

Din strainatate ni s-a făcut cadou de către I.B.M. un calculator care a fost instalat la Otopeni, si unde s-a deschis un Centru de Pregătire al Cadrelor de Conducere (CEPECA), cursurile fiind predate de profesori americani, englezi si francezi. În acest centru - patronat de Universitatea Ștefan Gheorghiu - au fost școlarizate cu scoatere din producție sute poate chiar mii de cadre de conducere până la nivel de ministri. După câțiva ani instructorii straini s-au retras lasând în loc români formați de ei. Acțiunea s-a dovedit a fi destul de rodnică pentru noi, amintindu-mi de spusele lui Tito prin 1946-1947, după acceptarea planului Marshall: vom construi socialismul cu grâul dat de voi! Ni se oferise atunci, printre altele, si reconstrucția Căii Grivita, distrusă de bombardamentele americane dar rusii nu ne-au dat voie.

Foarte repede, numai după câțiva ani de dezghet terminați cu scurta vizită a lui Ceausescu în China, anii '70 l-au cumintit pe dictatorul român care copiaza Revoluția Culturală Chineză, dar își continua ascensiunea în occident.

17. SOVIETELE ATACA

Ca un ultim efort de invazie militară al Sovietelor se înscrie dezastruosul război în Afganistan care a durat 9 ani si care a însemnat pentru rusi mari pierderi economice, financiare si umane. Dar nu mai puțin importantă a fost pierderea de capital politic precum si a cursei înarmărilor careia Uniunea Sovietică nu-i mai poate face față financiar si tehnologic, spionajul rusesc neputând sa absoarbă tehnologia militară, care avansa vertiginos.

În acest context Statele Unite își asigură umbrela defensivă punând la punct

sistemul de aparare contra rachetelor, cunoscut sub numele de razboiul stelelor.

Uniunea Sovietica realizeaza ca, în aceste conditii, forta militara nu o mai poate ajuta, cu atât mai mult cu cât înțelegerea mondiala care îi fusese favorabila timp de peste patruzeci de ani, si de care profitase partial numai asupra tarilor din Estul Europei (dezastruoasa vânzare de la Yalta) se apropia de sfârșit. Pentru aceasta Rusia trebuia sa se pregateasca temeinic si radical pentru a face fata noii rânduiei mondiale care se preconiza sa înlocuiasca Experimentul comunist esuat, cu o alta formula.

18. SOVIETELE ANGLIA SI AMERICA PREGATESC O NOUA ETAPA

O noua înțelegere între cele doua superputeri - America si Uniunea Sovietica - se pecetluiește în Islanda la Reykjavik în întâlnirea dintre Presedintele Ronald Reagan si Secretarul General al C.C. al P.C.U.S., M.S. Gorbaciov. În afara discutiilor oficiale cei doi se întretin timp de 28 de minute fara nici o prezenta, fara translator (Gorbaciov vorbea engleza) sau vreo oficialitate. Mi-am spus atunci ca aceasta întâlnire a pus bazele Noii ordini mondiale, în care Dumnezeu si cu cei doi stiu ce au hotărât, cum sa împarta etapele, competentele, limitele, si eventualele caderi de acord pe parcurs. Aceasta întâlnire a fost mai târziu urmata de alta, la Viena, mai larga, unde totusi cei doi au discutat în conditiile de la Reykjavik timp de 32 de minute.

Întâmplarea a facut ca prin 1988 o doamna de la serviciu sa-mi arate revista Aurora editata în limba româna de catre Directia de Presa a Ambasadei Sovietice la Bucuresti. În interiorul ei am gasit câteva articole care m-au frapat, constituind pentru mine o mare surpriza, si unde printre altele se vorbea de marea descoperire a lumii moderne - Legea cererii si a ofertei. Articolele prezentau noua orientare sovietica cuprinsa în Perestroika si Glasnost. Ele erau scrise în ton occidental. Dintr-unul din articole am retinut fraza: Daca pâna în 1990 nu vom realiza ceea ce ne-am propus prin Perestroika, vom fi desfiintati din punct de vedere militar, politic si national. O prapastie nu poate fi trecuta de doua ori.

Spunându-mi-se ca revista se poate procura gratuit de la Directia de Presa a Ambasadei Sovietice de pe Aleea Alexandru de la Sosea m-am dus si, începând din toamna 1988 pâna în 1989 inclusiv, mi-am procurat-o, negândindu-ma decât ca ma poate ajuta la descifrarea perioadei pe care o parcurgeam si care se arata a fi o cotitura istorica, nicidecum ca voi putea folosi vreodata continutul ei.

Apreciez acum ca din punct de vedere istoric, al pregatirii evenimentelor ce le-am trait la sfârșitul anului 1989, merita sa prezint câteva date extrase din aceste reviste.

1) Revista Aurora Nr. 28 din 25 octombrie 1988 prezinta articolul Restructurarea relatiilor economice externe care contine un interviu cu ministrul Relatiilor Economice al U.R.S.S., E.F. Katusev, minister nou creat. Redau una din întrebări împreuna cu raspunsul respectiv.

I. În ultimul timp relatiile dintre U.R.S.S. si S.U.A. au cunoscut o schimbare în bine. În lumina întâlnirii de la Moscova dintre M.S. Gorbaciov si R. Reagan se asteapta îmbunatatirea în continuare a acestora, ceea ce se va reflecta în mod favorabil în situatia internationala în ansamblu. Cum se pregatește ministerul dumneavoastra sa se foloseasca de schimbarile care au loc în lume!?

R. Într-adevar relatiile dintre U.R.S.S. si S.U.A. constituie unul din factorii

cheie ai relatiilor internationale, iar situatia lor determina în mare masura atmosfera politica internationala. Într-o întâlnire la cel mai înalt nivel de la Moscova dintre Secretarul General al C.C. al P.C.U.S. M.S. Gorbaciov si presedintele S.U.A. R. Reagan a avut un mare aport la dezvoltarea dialogului politic bilateral. Schimbul instrumentelor de ratificare a Tratatului sovieto-american de lichidare a rachetelor cu raza medie si mai scurta de actiune care s-a facut cu aceasta ocazie a pus bazele unei noi ere - era edificarii practice a unei lumi lipsite de arma nucleara si de violenta.

2) Aurora Nr. 3 din 10 februarie 1989 prezinta articolul: Pentru un viitor fara razboaie si confruntare, semnat de Enver Mamedov, comentator politic al A.P.N. Autorul comenteaza discursul lui M.S. Gorbaciov la O.N.U., la 7 decembrie 1988:

Folosind cuvintele lui M.S. Gorbaciov putem spune ca în fata noastra se naste o alta lume, apare necesitatea cautarii de noi cai într-un viitor fara razboaie si confruntare. În actuala lume interdependenta numai consensul global poate conduce la o noua ordine mondiala (subl. n.) ... Libertatea de optiune, neîngradita de nici un fel de influente exterioare, renuntarea la punerea accentului pe partea militara se constituie azi într-un incontestabil principiu universal.

Si "exportul de revolutie" (semnele citarii apartin revistei - n.r.) respins de U.R.S.S. de catre toate tarile socialiste este inacceptabil în conditiile realitatii contemporane, ca de altfel si exportul de "valori democratice" (semnele citarii apartin revistei - n.r.) asa cum este înteles acest lucru de una sau chiar mai multe tari care încearca sa-si impuna altora conceptia.

În acelasi numar articolul Calea spre autentice schimbari consemneaza câteva idei din care extragem:

Ne-am obisnuit sa ne mândrim cu cresteri rapide, cu o economie a carei dezvoltare nu cunoaste nici îngradiri, nici crize. Noi am considerat în permanenta ca productia mijloacelor de productie are prioritate absoluta si iata ca, dintr-o data aceste axiome sunt puse la îndoiala. De viata însasi. Deci sa urmam indicatiile vietii, nu schemele.

...Ce trebuie facut - stim. Trebuie sa ne hotarâm sa facem schimbari autentice deoarece timpul pe care istoria ni l-a acordat este aproape trecut. (subl. n.)

La rubrica În pas cu timpul, în acelasi numar, este publicat articolul K.G.B. - împotriva "cultului secretului":

...La granita anilor '50-'60 s-a reusit lichidarea la modul "cosmetic" (semnele citarii apartin revistei) a celor mai odioase forme de folosire a institutiei de aparare a secretului militar si de stat nu în scopul pentru care aceasta a fost creata ci, uneori, pentru acoperirea unor ilegalitati. ... Mentiunea cultului secretului este un mijloc de consolidare a încrederii în exactitatea gândirii birocratice, reprezinta posibilitatea folosirii puterii în scopurile departamentelor si ale unor cercuri înguste. ... Birocratia insista pentru caracterul secret. De ce? Pentru ca secretul "îi asigura" (semnele citarii apartin revistei) pe functionari împotriva exigentelor concrete ale opiniei publice. ... S-a creat o institutie sociala ce se ridica deasupra multor institutii sociale. ... Oamenii de stiinta cred cu convingere în avantajele "securitatii pe baza realizarilor" (s.c. ale revistei) si nu "securitatea pe baza ascunderii" (s.c. ale revistei).

3) Aurora Nr. 12 - 12-25 iulie 1989 consemneaza vizita la Londra a lui Mihail Gorbaciov:

... Acum patru ani am spus ca Gorbaciov este un om cu care poti sa ai de-a

face. Astazi afirm ca este un om cu care as vrea sa am si pe viitor de-a face ... (Margaret Thatcher, Prim-ministru al Angliei n.n.). Comentatorul subliniaza: Prin gura premierului britanic vorbea parca Apusul - acea parte luminata si clarvazatoare care a pregatit posibilitatea întâlnirii istorice cu Ratacitul Rasarit (sublinierea n.), iar când clipa a sosit nu a lasat-o sa-i scape. Mai departe este citat din cuvântul premierului englez:

Trebuie ajutat Gorbaciov - aceasta este deviza sub care au loc aceste cautari în Occident. Ce vor aduce Occidentului succesul sau eventualul esec al restructurarii. O societate sovietica deschisa, democratizata, preocupata de treburile ei în interiorul Occidentului. Recidivarea trecutului nu ar promite nimic bun. Dar daca, si când U.R.S.S. își va rezolva problemele arzatoare economice si tehnologice, nu va deveni oare aceasta un concurent de temut? Sau poate ca restructurarea nu-i decât o tactica care va permite perfidelor soviete ca, câstigând timp, sa se apuce cu noi forte de ceea ce faceau mai înainte? Am încheiat citatul. Scopul vizitei lui Gorbaciov, însa, nu se opreste aici, astfel încât citam în continuare din revista aprecierile comentatorului: Si slava reginei!

Iata înca un subiect splendid al vizitei la Londra - invitatia adresata reginei Elisabeta a II-a de a vizita Uniunea Sovietica. Este cel mai putin un act diplomatic formal, iar cei care îl considera asa, pur si simplu nu-i cunosc pe englezi.

În Anglia monarhia nu este o reminiscenta a zilelor apuse ci ea este o realitate, desi în principal ea este substanta spirituala, liantul care leaga multe în viata societatii. Majestatea Sa reprezinta pentru majoritatea populatiei simbolul Britaniei, chintesenta ei (sublinierea n.) Va fi facuta invitatia? O va primi regina? Drumul istoriei poarta doar o pata care nu-i deloc alba - sângele Romanovilor, al casei rudelor. E suficient sa arunci o privire la portretele lui George V si Nicolai II pentru a înțelege acest lucru si, desi se spune ca verii împaratesti nu se agreau, totusi, sa pasesti peste sângele varsat de revolutie?

Spre entuziasmul britanicilor, invitatia a fost facuta si primita. E-adevarat, perioada vizitei urmeaza sa fie convenita si se spune ca mai trebuie sa treaca înca vreo doi-trei ani.

Dar nu înseamna oare aceasta invitatie ca va schimbatii atitudinea fata de asasinarea familiei tarului? Printre întrebările cu care a fost asaltata grupa de ziaristi sovietici în aceste zile a fost si aceasta.

Istoria are logica ei, dar si capcanele ei. Nu trebuie sa fii prizonierul istoriei, nu trebuie sa traiesti la infinit batând matanii în fata faptelor eroice ale parintilor si nici rafuindu-te pentru pacatele lor. Paginile istoriei trebuie întoarse la timp. În discursul sau de la Guildhall M.S. Gorbaciov a propus sa se închida ultima pagina a istoriei postbelice si sa se paseasca într-o perioada noua, pasnica (sublinierea n.)

Am încheiat citatul. Articolul, reprodus partial, ne arata printre altele ca aceasta vizita în care sovieticii se întrec în declaratii britanicii prezinta reversul material, recompensa, întocmai ca în 1941-1942.

Citez din articol: Margaret Thatcher a participat personal la avansarea ideii unui credit important, la organizarea pregatirii în centre britanice a unor manageri sovietici pentru posturi de conducere. Uniunea Sovietica trebuie sa hotarasca ce va face cu împrumuturile ce i se ofera, cum va dispune de acel capital uman reprezentat de acești manageri.

Noua strategie sovietica impunea revizuirea relatiilor cu imensa vecina asiatica din sud: China. Cu atât mai mult cu cât pozitia ei (a Rusiei) de primadona în Europa de Est ce urma sa fie cel puțin zdruncinata daca nu chiar încheiata, o obliga sa-si reconsolideze relatiile cu China, S.U.A. având si ea veleitati în Asia.

4) Spicuiesc câteva pasaje din Aurora Nr. 13 datata 10 iulie 1989:

... În primul rând, daca e sa vorbim despre prioritatile politicii externe si interne ale celor doua tari, se urmareste clar interesul comun al U.R.S.S. si R.P. Chineze pentru ca "Perestroika" dintr-o tara si "Modernizarea" din cealalta sa fie serios consolidate de îmbunatatirea generala a atmosferei internationale. ... În al doilea rând, a sosit sfârșitul oricaror speculatii în jurul asa-zisului triumphi "U.R.S.S. - S.U.A. - R.P.C.". Ce sens au vazut unii politicieni atunci când au alcatuit aceasta configuratie? Acela de a provoca contradictii si divergente globale între laturile acestui "triumphi" si de a "numara" avantajele unei parti în dezavantajul celeilalte. În prezent fiecare dintre cele trei capitale lasa clar sa se înțeleaga ca nu vede nici un fel de lezare a intereselor sale de pe urma normalizarii relatiilor dintre celelalte doua. Moscova vorbeste despre rezolvarea problemelor actuale în spiritul noii gândiri politice. Beijing-ul declara ca scopul sau îl constituie noua ordine politica internationala. Presedintele George Bush a declarat de curând în interviul acordat unui ziar din Washington ca dupa parerea sa "a sosit îngrijoratorul moment al noii gândiri". Concluzia - cursurile de strategie spre care se orienteaza cele trei puteri sunt paralele ... Asa cum a spus M.S. Gorbaciov la Beijing, U.R.S.S. este gata sa poarte rolul de "punte" între Europa si Asia în interesul unirii civilizatiei ambelor continente.

5) Aurora Nr. 14 - 25 iulie 1989: Cu privire la directiile fundamentale ale politicii interne si externe a U.R.S.S. (Raportul prezentat de presedintele Sovietului Suprem al U.R.S.S., M. Gorbaciov, în ziua de 30 mai 1988 la Congresul deputatilor poporului ai U.R.S.S.). Voi prezenta câteva extrase din capitolul IV (ultimul):

Cea mai importanta directie a activitatii noastre de politica externa o constituie participarea la edificarea "Casei general europene" (semnele citarii ale revistei). Ele au intrat în uzanta opiniei publice si a practicii tratativelor. S-au cladit si capata dinamism bazele unor relatii sanatoase în spiritul restructurarii cu toate statele participante la procesul de la Helsinki ... Înțelegem cu totii ca relatiile sovieto-americeane au o însemnatate de prin ordin pentru politica mondiala. Noi suntem dispusi sa conlucram cu S.U.A. pe o baza previzibila si stabila, suntem dispusi sa mergem mai departe îmbinând continuitatea cu ideile noi ... În Occident nici pe departe nu cred ca noi am ales pentru totdeauna aceasta linie si ca nu intentionam sa o schimbam. Ba si la noi în tara nu toti înțeleg înca esenta fundamentala a politicii externe întemeiata pe noua gândire. Câte unii o privesc ca pe un fel de tactica, un zig-zag temporar sau chiar ca pe o concesie facuta vestului.

În vara anului 1989, mai exact în august, se aflau la mine acasa în vizita cu ocazia zilei de nastere câteva familii prietene, unii colegi de liceu cu ai lor copii. Desigur, în toiul petrecerii s-au ridicat si probleme cu caracter general politic. Stiam ca una din familii era cu vederi pro-sovietice, ceilalti mai puțin, unii fiind chiar anticomunisti. Am fost întrebat bineînțeleles daca am vreo parere despre Gorbaciov si daca exista semnale de schimbare a regimului comunist la noi. Am deschis teancul de reviste si am început sa le citesc din Aurora. Au

ramas surprinsi de cele auzite iar eu am încercat sa le talmacesc semnificatia celor ce se petreceau în Rusia, cam astfel:

Exista niste semnale care ne îndreptatesc sa socotim ca urmeaza sa se petreaca evenimente cu totul deosebite. Întâlnirea Reagan - Gorbaciiov de la Reykjavik din 1987 reprezinta un punct nodal. Nu cumva acolo s-a hotărât soarta lumii ca la Yalta? De ce o parte din întâlnirea celor doi a fost mai mult decât secreta? Lucrurile sunt mult mai ample decât discutarea unei persoane, si anume ele vizeaza relatiile dintre cele doua super-puteri S.U.A. si U.R.S.S., relatii care vor afecta si statele care graviteaza în jurul lor. Daca nu era Gorbaciiov trebuia sa apara altul, indiferent de nume, care sa fie exponentul unei noi etape istorice. Dar ce poate însemna o noua etapa istorica?

Comunismul nu s-a nascut din nimic, el a fost o forma de mondializare, de guvernare nu a unui stat asupra altuia sau altora, ci o gândire, o elaborare de forme si formule care sa stapâneasca lumea înlocuind notiunea de national cu cea de international. As îndrazni sa spun - ziceam atunci - daca nu este prea hazardat, ca cincizeci de ani de la terminarea razboiului va trebui sa gaseasca Europa sub alta formula, probabil noua formula.

Dar mai sunt câtiva ani buni pâna atunci, mi-a replicat cineva.

Da, este adevarat, însa o asemenea schimbare nu se poate realiza batând din palme, ea necesita masuri premergatoare. Vedeti ca rusii fac eforturi uriase nu numai de modernizare ci si de acomodare a mentalitatii - care i-a stapânit peste 70 de ani - cu alta, cea occidentala, si nu cred ca ei mimeaza ci vor sa fie cât de cât pregatiti cu ce va urma, si chiar mai mult, sa stapâneasca momentul. Nu crezi ca este cam pretioasa previziunea ta si ca înlocuiesti realitatile cu iluzii? Înlocuirea unei lumi cu alta, a unui sistem bine pus la punct în zeci de ani si consolidat cu altceva, este mai mult o dorinta decât o stare de fapt - îmi spune un alt amic. Ca si cum "cineva" ar fi dorit si impus comunismul, iar acum se dezice de el - continua el. Exact - raspund eu - sunt forte oculte cred, care cauta alta formula de dominare mondiala, iar comunismul se apropie de sfârșit. N-a mers! Atunci, în acele zile, nu-mi închipuiam ca evenimentele se precipitau.

Discutasem cele de mai sus, luând ca baza Aurora si cu câtiva colegi de birou, care înca de prin '81, '82 îmi pusesera diverse întrebări cu caracter istoric. Sefului meu, A.V., un tânar cam cu 15 ani mai mic decât mine, îi dadusem sa citeasca Istoria Românilor de A.D. Xenopol, iar el, la rândul lui, i-o daduse inginerului-sef, M.M. Tânarul A.V., bine scolarit, nu numai profesional dar si politic, fost si sef de cadre, era însa în acelasi timp avid de a sti si de mare probitate din punct de vedere caracterial. Fara a-l suspecta, dar cu multa precautie, i-am facut multe prezentari istorice si cu câte ceva din ale detentiei. M-a rugat în '82 sa-l însotesc la Muzeul partidului actualul Muzeu al Taranului Român unde s-a dus direct sa vada cum este consemnat momentul desfiintarii Partidului Comunist din România, ca motivatie el stiind de la mine realitatea si pozitia liderului Fluieras omorât în închisoare la Gherla.

Constatând ca nu îl minteam, l-a rugat pe un tânar care era ghid la muzeu sa-i spuna când si unde a murit Fluieras. Acesta i-a spus: se pare ca a fost închis, dar nu stie altceva. Atunci A.V. i-a relatat cele ce stia de la mine. Din pacate acest tânar de care m-am simtit foarte legat sufleteste a trecut în cele vesnice la 29 dec. 1983 sau 1984. Am relatat acest episod pentru ca el a constituit un început pentru câtiva colegi de birou care, începând cu anii 1987-1988, m-au rugat sa le povestesc diverse aspecte culturale si politice din

perioada interbelica si din anii de dupa 1944. Am facut-o cu mare precautie, nestiind daca aceste lucruri nu pot fi si provocari. În vara 1989 m-am prevalat de aceleasi reviste Aurora spunându-le colegilor spre toamna ca în iarna care vine, pâna în primavara, cred ca se vor produce rasturnari si la noi. În seara de 8 noiembrie ma aflam la o lucrare de cale ferata în comuna natala a tatalui meu Corcova din jud. Mehedinti. Seara târziu am aflat la radio Europa Libera stirea cu caderea zidului Berlinului. Printr-o coincidenta, spre miezul noptii al venit un camion al intreprinderii sa ma duca la Bucuresti, unde fusesem chemat. Am ajuns la Bucuresti în timpul diminetii, fiind dus direct la serviciu. Aici n-am mai avut rabdare si le-am spus câtorva colegi de birou: Cred ca totul se va petrece pâna în primavara. Auzisera si ei de zidul Berlinului. Le-am mai spus ca nu este exclus ca la Congresul P.C.R. care urmeaza sa se tina în curând, sa se poata produce vreo ruptura, dar, asa cum se stie, nu s-a întâmplat nimic. Pe la sfârșitul lui noiembrie m-am dus din nou sa iau Aurora dar am avut impresia ca în jurul cladirii se afla niste tineri care mi s-au parut suspecti. Nu am mai intrat si nici în zilele urmatoare nu m-am mai dus.

19. ROMÂNII SE RIDICA

Stirile de la Europa Libera, care anuntau deschiderea granitelor Cehoslovaciei si Ungariei, pentru germani confirmau ca evenimentele se precipitau. O informatie laconica anunta ca în România un grup de comunisti de vârf carora nu li s-a dau numele, s-au constituit într-un Front al Salvării Nationale. Întâlnirea de la Malta din 2 decembrie 1989 dintre Bush si Gorbaciov, a fost momentul evaluarii stadiului în care se afla schimbarea guvernelor din Rasarit, care se pare ca se dorea în special de Gorbaciov sa se produca fara razbunari sângeroase împotriva comunistilor care guvernaseră Rasaritul timp de patruzeci si patru de ani. În acelasi timp transparea o stare de enervare a emisiunilor radioului Europa Libera datorita faptului ca în România nu se petrecea nimic. Totusi în tara mocnea o stare de spirit a populatiei satula de comunism, care nu astepta decât o scânteie. Aceasta a venit odata cu hotarârea mutarii pastorului Laslo Tôkes de la Timisoara la Oradea, decizie cu multe semne de întrebare asupra celor ce au hotarât-o în special datorita atitudinii acestuia constant antiromâneasca. Probabilul "joc" în care a fost folosit pastorul a fost însa total dejucat la Timisoara unde românii revoltati au mers pe "cartea" nationala. În timpul acestor evenimente jurista intreprinderii unde lucram, mi-a spus ca sotul ei, este cooptat într-un grup anticomunist care urmeaza a-i da semnalul când va aparea momentul sa actioneze. I-am atras atentia sa nu faca imprudenta sa mai pomeneasca cuiva acest lucru, cu atât mai mult cu cât la mine a venit un tânar din intreprindere ca sa-mi ceara sfatul ce sa faca, întrucât a primit ordin de chemare deoarece facuse armata la securitate. I-am raspuns ca ordinul trebuie executat însa va trebui sa aiba grija sa nu-si încarce constiinta cu viata vreunui om. În ziua de 20 decembrie Seful Cadrelor m-a abordat într-un colt din curte spunându-mi ca la Bucuresti s-au comandat 16 garnituri de tren destinate pentru Garzi patriotice cu directia Timisoara urmate de întrebarea: Ce facem domnule Popescu stam cu mâinile în sân? la care i-am raspuns ca are un copil de crescut si acest lucru trebuie sa fie singura lui preocupare. Mi-am dat seama ca ambele interventii erau provocatoare. În ziua de 21 decembrie jurista de care am amintit, mi-a spus ca sotul ei a primit semnalul si asteapta sa i se spuna ce are de facut. Spre seara, la telefon tot ea m-a rugat insistent spunându-mi: Domnule Popescu, de la dumneavoastra am învătat ce este românismul, eu cu sotul meu suntem

în zona Intercontinentalului unde sunt masati în special tineri, va rog veniti în mijlocul nostru!!! Pentru ca tot trebuia sa plec în cautarea unui tânar nepot B.S. care disparuse de acasa înca de dupa-amiaza m-am dus în zona Universitatii. De aici prin spatele Teatrului National am constatat ca masa de oameni pare a fi dirijata, parca împinsa din Batistei spre Bulevard. Uitându-ma mai atent observ ca printre cei care îndemneau pe revoltati în aceasta directie se afla niste tineri care pareau îmbracati cu acelasi gen de raglane. Nu m-am lasat antrenat apoi m-am strecurat spre Gara de Nord de unde am venit acasa. În dimineata de 22 decembrie prima persoana care ma astepta cu înfrigurare era jurista. Avea fata crispata, privirea înfricosata; am iesit pe coridor si într-un suflet mi-a spus: Sotul a fost arestat, ma duc sa-i spun directorului, poate afla ceva de soarta lui. Nu te duci nicaieri, nu sufla o vorba nimanui, schimba ti mimica fetei disperata si asteapta. Sunt convins ca totul se termina. Ai vazut ca în fata la Dalles bulevardul era plin de securisti? Cu o mitraliera, doua, puteau face o baie de sânge. N-au facut-o! De ce? Nu putem înca sti.

Odata cu anuntul fugii lui Ceausescu am venit acasa, unde am constatat ca nepotul B. lipseste. Împreuna cu maica-sa C.A. am plecat în Piata Palatului. Aici în balconul C.C.-ului au început sa se perinde, adusi de nu stiu unde, fostii guvernanti, Dascalescu, altii, si la un moment dat Ilie Verdet. Multimea delira si huiduia. Auzind numele lui Verdet m-am urcat într-un car de televiziune si am început sa strig: Terminati cu nominalizarea fostilor comunisti, n-au ce sa caute în formarea unui nou guvern. Pe nepoata-mea, mama lui B., am instalat-o într-un "ARO" al Televiziunii fiind proaspat operata de litiaza renala. Am continuat interventiile din carul Televiziunii. Spre seara, odata cu patrunderea primelor tancuri în Piata Palatului ne-am întors spre casa, "culesi" de o masina care avea acelasi drum. Într-un târziu a sosit si nepotul (de 17 ani) care a început cu vadita mândrie sa ne povesteasca ca a fost printre primii care au fortat usa de intrare la C.C., retragându-se dupa ce au început sa se traga focuri de arma în subsolul cladirii. Spre seara, târziu, am asistat, din casa, la un scenariu provocator care se desfasura pe Bulevardul Bucurestii Noi între statia de tramvai Jimbolia si fabrica Laromet. Se tragea ca pe front într-un inamic desigur inexistent, probabil numai pentru a crea psihoza prezentei unor teroristi ce refuzau sa cedeze puterea. Dimineata m-am dus la fabrica Laromet ocupata de militari si am constatat cu surprindere ca se trasese în magazinul alimentar de vis-a-vis, care avea geamurile strapunse de câteva gloante. De aici, desi era duminica, am plecat la serviciu unde, împreuna cu directorul si câtiva salariatii mai tineri, s-au luat masuri de sprijinire a celor care se aflau în zona Televiziunii. S-a dispus, dupa ce am facut o vizita prealabila în zona sa aducem din depozitul întreprinderii de la Mogosoaia saltele, bocanci, pufoaice, iar un camion sa vinâ de câteva ori pe zi cu ceai cald de la cantina unitatii. Toate acestea au fost distribuite celor care se aflau în camerele de la subsolul metroului, unde paza era asigurata de câtiva salariatii ceferisti, precum si unitatii militare de la Televiziune careia i-am lasat o parte din saltele. Întregul material l-am predat cu proces verbal sub semnatura.

Duminica seara un bun prieten înca din 1946, care locuia pe o strada vecina cu mine, Virgil Constantinescu, a venit la mine pentru a ne sfatui în legatura cu o Proclamatie care fusese schitata si care urma sa fie semnata de mai multi fosti detinuti politici. Ea se adresa tarii, iar semnatarii se angajau sa se

puna la dispozitia noilor conducatori considerând ca actiunile individuale sunt mai putin eficiente. Cel care trebuia sa înmâneze aceasta Proclamatie lui Ion Iliescu era Adrian Sârbu devenit mai târziu, în 1992, senator. Dupa circa doua saptamâni l-am întrebat ce a facut cu acel demers? Redau raspunsul lui care nu necesita comentarii: M-am dus cu Proclamatia la Televiziune, unde un domn mi-a spus ca nu pot ajunge la Ion Iliescu decât prin el si ca se obliga sa i-o prezinte. Întrebându-l cine era persoana care a contactat-o mi-a raspuns ca se numeste Virgil Magureanu.

În legatura cu evenimentele din decembrie 1989 mai relatez câteva momente.

În primele zile ale lunii februarie 1990 am fost anuntat la serviciu de catre nepoata mea C.A. (de care am mai amintit) ca i s-a spart apartamentul. Venind am gasit în apartament trei ofiteri de militie care faceau constatările de rigoare; dupa încheierea Procesului verbal unul din ofiteri ne-a povestit ca el a facut scoala de ofiteri în cadrul U.S.L.A. si ca la terminarea ei a trebuit sa opteze pentru Securitate sau Politie, el alegând varianta a doua. În aceasta calitate a facut parte din unitatea care în ziua de 18 decembrie a condus la Ambasada Sovietica din Bucuresti pe cei circa 200 turisti rusi.

Directorul întreprinderii unde lucram îmi povesteste în jurul lui 15 decembrie 1989 dupa ce se întoarce de la o lucrare, ca Iasiul era împânzit de turisti rusi. Daca la acestea adaugam si declaratia lui Ion Iliescu din primele zile dupa 22 decembrie ca am anuntat Sovietele cine suntem si ce vrem, se închide bine cercul acelor evenimente petrecut indubitabil pe un fundal revolutionar în special al tinerilor români, dar si al unor maturi care însa doreau doar înlocuirea lui Ceausescu. Spre sfârșitul anului 1990 o informatie laconica din America, difuzata pe postul national de televiziune anunta ca starea de învingatori a coalitiei "antihitleriste" din al doilea razboi mondial va înceta în 1995. Astfel se încheiau presupunerile avansate cu doar câteva luni în urma.

20. ÎN LOC DE CONCLUZII

1) Bilantul în cifre al crimelor comunismului international este prezentat detaliat în volumul Holocaustul rosu, autor Dr. Florin Matrescu. Un studiu francez a ajuns la cifra de 139.917.000 de morti, cifra asemanatoare cu cea data în 1993, în comunicatul anual al Comitetului Natiunilor Captive din S.U.A., care vorbeste de peste 140.000.000 de morti. Una din statisticile cele mai citate da cifra globala de 142.917.000 morti. În ceea ce priveste România, acelasi volum consemneaza cifra de 891.300 defalcata astfel:

- a) Prizonieri de razboi în U.R.S.S. 180.000
- b) Ucisi în lagare si închisori 500.000
- c) Ucisi în timpul colectivizarii fortate 200.000
- d) Ucisi în revolutia din Decembrie 1989 1.300
- e) Miscarea de partizani 10.000

Total 891.300

Basarabia plus Bucovina si teritoriile înstrainate 1.911.000

Total Români 2.802.300

2) Occidentul si Statele Unite ale Americii nu au fost numai sustinatori ci si creatori ai comunismului având drept scop ocult instaurarea unei formule de dominatie universala.

a) Într-o cuvântare tinuta la aniversarea a 80 de ani Herbert Hoover a aratat clar care ar fi trebuit sa fie reactia Statelor Unite si a conducatorilor de state în

general, daca ei si-ar fi dat seama de imensa lor responsabilitate si daca ar fi fost liberi sa actioneze în consecinta:

M-am opus si am protestat la fiecare pas împotriva politicii ce ne-a condus la cel de-al doilea razboi mondial. Mai ales în 1941 când Marea Britanie era ferita de invazia germana caci Hitler fusese deturnat ca sa-l atace pe Stalin, am insistat aratând ca ar fi cea mai gigantica gluma din întreaga istorie ca noi sa dam ajutor guvernului sovietic. Am insistat ca trebuie sa lasam acesti doi dictatori sa se epuizeze reciproc. Am spus ca rezultatul ajutorului nostru va fi extinderea comunismului în întreaga lume. Am insistat sa ne tinem deoparte pâna va veni vremea când vom putea aduce o pace durabila în lume. Nu regret nimic caci consecintele au dovedit ca aveam dreptate.

b) Doamna Eleonor Roosevelt care cu siguranta citise ultimele amintiri de razboi ale lui Winston Churchill si deci stia despre faptul ca Stalin a recunoscut ca lichidase zece milioane de tarani în lupta pentru colectivizare, a scris de la Moscova în 1957 într-o coloana a ei care aparea în câteva duzini de ziare si reviste ca guvernul bolsevic a avut oarecari dificultati cu taranii când a încercat sa impuna sistemul gospodariilor colective. Reportajul ei era plin de cuvinte afectuoase pentru prietenii ei din Kremlin.

c) Ce motiv strategic sau politic a determinat fortele aliate occidentale sa extinda dominatia, influenta si apoi sa întareasca musculatura militara a monstrului bolsevic? Armata germana în ultimele ei ore de zvârcolire s-a retras fara opunere în fata armatelor americane si britanice încercând cu disperare sa stavileasca puhoiul barbarilor din rasarit. Dar armata americana a încrucisat bratele la râul Elba si a asteptat cu rabdare avansarea comunistilor în Europa. A fost oare o alienatie mintala de moment, sau cursul unui plan pregatit cu minutiozitate a carui finalitate se întreveade în Natiunile Unite si programul globalist care sugruma independenta tuturor statelor inclusiv a Statelor Unite, gazda si originea acestei organizatii?

Cartea printului Sturdza, *Betrayal by rulers*, aparuta în 1976, raspunde la multe întrebări incomode celor care au faurit lumea fragila si dusmanoasa de astazi, scrie Revista *Origini* Nr. 9-10 september-october 2002 *Romanian roots - SUA*, de unde au fost extrase citatele mai sus prezentate.

3) Statele Unite au avut doi Presedinti care pâna a ajunge la Casa Alba erau socotiti drept mâncatori de comunisti: Generalul Eisenhower si Richard Nixon. Ambii însa s-au temperat probabil dupa ce au intrat în posesia documentelor ultra secrete.

4) Politica din pacate este un joc de interese mai mult sau mai putin curate - degenerând în politicianism - de cotropire sau de aparare, de independenta sau de subjugare, natiunile mici ?i mijlocii ca a noastra trebuind sa se adapteze uneori din mers. Pentru noi Românii, însa, este absolut necesara prezenta în politica a unui sentiment si anume acela National, care a stapânit pe marii nostri conducatori de-a lungul istoriei, sentiment care niciodata nu a oprimat pe nimeni din jurul nostru, iar atunci când a fost necesara alegerea dintre doua rele s-a cautat optiunea cea mai putin daunatoare.

Situati din punct de vedere geo-politic la confluenta unor puternice interese, acest sentiment national nu s-a putut împlini decât atunci când a fost permis de conjunctura internationala.

Puternica revolta a Brasovului din 1987 nu a putut conduce la scuturarea noastra de comunism, nu a putut cuprinde întreaga tara, ea dovedindu-se prematura, deoarece contextul international nu era copt pentru Marea

schimbare.

Dupa Decembrie 1989 opozitia firava, sau inexistentă din punct de vedere reprezentativ în conducerea treburilor societății, având totuși un suport puternic în rândul multor tineri și al unor intelectuali (ma refer la Piața Universității și la uriasul miting al Alianței Civice din noiembrie 1990 de la București) este încet anihilată de lipsa mijloacelor de comunicare în masă, aflate în mâna puterii, care cunostea perfect lecția manipulării.

În ultimele zile ale Pietii Universității, postul National de Televiziune, pentru a crea psihoza panicii își întrerupe brusc emisiunea. Incendierea autobuzelor de la Universitate, apoi imaginile televizate de la incendierea Ministerului de Interne, semănau aidoma cu incendierea Reichstagului din 1933 de către Hitler, pusă pe seama comunistilor. De altfel din imaginile de la Ministerul de Interne, transmise la Televiziune se putea vedea perfect ca flacarile porniseră din interiorul clădirii de la un etaj, demonstranții însă fiind mascați în afara clădirii la poarta metalică.

Masa de votanți încă nedezmățită a putut fi ușor manipulată, cu atât mai mult cu cât s-a acționat la asigurarea resurselor materiale necesare pentru susținerea puterii.

Printre primele acte de guvernare din ianuarie 1990 a fost sistarea investițiilor. Nu e greu de priceput că o casă în care nu mai maturi, nu mai schimbi un surubel, se degradează. La sfârșitul aceluiași an se anunță: Industria noastră este "un morman" de fier vechi, de fapt aici trebuia să se ajungă pentru a putea fi vândută pe nimic. Întreaga Finanță a României era concentrată la Banca Natională și la Banca de Investiții, noi neavând la acea oră nici datorii externe. Aceste sume uriașe au fost date cu împrumut potențialilor susținători ai Puterii, care nu numărau mai mult de 10-15 persoane.

Partidul Comunist scolise bine în universitățile din străinătate pe fiii membrilor ei de vază, precum și o serie de cadre proprii, iar acum îi arunca în luptă consolidării puterii. Pe alții cu mai puține pretenții îi infiltrează în partidele politice tradiționale nou reînființate sau în altele create ad-hoc. Peste tot cadrele fostei securități sunt prezente și active.

Postul de Televiziune Soti de proveniență americană cu sediul pe Soseaua Oltenitei - al cărui reprezentant pentru România l-am cunoscut - nu reușește să supraviețuiască prea mult, fapt care mi s-a părut ciudat.

Opoziția anilor '90-'96 ajunsă la putere este dată peste cap după numai 3 ani de guvernare. Desigur o contribuție la acest dezastru au avut și propriile greseli, dar nu numai. Din punct de vedere al orientării ei externe ea era net alături de puterile occidentale și transoceanice, care însă nu i-au susținut demersurile, ca prim act, refuzându-i-se de către Statele Unite intrarea în N.A.T.O.. Bill Clinton, fără jena, vine să o consoleze la București. Se puneau atunci întrebări: Ce se petrece? De ce? Care este substratul?

În 2001 într-o știre din America transmisă la Televiziunea Natională era strecurată și fraza: Este util pentru România să-și normalizeze și consolideze relațiile cu Rusia. Această informație năstrea o întrebare - răspuns la nedumeririle de mai sus. Oare dorințele și acțiunile diplomatice interne ale guvernării '97-2000 de integrare cât mai rapidă în structurile europene și N.A.T.O., nu erau manifestări premature (ca în revolta de la Brașov din '87)? Nu cumva acceptarea noastră în N.A.T.O. trebuia să aibă și asentimentul tacit al Rusiei, iar acest act să fie definitivat de un guvern agreat de Rusia? Astfel începe logodna cu N.A.T.O. într-o euforie guvernamentală și prezidențială ai

caror reprezentanți de la '90 încoace nu pot fi acuzați ca macar au simpatizat cu Americanii. Și în această euforie Președintele Bush gratulează România cu calificativul de punte de legătură cu Rusia. În sfârșit ne-am găsit locul! La numai câteva luni de la acest act istoric asistăm la războiul din Irak. Am auzit cu această ocazie voci care au afirmat: Iată că au venit americanii, atât de doriți și în România!

O socotesc o gluma neinspirată dacă nu chiar cinică. Și-au dorit într-adevăr Românii în anii patruzeci, cincizeci sau șaiszeci venirea americanilor când închisorile gemeau, unde tineri, maturi și vârstnici își dădeau obstescul sfârșit, când țărani erau împușcați pentru că nu voiau să se colectivizeze, și când muntii noștri adaposteau luptători anticomuniști. Categorie această ofertă N.A.T.O. nu trebuie respinsă, dar judecând lucrurile la rece ea este necesară în primul rând lor, noi slava Domnului nefiind amenințați din punct de vedere militar.

Și întrebările fără răspuns pot continua. Petrolul românesc și în mod special prelucrarea lui, nu este atractiv pentru americani, de aceea poate face obiectul intereselor rusești. Vânzarea Petrom rămâne să confirme sau să infirme o ipoteză.

În celelalte domenii economice vor investi Americanii prioritar în România? Vor renunța comunistii români rusificați din Basarabia să considere limba lor de acolo așa zisa moldovenească drept limba română?

5) Procesul Comunismului - nu Procesul comunistilor - rămâne o necesitate istorică, de care din păcate sub aspect internațional nu are cine să se ocupe pentru că Marile Cancelării în frunte cu Statele Unite, au contribuit la nașterea lui, și susținerea încă din fașă. Ele nu pot face acest demers autoacuzator.

Dumitru Băciu în Agonia României scria:

Iată de ce istoria trebuie revăzută și corectată. Ea a fost în mod deliberat și abil falsificată ca să acopere tragicele greșeli ale lui Churchill și Roosevelt, care rămân - amândoi și solidar - responsabili în fața istoriei și popoarelor pentru situația în care ne găsim astăzi. Amândoi au pierdut pacea, au promovat comunismul și au săpat mormântul occidentului. Să avem curajul să o spunem. Numai astfel se pot repara tragicele lor greșeli: cunoscându-le și recunoscându-le.

6) Asistăm în ultimii ani la o persistentă acțiune de evitare, înlăturare sau chiar de incriminare a termenului de Național și înlocuirea lui cu cei de Internațional, Globalism, Mondialism și nu întâmplător de desființare prin necirculație a celor de Sovin și Sovinism.

Naționalismul românesc nu a fost niciodată de-a lungul istoriei noastre agresiv, oprimator sau exclusivist, ci de apărare a valorilor noastre care de cele mai multe ori au avut și au luat caracter universal.

Integrarea europeană este un proces elementar, neputându-ne sustrage contextului internațional al epocii în care trăim. Este adevărată sinuciderea a face abstracție de tot ce se petrece actualmente în lume, dar în același timp și o imposibilitate, întrucât libera circulație a persoanelor și ideilor are în prezent viteze cosmice. Această integrare însă atât de dorită și de necesară nu trebuie să însemne a copia pentru că noul mimetism ne-ar transforma în maimuto-papagali.

De asemenea, ar trebui mai des amintit că noi Românii nu ne-am socotit niciodată eliminați din Europa, și că din nefericire împotriva voinței noastre și

a sutelor de mii care au înfundat închisorile, au împânzit muntii, sau a transformat Baraganul într-o Siberie (de fapt transformarea a fost opera comunismului), România a fost obligata (si nu numai ea), de cei din afara ei, sa se supuna unor decizii - ca de atâtea ori în istoria ei - prin care era predata Rasaritului Sovietic.

Nu noi Românii ne-am ales acest drum, aceasta soarta, ne-a fost dictata! S-au pus lanturile pe noi, apoi ni s-a cerut ca noi sa le dam jos! Si am facut-o tot când conditiile internationale ne-au fost favorabile, desi am încercat de multe ori, ca si altii din jurul nostru, sa ne scuturam. Fondul nostru însa nu s-a alterat, cu toate adaptarile la care am fost constrânsi, de aceea integrarea în contemporaneitate pe care ne-o dorim nu trebuie sa faca abstractie de traditie care face parte din identitatea nationala. Ea include acea uriasa Armata a rezistentei din care s-au detasat personalitati care au convertit suferinta în creatie. Si acestia nu au fost deloc putini. Sute de poeti, memorialisti, artisti plastici, rapsozi sau compozitori au asternut cu talent în versuri, proza, sculptura, pictura sau muzica permanentele acestui neam, care sa ofere elemente privind identitatea noastra nationala din punct de vedere cultural si spiritual. Aceasta creatie constituie patrimoniul cultural care defineste perioada amintita, asupra careia istoricii, oamenii de cultura, au obligatia sa se informeze pentru a-si culege elementele autentice de identitate nationala. Apartenenta la international nu poate face abstractie de national, omul universului, creatia lui Dumnezeu apartine în primul rând unei natiuni!

21. Încheiere

Traim vremuri ale caror sensuri, dar mai ales dimensiuni multi dintre noi nu le-am gasit raspunsul, nu le-am descifrat sensul lasându-ne astfel prada indiferentei sau mai grav chiar blazarii.

Astazi nu fara temei desigur aproape întreaga preocupare a societatii este concentrata asupra problematicii economice, socotind ca aceasta este cauza tuturor relelor, si ca o data redresata va atrage dupa sine automat dezlegarea celorlalte racile care ne bântuie. Nimic mai fals, pentru ca se inverseaza cauza cu efectul. Criza pe care o traieste societatea noastra este cea morala. Nu de programe ducem lipsa, nu inexistentia legilor - indispensabila de altfel ca ajutoare în eradicarea necinstei - ne-a dus la dezastruoasa saracie în care traim, ci elementara lipsa de morala a celor pusi sa vegheze la respectarea lor.

Pachet de legi anticoruptie, declararea averilor celor ce ne conduc, optiunea demnitar sau om de afaceri, sunt simple mimari care vor lasa intacte fabuloasele averi necinstit acumulate.

Declararea averii trebuia urmata automat cu actiunea de justificare a provenientei ei, functie de veniturile reale si implicit de confiscarea surplusului. Nu exista vointa politica si morala ci numai teama ca ramânem fara conducatori, aceasta lege fiind Jurnalul de perete care trebuie prezentat occidentului.

Singurul lucru care ne mai ramânea de facut în aceasta drama a poporului român era pregatirea viitorilor ministri din 2007. Sinistra comedie!

La nici un nivel de conducere nu se întrevede preocuparea de a insufla noilor generatii spiritul si conduita morala în care sa domine grija de aproapele, de respectul pentru cel de alaturi, de ajutorarea celui în inferioritate sau suferinta, totul absolut totul este o goana pentru înnavutire indiferent de mijloace, într-o societate care geme în lipsuri materiale.

În copilărie mama mi-a spus o istorioară. Undeva, cândva pe pământ au existat două împărății alăturate, una condusă de un tânăr alături de un împărat mai vârstnic. La un moment dat împăratul cel tânăr supărat de dojenile și sfaturile tatălui sau care îl îndemna mereu spre cumpănă și muncă, a hotărât ca toți bătrânii să fie uciși. Hotărârea lui a fost îndeplinită de toți supușii, în afara unui tânăr care își iubea tatăl ca ochii din cap, hotărându-se să-l ascundă. Și l-a pitit într-o groapă sub una din odăi. Împăratul cel tânăr s-a așezat cu tot poporul pe cheuri și petreceri zi și noapte. Dar împăratul vecin văzând dezmatul care nu mai conținea i-a declarat război celui tânăr amenințându-l că-i va trece împărăția prin foc și sabie. Ce să facă, cum să apere, armata nu are, proviziile scăzuseră - gândea cel tânăr. Poate să-l înduplece pe împărat rugându-l să-l mai lase sau să-i condiționeze existența împărăției. Te voi ierta pe tine și pe supușii tăi dacă în timp de o lună vei face o funie de nisip, îi spuse vârstnicul. Și-a strâns tânărul sfințiciei, a dat sfoara în țară căutând meșteșugul care să-i facă funia de nisip. Dar nimic. Tânărul care își ascunsese tatăl, i-a spus acestuia necazul abătut asupra împărăției. El i-a răspuns: spuneți împăratului vecin că voi puteți să-i faceți funia de nisip, dar să vă dea modelul. Auzind acestea împăratul care îi amenințase cu pieirea i-a iertat zicându-le: Înseamnă că mai aveți un bătrân pe care nu l-ați ucis! Arătați-l poporului și ascultați de el.

Domnilor guvernanti, opriți-va o clipă și faceți-va un Proces de conștiință până nu este prea târziu Stopați distrugerea bolnavilor, mulți din ei vârstnici, nici o sumă cheltuită nu poate fi prea mare pentru sănătatea subredă a acestui popor.

Tuberculoza (boala săraciei numită), Hepatita epidemică, Sifilisul, Răia, Tumorile maligne, Diabetul, toate în creștere alarmantă în procente cuprinse între 10.4% și 56%, chiar nu vă interesează?!

În această situație desființarea paturilor, spitalelor, restricționarea obținerii medicamentelor constituie o adevărată crimă la adresa acestei națiuni.

Îndemnați poporul să cumpere medicamente ieftine românești, în timp ce conducătorii refuză să circule cu Dacia.

Reuniunile, sindrofiile, inaugurările de palate în țară sau străinătate se țin lănt, iar când este vorba de nevoile omului de rând se clamează: Austeritate!!!

Nu are ce căuta măsura de austeritate când este vorba de supraviețuirea unei națiuni bolnave!

Nu există nici cea mai mică preocupare prin îndemn sau inscripționare pentru ocrotirea bolnavilor, neputincioșilor, vârstnicilor, care alergând de la o farmacie la alta, de la un doctor la altul, obosiți, istoviți să poată rasufla stând pe un scaun în mijloacele de transport în comun. Ce lucru mare ar fi ca așa cum sunt anunțate stațiile, să se anunțe din când în când: Stimati călători, oferiți scaunul neputincioșilor. Va mulțumim pentru înțelegere!! Gem ecranele cu reclamele pentru detergenți dar nimic pentru comportamentul civilizată în societate.

Nu se vede nici o preocupare educațională pentru cei fragezi care în curând vor conduce această națiune.

S-a reușit o performanță tragică. Bătrânii să închidă ochii prematur - și nu numai ei - iar tinerii capabili și dotați să fugă negăsindu-și rostul, neputându-se afirma în țara lor.

Conducători, educați generațiile care se ridică, să crească cu frica lui

Dumnezeu.

Asa se va putea însanatosi aceasta natiune!!!

22. Reper bibliografic

- 1) Din istoria secreta a celui de-al doilea razboi mondial - Gh. Buzatu
- 2) Agonia României 1944 - 1948 - Nicolae Baciuc
- 3) România si sfârșitul Europei - Mihail Sturdza
- 4) Mari decizii ale celui de-al doilea razboi mondial - Jacques de Caunay - 2 volume
- 5) Al doilea razboi mondial - Leonida Loghin
- 6) Repere de cronologie internationala 1914 - 1945 - Petre Barbulescu - Ionel Closca
- 7) Mica enciclopedie de istorie universala - Marcel D. Popa - Horia C. Matei
- 8) Holocaustul rosu - Dr. Florin Matrescu
- 9) Când coboara cortina de fier - Simion Ghinea Vrancea
- 10) Treimea raului - Vladomir Volkoff
- 11) Prigoana religioasa în Spania cu poema prefata de Paul Clodel
- 12) Decret de lege pentru înfaptuirea reformei agrare - 1945
- 13) Asa a început holocaustul împotriva poporului român - Gh. Buzatu – 1995

Partea a II-a

-anexe-

1. Din istoria nescrisa sau denaturata a anilor

1940-1947

I. În anul 1944 executam serviciul militar în cadrul Politehnicii unde eram student. În vara am fost concentrat în Comuna Lisa de lângă Sâmbata de Jos. În acea zona erau cantonate scolile de ofiteri activi si de rezerva din arma "Artilerie antiaeriana". În luna iulie am fost trimisi acasa cu ordin scris de a ne prezenta pe 1 august la fortificatiile de pe linia Focsani-Namoloasa Galati. Pe 31 iulie am primit un nou ordin care contramanda aceasta chemare. Nu am înțeles atunci sensul, ci mult mai târziu.

II. În perioada mai sus amintita ma aflam cu familia "dispersati" lângă Titu în Comuna Podul Rizii. Tatal meu era seful depoului Bucuresti Triaj. Datorita bombardamentelor aeriene depoul se dispersase in 3 locuri. Majoritatea locomotivelor se aflau in statia Crivina, personalul tehnic - administrativ în statia Ciocanesti, având birourile improvizate în doua vagoane, iar câteva locomotive de stricta deservire ramasesera în Triaj.

Înainte de 23 august venisera în Comuna Podul Rizii "resturile" diviziilor 4,8,9 si 12 care luptasera la Iasi. De fapt, erau numai comandamentele si ofiterii fara trupa. Acestia s-au cazat în sat, Comandamentul stabilindu-se în scoala primara, în aceeasi zona aflându-se si casa preotului si a învățatorului.

Cu câteva zile înainte de sfârșitul lunii august tatal meu s-a trezit cu doi rusi care i-au cerut sa arunce in aer linia de cale ferata, pretextând ca se pot „scurge” pe linia ferata trupe germane în retragere. În acea perioada tatal meu a avut lângă el permanent un mecanic de locomotiva Egorov, de origine rusa pe care-l salvase de la o condamnare si care acum era nedespartit de el ca un câine credincios. Tatal meu le-a explicat rusilor ca el are în grija locomotivele, nu si linia ferata. Unul din rusi a plecat sa discute cu seful garii Ciocanesti, pe care însa nu l-a gasit.

Rusul ramas si-a scos pistolul pe masa spunând ca linia trebuie neaparat aruncata în aer aratând din nou asa zisul motiv, desi trupele germane nu mai erau de mult in zona. S-a încercat sa se ia legatura cu statul major al armatei,

care dupa informatiile de la ora aceea se afla la Bâldana împreuna cu generalul Mihail, dar fara rezultat. Cei doi rusi plecau cu rându, revenind foarte agitati, de fiecare data reînnoind amenintator cererea lor. Catre zorii zilei s-a auzit o bubuitura puternica. Rusii aruncasera în aer linia ferata. Acelasi lucru se facuse cu toate liniile ferate de intrare în Bucuresti din directiile: Ploiesti, Constanta, Giurgiu, Oltenita.

Epilog. Dupa circa o saptamâna am citit in ziarul "Universul" comunicatul: "Au fost repuse în circulatie liniile ferate Bucuresti-Ploiesti, Bucuresti-Pitesti aruncate în aer de trupele germane in retragere".

III. Imediat dupa acest eveniment tatal meu a venit în Podul Rizii. Era într-o duminica. Venisem de la biserica. La un moment dat o droaie de copii au anuntat: "Vin rusii!"

Satul era în forma de cerc si izolat de soseaua locala care lega Comuna Braniste(Gara Titu) de cea judeteana care ducea la Târgoviste.

În fruntea coloanei se afla o trasura care a înconjurat satul, oprindu-se în dreptul casei unde locuiam cu familia. Cei doi ofiteri care erau gazduiti la noi au plecat grupându-se cu toti ceilalti în jurul Scolii Primare.

Din trasura a descins un general care s-a instalat aici, ocupând camera din fata. L-am întrebat daca vorbeste franceza sau germana, la care a raspuns negativ.

La scurt timp a fost vizitat de un ofiter, capitan, roscovan si cu un nas coroiat. Înainte ca acesta sa plece i-am auzit schimbând câteva fraze în germana.

Dupa plecarea lui am intrat la general adresându-ma în germana. El m-a atentionat ca ofiterul plecat va reveni, apoi a pus degetul la gura în semn de tacere si a adaugat: Politruk, Iuda.

Generalul era în rezerva, de profesie inginer chimist. Mi-a spus sa comunic satenilor ca el va ocupa jumatate din sat, urmând ca ofiterii români sa ramâna în jumatatea unde erau deja instalati.

În acest timp se dadusera la o parte gardurile de la vecini pentru a se crea o "sosea" de trecere peste câmp. Pe aici, fara întrerupere s-au scurs trei nopti si doua zile trupe rusesti, toti cu carute cu patru, uneori cu sase cai. Nu s-a vazut nici o masina, nici un tanc.

În ziua urmatoare, românii din Comandament mi-au spus sa comunic generalului ca îl invita la o masa camaradereasca. Acesta a raspuns ferm: "Multumim românilor dar nu putem primi, noi suntem înca în stare de razboi si am venit ca ocupanti". De altfel, comunicatele de razboi din acel timp pe care le citeam în "Universul" anuntau: "Trupele sovietice în înaintare au eliberat orasele: Galati, Braila, Buzau, Râmnicu Sarat, Titu, Ploiesti, Bucuresti, etc., etc."

La auzul refuzului ofiterii romani s-au simtit in totala nesiguranta si au hotarât – poate inoportun – parasirea comunei pentru a ajunge la Târgoviste. În noaptea urmatoare au pornit spre soseaua judeteana în coloana peste lanurile de porumb. Rusii aflând, au facut o învaluire si spre dimineata înainte de a se intra în Târgoviste, au fost dezarmati si dezbracati fiind lasati sa intre în oras în camase si izmene.

IV. În noiembrie 1948 fiind arestat, am stat la "Interne" (fostul C.C.) la subsolul II (asa zisul "submarin") împreuna cu avocatul Rusu (ginerele inginerului Mihaescu casier central P.N.T.) si Pavel Pavel fost director la Institutul de Statistica din Bucuresti. Era unul din apropiatii lui Lucretiu Patrascanu si anchetat, apoi judecat cu acesta. Desi membru de partid din 1936, era unul

dintre cei mai înversunati anticomunisti pe care i-am cunoscut în închisoare. Redau parte din marturiile lui, care poate ar servi pentru ajungerea la documente.

1. În anii “treizeci” rusii au constatat ca o serie de informatii se scurg catre “Siguranta statului” din România si ca acestea provin chiar de la vârful Comitetului Central P.C.R. De aceea, au hotarât plasarea la conducerea Comitetului Central comunisti neromâni, si astfel s-a ajuns ca adevaratii sefi ai C.C. sa fie polonezi, cehi, maghiari, în majoritate de nationalitate evrei. Decizia s-a luat si pentru celelalte state vecine cu noi si cu rusii.

2. În timpul guvernarii antonesciene s-a organizat prin 1942 o vizita în Rusia a unei delegatii formata în cea mai mare parte din intelectuali, profesori, sociologi, statisticieni, medici care sa testeze pe viu sistemul comunist în toate compartimentele vietii sociale. Dupa aceasta vizita de circa 100-200 de persoane, s-a organizat cu un numar de circa 200 de persoane – rusi – din toate categoriile sociale sa viziteze România. S-a stabilit ca traseele ce vor fi vizitate sa fie fixate de rusi, de asemenea, si punctele de oprire la orice gospodarie ar dori fiecare vizitator, sa fie alese tot de ei. Din informatiile culese de Pavel Pavel am retinut câteva.

a) La Krasnodar s-a gasit un fel de cazarma cu multe cladiri, unde a avut loc un “experiment” genetic. Aici au fost aduse circa 2500 de perechi tinere de fete si baieti, adunati din toate colturile Rusiei. Fiecarui barbat si femeie i se facea fise cu toate caracteristicile fizice, fiziologice si psihice. Apoi erau “împerecheati”, fisandu-se cine cu cine era cuplat. Dupa prima nastere împerecherea se facea între alti parteneri. Dupa mai putin de doi ani s-a facut constatarea surprinzatoare, ca perechile au inceput sa devina “familii” refuzând alte împerecheri, iar unii si-au construit în dormitoarele comune mici “separeuri” din scânduri, un fel de “mini garsoniere”. Experimentul a durat 5 ani.

b) Unii din vizitatorii rusi în România au fost sceptici în legatura cu libertatea de miscare din tara si cu vizitarea oricarei gospodarii, sustinând ca totul este “aranjament”. Erau lasati o ora, doua în casele oamenilor, dar se fereau sa vorbeasca convinsi fiind ca imediat gazdele vor raporta “politrucilor nostri” cele discutate. Li s-a spus ca noi nu avem asa ceva dar nu-si puteau închipui existenta unei societati fara “politrucci”, fara prezenta acestor “paznici” care sa fereasca de “elemente dusmanoase” – cum spuneau ei.

Dar în acelasi timp se fereau si ei unii de altii pentru ca întorsi acasa stiau ce îi asteapta si ce li se poate întâmpla.

3. În înaintarea impetuoasa din '43-'44 rusii au strâns din teritoriile recucerite o armata de circa 80.000 de mii de oameni care nu au putut dovedi ca au facut parte din unitati de partizani. Acestia au fost înarmati cu furci, coase si topoare si dusi spre Crimeea.

În fata istmului Perekop, in spatele caruia se aflau trupele germane, acestia au fost asezati în dispozitiv de lupta si împinsi de armata rusa regulata sa înainteze spre liniile germane. Astfel, s-a format o hecatomba de 80.000 de oameni care au înneecat cu cadavrele lor liniile germane. Asa a fost cucerit istmul Perekop si s-a “fortat” intrarea în Crimeea.

4. În ceea ce priveste ofensiva de la Iasi a rusilor, Pavel Pavel sustinea ca aceasta “s-a bucurat de „bunavointa” militara a celor care au pregatit actul de la 23 august. O rezistenta minima pe linia Focsani – Namoloasa – Galati ar fi condus la mult mai putine victime din partea noastra pentru ca (sustinea el)

între 23 august si 11 septembrie (data semnarii armistiului) s-au luat de catre rusi mai multi prizonieri români decât tot razboiul”.

5. Participant la Conferinta de Pace de la Paris din 1946-1947, Pavel Pavel spunea:

„În prima zi a Conferintei de Pace, o delegatie neoficiala compusa din Creteanu si Visoianu a depus pe masa conferintei - o “carte alba” în franceza si engleza care cuprindea platile facute catre rusi, în contul armistiului. Pâna la acea data armistiul fusese platit de 3,5 ori. Dar rusii au sustinut ca acestea au fost “capturi de razboi”.

6. a) „În 1947 – spune Pavel Pavel – am primit o corespondenta de la “Institutul Statistic” din Paris în care eram întrebati “cum a fost posibil ca într-un stat unitar cu o singura conducere, sa existe o mortalitate uriasa în rândul copiilor din Moldova si un excedent de populatie de +5% în Ardeal”. „Nu am dat raspunsul real, ci unul echivoc. Realitatea a fost aceasta – spune Pavel Pavel:

Cifra copiilor morti din Moldova în foametea din '46 – '47 a fost de 25.000. Pentru Moldova au venit de la rusi instructiuni speciale trimise lui Dej si Groza în care s-a cerut limitarea pâna la blocare a ajutoarelor pentru aceasta zona, urmând ca ea sa fie cât mai izolata. În acelasi timp au început sa vina peste Prut sau prin nord pe uscat “ajutoare discrete” aduse de grupuri de basarabeni (N.K.V.D.-isti) pentru “fratii moldoveni”. “Ajutoarele” constau in carute cu sare, porumb si gaz, însoțitorii spunându-le cât de bine este în Basarabia si cât de utila ar fi “unirea “celor doua Moldove. A fost o propaganda uriasa dar si mârsava - spune Pavel Pavel – de a se crea un curent de orientare spre Basarabia “îmbelsugata”.

b) În luna iulie 1947, subsemnatul ma aflam în gara Piata Olt. La un moment dat a sosit în statie si a fost garat pe o linie laterala un tren “foamea” de circa 40 de vagoane, unele acoperite, altele nu – toate de marfa – în care se aflau moldoveni. Oamenii strânsesera cum putusera pâine în saci, gândindu-se ca vor putea duce acasa un sac, doi. Dar în gara au asistat la un “spectacol” cumplit care m-a descumpanit, total neînțelegându-i sensul. Jandarmii cu baionete la arma i-au somat pe toti din vagoane sa coboare si sa-si goleasca sacii la capatul peronului.

S-a facut o stiva uriasa de pâine.

Oamenii disperati plângeau, tipau, copiii urlau, mamele își despleteau parul de durere, totul într-o scena apocaliptica. Cu fetele desfigurate de oboseala zilelor si noptilor nedormite, sudoarea curgea siroaie pe fetele lor acoperite de praf si fumul de la locomotiva, lasând dungii asemenea unor tatuaje macabre ce se împloteau în acelasi timp cu lacrimile ce curgeau ca pâraiele de munte dezlantuite dupa un potop. Convoiul despuiat de ultima bucata de pâine atat de greu obtinuta, se târa înapoi spre tren împleticindu-se de foame, de durere si de deznadejde ca nu-si puteau salva copiii care supravietuisera. Cei mai în putere din convoi îi sustineau pe cei vlaguiti care abia își mai puteau tine pleoapele deschise. În ochii celor care mai aveau puterea sa priveasca pâlpâiau licariri de mila si de durere care se împloteau din când în când cu flacari de ura ce se rostogoleau peste “oamenii puterii”, care dezbracati de orice sentiment își chinuiau semenii lor – tot români – în numele disciplinei militare, în numele unui “ordin” care totusi venea de la navalitorii învingatori.

V. Dupa 1944, tatal meu care – cum am mai spus – era seful Depoului Bucuresti Triaj, a primit dispozitie de a se repara toate locomotivele marca

germana pe care noi le cumparam de la nemti. Dupa ce au fost minutios reparate s-a facut receptia lor de rusi si apoi predate drept "captura de razboi". Ulterior, tatal meu a fost numit delegat al Directiunii Tractiune C.F.R. la „Regulatorul Central al Circulatiei” în fosta Scoala Profesionala „A.F. Robescu”, vis-à-vis de Catedrala Sf. Iosif (actualul Institut de Arte Plastice). Aici operatorii care se schimbau din 3 în 3 ore urmăreau pozitia fiecarui tren în România, cunoscând-o deci, în orice moment. Lunar se întocmeau sinteze care se trimiteau la Comisia de Armistitiu (recte rusi). Le-am vazut si le-am citit pe toate din acea perioada, 1945-1947. Îmi amintesc ca circa 10.000 de vagoane de marfa din totalul de 12.000 erau destinate transportului catre rusi prin punctele Reni, Ungheni si Vadul Siret. Se specifica continutul fiecarui vagon. Într-un asemenea centralizator am remarcat ca de la Turda pleca un vagon cu masini de cusut "Singer" si mai multe cu binale, specificându-se la unele, usi, ferestre, stâlpi, etc. Aceste transporturi, însa, din nefericire, în majoritatea lor erau categorisite "captura de razboi", nu "plati în contul Armistiului".

VI. În anii 1950-1951, am stat în Jilava cu nenumarate personalitati.

La un moment dat, în camera Nr. 6 „Reduit” se afla un grup de mari figuri ale vietii noastre politice si militare din anii '30-'40. Astfel, Maresalul Palatului Niculescu, generalul STOENESCU, fost Ministru de Finante în cabinetul Maresalului, Gheorghe STÂRCEA, Seful Politiei Palatului, Generalul ANTON, Comandantul Jandarmeriei, PENESCU, fost Ministru de Interne P.N.T. dupa 23 august '44, MOCSONY STÂRCEA, Sambelon maestru de vânatoare la Palat, Gheorghe LEON, fost Ministru Liberal în perioada interbelica, Vasile SERDICI, sotul binecunoscutei ZIZI LAMBRINO, OVID VLADESCU, Secretar al Presedintiei în Guvernul Antonescu, Im NEDELESCU, Jurisconsultul ziarului "Universul", Stoica, fost ambasador în Suedia....Generalul Stoenescu a expus în câteva seri în acest cerc, contributia sa la actul de la 23 august. Iata rezumativ cele spuse de el.

"Eu sunt persoana care pe front, odata cu 23 august am facut legatura între armata româna si cea sovietica. Am înaintat pe un tanc care avea deasupra turelei un steag alb si am predat un mesaj din partea Marelui Stat Major". I-am facut atunci o remarcă cu tot respectul (aveam 27 de ani) ca nu prea i-a folosit acest „act eroic” pentru ca acum se afla lângă cei care simbolic, cel puțin, au protestat împotriva ocupantului.

A doua expunere a sa:

"În primele zile ale lunii august, dupa ce Marele Stat Major hotărâse sistarea lucrarilor la fortificatiile de pe linia Focsani-Namoloasa-Galati, s-a primit ordin ca cele 4 corpuri de armata care se aflau la sud de Iasi, sa-si schimbe amplasamentele, cele din nord în sud, cele din vest în est, pe noi pozitii. În timp ce se producea aceasta "miscare", s-a comunicat rusilor „atacati”. Asa s-a produs vestita ofensiva ruseasca de la sud de Iasi".

Nu stiu ce si cât este adevar în aceste afirmatii pe care cei prezenti nu le-au contrazis, dar probabil ca arhivele Marelui Stat Major si alte documente le-ar putea elucida. Atunci eu le-am pus în legatura si cu cele spuse de Pavel Pavel.

În octombrie '94, la Simpozionul de la Sala Radio un inginer al carui nume îmi scapa, fost ofiter pe front în acel timp (august '44) a facut o scurta comunicare în care a amintit de aceasta ampla miscare de trupe concomitent cu ofensiva ruseasca.

Am ezitat mult de-a lungul anilor sa fac publice aceste marturisiri care poate pentru istorici, pot fi niste indicii de a ajunge la documente. O fac acum!!! (România Libera, „Aldine”, 2 Noiembrie 2002)

2. Colectivizare - Jud. Olt - 1960 Dec.-1961 Ian.

Zona cuprinsa la sud de Draganesti pâna la Brebeni

- Schitu de Nord -

În iarna 1961-1962 am stat în Aiud cu doi tarani din Draganesti Olt, al caror nume nu mi-l mai amintesc. Acestia mi-au relatat zile întregi despre modul în care a început în 1960 finalizarea colectivizarii si calvarul taranilor care s-au împotrivit acestei actiuni criminale.

Initial, s-a comunicat în sate ca se pot face chiar cereri de iesire din colectiv. Vazându-se proportiile acestui demers au fost trimisi activistii de partid pentru "lamurire". Au urmat "organele" de stat si de partid, apoi au fost trimisi militari înarmati. Ultima interventie sângeroasa a fost declansata de trupe de securitate. Atunci am auzit de la acesti tarani pentru prima data de un nume: Nicolae Ceausescu, care a comandat aceste trupe de securitate, ordonând deschiderea focului împotriva celor care se opuneau colectivizarii. Au urmat în acea zona cca. 2.000 de arestari, taranii fiind dusi la închisorile Pitesti si Ocnele Mari, unde zi si noapte au fost batuti si schingiuiti. Un adevarat infern. Dupa câteva saptamâni au fost retinuti cca. 400 care au fost judecati si condamnati. Ceilalti odata ajunsi afara erau un "bun exemplu" pentru cei care mai încercau sa refuze "binefacatoarea colectivizare".

Urmarit de acest episod, am cautat sa ajung pe firul acestor evenimente dupa 1989, gasind la dl Eugen Sahan - detinatorul unei adevarate Banci de date a ororilor comuniste -material din care voi prezenta o parte în comunicarea de fata.

Pentru aceasta zona din jud. Olt, datele ce le posedam ne îngaduie sa facem o evaluare a evenimentelor, în principal, pentru patruleterul comunelor Coteana - Schitu - Vâlcele - Izvoarele.

Consecintele oponentei la colectivizare facuta cu fermitate, chiar cu violenta în unele cazuri s-au simtit în comunele si satele limitrofe, ajungând, în sud, pâna spre Draganesti-Olt, iar în nord pâna la Brebeni si chiar Curtisoara.

În prezentarea evenimentelor vom intercala citate din manuscrisul lui Florica Nae Vlad, traitor în acele vremi în com. Vâlcele, satul Licesti, intitulat: "Cum s-a dat batalia înmormântarii în colectiv". Este o prezentare din interiorul întâmplarilor acelor zile, plina de culoare, dar în acelasi timp plina de amaraciune fata de nedreptate, de tortura, de crima.

VÂLCELE. În comuna Vâlcele, satul Licesti, vin aproape 15 masini cu soldati si "îndrumatori" pentru a determina intrarea în "colectiva". În documentele oficiale s-a consemnat:

[...] "Ianuarie 1961. Rascoala taraneasca în comuna Vâlcele, judetul Olt. Sunt cuprinse satele Licesti, Dealul Mare si Mandinesti. Trupele de interventie trag în rasculati [...]

Este Craciunul 1960 - citam:

"A fost pentru prima data în comunism - si poate de la începutul începuturilor - când lumea refugiata în cimitire a tipat la morminte „lesiti, voi, fratilor, din mormânt ca sa intram noi de vii si sa scapam!"

Am zis imposibil sa nu auda cerul clopotul bisericii, plângerile copiilor, femeilor - mai cu seama - care îsi striga mortii ca în ziua de Apoi. Si oamenii strângându-se la lupta, batrâni, bolnavi, paralitici plecati târâs din pat,

desculti, în camase, cu capul gol.

... Pisicul din casa, câinele - alearga cu oamenii ce tipa de groaza:

- Sariti! ... Lume! ... Aoleooo!!! ... Iar au venit! ... Doamne unde esti?"

- "Au intrat în saat!!!!" - "Sa nu intre în saat!" Noroaie mari. Femei asezate în genunchi în fata masinilor si hunilor; iau noroi de jos cu doua mâini si arunca în ochii lor în masini strigând:

- "Înapoi!!!!" ... „Nu vrem colectiv!!!!” "De câte ori v-am spus?" "Nu ne mai lasati în pace? V-ati pus pe noi sa ne omorâti? Ne-ati speriat copiii! Craciun este acesta?" Oameni cu ciomege, altii cu mâinile goale - cum detera fuga, la alarma, îi înconjoara si-i apara puternic sa nu fie linsati de femei, de copii si tineri. Copiii fugiti de la scoala, îi petrec pâna departe, batându-i cu pietre de pe coasta si înjurându-i pe limba lor.

Coloana de 15-20 de masini, se retrage cu greu prin noroaie.

"La marginea satului Licesti de vorba."

- Nu ne-ati lamurit voi ieri? Alaltaieri? De-o luna de când ne lamuriti. "Nu vrem colectiv." Voi nu v-ati lamurit? Pe "Dealul Sarpelui" în marginea satului "Munca de lamurire", fara precedent.

- Este bine în colectiv. Nu mai dati cote. Munciti mai putin si aveti mai mult. Batrânii, bolnavii vor primi pensii mari.

- Minciuni!!! "Nu", "Nu", "Nu"! Vrem gospodaria noastra. "Este mai bine stapân decât sluga."

- Tu, tu, tu, mergeti cu noi la "sfat".

Tipete! Nu vrem noi!!! "Nu-i lasam noi!!!!" Femeile tinând de cei vizati. Plecati, sau va rasturnam masinile? V-am mai spus - ne puteti baga în colectiv morti, dar nu vii.

- Bine. O sa va bagam morti, daca asa vreti voi.

Colectivizaseră comunele din jur, toate. Si în comuna noastra, trei sate.

Preotul Ion Zarzara spune ca împartasi trei femei vaduve si batrâne, "colectivizate" cu "oasele rupte".

Mai sunt trei sate. Asezate pe dealuri ca un cerc de solidaritate, se aduna din toate partile, în satul atacat (Licesti).

Pe furca fântânii, jos, la intrare, plancarda "Nu vrem colectiv!!!!"

Clopotul Bisericii si satele au luat foc" -

Ilie Verdet a venit si el pentru a lamuri lumea dupa ce fusese si prim-secretarul de regiune Tivic Matei, fara a reusi sa convinga. Nici trimisul comitetului central nu a izbutit decât sa lanseze: [...] "Când voi merge la Bucuresti, voi informa colegul Ceausescu de cele ce se întâmpla la Vâlcele. Îti mai amintesti, tovarase Ilie Verdet?" -

Oamenii nu puteau fi convinsi deoarece își aminteau prea bine cele spuse cu ani în urma, tot de partid Activisti P.C.R. care - în 1948 - jurau cu mâna pe inima de sarpe si comunist "Sa ne bateti pe noi cu pietroaie când ne veti prinde în satul dumneavoastra, daca în România se va face colectiv". S-a facut colectiv în Uniunea Sovietica, unde erau stepe si nu puteau fi lucrate în individualitate.

Numai un an - 1949 - si notiunea de comunism se concretiza. Colectiv - socialism - în România. Cote grele si impozite mari, pentru pamânt, pe vite, pe casa, pe lot.

Rascoala se întinde si în satele vecine. Oamenii cu speranta disperarii tipa, dupa cererile de intrare în colectiv, crezând ca primirea, distrugerea acestora va anula pactul cu satan.

"Rascoala este ca focul, se întinde.

Comuna vecina aude de batalia celor trei sate. Se aduna si ea, bombardând cu pietroaie si caramizi "Sfatul Popular". Cer toti, copii, femei, barbati, într-un glas si o pornire: "Cererile de colectiv!".

Luata cu omorul.

Pe ferestre, dinauntru li se arunca cu bratul, cererile mortii. Toti, navalind, cautând "cererea lui" - fiecare - rupând-o.

Sarutari ... ca la învierea mortilor: "Traiasca Vâlcele! Traiasca Izvoarele!"

Exemplul se întinde. Masini rasturnate, linii telefonice rupte. Taranii, înarmati cu topoare, opresc autobuzele.

De necrezut! Taranii sunt chemati în toate partile la "Sfatul Popular" si Satana P.C.R. le restituie cererile de colectiv si moarte. Sa ceri tu sa mori! Ca nu mai vrei casa, nu mai vrei pamânt - vrei comunism!

S-ar parea ca am învins ... comunismul mondial - "

Dar partidul nu iarta. Partidul nu uita. Asteapta ca paianjenul [tactica veche de când revolutia: un pas (mare) înainte, si doi (mici) înapoi]

A fost si Ceausescu sa faca ordine, acolo unde nu reusisera masinile P.C.R.-iste locale, nici cele sase echipaje de "Iamurire", cu toate ca nu fusesera zgârcite cu schingiuirile. Florica Vlad spune în continuare.

"Lovitura de gratie urmeaza sa se dea celor trei sate din comuna mea. Între care si satul meu. A venit Ceausescu. Am spus ca nu vrem colectiv. Femeile îl iau de piept: Sunt pamântul si vitele noastre!"

În Coteana o femeie, Aurica Ilie, vine la Ceausescu si-i spune: "Ce-ti pasa tie, îți convine, ca uite ce haina frumoasa ai tu!" - "Intra în colectiv si o sa ai si tu!" - "Ba ca mi-e frica sa nu ramân si fara asta jerpelita!". Desi în ianuarie pamântul este moale ceea ce face drumurile impracticabile, noroiul devine un aparator al satelor.

Însa, în 15 ianuarie 1961 vine scoala de militie din Dragasani, cu întregul colectiv, aproape 400 de militieni. Sunt fortele P.C.R.-iste care patruleaza ulitele satelor, terorizeaza lumea. N-au ezitat sa traga în oameni - "O scoala de militie (Dragasani), activisti de partid din localitate, tractoristi de la G.A.S., membri de partid, sunt îmbracati militienii si ofiterii de militie - ghid si luptatori. Masinile sunt lasate jos, în vale si trupa urca - infanterie. Ora (incredibil!) ... 6 dimineata zilei de 15 ianuarie Marin Ilie Petcu, cel mai iscusit si corect, taran si mecanic; casa de lut cu trei camere "chiabur" (?).

Primul contactat!

Partidul vrea sa sperie trei sate cu pielea unei oi? Are el grija sa prinda "oaia neagra" întâi.

Stiindu-se "înfierat", nu a participat la rascoala. Esti "chiabur", suficient pentru comunism, de a fi reprimat.

Aude pasi pe scara, la usa.

Deschide usa sotia, de cum auzi pasii. Nu viseaza - ce vede? Doua camere se umplura cu militieni.

- Mergi cu noi, comandantul.

- Merg. Sa ma îmbrac. Ce sa mai zici, astfel înconjurat.

- Nu, mergi asa cum esti.

Ca lupii însfacara omul din pat si plecara cu el târâs [descult, în camasa, cu capul gol. Nu sunt huni, barbati, navalitori de alt neam; ci câstigatori de vise, care gasind stapânul acasa, fug. Sunt comunisti "cei mai buni prieteni ai poporului"] -

Copiii mici, tipa. Femeia tipa. Calcati în picioare.
- Lasati-l sa se îmbrace. Unde-l luati dezbracat acum?
Prinsa ca în chingi, femeia este tinuta de peste tot si la gura sa nu tipe.
Sotia fratelui cu casa în curte, ceva mai departe, aude tipete.
Ajunge înainte cu felinarul. Lovita cu armele.
Repede sarira si fetele victimei, cu vecinul. Se reped pe burta, în dosul unei
gramezi de dovleci.
Inamicii crezura ca sunt arme, ceva "grenade". Lasara victima si trag cu
automatele în directia de unde sunt aruncati dovleci.
Prizonierul este eliberat si toti fug, în noapte, ca vrabiile, care încotro, cu uliul,
repezit în ele.
Marin Liciu "micu", un paltin de om, întâmplat pe drum, vrea sa vada ce se
întâmpla la familia Petcu.
Vine pe vale de la cursa si ... întâlnește inamicul pe drum:
- Trage ca este chiabur! striga activistul "militian". Primul mort! Cine va fi tras?
Militia - ori activistii. În biserica, când îl slujeste preotul, vad unde a fost ochit:
în sprânceană ochiului.
Clopotul bisericii. Satele s-au trezit.
Oamenii se aduna în grupuri, prin gradini.
Urc în podul casei si scot capul pe cercevea. În comuna vecina, Izvoare, se
trage cu mitraliera. În marginea satului, pe deal, aud foarte bine insurectia din
Izvoare.
Atacul este dat simultan si în alte comune.
Cobor si iau furca de fier. Cautând, totdeauna sa fiu singur, pâna la
încaierare. Un frate mai mare, Nelca, ma urmareste ca pe un copil. "Tu stai în
spate"... Inamicul se retrage, tragând si în fata si în spate. Tinându-se de brat,
militian de militian.
Taranii - alergând - se împiedica de cel împuscat, când sa iasa la drum într-o
gradina. N-au timp sa vada ce este, pâna ce altii cazura la pamânt.
Scos din sat, inamicul se repliaza la "Sfatul Popular" în satul Olteni, unde
opune rezistentă.
Taranii curg pe toate drumurile, catre fortareata. Socotesc ca fratii Petcu au
fost arestati si se duc sa-i elibereze.
Ordinul dat inamicului la telefon - de catre partid - se vede. Împusca si
Caminul cultural.
Ion Braileanu, al doilea mort! La "Sfat". Fierar. Avere: ciocanul si nicovala; o
casa insalubra, s-o iei toata în brate. Veni sa se razbune de felul cum îi
fusesse luata casa...
Pavel Radut al treilea mort! Taran sarac si tânar. Un alt orfan, este împuscat
în picior. În spital medicii nu au voie sa trateze ranitii. Si tânarul împuscat
duce si astazi gloantele, în picior, schiopatând în baston. -
Fratii Petcu asediati primii, au reusit sa fuga. Dar a ramas acasa familia si
atunci o aresteaza pe Elena Petcu, desi era gravida.
Redam din consemnarile oficiale si marturisiri care sa ilustreze cele întâmplate
cu Elena Petcu.
[...] "Elena Petcu, nascuta în 1929, din satul Licesti comuna Vâlcele, judetul
Olt, detinea o suprafata sub 10 ha. Refuzând sa se înscrie în G.A.C. este
arestata în noaptea de 1 februarie 1961."
Marturia lui Rada I. Stanculescu:
"La Sfatul Popular, pusa pe un taburet si batuta cu cravasa din doua parti de

la picioare, de jos, pâna sus la umeri, sa spuna unde este sotul ei Marin Petcu. La Securitatea din Pitesti este batuta sa avorteze si copilul fiind însarcinata. "Omorâti-ne pe amândoi" striga femeia, mama a înca patru copii mici. "Timp de 21 de luni a ramas carnea pe mine neagra ca tuciul, dupa care a început sa se îngalbeneasca" - spune ea si astazi plângând." [...]

La 1 februarie 1961 se reîntorc fortele de ordine.

Marturia sotiei lui Ilie Stanculescu, Rada Stanculescu:

[...] "În noaptea de 1 februarie 1961, sotul meu Stanculescu Ilie este arestat [...]. Sotul meu când vine acasa dupa doi ani are sa-mi spuna ca a fost chinuit si batut greu. La Sfatul Popular si în special la Securitate, la Pitesti [...] mi-a spus ca asa a fost; ca li se spune sa scrie ce vor, ca semneaza, sa scape de chinuri. S-a îmbolnavit de inima si cadea în nestire. Copiilor nu le-a spus ca a fost batut, doar atât le-a spus sa nu se faca membri de partid."

Este arestat si tatal Elenei Petcu, socrul celui cautat. Nu au mila nici de batrân.

- [...] "Batut, omorât la "Sfatul Popular" de unii membri de partid (au sa spuna ca au plâns de tipetele lui). "În cârlig de-l atârnav si-l jupuiau de viu - nu ar fi urlat atât de înspaimântator. Întepat si cu baioneta în picioare."

Va muri Batrânul la Canal.

În sate continua represaliile, arestarile sunt mai numeroase.

[...] "Radu Burca, învatorul, nu a participat la manifestatie, la nimic. Arestat! Ai fost gasit îmbracat - îmbracat te-au luat, ai fost gasit în camase - în camase te-au luat. Comunistii si moartea. Asa te aresteaza, asa te ia "Fara respiratie"."

Mama Mariei Balosu - batrâna, pielea si osul - în camase. La "Sfatul Popular" la Pitesti - "Asa te-a gonit barbatu-tu?" Barbatu-tu unde e? Mi-a murit, n-am barbat.

Securitatea - la Pitesti - nu mai încape arestatii. Copii, femei, oameni. De toate vârstele. Câte cincizeci în camera. Femeile, îndeosebi, fac rugaciuni." - Au fost arestati si fratii Petcu. Marin Petcu va sta trei ani la Periprava.

Satele se rascoala. Ataca cu pietroaie primariile, taie firele de telefon. Cer toti într-un glas, restituirea cererilor de intrare în colectiv.

La 13 ianuarie 1961 în Coteana a venit Ceausescu. Este încoltit de oameni care cer din ce în ce mai ritati "cererile de colectiva". Ceausescu da dispozitie sa se restituie. Vor fi refacute de "îndrumatori" nu dupa mult timp.

În 14 februarie 1961 în Izvoarele. Taranii razvratiti au iesit pe ulite, au spart geamurile primariei, au alungat cu ghionturi si picioare "îndrumatorii", deoarece aici acestia fusesera mai aprigi. În zelul lor îi pusesera pe oameni sa "semneze" cu nasul mânjit cu cerneala, cu degetele, sub lovituri.

În Izvoarele a venit prim-secretarul de partid de Raion - Draganesti - un tigan, Truta.

L-au alungat cu pietre, i-au rasturnat masina. Dar si aici au venit "fortele p.c.r.-iste" de la Dragasani.

În acea vreme rascoala a cuprins si Schitu-Greci. Au patimit multi. Sunt pomeniti printre altii: Ion Mosteanu, Ilie Ivancescu si multi altii.

Apoi lucrurile s-au potolit aparent, prin arestari, prin condamnari, case distruse.

Încet, încet s-a intrat în "normalul" "anormalitatii". A început epoca cotelor, a "altor boabe".

Florica Nae Vlad o descrie:

-- [...] "Cotele! ... Platite la pret derizoriu.

Taranul primea o carte: "Obligatiune de predare". Cu antetul, sus: "Republica Populara Româna", "Partidul Muncitoresc Român".

Sa se stie de pe ce tarâm a fost adusa si cine a scris cartea.

În aceasta "carta", completata la "Sfatul Popular" erau trecute obligatiunile: cotele, cantitatile lor, pe care erai împins sa le predai.

"Planul de stat".

Ca nu aveai nici o oaie si erai trecut ... treizeci de oi ("sa le cumperi"). Ca aveai 1 ha pamânt si erai trecut 1,5-2 ha. Ca te impunea sa însamântezi un ... pogon de dovleci, ca pe tatal meu (batjocura!), printr-un certificat în plan de însamântari", si îți cerea cota de grâu pentru acel pogon. [...] Ca nu aveai absolut picior de vita, ca îți mâncase ce avusesesi si erai impus sa dai "cota de carne de vita", "cota de carne de porc"; dai acestea pentru ... pentru pamânt. Pentru acel pamânt pentru care erai impus sa dai grâu, porumb, bani.

La treerat era "delegat". Majora si confisca. Tatal meu în 1948: 2.800 kg de grâu. Impus 4.000 kg. Produsele de baza la care esti impus si pe care le predai: grâu, porumb, floarea soarelui, lapte, mazare, ceapa (va crede posteritatea?), fân (regiune de ses!), lucerna. Si nelipsita cota de carne de porc si carne de vita.

Ca nu aveai un produs - fân, mazare, lucerna (de unde?) erai impus sa dai "alte boabe" -

Dar taranii trebuie strânsi în chingi. Nu ajunge numai securitatea vizibila. apare o alta cale, perfida, impoziva, care sa patrunda în case, în suflete. Este vremea când delatiunea este institutionalizata, oficializata, pretuita si rasplatita, [deoarece 25% din valoarea obiectului denuntarii vor trece în mâinile spionilor]

-- [...] La "Sfatul Popular", "cutie" ca la posta. P.C.R., comunismul mondial - cere demascarea "sabotorilor" care ascund lucruri si produse. Mâncarea adica si camasa. Cerând ... indicarea "locului". Tradatorul introducea moartea în cutie ca pe orice scrisoare la cutia postala. Si este "evidentiat" de partidul profitor. Favoruri, "nume bun". "Daca nu vrei, nu semnezi".

Cutia o deschide, spre "siguranta" numai presedintele "Sfatului Popular". -- Datoriile la stat cresc aberant. Fac victime.

-- [...] Femeie vaduva. Sase copii, minori, unul infirm. Hoardele comuniste si "muncitoresti" o surprind cu tuciul de mamaliga pe foc. Face mamaliga la copii care plâng de foame. A dat ceapa, grâul. Mai este datoare la carne la fisc etc.

... Îi arunca tuciul cu pasat. Vor sa profite de victima. Tipa. Copiii tipa, femeia - matura, rezistenta trupestă - scapa cu camasa sfâsiata si însângerata. Scapa ea dar ... a înnebunit! Cu asternutul din pat luat în brate, fuge pe drum, pe câmp. Tipa, sperziata de ce vede. "Colectorii", "perceptorii", "sariti, ma omoara, își bat joc de mine!".

Seara, se trage spre casa. Se opreste în drum, la casa în care a locuit. Veche, ruinata. Casa de lut "mormânt viu", - ca toate casele taranilor muncitori si muritori de foame.

- Aoleo! ... Casa mea ... Copiii mei - Uite-i! Halucinatii. Fuge, "Sariti, lumee!" ...

A doua zi la o saptamâna, cu asternutul în brat, s-au ascuns unde stie ea - se întoarce.

Intra în curte. Tremura. De aici nu mai înainteaza.

- Aoleoo!!! ... Casa mea! ... Aoleo, copiii mei! ... Cu mâinile în solduri.

- Mama! Copiii, înconjurând-o. Au plecat. Nu mai sunt în casa.

- Sunt în casaaa! Nu spuneti voi. Sa ma prinda.

Ma uit la femeie, si ma uit la Dumnezeu, în cer. Aceasta a fost Alexandra Turac ("Odagiu"), o mâncara comunistii, vie. Cu sase copii. [Câinii satului nu au mâncat-o. Nici moarta. Lupii, serpii, nu o mâncara. Comunistii i-au mâncat si ceapa si grâul. Si o mâncara si pe ea.

Cum vor rezista - de acum - sase copii si fara mama. Oameni care își fac moartea, se spânzura, ca Lunga din Greci, lasând scris. Sa moara la casa lor, cu copiii lor, nu la Canal].

Au trecut confruntarile violente, stridente si se continua prin confruntarile duse în noapte, prin negrul masinilor negre ce culeg oamenii si-i duc, spre disperarea lor si durerea celor ramasi acasa, spre întunecimea temnitelor sau ororile "peripravelor" raspândite pe canal si delta.

... Consecinta rascoalelor din cele patru comune, se raspândește si în alte zone învecinate, si sub forma revoltelor si sub forma represiunilor.

Vom prezenta succint sub forma de tabele situatia din aceste vecinatati, mentionând ca vom reda numai o parte din cei ce au patimit, neavând acces la date. Mentionam, de asemenea, ca motivarea represiunii este: "nu a fost de acord cu colectivizarea" sau "uneltire împotriva colectivizarii".

Onorata asistenta,

În finalul prezentarii voi face câteva succinte observatii.

Forurile internationale au luat laudabila hotarâre ca anul 1995 sa fie decretat ca "An al tolerantei". În luarile de cuvânt ale reprezentantilor nostri si nu numai, nimeni nu a amintit, nimeni nu a subliniat ca în acest spatiu geografic numit România s-a dat dovada dupa 1989 de cel mai elocvent exemplu de toleranta, prin atitudinea fostilor detinuti politici. Din zecile de mii (numai Bucurestiul numara cca. 15.000) de supravietuitori ai ororilor comuniste, nimeni nu a dat nici macar o palma acelor care i-au torturat sau omorât. Fostii detinuti politici stau fata în fata cu proprii asasini, în timp ce cu nerusinare se încearca rehabilitarea unui Gheorghiu Dej, cu toata pleiada de conducatori P.C.R.-isti sau P.M.R.-isti. Asistam cum, fara cea mai elementara jena, sunt prezentate la televiziune "Teze" P.C.R. care, culmea, sunt considerate ca au avut "caracter national". - De câte ori Moscova a avut interes sa "adoarma" occidentul, a fost folosit P.M.R.-ul sau P.C.R.-ul cu toata conducerea sa, si avem suficiente probe atât pentru anul 1964 cât si pentru 1968.

Asa cum un Alexandru Bârladeanu a ajuns în parlament sau un Ilie Verdet lider de partid oficializat, tot asa se încearca acum scoaterea în fata a altor personaje, prezentate ca "victime" ale trecutului apropiat. Paul Niculescu Mizil sau Stefan Andrei vorbesc de "blândul Gheorghiu Dej" sau de "instruitul N. Ceausescu".

- Recent dl Wiesenthal comunica gasirea a înca unui nazist vinovat de crime.

Exemplul domniei-sale este demn de amintit si de subliniat, pentru ca omenirea nu trebuie sa mai accepte formula nazista, care de altfel a devenit desueta, dar nici cea comunista care a produs un holocaust de peste 25 de ori mai mare, si care nu a fost pusa înca la zidul infamiei internationale.

Timpul istoriei peste zeci sau sute de ani va filtra - daca va avea ce - evenimentele ultimilor 70 de ani, dar, pâna atunci, comunismul cu cele peste

150 mil. victime - am citat pe Dr. Florin Matrescu din Holocaustul rosu -
trebuie sa ramâna sub incidenta oprobiului public, iar pentru noi românii
extrem de toleranti, sub semnul punctului 8 de la Timisoara.

(Analele Sighet, 1995)

Urmeaza harta satelor din jud. Olt si tabelul (vezi tabel.doc)

Tabel arestari colectivizare - anexa –

Sat Balanesti

Numele si prenumele Locul nasterii Data arestarii Tipul condamnarii

Observatii

Crisan D. Constantin Balanesti

25.04.1931 01.02.1961 Administrativ Eliberat 08.05.1964 Periprava Fisa
O.T.31

Caldarus A. Olimpia Balanesti 25.04.1922 01.02.1961 Administrativ Eliberat
22.04.1962 Periprava Fisa O.T.30

Dragan N. Constantin Balanesti 24.09.1925 22.02.1961 Administrativ Eliberat
22.04.1962 Periprava Fisa O.T.561

Florea A. Constantin Balanesti 01.09.1919 22.02.1961 Administrativ Eliberat
22.04.1962 Periprava Fisa O.T.73

Istrate I. Alexandru Balanesti 01.08.1924 01.02.1961 Administrativ Eliberat
24.04.1962 Periprava Fisa O.T.865

Navadaru E. Tudor Balanesti 16.03.1927 22.02.1961 Administrativ Eliberat
08.06.1964 Periprava Fisa O.T.121

Oprea C. Alexandru Balanesti 26.05.1922 22.02.1961 Administrativ

Nu a acceptat colectivizarea Eliberat 12.05.1964 Periprava Fisa O.T.131

Oprea V. Alexandru Balanesti 03.04.1940 01.02.1961 Administrativ Eliberat
1964 Periprava Fisa O.T.131b

Popa C. Vasile Balanesti 03.07.1931 14.01.1961 Administrativ

Nu a acceptat colectivizarea Eliberat 12.05.1964 Fisa O.T.139

Raducanu F. Constantin Balanesti 13.11.1913 02.04.1961 Administrativ
Eliberat 05.04.1962 Periprava Fisa O.T.1541

Stavrache Gh. Dumitru Balanesti 13.10.1932 22.02.1961 Administrativ
Eliberat 30.04.1962 Periprava Fisa O.T.166

Seimac C. Elena Balanesti 13.07.1942 02.02.1961 Administrativ Eliberata
04.05.1961 Periprava Fisa O.T.175

Toba St. Filofteia Balanesti 08.11.1925 22.02.1961 Administrativ Eliberata
23.04.1962

ILIZIBIL

Trocan A. Florea

Balanesti 04.06.1928 15.01.1961 Administrativ

Contra colectivizarii Eliberat 07.05.1964 Periprava Fisa O.T.192

Comuna Maruntei

Bouaru D. Marin Balanesti 12.02.1929 22.02.1961 Administrativ Eliberat
05.05.1964 Periprava Fisa O.T.14

Corojanu M. Ioan Maruntei 03.09.1935 01.02.1961 Administrativ Eliberat
09.05.1964 Periprava Fisa O.T.33

Ciocârlan M. Anton Maruntei 14.06.1912 24.02.1961 Administrativ Eliberat
10.05.1964 Periprava Fisa O.T.45

Filip N. Ioana Maruntei 05.06.1922 18.04.1961 Administrativ Eliberata
22.01.1964 Periprava Fisa O.T.75

Ghita M. Alexandru Maruntei 26.07.1923 01.02.1961 Administrativ Eliberat
09.05.1964 Periprava Fisa O.T.176

Ghita D. Ion Maruntei 24.10.1942 24.02.1961 Administrativ Eliberat
21.04.1962 Periprava Fisa O.T.786

Ghita D. Florea Maruntei 31.01.1961 31.10.1961 Administrativ Eliberat
21.04.1962 Periprava Fisa O.T.806

Ionescu I. Tudor Maruntei 28.04.1923 31.10.1961 Administrativ Eliberat
06.04.1962 Periprava Fisa O.T.86

Ilie C. Vasile Maruntei 01.02.1921 31.01.1961 Administrativ Eliberat
06.04.1962 Periprava Fisa O.T.86

Joia M. Vergica Maruntei 07.10.1939 24.02.1961 Administrativ
- 5ani- Eliberat 09.05.1964 Periprava Fisa O.T.92

Lupu P. Ion Maruntei 11.02.1923 24.02.1961 Administrativ Eliberat
08.05.1964 Periprava Fisa O.T.95

Lupu P. Mihalache Maruntei 28.09.1910 01.02.1961 Administrativ Eliberat
21.08.1962 Periprava Fisa O.T.101

Moldoveanu M. Alexandru Maruntei 28.09.1910 01.02.1961 Administrativ
Eliberat 21.08.1962 Periprava Fisa O.T.101

Matesica D. Alexandru Maruntei 05.06.1936 24.02.1961 Administrativ Agitatie
Refuzat Colectivizare - 48 luni ord. nr 10086/18.04.1961 Eliberat 15.04.1964
Periprava Fisa O.T.102b

Nicolae M. Vasile Maruntei 27.05.1931 24.02.1961 Administrativ Eliberat
1964 Periprava Fisa O.T.123

Nistor I. Dumitru Maruntei 08.11.1934 22.05.1961 Administrativ Eliberat
06.05.1964 Periprava Fisa O.T.123b

Socol C. Rada Maruntei 03.08.1923 22.02.1961 Administrativ Refuzat
Colectivizarea Eliberat 23.04.1962 Arad Fisa O.T.163

Smarandache P. Vasile Maruntei 05.03.1920 31.01.1961 Administrativ
Eliberat 09.05.1964 Periprava Fisa O.T.165

Stavrache P. Marin Maruntei 04.05.1940 22.01.1961 Administrativ Eliberat
23.04.1962 Periprava Fisa O.T.165b

Stoica I. Maria Maruntei 03.01.1928 24.01.1961 Administrativ Eliberata
22.04.1964 Periprava Fisa O.T.166b

Suculescu C. Ion Maruntei 31.03.1940 22.01.1961 Administrativ Refuzat
Colectivizarea Eliberat 06.04.1962 Periprava Fisa O.T.171

Turcin G. Nicolae Coteana 29.12.1929 31.01.1961 Administrativ Eliberat
06.05.1964 Periprava Fisa O.T.185

Comuna Comani

Mitranica C. Marin Comani 24.02.1933 02.01.1961 Administrativ Eliberat
20.04.1962 Periprava Fisa O.T.97b

Mitrica M. Ecaterina Comani 08.05.1915 20.02.1961 Administrativ Eliberat
06.04.1962 Jilava Fisa O.T.108b

Purcel P. Dumitru Comani 24.10.1921 01.01.1961 Administrativ
- 60 luni - Eliberat 09.05.1964 Periprava Fisa O.T.140b

Stoica I. Alexandru Comani 18.07.1918 24.02.1961 Administrativ Eliberat
25.04.1962 Periprava Fisa O.T.173b

Stancu M. Vasile Comani 12.05.1916 02.01.1961 Administrativ Manifestari
ostile contra C.A.P. Eliberat 06.05.1964 Periprava Fisa O.T.179

Viespe V. Eugeniu Comani 27.02.1914 02.01.1961 Administrativ Eliberat
08.05.1964 Periprava Fisa O.T.195b

Comuna Draganesti-Olt

Duta V. Ilie Draganesti 12.10.1919 01.02.1961 Administrativ Eliberat
06.04.1962 Periprava Fisa O.T.59
Dorobantu V. Ion Draganesti 21.11.1919 20.02.1961 Administrativ Eliberat
20.04.1962 Periprava Fisa O.T.64b
Jumuga F. Florea Draganesti 02.02.1923 01.02.1961 Administrativ Eliberat
20.04.1962 Periprava Fisa O.T.92b
Onescu M. Vasile Draganesti 11.08.1929 01.02.1961 Administrativ Eliberat
17.04.1962 Periprava ILIZIBIL
Popescu I. Petre Draganesti 24.10.1926 01.02.1961 Administrativ Eliberat
01.05.1962 Periprava Fisa O.T.142

Comuna Curtisoara

Balasoiu C. Ecaterina Curtisoara 08.05.1932 01.02.1961 Administrativ
Eliberata 22.04.1962 Periprava Fisa O.T.11
Turcin N. Nicolae Curtisoara 08.07.1925 18.08.1961 Administrativ Eliberat
23.04.1964 Periprava Fisa O.T.183b
Torica D. Gheorghe Curtisoara 23.06.1928 01.02.1961 Administrativ
Manifestari Contrarevolutionare Eliberat 24.04.1962 Periprava Fisa O.T.184
Vaduva M. Nae Curtisoara 30.05.1914 01.02.1961 Administrativ Eliberat
06.04.1962 Periprava Fisa O.T.192b

Comuna Izvoarele-Olt

Afumelea I. Radu Izvoarele 23.01.1920 15.01.1961 Administrativ Eliberat
20.04.1962 Periprava Fisa O.T.2
Buzgurila V. Antonina Izvoarele 17.11.1923 12.02.1961 Administrativ
Eliberata 23.04.1962 Periprava Fisa O.T.116
Coltan S. Alexandru Izvoarele 20.07.1911 14.01.1961 Administrativ Eliberat
12.05.1964 Periprava Fisa O.T.34
Dumitru V. Constantin Izvoarele 12.04.1933 15.01.1961 Tribunalul Militar
Craiova 5 ani Eliberat 09.05.1964 Periprava Fisa O.T.57
Dinu A. Alexandru Izvoarele 08.10.1933 12.12.1961 Administrativ Eliberat
06.05.1961 Periprava Fisa O.T.57b
Miu M. Marin Izvoarele 24.10.1922 30.10.1961 Administrativ Eliberat
01.05.196 Periprava Fisa O.T.101b
Molea I. Vasilica Izvoarele 15.05.1905 15.01.1961 Administrativ Eliberat
23.04.1962 Periprava Fisa O.T.114
Paun I. Lina Izvoarele 15.06.1928 15.01.1961 Administrativ Refuz
Colectivizare 5 ani Eliberat 16.05.1964 Periprava Fisa O.T.135
Popescu A. Dumitru Izvoarele 07.12.1926 15.01.1961 Administrativ 48 luni
Eliberat 20.04.1962 Periprava Fisa O.T.149b
Petcu A. Vasile Izvoarele 06.09.1925 01.05.1961 Administrativ Eliberat
03.05.1962 Periprava Fisa O.T.150
Raducan M. Elena Izvoarele 13.08.1913 22.02.1961 Administrativ Refuzat
Colectivizare Eliberat 23.04.1962 Arad Fisa O.T.154
Rujan St. Ilie Izvoarele 25.05.1919 15.01.1961 Administrativ Refuzat
Colectivizare Eliberat 21.04.1962 Periprava Fisa O.T.160
Vitan P. Ion Izvoarele 16.10.1938 14.01.1961 Administrativ Eliberat
20.04.1962 Periprava ILIZIBIL
Vladucu V. Ion Izvoarele 10.02.1926 15.01.1961 Administrativ Contra
Colectivizare Eliberat 20.04.1961 Periprava Fisa O.T.202
Vladucu I. Vasile Izvoarele 02.01.1928 15.01.1961 Condamnat 5 ani Contra

Colectivizare Eliberat 15.01.1965 Periprava Fisa O.T.202b

Comuna Vâlcele

Balosu D. Maria Vâlcele 23.05.1938 01.02.1961 Administrativ Eliberata

23.04.1962 Periprava Fisa O.T.15b

Balosu D. Ion Vâlcele 01.09.1925 01.02.1961 Administrativ Eliberat

20.04.1962 Periprava Fisa O.T.16

Barbu I. Florea Vâlcele 01.09.1924 01.02.1961 Administrativ Eliberat

21.04.1962 Periprava Fisa O.T.21

Petcu I. Marin Vâlcele 13.02.1923 06.02.1961 Administrativ

- 6 ani - Eliberat 08.05.1964 Periprava Fisa O.T.140

Petcu I. Vasile Vâlcele 25.12.1918 06.02.1961 Administrativ Eliberat

06.05.1964 Periprava Fisa O.T.145b

Stanculescu V. Ilie Vâlcele 02.08.1928 01.02.1961 Administrativ

60 luni Eliberat 11.02.1963 Periprava Fisa O.T.171b

Taifas I. Marin Vâlcele 10.01.1942 01.02.1961 Administrativ Eliberat

20.04.1962 Periprava Fisa O.T.190

Vlad N. Mircea Vâlcele 24.11.1924 01.02.1961 Administrativ Eliberat

20.04.1962 Periprava Fisa O.T.194

3. Greva studentilor români din Bucuresti - Mai 1946

martor ocular Traian Popescu

August 1944 quasi dator de sperante pentru unii, continea totusi suficiente elemente din care sa se întrezareasca intrarea neamului nostru într-o eclipsa, asa cum s-a si întâmplat de fapt, neprevazându-se ca ea va acoperi aproape o jumatate de secol.

Convulsiile au început foarte repede, devenind din ce în ce mai incisive, din partea acelei "mâini" de oameni care se voiau exponenti ai clasei muncitoare, si care în pofida numarului de câteva sute, în care erau inclusi si simpatizantii, prietenii sau vecinii, participau la guvernarea tarii. Aceasta guvernare trebuia sa devina foarte repede, prin înlaturarea celor care facusera actul de la 23 august, si prin girul partidului muncitoresc român (alias comunist), o guvernare ce de fapt constituia legitimizarea ocupatiei sovietice.

Gh. Buzatu, în volumul Din istoria secreta a celui de-al doilea razboi mondial, pag. 335 spune: "Dupa semnarea conventiei de armistitiu, instituirea unui regim de ocupatie a fost sanctionata prin crearea Comisiei Aliate (sovietice) de control, cu prerogative atât de largi, încât putea stânjeni si chiar anula autoritatea guvernelor de la Bucuresti, initiativele lor" - am încheiat citatul. Efervescenta sociala crestea, iar "bruma" de comunisti agita sub tutela sovietica toate paturile sociale, si în special pe muncitori, care dovedeau totusi o rezistenta ce dezicea doctrina marxista.

Atelierele C.F.R. Grivita erau departe de a reprezenta un "bastion" comunist al clasei muncitoare, asa cum fals erau prezentate, Uzinele Malaxa (viitoarele 23 August si Republica) total reticente, iar S.T.B-ul (Soc. Tramvaie Bucuresti) nici nu voia sa auda de comunism.

Taranii având adânc înradacinat sentimentul proprietatii, se temeau ca de moarte de colectivizare, de colhoz, fapt care i-a facut pe comunisti sa adopte un plan diabolic de derutare a celor tematori, care însa când s-au trezit, s-a dovedit ca era prea târziu.

Generalul Sanatescu de la conducerea guvernului este înlocuit de rege cu Generalul Radescu, cunoscut ca fiind mai ferm si mai radical. În februarie 1945 încep manifestatiile de strada care au în frunte de cele mai multe ori pe

tineri, studenti, elevi, dar si muncitori. La 28 februarie se dezlantau punctul culminant al acestor manifestatii. Piata Palatului Regal invadata pâna la refuz de manifestanti este înconjurata de armata. B-dul Elisabeta (între Piata Bratianu si Kogalniceau) este blocat de S.T.B.-isti care opresc tramvaietele unul în spatele celuilalt, încercând sa obstruzioneze patrunderea trupelor spre Piata Palatului. Totusi acestea se regroupeaza si deschid focul, încercând prin rafale sa oblige pe manifestanti sa se retraga. În piata, doua trei masini cu muncitori ce reusera sa patrunda sunt rasturnate si li se da foc. Multimea scandeaza REGELE. Comunistii, la interventia rusilor, cer înlocuirea lui Radescu cu un asa-zis "democrat". La uzinele Malaxa muncitorii nu vor sa-si schimbe conducerea, refuzând sa iasa în strada pentru contramanifestatie, baricadându-se. Aici se petrece un fapt mai deosebit. O echipa de câtiva comunisti, având în frunte pe Gheorghiu-Dej, încearca sa forteze poarta de intrare. Dej în genunchi, cu un pistol mitraliera la piept trage vârtos în porti si în muncitori, fortând intrarea. Este fotografiat, iar a doua zi, în ziarul Dreptatea apare fotografia lui în aceasta postura.

Asa cum se stie, soseste la Bucuresti Vâsinski, care impune la 6 martie 1945 un guvern comunist condus de Petru Groza.

În tara spiritele sunt din ce în ce mai agitate, în special la sate, desi se trece la asa-zisa împrôpietarire, lasându-se pamânturi pâna la 25 ha. Actiunea era menita sa adoarma spiritele cca. 3-4 ani, pentru ca asa cum se stie în primavara anului 1949, Gheorghiu-Dej anunta începerea colectivizarii.

Masini cu muncitori bine selectionati încep o parodie de asa-zisa "înfratire" cu taranimea, mergând duminicile prin sate pentru a le repara chipurile uneltele agricole.

"Parada" lipsita de continut, falsa si anosta, nu prinde câtusi de putin printre tarani, care organic au oroare de colhoz, de colectivizare si de trupele rusesti de ocupatie. Oamenii harnici asista neputinciosi cum se instaleaza si se proclama "proletari agricoli" toata pleava satului, argatii care de-a lungul vietii nu reusera sa-si înjghebeze o gospodarie ca lumea, iar acum se trezesc la "viata satului" cu pretentia de a o conduce si a-i imprima noile forme importate. Puturosii striga în gura mare ca au fost oprinati de "chiaburi", cretinii ca învatatorii si "popii" i-au tinut în întunerice, iar smecherii si escrocii își fac încet loc printre cei timorati, printre cei gospodari, preluând si difuzând otrava care avea sa distruga ceea ce generatii întregi asezasera pe temelii sanatoase, neconvenabile "noii orânduirii". Totul trebuia cutremurat din temelii, firul traditiilor taiat, intelectualitatea denigrata, rodul harnicieii pus la stâlpul infamiei si etichetat ca escrocherie si exploatare, rânduiala numita "asuprire" si "teroare burgheza", competenta apreciata ca o veriga facând parte dintr-un lant conceput de o mâna de "venali" si "decazuti moral" care, spuneau ei, cu "biciul" puterii în mâini i-au tinut "ferecati pe cei obiditi".

În locul ierarhiei rasturnate (pentru ca la acest principiu noua dictatura nu renunta, ba chiar mai mult o înradacina sub forma unei discipline oarbe) ce trebuia instalat? Omul care nu gândeste pentru ca trebuie sa execute fara discernamânt tot ceea ce primeste pe calea "noii ierarhii", deoarece pentru el gândeste "partidul". Fiecare are deasupra lui pe un altul care "stie mai bine" si pe masura ce ne apropiem de vârful piramidei, trebuie acreditata ideea ca acolo, sus, se afla "chintesenta poporului".

Toti acesti "pioni" urmau sa se învaluiasca în "misterul secretului", totul, fiecare hârtiuta devenind "secret de stat", fiecare notita ridicata la rangul de

"pecete" domneasca, ce trebuie pazita cu strasnicie, sa ramâna o necunoscuta pentru muritorul de rând, pentru marea masa "înnobilata" cu minciuna odioasa ca se afla totusi la conducere. Dar vai, ajunsi în vârful piramidei se constata ca nici acolo gândirea nu este "la ea acasa" pentru ca si pentru ei gândesc altii de dincolo de hotarele acestui pamânt românesc, gândesc cei care ne-au acaparât dupa ce au descoperit reteta fericirii oamenilor, pe care acum încep sa o exporte cu argumentul armelor si tancurilor, cu "logica învingatorului". Învingator care a reusit sa adoarma chiar si spiritul umanitar ce se lasa asteptat din partea conducatorilor unor popoare civilizate, conducatori pe care istoria îi va taxa cum se cuvine, datorita abandonarii unor natiuni care meritau alta soarta.

Deavalma, netinându-se seama ca pentru unii s-a început macelul celui de-al doilea razboi mondial (Polonia), ca altii fusesera cotropiti (Cehoslovacia), ca Ungaria luptase pâna în ultima clipa alaturi de învinsi sau ca noi românii întorsesem armele prematur si fara o analiza temeinica a consecintelor, crezând în false promisiuni, deavalma spun, toti au fost bagati în acelasi "cazan", sortiti sa fiarba o jumatate de secol în cosmarul unei sumbre experiente istorice. Experiment al depersonalizarii individuale si colective, al stergerii originii etnice de limba si traditie. Românul trebuia sa afle de originea "slava" a limbii lui prin intermediul lui Alexandru Graur. Trebuia sa-si stearga din memorie ca are o istorie proprie si sa învete de la Mihai Roller ca si-a câstigat independenta datorita tarului Rusiei si ca sarmanul Eminescu a fost mare si genial pentru ca a scris "Împarat si Proletar".

Pentru a da semidoctului atestarea falsei valori, pentru a-l face sa creada macar pe jumatate ca reprezinta "o noua si autentica valoare" s-a trecut din 1945 la fabricarea de diplome prin asa-zisa facultate muncitoreasca de doi ani. Noi aveam la acea data muncitori destui, stapâni pe meseria lor, dar nu din aceia erau recrutati cei ce urmau a fi scoliti, ci din cei care certati cu cartea socoteau ca acum a sosit "vremea lor" si ca intrând în "partidul muncitoresc" si-au gasit vocatia vietii. Actiunea nici nu trebuia prea mult gândita, ea fusese experimentata de peste 25 de ani în tara vecina si învingatoare.

Acesti ani au fost începutul marelui genocid. Atunci s-a sfârtecat etica si moralitatea acestui neam, s-au pervertit sufletele, interzicându-se pâna si termenii de spiritualitate, psihic, neam, natiune, credinta, suflet, traditie. Trebuia sa patrunda puternic în constiinta acestui neam ca "el traieste cu adevarat în prezent potrivit aspiratiilor lui seculare", ca 23 august este singurul reper de valoare al lui, înaintea acestui moment existând "întuneric" si "urgie", iar dupa el "zori luminosi".

Intelectualii trebuiau sa învete sa scrie dupa indicatiile lui Novicov, din cartea lui "Pentru literatura vietii noi", în care se acredita cu aplomb ca de pe masa fiecarui scriitor nu trebuie sa lipseasca "Scântea", ca în orice inspiratie trebuie sa se regaseasca cultul pentru "marele genial" si "marele popor vecin", caruia îi datoram totul nu numai din acel nefericit august. Nu a ramas nimic neîntinat, nimic de valoare neterfelit sau netrecut prin mocirla unor mlastini care se aratau din ce în ce mai ucigatoare. Si pentru ca desfiintarea sa fie cât mai eficienta si totala a fost îmbracata în haina celei mai cumplite terori din istoria acestui neam, ce urma sa desavârseasca aceasta opera distructiva.

Voi încerca succint sa trec în revista situatia studentimii din acei ani.

Toamna anului 1944 aduce o noutate în viața universitară a ultimilor ani. În timpul guvernării antonesciene, în București au existat, în afara celor de stat, trei facultăți politehnice: Abason, Ion Ionescu și Herscovici, precum și o facultate de medicină pentru evrei. Odată cu noua orientare se produce normalizarea acestei situații prin eliminarea măsurilor discriminatorii anterioare și înglobarea acestor studenți în instituțiile oficiale existente. Astfel în anul școlar 1944-1945 la Facultatea de Construcții a Școlii Politehnice din București numărul de studenți a devenit cam cu 60% mai mare.

Noii veniți au fost primiți cu multă înțelegere, relațiile în acea fază fiind colegiale, de multe ori cu compasiune față de cei care până nu demult fuseseră scoși să curețe de zapada străzile Bucureștiului, deși mulți români din acea perioadă își dădeau viața pe front. Revista Magazin Istoric publică de altfel prin anii '70 - '80 o scrisoare de mulțumire pentru fostul ministru al învățământului din timpul regimului Antonescu - Prof. Ion Petrovici - din partea unui grup de intelectuali evrei din Israel.

În toamna aceluiași an, Ministerul Învățământului dispune contrar tradiției deschiderea cursurilor universitare fără slujbă religioasă. Un grup de studenți, dintr-un număr de prieteni am înaintat atunci un memoriu de protest Ministerului Învățământului, Patriarhiei Române, Rectoratelor, Academiei Române și tuturor personalităților din țară. Desigur totul a rămas fără efect. Începând cu acest an 1945 unul din colegi a procurat o mașină de multiplicat și am început să scoatem o revistă săptămânală - Neamul Românesc - al cărei titlu ne-a fost inspirat de publicația cu același nume a lui Nicolae Iorga. Ea avea în colțul din stânga sus imprimată prin puncte harta României Mari. "Revista", pretentios spus, cuprindea în câteva pagini articole privind păstrarea specificului național în tentativa de "internacionalizare" a comunismului, apoi informații despre cei ce se instalaseră la cârma statului, oameni neavând nimic comun cu acest pământ - nici măcar numele - cu aspirațiile noastre, venetici crescuți la sân străin având cinismul și obraznicia de a o numi "mama" pe vecina de la răsărit.

Această publicație pe care o scoțeam în cca. o mie de exemplare o difuzam tot noi, punând-o în cutii postale la adrese în prealabil bine identificate, ale diferitelor personalități. Datorită lipsei de hârtie, publicația și-a încetat apariția în 1947.

Singura posibilitate oficială a românului de a-și manifesta sentimentele naționale în acei ani, fără a protesta deschis împotriva ocupanților, dar mai ales împotriva celor care îi susțineau, era în a aclama cu orice ocazie instituția simbol care ne adusese Independența din 1877, Marea Unire din 1918 și cea mai democratică constituție din Europa în 1923: Regalitatea.

Acesta este conextul în care s-a desfășurat Marea manifestație din 8 noiembrie 1945 din Piața Palatului Regal, regele fiind totuși plecat din București, deci nefiind un posibil "autor moral" al acestei manifestații. A fost un prilej pentru a arăta atașamentul față de "Coroana" care la acea oră reprezenta simbolul anticomunismului. Imnul național român, Imnul Regal "Traiască Regele" a răsunat atunci din zeci de mii pe piepturi, cu ocazia zilei onomastice regale Sf. Mihail, cutremurând văzduhul Pietii Regale. Coloana vertebrală a acestei manifestații o constituia tineretul, în special studenții și elevii.

Ei, indiferent de opinii, se grupaseră în jurul celor două formații politice - fără a se înscrie neapărat - care erau oficial recunoscute: Partidul Național Țărănesc

si Partidul National Liberal. Cei care simteau pulsând înca viu sentimentul national si traiam profund în constiinta noastra drama care se abatuse asupra natiunii române, nu puteam ramâne indiferenti. Astfel s-a canalizat acest spirit curat de entuziasm, fara cea mai vaga urma de interes, catre un alt simbol al rezistentei românești a carui etica si verticalitate vor ramâne înscrise în istoria noastra nationala: Iuliu Maniu.

Din masa studentilor români, cîtiva se detaseaza devenind comunisti, ajungând astfel foarte repede în posturi importante, altii se transforma într-un conglomerat necomunist dar amorf, iar o parte, nu putini, încearca sa faca opozitie activa, utilizând si cadrul legal de care am amintit mai sus.

Aceasta era atmosfera generala în care debuteaza anul 1946.

În luna mai se petrec evenimentele bine cunoscute de la Cluj, când caminul studentesc este atacat de muncitorii de la fabrica Dermata, devenita ulterior Clujana. În semn de solidaritate cu colegii din Cluj si pe fundalul nemulțumirilor acumulate, în Bucuresti Politehnica declanseaza greva generala. Se anunta începerea ei printr-un miting care urma sa se tina în "Marele Amfiteatru". În ajun sunt date jos tablourile "marilor dascali", "barbosii" cum li se mai spunea: Marx, Engels, Lenin, Stalin.

Mitingul se deschide în "Marele Amfiteatru" care era arhiplin, total neîncapator. În prezidiu cinci studenti. Se da citire motiunii de protest în care se cere:

1. Încetarea actiunilor agresive împoriva studentilor din Cluj, atacati în camin de un grup de muncitori de la Dermata, stabilirea vinovatilor si sanctionarea lor.
2. Încetarea actiunilor samavolnice privind bursele si taxele scolare care se faceau total discriminatoriu pentru studentii români.
3. Deschiderea cursurilor universitare cu serviciu religios.
4. Încetarea presiunilor asupra profesorilor de a primi ca asistenti cadre total necorespunzatoare.
5. Îmbunatatirea urgenta a alocatiilor pentru hrana studentilor de la caminul Barbu Delavrancea, aflati într-o precara stare de subnutritie.

În timpul citirii acestei motiuni se produce o usoara rumoare, anuntându-se din student în student ca soseste Agronomia. Trebuie sa precizez ca în acei ani, Scoala Politehnica, în afara de facultatile clasice, cuprindea sub acelasi rectorat Agronomia si Arhitectura.

Studentii de la Agronomie au sosit într-un mod cu totul impresionant, de la Sosea, unde se afla si acum sediul lor, încolonati cu Drapelul Tricolor în frunte si cântând "Desteapta-te române" si "Pe-al nostru steag". Sunt primiti cu ovatii în aceasta înghesuiala care devine sufocanta.

Se cere de catre cei din prezidiu prezenta rectorului. Acesta ne transmite ca va veni, dar întârzie, fiind în discutii cu ministerul. Catre prânz soseste rectorul prof. Petre Sergescu, ilustru matematician, plecat apoi în Franta ca profesor la Sorbona.

Acesta, "Iac de apa" promite ca va preda memoriul guvernului si ministrului învățământului. Suntem insistent rugati sa parasim amfiteatrul, asigurându-ne de toata sollicitudinea.

Desi cei noi veniti în toamna lui 1944 nu au participat la greva, totusi la un moment dat atmosfera se încinge datorita câtorva veniti acolo pentru a cere sistarea grevei. Se striga ca printre noi sunt agitatori care nu sprijina revendicarile noastre si se cere plecarea lor din sala.

În acest vacarm intra în amfiteatru un sublocotenent. Cere sa se faca liniste, ce o data realizata îi da posibilitatea sa vorbeasca. Face însa imprudenta sa rosteasca o singura fraza: "va ordon sa parasiti sala". Identificat ca facând parte din Divizia "Tudor Vladimirescu", constituita în Rusia, este huiduit si obligat sa plece în fluieraturi.

Un student venit de la rectorat anunta ca Memoriul a fost transmis si ca rectorul ne roaga din nou insistent sa parasim amfiteatrul. De la Caminul Politehnicii ni se comunica hotarârea comitetului de acolo de a ne trimite hrana rece - de fapt pâine si mamaliga - în caz ca va trebui sa se stea si peste noapte.

Dar în acelasi timp suntem anuntati ca Politehnica este înconjurata de armata, curtea fiind întesata de militari.

Dupa restabilirea linistii, studentii de la tribuna anunta ca greva va continua pâna la satisfacerea doleantelor. Se fixeaza totodata pichete de grevisti care sa opreasca intrarea la cursuri a acelor care se opuneau acestei actiuni si care erau în minoritate.

În momentul în care am iesit din amfiteatru pentru a vedea ce se întâmpla afara, am ramas uluiti. Pe lângã zidurile exterioare ale cladirilor din curtea Politehnicii erau instalati ostasi, umar la umar, cu pistol mitraliera la piept. Toti erau gradati de la sergent în sus. Ne priveau cu multa simpatie si ne mai si încurajau, spunându-ne ca ei n-au încotro pentru ca sunt în serviciu comandat. Trebuie sa accentuez ca nu a existat din partea acestora nici cel mai mic gest de ostilitate.

Era dupa-amiaza, catre orele 17. În curtea principala de la iesirea spre Polizu ne astepta alta surpriza. Întrucât portile de fier fusesert ferecate, în strada se aflau doua camioane de muncitori înarmati cu rangi. Hotelurile din jur erau întesate cu agenti de siguranta. Nu s-a iesit pentru a nu se da nastere la batai de strada, desi noi eram mai numerosi. S-a inceput strecurarea câte unul-doi pe o poarta laterala, ce corespundea cu cladirea Liceului Industrial Polizu. Un alt grup a început sa poarte discutii prin grilaj cu muncitorii. În timp ce în curte ramâneau din ce în ce mai putini, muncitorii s-au retras si ei nefiind prea convinsi de "misiunea" lor "muncitoreasca". Desi spre seara ne-am retras cu totii, greva a continuat si în zilele urmatoare, numai trei zile însa, când pe de o parte s-a comunicat însusirea motiunii de catre autoritati, iar pe de alta parte deoarece cei noi veniti în Politehnica nu au putut fi determinati sa se solidarizeze cu masa grevistilor.

Au urmat imediat descinderi ale Sigurantei Statului la caminul studentesc "Barbu Delavrancea" de la sosea, facându-se arestari, desi o serie de studenti avertizati reusera sa fuga. Studentii de la Facultatea de Arhitectura mai omogeni si mai fermi au refuzat începerea cursurilor pâna în toamna anului 1946.

În urmatorii doi ani lupta de aparare nu a încetat, tinerii de atunci luând calea muntelui, a rezistentei armate, altii a închisorilor.

Aceasta generatie "1948" s-a ridicat cu toate puterile ei ca un zid de aparare în fata cataclismului care ameninta fiinta neamului românesc. Ea nu a fost o generatie "anti" ci una de aparare a tuturor virtutilor si a vlarilor noastre - o generatie "scut".

(Analele Sighet, 1996; România Libera, „Aldine”, 13 septembrie 2003)

4. Foametea din 1947 dirijata de P.C.R.

Anul 1947 s-a caracterizat printr-o serie de evenimente politice si sociale, toate cu urmari nefaste sau chiar tragice pentru poporul român. Le voi aminti în ordinea cronologica, nu în aceea a importanței, aceasta ierarhizare fiind mai dificila. La 10 octombrie 1946 are loc Conferinta de Pace de la Paris care încheie, pe articole, Tratatul de Pace cu România. Ca urmare, pe 20 ianuarie 1947 Byrnes, secretarul Departamentului de stat al S.U.A., semneaza la Washington tratatele de pace cu România, Italia, Ungaria si Bulgaria. Acelasi lucru îl face si Molotov, ministrul Afacerilor Straine al U.R.S.S., la Moscova, de data aceasta incluzând si Finlanda, iar la 4 februarie Bevin, ministrul Afacerilor Straine al Marii Britanii, semneaza tratatele de pace cu tarile mai sus mentionate, inclusiv Italia.

Pe data de 10 februarie, la Paris, sunt semnalate tratatele de pace cu fostele state aliate ale Germaniei: Italia, Bulgaria, Ungaria, Finlanda si România. Voi relata o amintire personala, urmând ca istoricii sa se pronunte cu documente asupra veridicitatii ei. În anul 1948 în lunile noiembrie-decembrie, am stat, fiind arestat, într-o celula la subsolul II al Ministerului de Interne cu Pavel Pavel, fost director al statisticii din Bucuresti dupa 1944. Acesta, unul din apropiatii lui Lucretiu Patrascanu, mi-a relatat o sumedenie de evenimente cu caracter politico-istoric, de dupa 1930, el fiind membru al partidului comunist din 1936.

Participant la Conferinta de Pace de la Paris, în cadrul delegatiei oficiale, mi-a relatat ca emigratia româna prin Alexandru Creteanu si Visoianu a depus neoficial o "Carte Alba" privind platile facute în contul armistiului de România, catre U.R.S.S. Pâna la acea data România achitase de 3,5 ori datoria de razboi fixata de Aliati la o valoare de 300 milioane dolari, esalonata pe o perioada de 8 ani. Rusii au refuzat sa recunoasca documentul, argumentând ca tot ceea ce au ridicat pâna în 1945 inclusiv s-a constituit drept "captura de razboi".

În acelasi context, mai rlatez doua evenimente pe care le-am trait eu însumi. Tatal meu, care era seful Depoului de locomotive Bucuresti Tiaj, a fost obligat sa revizuiasca capital toate locomotivele ce fusesera cumparate de C.F.R. din Germania si sa le predea Comisiei Aliate Sovietice de Control, respectiv U.R.S.S.-ului, fara a fi înregistrate ca plata în contul Armistiului.

În vara anului 1945, tatal meu este mutat la "Regulatorul de Circulatie" C.F.R., care se afla în cladirea Scolii profesionale "A.F. Robescu". Aici avea misiunea, din partea Directiei Tractiunii, de a urmari traficul feroviar din întreaga tara. La pupitrele de lucru, operatorii, care lucrau numai 3 ore, cu casti de ascultare pe cap, treceau în diagrame pozitia fiecarui tren, pe tot traseul. Lunar se întocmea un centralizator cu numarul de vagoane al fiecarui tren, continutul lor si punctul de frontiera cu U.R.S.S.: Siret, Ungheni, Reni. Aceste centralizatoare erau trimise Comisiei Aliate Sovietice de Control. Îmi amintesc ca acum ca am descoperit, printre altele, în aceste centralizatoare, si existenta a doua vagoane cu masini de cusut "Singer" ridicate din Turda, precum si a câtorva zeci de vagoane cu usi, ferestre, tâlpi de telegraf, în general binale, ridicate de rusi tot din Ardeal. Parte din aceste centralizatoare, care se întocmeau în mai multe exemplare, am reusit sa le sustrag si sa le trimit în strainatate.

Începând cu anul 1945 la calvarul abatut asupra tarii s-a adaugat începutul unei secete cumplite, care a durat pâna la sfârșitul lui 1947. Se pârjolea totul, de parca Dumnezeu își luase fata de la noi. Acest dezastru a fost devastator

În special pentru Moldova, unde s-a instalat treptat, treptat, o disperată stare generală de foamete. Sute, mii de familii de moldoveni au apucat drumul pribegiei prin țară pentru a găsi o bucată de pâine spre a supraviețui. C.F.R. a pus la dispoziție câteva trenuri de circa 40-50 de vagoane de marfă, care transportau familii întregi de țărani moldoveni, lăsându-i prin gari prada deznădejzii și disperării, doar cu o pâlpare de speranță că vor găsi o pâine pentru ei și familie. Oamenii timpului au numit acele convoaie "trenurile foamei".

La începutul lunii iulie 1947 am întâlnit un asemenea tren în gara Piatra Olt. Cei din vagoane strânsesera cum au putut pâine și ceva cereale, în saci, gândindu-se că vor putea duce acasă un sac, doi, cu de-ale gurii. Dar, în gara, am asistat la un spectacol cumplit care m-a descumpanit total, neînțelegându-i sensul. Jandarmii cu baioneta la arma i-au somat pe toți să coboare din vagoane și să-și golească sacii la capatul peronului. S-a făcut o stivă uriasă de pâine și cereale. Oamenii disperati plângeau, tipau, copiii urlau, mamele își despleteau parul de durere, totul luând aspectul unei scene apocaliptice. Pe fetele deformată de oboseala zilelor și nopților nedormite, sudoarea și lacrimile curgeau siroaie, lăsând pe obraji acoperiți de praf și fum de locomotivă dungi asemenea unor tatuaje macabre.

Convoiul despuiat de ultima bucată de pâine atât de greu obținută se târa înapoi spre tren, împleticindu-se de foame, durere și deznădejde. Cei mai în putere din convoi îi susțineau sau îi târau pe cei vlaguiti, care abia își mai puteau ține pleoapele deschise.

În ochii celor care mai aveau puterea să privească pâlăiau licăriri de milă și durere, strabătute din când în când de flăcări de ură ce se rostogoleau peste "oamenii puterii" care, dezbracați de orice sentiment, își chinuiau semenii, tot români, în numele disciplinei militare oarbe ce îi supunea unui "ordin" venit de la navalitorii învingători.

Ani în șir m-a urmărit acest sinistru spectacol, al cărui sens l-am priceput în anul imediat următor, adică în 1948, când l-am aflat tot de la Pavel Pavel. Iată în rezumat cele relatate de el.

"În anul 1947 eram directorul Statisticii. În această calitate am fost întrebat de Direcția de Statistică din Paris cum de este posibil ca într-un stat unitar cum este România, în Ardeal să existe un excedent de populație de 5%, iar în Moldova să moară 25.000 de copii. Am încropit un răspuns echivoc, care nici pe mine nu mă satisfacea, cu atât mai puțin pe ei, deoarece nu le puteam spune adevărul. Iată-! După 1944, rușii au dus o politică de smulgere a Moldovei și alipire a ei la Basarabia. Acest lucru trebuia început prin crearea unei stări de spirit, a unui curent de opinie în rândul populației moldovenesti și anume că traiul este incomparabil mai bun peste Prut și că "fratii" din Basarabia sunt gata să-și primească dacă ei o cer. Ocazia "fericită" pentru ruși a venit odată cu seceta. În 1947 aceștia au inițiat convoaie "clandestine" cu N.K.V.D.-iști îmbracați în țărani care au început să treacă în Moldova fie prin nord cu carute, fie peste Prut cu barci. Ei aduceau ceva petrol pentru iluminat, pâine sau malai și sare, pasamite pentru a-și ajuta frații, îndemnându-i să ceară alipirea la Republica Moldova. Concomitent s-a dispus de ruși ca guvernul de la București să blocheze aprovizionarea Moldovei, fapt care desigur nu a fost cunoscut decât de o mână de tradatori aflați în posturi cheie ale partidului, unii din ei veniți, așa după cum se știe, din Rusia după 1944." Atunci abia mi-am putut explica cele petrecute în gara Piatra Olt. Totul fusese

gândit și pus în practica de minti cu-adevarat diabolice, bolnave, pentru ca o minte sanatoasa nu putea concepe asemenea planuri chiar și împotriva fostilor adversari.

Anii ce au urmat m-au facut să înțeleg și mai bine ca de fapt era un atac la fiinta statului și neamului nostru, caruia trebuia să-i fie smulsa o provincie cu atâtă încarcatura istorica cum este Moldova. La data de 9 iulie, Consiliul de Miniștri al României respinge planul Marshall, prin nota înmânata de Gheorghe Tatarescu reprezentantilor Marii Britanii și Franței la București. Urmatorul eveniment capital al anului 1947 îl constituie momentul Tamadau, înscenare care a vizat decapitarea P.N.T., urmata apoi de autosuspendarea P.N.L. și mai târziu de înlaturarea liberalilor lui Tatarascu.

30 decembrie 1947 ne spulbera și ultima bruma de speranta care se mentinuse până atunci prin prezenta încă a monarhiei. Am considerat acea seara ca una de doliu national, doliu care nu-mi închipuiam ca va dura peste 40 de ani.

Am evocat aceste ultime evenimente pentru ca ele au constituit pentru multi tineri un semnal de alarma ca se apropie momentul unei batalii cruciale care va viza toate structurile și formele de existenta traditionala ale statului român. Acest lucru ne obliga să ne strângem rândurile și să ne pregatim pentru o lupta care se anunța de durata și uzura.

Din pacate, declansarea arestarilor din noaptea de 14-15 mai 1948 a dus la imobilizarea marii majoritati dintre noi. Cei ramasi afara au continuat să duca lupta prin retragerea în munti. România a fost singura tara din zona de ocupatie sovietica având o rezistenta armata, prelungita până în anul 1960. (Analele Sighet, 1997)

5. Anul 1948 și generatia lui

Anul 1948 reprezinta, în istoria trista de 45 de ani a poporului român sub comunism, momentul declansarii arestarilor în masa. Acestea au fost minutios pregatite încă din 1947, prin decapitarea P.N.T. și abolirea monarhiei. Sosise momentul ca planurile elaborate la Moscova să fie puse în aplicare, cu atât mai mult cu cât în tara fusesera implantati pionii ce urmau să execute hotarârile Kremlinului. Operatiunea purtea denumire de cod „Gayaneh”, denumire data de Stalin și încredintata generalulu Gh. Pintilie (numele adoptat de Pantelimon Bondarenko, zis și Pantiusa, cetatean sovietic). Evenimentele mai importante ale acestui an încep cronologic prin înlaturarea de la conducerea Miniisterului de Justitie a lui Lucretiu Patrascanu, în februarie 1948, urmata de arestare lui în aprilie. În martie, Ministerul de Interne face o analiza minutioasa privind „Aprecierea situatiei problemelor ce intereseaza siguranta statului în legatura cu alegerile pentru Marea Adunare Constituenta și masurile ce se impun a fi luate”. În acest raport sunt prezentate analize privind : problema legionara; organizatiile subversive; Biserica; sectele religioase; partidele politice; elemente din fostul P.N.T.

În cadrul acestor masuri, în noaptea de 25/26 martie sunt arestati, printre altii, Radu Livezeanu (disparut!). sunt dati în urmarire alti membri ai organizatiei „Rezistenta spirituala” (Bontica), printre care : Istrate Micescu, Gh.

Cantacuzino, Ion Bujoiu.

Înca din luna aprilie Siguranta statului își începe verificarea cadrelor pe care se poate baza în actiunile ce vor urma, desigur cadre de conducere. „Cartea Alba a Securitatii”, vol.1, prezinta câteva caracterizari a unor persoane care vor deveni elemente de baza în conducerea actiunilor teroriste din anchete și

mai apoi din penitenciare. Gasim caracterizarea câtorva persoane de trista memorie : Dulgheru Misu, Nicolschi Alexandru, Bogacengo Vasile, Solyom Ioan, Czeller Ludovic, Briceag Nicolaie, Strul Mauriciu, Sepeanu Tudor, Craciun Gh., Biertas Gavril, Mazuru Vladimir, Gluvacov Andrei. Toti sunt prezentati ca oameni pe care se poate baza sistemul represiv, aproape toti având studii între trei si patru ani de liceu sau profesionala.

La începutul lunii mai sunt arestati C. Titel Petrescu si Adrian Dumitriu, presedintele, si respectiv, secretarul general al Partidului Social Democrat-Independent. În aceeași perioada este arestat inginerul Cezar Popescu, directorul general al societatii „Distributia”(PECO de mai târziu), pe care l-am gasit la S.S.I în Calea Plevnei, neanchetat înca de la arestare.

La data de 13 mai 1948, Ministerul de Interne da Ordinul de operatie numarul 5 privind arestarea legionarilor. Conform estimarilor lui I.M. Pacepa, în noapte de 14-15 mai sunt arestati 15 000 de membri ai Miscarii Legionare.

În baza Ordinului Directiunii Generale a Sigurantei Statului se dispun urmatoarele:

1. Arestare legionarilor reîntorsi din Germania dupa 23 august 1944 si a celor ce traiau ascunsi si s-au legalizat în urma Ordinului din 10 decembrie 1945.
2. Arestarea elementelor legionare care s-au încadrat în partidele istorice, adica în fostul PNT, PNL si PSDI, dupa 23 august 1944, si care au avut de la aceasta, o activitate ostila regimului democrat.
3. Arestarea legionarilor care, constiuiti în organizatii, au fost descoperiti dupa 6 martie 1945, trimisi în cercetari si pusi în libertate dupa decembrie 1945 în baza Ordinului M.A.I.
4. Arestare persoanelor identificate ca active în organizatii legionare.

Modul de executie:

Pe baza evidentei avute se vor constitui tabele cu persoanele ce urmeaza a fi arestate stabilind domiciliul persoanelor, al rudelor si al cunoscutilor. Echipa formata din trei persoane, seful ei va fi de la Siguranta. Seful echipei va primi plicul închis numai în momentul plecarii la operatii, neavând voie a-l deschide înainte de plecare. Cu o ora înainte de plecare se vor convoca sefii echipei si se vor instrui : cum sa patrunda în imobil, cum se face perchezitia, cum se face când nu-l gaseste (capcane, tinerea pe loc a celor din casa si interogarea pe loc, spre a afla unde-i cel cautat).

La iesire se va lasa, dupa ridicare, un post fix ce sta înauntru, într-un loc, sa vada mereu afara; cei ce vin se retin si ei, pâna se termina operatiunile.

Personalul convocat va sta în localul Sigurantei pâna se termina operatiunile.

La telefon nu vorbeste nimeni. Personalul politienesc, la oras; jandarmii, la tara; masini : Jeepul Prefecturii, Jandarmeriei, Primariei.

Masuri dupa operatie:

1. Arestatii din organizatii, imediat cercetati spre a stabili si aresta legaturile. Cei ce nu fac parte din organizatii, daca nu trebuie imediat cercetati, vor fi imediat transportati la penitenciarul judetean si în arest propriu pâna la noi dispozitii.
2. Paza exterioara se va întari cu jandarmi.
3. Actiunea informativa se va intensifica, spre a cunoaste starea de spirit a populatiei. Identificarea altor elemente.
4. Masuri de paza la institutii mai importante: Prefectura, Posta, Telefoane. Operatiunea începe cu noaptea de 14/15 mai la ora 2.

Rapoarte:

În ziua de 15, ora 8, în ziua de 15, ora 12, în ziua de 16 mai a.c. raport la curier, amanuntit, unde se vor spune si greutatile.

,Operatiunea a avut la baza si Darea de seama din 10 februarie 1948 privind situatia Miscarii Legionare la data de 23 august 1944, când, conform statisticii de atunci, pe teritoriul tarii se aflau 32 000 legionari identificati.'

La 24 mai 1948 are loc un proces împotriva unui grup de 6 industriasi, în frunte cu Anton Dumitru si Radu Xenopol.

Pe 19 iunie Pantiusa organizeaza un nou proces – 12 persoane, în frunte cu Spiru Blănaru, comandantul militar Petre Domosneanu si Aurel Vernichescu (cf. I. M. Pacepa). În acest timp, la Ministerul de Interne (fostul sediu al C.C.) își facea cu prisosinta datoria de calau vestitul Brânzaru, sofer din Obor, o gorila de circa 120 de kg, de ale carei servicii am beneficiat în iulie 1955 tot la Ministerul de Interne. Într-o noapte am fost batut la talpi cu o teava de locomotiva de 2 metri, Brânzaru alternând cu un colonel de Securitate în uniformă, al carui nume nu l-am cunoscut niciodata.

La 20 mai sunt arestati 3 000 de ofiteri ai armatei române, apoi urmeaza un esalon de 2 000 de membri ai PNT si PNL, toate acestea constituind începutul exterminării fizice a armatei române si a simpatizantilor Occidentului (cf. I. M. Pacepa).

În noapte de 19 august 1948, comunistii infiltrati în SSI (Serviciul Special de Informatii), sub conducerea lui Gh. Pintilie si Emil Bodnaras, au arestat aproximativ 1000 de ofiteri ai SSI. Zece zile mai târziu, „noul SSI” al lui Bodnaras, încadrat exclusiv cu comunisti, a arestat peste 1000 de ofiteri din Siguranta Statului. Pentru toti acestia s-a creat închisoarea Făgăras, în fosta Cetate.

La 30 august, Decretul 221 consemneaza înfiintarea si organizarea Directiei Generale a Securitatii Poporului, având ca îndatoriri „Apararea cuceririlor democratice si asigurarea securitatii Republicii Populare Române contra uneltirilor dusmanilor din interior si exterior”. Merita subliniat faptul ca la art. 7 al acestui decret se consemneaza ca „Angajarea, efectuarea, justificarea si verificarea cheltuielilor din bugetul Directiunii Securitatii Poporului se fac prin derogare de la Legea contabilitatii publice, conform dispozitiilor din Legea fondului pentru cheltuielile în interese superioare de stat.”

Se va da astfel mâna libera a se cheltui sume uriase, fabuloase, pentru oprimarea întregii natiuni prin sute de mii de arestari si mii de procese, sume ce nu trebuiau justificate nici controlate decât de cei care dictau terorizarea si urmarirea ultimului cetatean al tarii.

Marea majoritate a conducerii Securitatii era formata din ofiteri de informatii sovietici acoperiti. Pintilie (Pantiusa), avand grad de general, este numit sef al DGSP, adjunctii lui fiind Al. Nicolschi (Boris Grunberg) si Gh. Mazuru. În cadrul Securitatii, Moscova a dotat numerosi ofiteri cu acte de identitate contrafacute, prezentându-i ca români, desi vorbeau o limba româna dubioasa.

În afara cadrelor sale acoperite mai exista în Securitate o alta categorie de ofiteri, care nu ascundeau faptul ca erau cetateni sovietici si ofiteri ai politiei politice sovietice, purtând numele de „consilieri operativi”. Pe vremea aceea, regula era ca fiecare directie centrala si regionala a Securitatii sa aiba cel puțin doi consilieri sovietici, însărcinati sa „traseze linia” de activitate a fiecari unitati de Securitate. În mod practic, consilierii sovietici conduceau activitatea Securitatii (cf. I. M. Pacepa).

Mentionez ca dupa primele zece zile de ancheta la SSI, în calea Plevnei, într-o noapte a venit, în timp ce eram anchetat, un barbat înalt, uscativ, cu parul tuns scurt, „tip boxer”, care vorbea prost româneste si se numea Serghie. Acesta mi-a spus: „noi avem dovezi care aducem la dumneata. Pentru ce nu recunoaste cu dovezi, noi, deznodam pâna recunoastem.” Si s-au tinut de cuvânt.

În octombrie 1948 are loc primul mare proces al acestui an, denumit procesul Marii Tradari Nationale. În acest proces, caruia comunismii i-au dat o mare amploare, au fost implicate persoane care nici nu s-au cunoscut între ele, dar fiecare, în pozitia lui, s-a opus comunismului. Iata numele principalilor acuzati aflati în boxa: Alexandru Popp, Ion Bujoiu, prof. Gh. Manu, Max Auschnitt, Nicolaie Margineanu, Dimitrie Gheorghiu, Alex. Bals, Horia Macelariu, Gh. Bontila, Nicolaie Patrascu, Eugen Teodorescu, Nistor Chioreanu.

La 1 decembrie este interzisa Biserica Greco-catolica si este arestata ierarhia ei. Vizata înca de mult de Siguranta si urmarita în cele mai mici amanunte în relatiile cu Vaticanul.

Istoria unui neam este în mare masura raspunsul pe care acesta îl da provocarilor mediului înconjurator. Daca un astfel de raspuns nu exista, identitatea nationala s-a pierdut.

La o jumatate de veac de la acele timpuri, monografia generatiei tinere – studenti si elevi – care a fost supusa unei decapitari asemenea celei aplicate întregului spectru polito-religios-cultural-national al epocii, este putin cunoscuta.

O generatie nu este numai o vârsta biologica. Ci o stare de spirit caracterizata prin raspunsurile date problemelor cu care se confrunta natiunea într-o perioada data.

Apreciem ca „generatia 1948” si-a adus contributia la framântarile cruciale ale acelor timpuri, reactionând organizat sau în afara partidelor, sub diverse forme individuale sau de „nuclee organizate”.

Tineri si mai putin tineri, de la elevi si studenti la cei cu raspunderi familiale, purtând greul razboiului anticomunist, cât si în special al recucerii Ardealului de Nord, toti acesti membri ai generatiei noastre s-au confruntat cu atentatul la fiintarea istorica si geografica a poporului român. Ei au trebuit sa raspunda la încercarea de a i se falsifica spiritualitatea si cultura prin desfiintarea institutiilor de baza ale societatii si ruperea filmului unei istorii bimilenare.

Totul era atacat. În fata acestui cataclism, cunoscând anticipat consecintele lui, s-a ridicat ca un zid de aparare si „generatia de la 1948”. Aceasta generatie nu a fost o generatie „anti”, ci una de aparare, o generatie „scut”. Afirmam ca a apartinut neamului românesc pentru ca nu i-a tradat aspiratiile si i-a onorat valorile cu manifestarii proprii patrimoniului sau spiritual si biologic. Conceptia de viata a fost cea constatata de-a lungul veacurilor la voievozi si carturari, având ca temelie crestinismul românesc relevat si prin generatia de la 1922, reactionând spontan contra celor ce atentau la legea si traditiile noastre.

Ea a fost strivita nu numai la figurat, ci si la propriu. S-a luat drumul muntelui, ca de atâtea ori în vremuri de bejenie pentru neamul românesc, sau calea închisorilor. S-a aparat din munti ceea ce comunismul ataca cu mare violenta: satul românesc.

Coborâti în iadul închisorilor, spiritul viu, inteligent, nu a pierit ci, fecundat de vrajmasiile vietii, s-a cristalizat, s-a rafinat.

Din promiscuitate, din brutalitate, din cea mai crunta mizerie, din torturi, din atacarea cea mai abjecta a fiintei umane, a germinat o puternica sensibilitate si dorinta de frumos. Iar din minciuna, dorinta de aparare a adevarului cu pretul vietii.

(Din „Analele Sighet '98”, vol. editat de Fundatia Academia Civica)

6. Generatia 1948

Istoria unui neam este în mare masura raspunsul pe care acesta îl da provocarilor mediului înconjurator. Daca un astfel de raspuns nu exista, identitatea nationala s-a pierdut. Înțelegându-si menirea si acceptând-o, cei ce își asuma conducerea societatii – sub toate aspectele ei – vor ramîne înscrisi în Cartea Neamului ca personalitati, grupuri sociale si, mai ales, ca generatii reprezentive. Istoria românilor nu este lipsita de asemenea situatii. Generatiile eroice au modelat sufletul neamului, au creat cultura, legislatie, filosofie, si au dat în esenta raspunsul national la chemarea lui Iisus: Crestinismul românesc.

Noi, cei care ne-am confruntat cu evenimentele anilor '40-'60 suntem si noi o generatie reprezentativa a neamului nostru? La o jumatate de veac de la acele timpuri, monografia generatiei tinere – studenti si elevi – care a fost supusa unei decapitari asemenea celei aplicate întregului spectru polito-religios-cultural-national al epocii, nu este cunoscuta.

O generatie nu este numai o vârsta biologica. Ci o stare de spirit caracterizata prin raspunsurile date problemelor cu care se confrunta natiunea într-o perioada data.

Apreciem ca „generatia 1948” si-a adus contributia la framântarile cruciale ale acelor timpuri.

Tineri si mai putin tineri, de la elevi de liceu si studenti la cei cu raspunderi familiale, purtând greul razboiului anticomunist, cât si în special al recucerii Ardealului de Nord, toti acesti membri ai generatiei noastre s-au confruntat cu atentatul la fiintarea istorica si geografica a poporului român. Ei au trebuit sa raspunda la încercarea de a i se falsifica spiritualitatea si cultura prin desfiintarea institutiilor de baza ale societatii si ruperea filmului unei istorii bimilenare. Totul era atacat.

a. Originea românilor nu mai era geto-daco-romana, iar limba era prezentata ca o forma neoslava.

b. Familia, ca institutie de baza a societatii a fost atacata fiind supusa la o încrâncenata lupta între parinti si copii. Acestia erau învrajbiti împotriva parintilor, carora li se recunostea doar meritul de a-i fi conceput, restul – educatia, pozitia în societate – revenind statului. Parinti si copii, sotii, frati si rude erau cuprinsi de paienjenisul supraveghierii reciproce diabolic dirijat dinafara prin obligativitatea delatiunii ridicata la rang de virtute ca înalta ratiune de stat.

c. Armonia sociala, prezentata, ca si familia, drept o minciuna, taranii, muncitorii, intelectualii fiind obligati sa se supuna razboiului „luptei de clasa” si organizati a se denigra reciproc.

d. Tradiitiile au fost interzise sau mistificate.

e. Forta care a unit generatie de generatie, religia crestina, prezentata ca un opium dat maselor si înlocuita prin cele mai abjecte metode de denigrare, cu materialismul stiintific, ucigator al libertatii spirituale, distrugator al idealurilor si al buneii cresteri.

Totul era atacat. În fata acestui cataclism, cunoscând anticipat consecintele

lui, s-a ridicat ca un zid de aparare si „generatia de la 1948”. Aceasta generatie nu a fost o generatie „anti”, ci una de aparare, o generatie „scut”. Afirmam ca a apartinut neamului românesc pentru ca nu i-a tradat aspiratiile si i-a onorat valorile cu manifestarii proprii patrimoniului sau spiritual si biologic. Conceptia de viata a fost cea constatata de-a lungul veacurilor la voievozi si carturari, având ca temelie crestinismul românesc relevat si prin generatia de la 1922, reactionând spontan contra celor ce atentau la legea si traditiile noastre.

Când teritoriul national, pamântul stramosesc ne-a fost calcat, aceasta generatie nu a ezitat sa-si puna chezasie „pe aici nu se trece!”. Ea a fost strivita nu numai la figurat, ci si la propriu. S-a luat drumul muntelui, ca de atâtea ori în vremuri de bejenie pentru neamul românesc, sau calea închisorilor. S-a aparat din munti ceea ce comunismul ataca cu mare virulenta: satul românesc. Vârfurilor studentimii si elevilor, datorita atitudinilor de aparatori, în care s-au înrolat fara reticenta – li s-a taiat posibilitatea de formare profesionala la care le dadea dreptul calitatile intelectuale pe care le dovedisera cu prisosinta. Coborâti în iadul închisorilor, spiritul lor viu, inteligent nu a pierit ci, fecundat de vrajmasiile vietii, s-a cristalizat, s-a rafinat. Dar supravietuitorii acestei generatii nu si-au spus ultimul cuvânt, desi calvarul lor nu a încetat odata cu iesirea din transeele luptei de aparare a identitatii neamului românesc. Eliberati în masa începând cu primavara lui 1964, acesti „fosti tineri” încearca sa-si vindece ranile fizice, dar mai ales pe cele sufletesti, din anii monstruozeitatii pe care o ura nemarginita a dezlantuit-o.

Analizându-si cu luciditate înfrângerile, punându-le la piciorul Crucii lui Iisus, stiind ca înfrânt nu esti decât daca nu-ti mai poti gasi libertatea spirituala, deci personalitatea, acesti tineri tânjeau si dupa împlinirea vietii personale, familiale si profesionale. Iesiti din închisori într-o „lume” care nu-i voia, care se ferea de ei, care îi privea ca pe niste morti-vii, acesti fosti „tineri” au înfrânt adversitatile unei structuri organizate pe principii straine neamului nostru, si-au reluat locurile în amfiteatre si în fata comisiilor de examen. Au studiat cu seriozitate si capacitatea lor intelectuala deosebita s-a impus. A fost o adevarata competitie între durerea personala si setea de înfaptuire, care a condus la realizari superioare celor ce nu au cunoscut drama generatiei noastre. Unii au luat studiile de la început, schimbându-si chiar profilul profesional, terminând pe primele locuri sau chiar sefi de promotie, alăturându-se tinerilor de care îi despartea o generatie. Au devenit ingineri, medici, profesori, preoti, multi preoti monahi, alti meseriasi de elita, de data asta cu studii.

Aceasta este Generatia de la 1948. Tinerii acestia nu au fost mercenarii nimanui, n-au fost nici „revolutionari de profesie”, nici nu au trait o „moda”. Ei au fost robii unui crez. Învinga vremelnice, Generatia de la 1948 înscrie totusi o fila de istorie eroica pe care, din pacate, contemporanii o ignora sau, în cel mai bun caz, o subliniaza timid si nesemnificativ.

Putini supravietuitori ai ei trimit acest mesaj având constiinta datoriei împlinite. (Traian Popescu, „Renasterea Banateana”, 4 noiembrie 2002)

7. Maica Teodosia

Poeta Zorica Latcu

ONORATA ASISTENTA,

Cu aproape 60 de ani în urma, mai exact în 1948, nu ne puteam imagina ca

vom fi teatrul unui experiment pe care nu ni l-am dorit și împotriva caruia ne-am opus cu pretul a sute de mii de vieți jertfite sau schilodite.

Atunci ne-am confruntat cu atentatul la ființa istorică și geografică a poporului român.

Totul era atacat.

- Originea românilor nu mai era geto-daco-romana, iar limba era prezentată ca o formă neoslavă.

- Familia, ca instituție de bază a societății a fost atacată fiind supusă la o înrâncenată luptă între părinți și copii. Aceștia erau învrajbiți împotriva părinților, cărora li se recunoscuse doar meritul de a-i fi concepuți, restul – educația, poziția în societate – revenind statului. Părinți și copii, soți, frați și rude erau cuprinși de paienjenisul supravegherii reciproce diabolic dirijat din afară prin obligativitatea delatării ridicată la rang de virtute ca înalta rațiune de stat.

- Armonia socială, prezentată, ca și familia, drept o minciună, țărăni, muncitorii, intelectualii fiind obligați să se supună războiului „luptei de clasă” și organizați a se denigra reciproc.

- Tradițiile au fost interzise sau mistificate.

- Forța care a unit generație de generație, religia creștină, prezentată ca un opium dat maselor și înlocuită prin cele mai abjecte metode de denigrare, cu materialismul științific, ucigaș al libertății spirituale, distrugător al idealurilor și al bunei creșteri.

Ma opresc în comunicarea de față a prezenta câteva date sintetice privind măsurile opresive luate de statul român ateu asupra monahismului.

Datele sunt preluate din volumul „Monahismul Românesc” în anii 1948-1989, de preot Ioan Dura, stabilit în Bruxelles.

Voi începe cu Decretul de stat 410: „Decret privind completarea decretului 177 din 4 august 1948 pentru regimul general al cultelor religioase”.

„Prezidiul Marii Adunări Naționale al Republicii Populare Române decretează:

Art. 1 Decretul Nr. 177 din 4 august 1948 pentru Regimul General al Cultelor Religioase se modifică după cum urmează: după art. 7 se introduce art. 7 bis având următorul cuprins:

Art. 7 Monahismul poate funcționa numai în mănăstirile autorizate ale cultelor legal recunoscute. Autorizarea de funcționare a mănăstirilor se da de către Departamentul Cultelor. Absolvenții școlilor de pregătire a clerului pot intra în monahism la orice vârstă dacă au satisfăcut stagiul militar. Alte persoane pot fi admise în monahism numai dacă au împlinit vârsta de 55 de ani, bărbații, și de 50 de ani, femeile, dacă renunță la salariu sau la pensie de stat, dacă nu sunt căsătoriti și dacă nu au obligații deja stabilite pe baza Codului Familiei. În cazurile când exercitarea cultelor o reclama, Departamentul Cultelor va putea autoriza pe unii monahi să ocupe funcții bisericesti și să primescă salariul cuvenit.

Dispozițiile de mai sus se aplică mănăstirilor și monahiilor existenți.

Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale - Ion Gh. Maurer.

Secretarul Prezidiului Marii Adunări Naționale - Chivu Stoica.”

În toată această perioadă sunt desființate o serie de mănăstiri. Citez:

Manastirea Logrenesti din Județul Gorj, Manastirea Derveni din Dobrogea, Manastirea Agafton din Comuna Curtesti, Județul Botosani, Manastirea

Predeal. În Arhiepiscopia Iasilor, din 50 de mănăstiri, 36 au fost desființate; în

Episcopia Romanului si Husilor în 16 manastiri si schituri unde se aflau 134 de calugari si 308 calugarite, nu a mai ramas nici o asezare monahala. Daca în anul 1958 erau consemnate 197 de manastiri si schituri, în 1987 mai existau doar 103 (pag. 51). Anul 1951 consemneaza existenta a 10 000 de calugari, în anul 1963 numarul fiind de circa 1000.

Un caz aparte l-a constituit Manastirea Vladimiresti, desfiintata în 1956 dupa ce în 1955 fusese arestate o serie de maici: Maica Veronica, Stareta Manastirii, Maica Teodosia, Maica Mihaela, în frunte cu Duhovnicul Manastirii, monahul Ioan Ioan. Toare cele 300 de maicute ale manastirii au fost evacuate cu forta de armata, manastirea fiind mai întâi cazarma a Securitatii si apoi Camin de copii handicapati.

Era prin octombrie 1955. Ma aflam înca din ianuarie, singur, într-o celula din subsolul Ministerului de Interne (devenit mai târziu sediul CC al Partidului Comunist, iar dupa 1991 gazduind Senatul României). Asadar, înca din ianuarie, devenisem subiectul unei anchete – „înscenare” a Securitatii. Mi se cerea sa recunosc participarea la evenimente dramatice, care acum constituiau pentru Securitate obiectul unei false prezentari si în care trebuiau inclusi si alti detinuti ce rezistasera eroic sau care nici nu fusesera prezenti în furtunoasa si apocaliptica desfasurare ce se desfasurase cu câtiva ani mai înainte. Este vorba de „Experimentul Pitesti” – asa numita Reeducare din anii 1949 – 1952.

Nu reusisem sa ma desprind sufleteste, eram înca dominat psihic de noptile si zilele de groaza din august, amintirea cumplita a acelor zile ma stapânea înca. Dar ce se petrecuse atunci?!

Dupa 7 luni de ancheta continua, într-o seara fusesem trântit la podea si calcat cu cizmele de un colonel. Acesta este înlocuit de 2 ofiteri care se schimbau dupa câteva ore. Fusesem asezat pe un scaun, în fata având instalate 2 reflectoare, unul în stânga, altul în dreapta astfel ca toata lumina sa îmi bata în fata. Paznicii mei nu îmi spuneau decât: „Vorbeste! Hai, spune! Vorbeste! Spune!” Totul a durat o zi si o noapte. În acest timp am lesinat de mai multe ori si pentru a-mi veni în fire eram udat cu apa. Neputând sa ma tin de scaun am fost legat de el. Încercând sa ma feresc de lumina orbitoare cautam sa stau cu capul în jos, însa eram înghiontit mereu pentru a deschide ochii. Ma usturau cumplit si eram convins ca voi orbi. Spre seara sunt dus la celula unde însa nu reusesc sa atipesc. Eram o masa inerta si incapabil de a mai lega un gând. Noaptea târziu am fost scos din nou la ancheta. Colonelul civil vare conducea ancheta ma întreaba daca sunt hotarât sa îmi recunosc activitatea criminala. Îi raspund ca as face-o, dar totul este o înscenare. În acea clipa a facut un semn si imediat a intrat o matahala de peste 2 metri. Un barbat musculos, cu o frunte de doua degete, figura de gorila, tuciuriu, cu ochi de fiara, gata sa sfâsie. Avea peste 100 de kg si era îmbracat numai cu un maieu. Era vestitul Brânzaru, tigan din Obor, fost sofer, supranumit, „calaul de la Interne”. M-a prins de piept si m-a târât în camera alaturata, unde m-a trântit la podea. Mi-a legat mâinile peste genunchii încovoaiati, trecându-mi pe sub ei si pe sub brate o bara de fier, apoi, ajutat de colonelul care ma batuse m-a ridicat punând capetele barei pe doua birouri. A început bataia clasica la talpi cu care facusem cunostinta înca de la arestare, în anul 1948. Numai ca atunci eram tânar si viguros, iar acum ajunsesem o epava. Ma batea cu o teava de locomotiva de 2 metri. Am lesinat de mai multe ori fiind readus la viata prin procedeul cunoscut. Turna asupra-mi o galeata cu apa. Din când în

când eram ridicat cu ranga și se prefaceau ca m-au scapat pe podea. Caderea pe sale și pe fese era îngrozitoare, iar fiecare lovitură la talpi se transmitea prin sistemul osos până la creier, acele vibrații dându-ți senzația ca vor să spargă cutia craniană. Se lumina de ziua. Colonelul se dezbracă de tunică și urla furios: „Lasa-l pe mine ca-l termin eu!”. Disperat, compelt naucit, își face loc în creierii mei înfierbântați un ultim gând înfricosător: „Doamne! Bestiile mă schilodesc și voi rămâne infirm o viață, dacă m-ar omorî ar fi o binefacere”.

În acea clipă, deznădăjduit, schilodit, disperat, am îngaimat: „Am transmis!” Colonelul civil a strigat: „Da-l jos!” Nu mai știu cum am fost dus în celulă, dar timp îndelungat nu am reușit decât să mă zvârcolesc fără să ating, negăsindu-mi un loc pe o parte a corpului care să nu mă înjunghie. Într-un târziu am constatat că pe burta e mai puțin rău dar nu știu cum să-mi tin mâinile. M-am fixat pe ciment cu fața în jos și cu mâinile întinse ca un rastignit. Gardienii m-au lasat în pace trezindu-mă numai la așa zisa masă, pe care o sorbeam direct din gamelă. Eram un amestec de apă, transpirație cu praful adunat de pe jos, care se depusese pe cămașă, pe pantaloni, pe fața, pe mâini, și acum îmi simteam ca un mîl. Un „noroi” în toată regula la propriu și la figurat. „Doamne! De ce nu am murit?! Și nici măcar nu am putut rezista până la capăt! Ce voi spune acum, sus, la anchetă?!”

Gardianul m-a scos la WC să mă spal. Apa rece m-a înviorat puțin, dar ajuns în celulă am constatat din nou că nu pot sta pe nici o parte, sezutul fiindu-mi vânat iar picioarele, umflate butuc, ca „lemnele de metru”, îmi ardeau și mă dureau insuportabil. Nu puteam merge decât în patru labe. După două zile sunt scos din nou la anchetă. În acest scurt interval am reușit să încropesc un simulacru de declarație cu câteva din elementele mincinoase furnizate de ei și cu altele inventate de mine. Acum, după mai bine de 2 luni de anchetă, de la acea noapte de tortură, simteam că mă afund într-o poveste de ei nascocită și completată de mine. Nimic nu se lega.

Nu-mi mai doream decât moartea, pe care o așteptam ca pe o binefacere. Mintea îmi sarise peste pragul normalului iar eu intrasem într-o semialienare unde râsul se împletea cu plînsul. Această stare era alimentată și de amenințările „de sus”, de unde ni se promitea reeditarea acelei nopți de groază. Mă plimbam prin celulă când rîzând când plîngând, încercând să închege câte o rugăciune, din care însă mă întrerupeam cu toate eforturile mele de a o continua. Ceva mai puternic decât dorința și strădania mea mă oprea, smulgând parca din mine acele crâmpoșe de rugă în care invocam ajutorul divin. Simteam cum foarte diavolești se jucau cu sufletul și cu spiritul meu multumite pare-se, de vremelnica lor stăpânire.

În această stare de degringoladă psihică mă aflam la sfârșitul lui septembrie și începutul lui octombrie 1955, când, într-una din seri, o dată cu deschiderea ușii de la celulă vecină, am auzit un glas cristalin de femeie. Nu se înțelegea ce spune, totul fiind șoptit, dar în același timp sunând ca un clopotel, ca o strună de harfă, luând în mintea mea sugestia unei voci de heruvim. Poate cerea ceva, poate era bolnavă sau, cine știe, suferise același tratament ca și mine. M-am îngrozit, dar am încercat să alung acest gând punând urechea pe o ușă metalică, convinși fiind că gardianul este alături și nu mă poate surprinde. N-am descifrat nimic, dar din unduirile și inflexiunile vocii se putea constata că nu era tremurătoare, nici deznădăjduită, și nici plângătoare, ci părea mai degrabă o rugă stenică și reconfortantă. La un moment dat am simțit un fior

care îmi strabatea tot trupul, când am auzit cuvântul „DOAMNE”. M-am trezit pe loc făcându-mi cruce, automat, mâna miscându-mi-se ca provocata de un stimul de „reflex conditionat”. Facusem corp comun cu usa, simtind inconștient ca dincolo de ea strabate un glas de înger de la care acum aud din nou cuvintele „MAICA DOMNULUI”. Zguduit, am sarit de lângă usa auzind hurele metalice al ei închizându-se. Tremuram! De ce? De frica? De emotie? De noutatea glasului ceresc? Cred ca de toate la un loc.

M-am așezat pe marginea patului de beton și m-am trezit cu lacrimi odihnitore în ochi. Ora era târzie. În timp ce gardianul era ocupat cu așa zisul „program” de scoatere a noastră la WC, am ciocanit ușor în perete improvizând un alfabet „sui generis”, greoi, neștiind „morse”. Litera „a” - o bataie, „b” - doua, și așa mai departe. Mi s-a răspuns. Tentativa mea era extrem de dificilă și periculoasă în același timp, deoarece trebuia să fiu extrem de atent pentru a simți fâșâitul papucilor de pâslă al gardianului când se apropie de usa. Am aflat că vecina mea se numește TEODOSIA și că este calugarita la mănăstirea Vladimirești. Nu știam că mănăstirea a fost desființată iar o parte din maici au fost arestate împreună cu părintele IOAN IOVAN iar celelalte au fost alungate din mănăstire. Ciocăniturile din perete erau acum pentru mine acorduri muzicale, suflete venite din cer, simtind că numai de acolo îmi poate veni un licar de speranță.

În seara următoare am reluat tentativa mea „spunând” că mă aflu într-o situație disperată, din care nu mai am nici un fel de ieșire. În acea seară și în cele care au urmat, mi s-a transmis să mă rog fiind întrebat ce rugăciuni știi. Am „spus” că Psalmul 50 și Rugăciunea inimii – „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, pe care o învățasem de la Valeriu Gafencu, supranumit de N. Steinhardt – sfântul închisorilor, în anul 1949. Dar acum nu o mai puteam rosti. Începând cu luna septembrie nu am mai luat cele două hidrazide, insuficiente pentru tratamentul meu tuberculos și începusem să le strâng. Presiunile de „sus”, de la etajul 4, unde se desfășura ancheta se înteteau cu amenințarea arestării familiei, dar mai ales cu reeditarea acelei nopți de tortură: „Te aducem iar pe vârtelnita!” Intrasem în luna octombrie 1955, iar eu mă simteam cu totul descompus psihic, incapabil să mai reacționez lucid, dar nici să-mi însușesc tot ceea ce mi se cerea să spun. Gardianul, a cărui prezență o simteam acum mai des prin mișcarea vizetei dar și prin deschiderea ușii, mă întreba nu lipsit de curiozitate: „Iar te-a apucat? Mai înainte râdeai cu gura până la urechi, acum plângi cu hohote!”

Am reluat ciocănitul în perete, pe care îl întrerupsesem timp câțeva zile, și iarasi sunt întrebat dacă mă rog. Am răspuns că încerc dar nu reușesc. „Hai să încercăm acum să ne rugăm împreună”, a fost mesajul de dincolo de perete. Disperarea însă mă patrunsese în fiecare fibră a trupului făcând să vibreze sufletul torturat care părea a nu mai fi al meu.

Se apropia ziua mamei mele, ziua de 19 octombrie, dar în zilele precedente, de 16, 17 și 18 mi se învalmasisera în minte (cred că acesta este termenul cel mai potrivit) pentru prima oară în viața versurile înșotite de o melodie, prin care mă adresam mamei și unde în final spuneam: „Sfâșiat de-a ta durere îmi rămâne grea povara,/C-am fost smuls de lângă tine iar tu suferi draga mama/Printre lacrimi și suspine te rog să-mi asculti chemarea,/În genunchi cazând la tine eu îți spun iarta-mă mama.”(mai târziu acest cântec l-am introdus în Oratoriul Calvar, interpretat în 1997 de Orchestra Națională Radio

si Corul Radio). Ziua la ancheta auzeam stereotip: „Ti-a venit rândul!”...”Ti-a venit rândul!”. În dupa-amiaza zilei de 19 octombrie stând în genunchi, cu lacrimi ce îmi curgeau siroaie, nu mai putea invoca nimic în afara de MAMA. Simteam ca Dumnezeu m-a parasit întorcându-si fata de la mine, dar nici eu nu-L mai chemam. Sufletul nu-mi mai apartinea, dar nu apartinea nici Lui, ci Necuratului.

Am ciocanit disperat in perete: „Maicuta, rugati-va si pentru mine, eu nu mai pot, sunt sfârșit!”

Seara sunt scos la „program”, toaleta fiind lângă camera ofiterului de serviciu. Pe sub ochelarii mati, de tabla, vad figura lui Brânzaru dupa ce îi auzisem vocea spunându-i cuiva ca în aceasta noapte este nevoie de el. În clipa aceea am fost convins ca a sosit momentul fatal cu care eram amenintat si caruia nu-i mai puteam face fata, necum sa ma mai pot împotrivi. Întors în celula, înfiorat de spaima, deznadajduit, descompus, am spus murmurând: „Doamne, iarta-ma! Mama, iarta-ma! Nu mai pot suporta!” Am înghitit 80 de hidrazide, comprimate strânse cu grija iar cu un ciob de sticla de la un bec spart gasit în WC cu câteva zile mai înainte, mi-am taiat venele!!

Dumnezeu nu a vrut sa ma „elibereze” din viata, salvându-mi astfel sufletul care si-ar fi pierdut sansa mântuirii. Probabil ca El avea alta lucrare cu mine. NEPATRUNSE SUNT CAILE DOMNULUI.

Au trecut anii cu cele bune si rele ale lor, iar dupa anul 1990 am aflat un lucru care m-a uluit. Maica Teodosia, care încercase atunci sa ma lumineze si ale carei rugaciuni sigur au fost ascultate de Cel de sus, care m-a salvat, nu era alta decât poeta crestina ZORICA LATCU, formata în cadrul spiritual al revistei „Gândirea”, condusa de teologul si poetul Nichifor Crainic.

Acum sunt în masura sa consemnez cu multa emotie si chiar cu evlavie câteva date biografice ale acestei remarcabile poete, care poate fi considerata un nume de valoare unica în ce priveste împletirea talentului artistic cu trairea profund religioasa. Devotamentul ei monahal era al duhului ortodox, si poezia a avut de câștigat de la adâncă ei cucernicie impunându-se astfel ca o poeta mistica prin excelenta.

S-a nascut la 17 martie 1917 în localitatea Mezotur din Ungaria unde se aflau parintii ei în timpul primumului razboi mondial. Copilaria si adolescenta le petrecuse la Brasov. Între anii 1936-1940 urmeaza cursurile Facultatii de Filologie din Cluj, sectia filologie clasica – limbile greaca si latina – si filologie moderna – limba si literatura franceza. În anul 1941 este numita preparator universitar la Institutul Român de Lingvistica. În aceasta perioada participa si colaboreaza la realizarea „Dictionarului Limbii Române al Academiei”. În paralel pregateste bibliografia pentru „Revista Daco-Romana” si pentru „Buletinul Institutului de Lingvistica”. Debuteaza în poezie înca din adolescenta fiind premiata pentru poemele închinat Mamei. Rasfoind colectia revistei „Gândirea” am gasit numele ei legat de titlurile de poezie publicate în perioada 1940-1944.

Zorica Latcu publica trei volume de versuri: „Insula alba” (1944), „Osana Luminii” (1948), „Poemele iubirii” (1949). Ea a fost atasata spiritual de Manastirea Brâncoveanu de la Sâmbata de Jos si a fost îndrumata spiritual de parintele Arsenie Boca, caruia îi dedica ultimul volum de poezii, adica „Poemele iubirii”.

În anul 1948 intra în viata monahala cu numele de Teodosia, în manastirea Vladimiresti pe care o paraseste, cum am amintit, fiind arestata, în 1955, iar în

1990 se reîntoarce la manastirea de metanie Vladimiresti. Între 1960 – 1970 locuieste în localitatea Gurguiesti, împreuna cu maica Mihaela lordache, care optase pentru monahism dupa asasinarea în 1939 a fratelui ei lordache Nicoara, asistent al savantului chimist Longinescu. Între anii 1970 – 1990, Zorica Latcu va locui la Brasov unde în afara de poezii, va colabora împreuna cu preotul prof. Teodor Bodogae la reduceri din operele patristice, adica din Origen si Sfântul Grigore de Nyssa, traduceri aparute în colectia „parinti si scriitori bisericesci”. La 8 august 1990 trece la cele vesnice, fiind înmormântata în 11 august 1990 de un sobor de preoti. În anul 1999 la editura „Semne” din Bucuresti sunt reeditate volumele „Osana Luminii” si „Insula alba”, într-o carte de poezii îngrijita de Arhimandritul Teofil Pâraian. Maica Teodosia a tradus a tradus partial din imnurile si cuvântarile Sf. Simeon Noul Teolog (lucrare aflata în manuscris).

Datele biografice au fost extrase din volumul „Poezii”, 2000, Bucuresti, tiparit cu binecuvântarea Prea Sfintitului Parinte Galaction, Episcopul Alexandriei si Teleormanului, având un cuvânt înainte semnat de Arhimandritul Teofil Pâraian.

Aduc un pios omagiu Maicii Teodosia, împlinind astfel o datorie de constiinta în consemnarea episodului din biografia mea, moment în care prin rugaciunile sale a salvat sufletul meu profund împovarat. Cu drept cuvânt, parintele Arhimandrit Teofil Pâraian, de la manastirea Brâncoveanu, Sâmbata de Sus, scria în „Cuvântul Înainte” al cartii:

„Poeziile Maicii Teodosia, fiecare în parte si toate la un loc sunt pentru noi un ospat de Pasti, o chemare la bucurie. Ele sunt ceva „de pe tarâmul celalalt”, din locul închis cu un gard înalt, unde privim doar „printre uluci”. Sa dam slava lui Dumnezeu pentru aceste creatii literare, prin care vine la noi Dumnezeu si cosmosul transfigurat. Sa dam slava lui Dumnezeu ca au ajuns la noi prin cartea de fata darurile lui Dumnezeu, revarsate peste lume prin Maica Teodosia Latcu, pe care a ales-o cerul sa bucure pamântul.”

Ectenie

Pentru ca iubirea noastra sa-nfloreasca

Alba cum e crinul Bunelor Vestiri;

Pentru ca mladita dragostei sa creasca

Plina de miresme, dulce de roditi;

Pentru ca din neaua grea de peste iarna

Rod de viata calda, - iarasi sa legam;

Pentru ca lumina peste noi sa creasca,

Domnului sa ne rugam.

Pentru ca sa-si verse binecuvântarea,

Ca un zavor de vânturi line – peste noi –

Pentru ca în suflet sa-i simtim chemarea,

Când plecam genunchii – seara – amândoi.

Pentru ca iubirea Lui sa ne-mpreune

Când cuprinsi de patimi numele-l strigam,

Pentru ca-n vecia Lui sa ne cunune,

Domnului sa ne rugam.

Pentru ca belsugul lanurilor grele

Sa ne faca traiul rodnic si umil;

Pentru ca – rasfrângerii din surâs de stele –

Sa luceasca-n lacrimi ochii de copil;

Pentru ca sudoarea sa ne miruiasca
Si-n lumina mortii viata s-o-ncercam;
Pentru ca din munca pacea sa rodeasca
Domnului sa ne rugam.

Pentru ca-n mutimea îndurarii Sale
Însusi sa-si pogoare pasul catre noi –
Pentru ca sa-i ducem sufletul în cale
Cu miros de smirna si cu ramuri moi;
Pentru ca-n sclipirea alba-a diminetii,
Din strânsoarea carnii sa ne dezlegam;
Si-ntr-un pas sa trecem pragul larg al vietii
Domnului sa ne rugam.

(Gândirea, anul XXIII, nr. 6, iunie – iulie, 1944)

Maicuta TEODOSIA, de acolo, din rândul celor drepti, unde sunt convins ca te-a asezat Cel de Sus, vegheaza sufletele noastre, ale tuturor celor însetati de Cuvântul Domnului.

(România Libera, „Aldine”, 14 septembrie 2002)

8. Jilava, 1950

Suntem în luna aprilie. Ne aflam la camera 6 „Reduit” din prima saptamâna a lunii ianuarie. Pentru înțelegerea acestui episod, este necesara o scurta prezentare a sectiei „Reduit” din Jilava. Acest loc de detentie avea o caracteristica mai aparte fata de alte închisori, atât prin constructie, cât si prin destinatie. Jilava facea parte dintr-o centura de fortificatii construita de regele Carol I în jurul Bucurestiului, dar care a devenit foarte repede inoperanta, fiind depasita de tehnica militara a timpului. Aceste forturi erau constructii facute sub nivelul solului, mai greu de reperat, oferind în acelasi timp câmp de vizibilitate aparatorului. Jilava purta numarul 13 in acest lant. „Reduitul” (sau „Reduita”) constituia punctul „forte” al aparatorilor din care se mai pastrau urmele afetului de tun de „mare calibru”. Constructia se mai gaseste si astazi. Reduitul, de forma circulara, are în stânga si dreapta intrarii, câte 6 camere simetrice, din care cele cu numerele de la 1 la 4 si de la 9 la 12, de circa 4,5 pe 4,5m, au trecere din una în alta, iar cele numarotate 5, 6, 7, 8, individuale, cu o lungime de circa 13m si o latime de circa 5m. Înaltimea la mijloc este de circa 3m, cu plafonul sub forma de bolta. Pe jos beton. „Mobila interioara” priciuri suprapuse, confectionate din scândura si acoperite cu rogojini. Camerele 5-8 constituiau sectia „Trecatori” si erau populate cu cei care treceau spre alte închisori, fiind aici din diferite motive: proaspeti condamnati sau adusi pentru anchete suplimentare, urmând a fi expediatii apoi spre închisorile de unde venisera.

Episodul pe care îl voi selecta se petrece la camera 6.

La intrarea în camera, în dreapta, se aflau „finetele” sau „tunurile”, hârdae metalice pentru nevoile zilnice, de dimensiuni foarte mari. Având o capacitate de circa 200 de litri, nu puteau fi carate decât de 4 oameni. În aceeași zona se afla si un hârdau cu apa.

Înca de la intrarea în închisoare te izbea atmosfera dura pe care o constatai chiar de la luarea în primire a gardienilor prin acel „misca, ba”. La conducerea închisorii fusese instalat vestitul MAROMET, se pare turc de origine. Era un om înaltut, având o fata brazdata, ca un ogor proaspat arat, cu trasaturi austere, dungata de riduri, în jurul vârstei de 45 de ani. Vorbea bâlbâit si purta sapca putin pe o parte si pe spate. Ochi fiorosi. Era de ajuns sa-i asculti o

fraza ca sa fi furnicat pe „spate”. Balbaiala de la începutul frazei iti dadea impresia opintelii omului care încearca sa urneasca din loc o aruta încarcata, apoi odata cu pornirea declansându-se, prin rostogolire parca, înjuraturile si amenintarile, ele constituind singurul „bagaj” verbal de comunicare. „Ba, ba, ba-aa, ba-an-di-tu-u-u-le sa-sa sti ca a-a a-ici e dis-dis-dis-ci-plina, ca daca nu înțelegi de vorba avem mijloace de lamurire. Ba-a-ban-di-tii nu e oameni, ba, ba-ba-ga-ga-v-as în mamele voastre de dusmani ai po-po-po-ru-lui”. Maromet avea lângă el un executant pe masura, plutonierul IVANICA, mai târziu locotenent, tigan, se pare, din Jilava. Mic de stat, circa 1,60m, uscativ, o sfrijitura de om, cu fata supta si putin încovoiat de la omoplati. Îsi întrecea stapânul în cruzime, caci odata ajuns în fata lui din te miri ce pricina, nu scapai nelovit. „Garnitura” de gardieni era în ansamblu docila, dar mai putin cruda decât sefii.

Trebuie sa amintesc ca râvna administratiei se putea constata înca de la incarcerare. În camerele 1-4 si 9-12 au stat pâna la 90 de detinuti, în fiecare, iar în camerele 5, 6, 7 si 8 pâna la 240.

În camera 6 am stat din martie 1950 pâna în vara 1951. a fost camera cea mai „prospera” în evenimente, si poate caracteriza Jilava din acea perioada. Prin lunile martie-aprilie eram cam 240 în camera. Printre noi erau si trei sârbi condamnati pentru spionaj si trecere frauduloasa a frontierei.

Curtea Reduitului era tot circulara, având cam 7-8 m latime si împrejur un gang care marginea cealalta latura. Acest gang, lat cam de un metru, avea din loc în loc niste creneluri spre interiorul curtii, destinate, probabil, initial, pentru a se lupta cu cei care ar fi navalit în reduta. Acest gang avea acum o alta destinatie, adăpostind ceapa si cartofi care trebuiau sortate. Pentru a nu se calca pe ele, se lasa pe margine o potecutacam de 20-30 de cm, marcata prin niste dulapi de scândura asezati pe muchie. Descrierea aceasta a fost necesara pentru ceea ce va urma.

În curtea Reduitului se sapase o groapa foarte mare pentru scoaterea de nisip, necesar unei constructii din afara fortului, care se depozitase lipit de peretele gangului.

Datorita numarului mare de „locatari” (ajunsesem la 246), dimineata, la ora 4 erau scoase „tunurile” pentru a fi varsate. Odata cu „tunurile” se înghesuiau multi în jurul lor pentru a profita de putin aer în plus. Era, cred, începutul lunii mai si vremea se încalzise. Gramada de nisip se micsora vazând cu ochii, fiind carat în afara. La scurt timp dupa întoarcerea în camera, se aud focuri de arma si mare zarva în exterior. Majoritatea dormeam sau dormitam. Se trage zavorul de la usa, este chemat seful de camera si întrebat „câti detinuti are?” I se cere sa-i numere, lucru care era aproape imposibil pentru ca trebuia întâi sa se ridice cei care dormeau pe beton, apoi sa iasa cei de sub priciuri si sa se alinieze si aceia care își luasera locul pe „finete” sau care motaiu pe marginea priciului. În mod normal, numaratoarea se facea scotând aproape jumătate din camera pe coridor. Se ordona iesirea afara, unde ne asteptau doua cordoane de gardieni cu ciomege, însirati pâna în curte. Nu exista sa scapi neciomagit, zdravan, în aceasta trecere. O mica scapare era imediat la iesirea din camera, unde locul fiind strâmt, gardienii nu aveau timp si loc sa-si ridice ciomegele, pentru ca se puteau lovi între ei. Dupa câteva numaratori, când se lamurira, cautând si pe sub priciuri, au ordonat iesirea în pas alergator, nedându-si seama ca astfel scapam mai usor de blestemata lor furie.

„Furcile caudine” pot ramâne o placuta legenda pe lângă aceasta demonstratie.

Ce se întâmplase? Doi sârbi au scos în ajun doi dulapi de la zarzavat si i-au pus în gura unui crenel, determinati de faptul ca scadea gramada de nisip. Odata cu iesirea hârdaielor, ei s-au ascuns dupa nisip, au scos dulapii l-au pus pe acesta facând din ei un fel de scara, pe care au escaladat peretele. Unul a fost vazut de santinela, somat si prins, celalalt a reusit sa fuga. Lângă usa camerei, pironit, cu privirea în gol, consternat, neputând scoate o vorba, sedea gardianul de noapte, FATU, un tigan de 45-50 de ani. Micut de statura, avea o fata prelunga cu riduri lungi pe fata, asemenea unor tatuaje. Niciodata nu l-am auzit nici macar înjurând, necum sa bata; era de o rara bunacuviinta. Chiar acum, când era principalul „învinuit”, nici macar nu a ridicat mâna. Când era el de noapte, prezenta lui însemna o mare binefacere pentru ca nu-i zorea pe cei care ieseau cu „tineta”, lasându-i sa mai „traga o gura de aer”. Mai avea un frate sau un var mai tânar, care s-a pastrat si el mai omenos. Acesti oameni din pacate cam putini, sunt cei care demonstreaza ca „se putea si altfel”. În vara, datorita unei infectii, mi s-a umflat palma stânga ca un pepenas. I-am aratat lui Fatu si ochii lui mici ca doua margeluse s-au facut mari si mi-a spus sa astept. A venit dupa câțva timp cu o coaje de ceapa în care topise ceara. M-am bandajat cu o bucata de patura destul de murdara, batiste nemaivând de mult, si cu fâsii din poala camasii. Când apasam la încheietura palmei, puroiul iese prin portiunea dintre degetul aratator si cel mijlociu. Fatu a avut grija ca din doua în doua zile sa-mi aduca „medicamentul” vindecator, pe care dealtfel si eu îl stiam de la mama. Daca i-as gasi urmasii le-as strânge mâna si i-as îmbratisa, pentru ca el, desigur, nu mai traieste.

Dar calvarul din aceasta camera abia acum începe. Se dispune suspendarea plimbarii si interzicerea de a servi masa cu usa deschisa, asa cum se facea pâna acum. Luarea mesei a devenit unul dintre cele mai mari suplicii pentru ca cele doua hârdae introduse în camera erau adevarate cuptoare, aceasta devenind o baie de abur.

Fiind unul din cei mai vechi din camera reusisem privilegiul de a sta pe priciul de jos, aproape de fereastra care avea cam 1 pe 0,80 m. Constatându-se ca totusi conditiile mai pot fi „îmbunatatite”, s-a facut în jurul ferestrei, în exterior, o cusca de scânduri, care înlatura si bruma de curent ce se mai putea face între ea si usa.

Se sta numai în chiloti, totusi mai era nevoie sa speli câte ceva, si aceasta se facea în gamele de mâncare.

Transpiratia curgând siroaie, se îmbiba în rogojinele care nu se mai puteau usca. La priciul de sus, spre usa, existau si 3-4 saltele cu paie, care musteau de naduseala. Toate acestea inclusiv corpurile noastre emanau tot felul de miasme, pe care noi aproape ca nu le mai percepeam. Pardosela de beton se acoperise cu un mâl cleios, care pentru unii devenise un mod salvator de a se lungi pe el spre a se racori. Întrucât transpiratia nu se mai oprea, a trebuit sa recurgem la un alt mijloc de a o elimina, stergându-ne cu bucati de cârpa pe care apoi le storceam în gamele, pentru ca apoi în ele sa spalăm ce aveam de spalat întrucât se introdusese de bunavoie si restrictie de apa. Spatiul efectiv de respirat era mult sub jumătate de metru cub de aer de persoana, deoarece camera goala avea cam 170-180 mc. Aerul acesta nu era decât o duhoare acra si rau mirositoare, care începuse sa atace atât caille respiratorii

cât și ochii. Începuseră să apară conjunctivite, iar saturația transpirației atacase mucoasa nazală, în timp ce în gura își facuseră apariția aftele, întocmai ca la „febra aftoasă”. Trecuse mai bine de o lună de zile și nu se întrevedea nici o ameliorare. Plecarile din camera nu depășeau veniriile, astfel încât numărul rămânea constant. Începuseră să apară durerile de cap și ameteli, în special la vârstnici. Dar acest calvar nu atinsese apogeul. Datorită transpirației pe corp și-au făcut apariția mici bubulite, cât gamalia unui ac. Acestea apăreau pe părțile laterale ale corpului și pe omoplați. După ce se spargeau, le lua locul lângă ele altele, astfel în câteva zile se uneau și formau o plagă. Aceasta se mărea din ce în ce, ajungând la dimensiunile palmei. La toți care au avut „parte de ele” erau de aceeași mărime și aspect. Ca format ovale, ușor rozalii, carne vie acoperită de o gelatină, care datorită transpirației, mustea mereu. Interesant faptul că nu erau prea dureroase, usturau ușor, suportabil, dar erau dizgratioase pentru cei din jur, deoarece cel ce le avea nu și le putea vedea. Aceste plagi nu puteau fi „spalate” sau „curățate” (daca se poate spune așa ceva) decât tot cu transpirație strânsă în gamele, care deși le irita, a reușit totuși, culmea, să le stopeze. Au mai fost șterse chiar și cu...urina. Trecuse luna iunie și intrasem în iulie. Mai sosise în camera „vestitul” magistrat și fost comandant de închisoare la Suceava, Manaru. Acesta persecutase niște comunisti, pentru care fapt acum plătea, dar el mai avea pe suflet și pe alții, carora le fusese adevărat calau. La închisoarea Suceava în timpul guvernării „antonesciene” instaurase un mod de pedepsire a legionarilor. Îi baga în closete de tip turcesc atârându-i de rezervorul de apă cu capul în jos, apoi tragea apa. Acum era extrem de slabit, venea de la Spitalul Vacaresti, unde se întâlnise, nu știu prin ce împrejurări, cu deținuți de drept comun, care îl cunoscuseră sau auziseră de el, și care l-au terorizat astfel încât era foarte timorat. Caută să stea în preajma legionarilor știind, spunea el, că nu se vor răzbuna și îl vor ocroti. Dormea pe jos unde era mai comod, iar preotul Limborea, legionar, spre ironia soartei îi făcea rugăciuni. L-am luat la picioarele mele, m-am instalat pe marginea priciului și am început să-i fac vânt cu cămașa. Își revenea, apoi iar cădea într-o letargie, fiind nevoie să-l hrănesc cu lingura.

De o săptămână aparuse în camera o altă calamitate, diareea. Aceasta i-a dus pe unii la paroxism, în pragul nebuniei, nemaiputând mânca și vomitând din cauza mirosului pestilential din camera. Trecuseră câteva zile și eram istovit. Continuând să-i fac vânt lui Manaru, într-o noapte am lesinat. Era miezul nopții sau mai mult, nu știu. Un deținut este târât spre usa să respire pe sub ea pentru că lesinase. M-am trezit dintr-o dată în tipete. Cineva a strigat: „Holera!” Strigatul disperat a fost preluat din om în om și a ajuns ca un vuiet la fereastră, unde se striga: „Au murit doi oameni!, în camera e holera, oamenii fac într-una pe ei!!!” A venit un gardian care ne-a dat o gamelă de apă, apoi încă una, și încă una, pe fereastră, deoarece nu avea voie să deschidă usa. A sosit ofiterul de serviciu, care a spus că va raporta mai sus. Mijlocul de ziua. Manaru fusese târât și el de parintele Limborea, mai spre usa, fapt care de altfel l-a și salvat. Era, cred, 5 dimineața. S-a deschis usa, ordonându-se ieșirea. Ai fi crezut că ne vom calca în picioare, căutând fiecare să ajungă primul la aerul salvator. Dar nici unii nu mai erau în stare decât să se târască. Ne-am ridicat anevoie, sprijinindu-ne unii de alții, ajutându-i pe cei lesinați și total vlaguiti și purtând pe brate pe cel ce își daduse duhul. Nu eram un convoi, ci o masă de schelete cu ochii holbați, din care nu mai licărea nici

un strop de viata. Priviri pierdute, resemnate, asteptându-si obstescul sfârșit. Târându-se sub privirile, si ele oarecum speriate, ale gardienilor care abia acum realizau dezastrul uman ce-l aveau sub ochii lor, ne strângeam unii într-altii, ca si cum am fi dorit sa ne dam obstescul sfârșit împreuna.

Totusi pentru noi pericolul trecuse, acum eram dincolo de marginile credibilului uman si orice s-ar fi întâmplat cu noi nu putea depasi cosmarul trait timp de mai bine de doua luni si jumătate.

Ajunsi în curte, privirile noastre erau estompate, nebuloase, nu mai vedeam cu claritate. Totul era învaluit într-o camasa de abur, care iese din trupurile noastre în contact cu racoarea diminetii, si care ne îmbraca într-un nor de ceata. În fata noastra sedea Maromet, privindu-si „opera”, imperturbabil, fara nici cea mai mica tresarire a obrazului sau a ochilor împietriti. Dându-si sapca pe spate a bâlbâit câteva directive:”A-a-as-tazi st-st-st-stati toa-a-a-ta zi-i-i-ua a-a-a-fa-fa-ra. Faceti curatenie în camera. De mâine luati masa în curte (desi el a silabisit si ultimul cuvânt, nu mi-am permis sa îl reproduc). Abia ajungând în camera mi-am dat seama de proportiile dezastrului si promiscuitatii în care traisem atâta timp. Saltelele, cele 3-4, erau un vraf de balegar pentru ca se împregnaseră cu transpiratie, urina si fecale. Sudoarea patrunsese si prin crapaturile dintre scânduri, picurând pe cei de jos. Rogojinile erau tarâte, îmbibate cu transpiratie si devenite mocirla. Pe jos, se aluneca pe acel mâl, ca pe o gheata. Toata camera era o imensa hazna. Si când te gândești ca acolo traisera atâtea sute de oameni (pentru ca între timp camera se mai primenise). Întinsi pe pamânt sau pe câteva rogojini, care desi zdrentuite am reusit sa le uscam si sa le recuperam, ne uitam nauciti unii la altii ca dupa un naufragiu. Am fost bagati în camera odata cu asfintitul. Am mai fost tinuti afara înca două zile, apoi eram scosi la cele doua mese, prânz si seara, astfel ca ne simteam ca nou nascuti.” Dar bucuria n-a durat decât circa 2 saptamâni, dupa care am intrat în program „normal”, lasându-se usa deschisa în timpul celor doua mese de prânz si seara.

(Popescu Traian, Inginer, fost detinut politic condamnat la 20 de ani M.S., executat 16 ani, Comunicat tinut la Facultatea de Teologie, Bucuresti)

9. Aiudul revoltat plânge uciderea lui Popa T. Ioan Traian Popescu

Detinut Politic 1948-1964

Aiud, 1957

Vara anului 1957. O zi obisnuita. Suntem scosi la plimbare celula de celula, în tarcuri special amenajate pentru fiecare celula separate. Detinutii se plimba în cerc, în sir indian cu mâinile la spate si capul în jos. Nu au voie sa vorbeasca între ei. Linistea este întrerupta, însa, de câte un strigat „chemare”, lansat din spatele ferestrelor astupate cu obloane. Este suficient sa se auda un nume, pentru ca în câteva minute chemarile sa se înteteasca, spre disperarea gardianului aflat în prepeleacul instalat în mijlocul tarcurilor de plimbare, care cu toate amenintarile lansate spre celular, nu reuseste sa potoleasca râvna celor ce emit telegraficele monologuri: „Ce faci, Gelu?” „Dumnezeu cu tine,aici Titil!” „Cum te simti, Mihai?” Dar vai! Cel chemat n-are cum sa raspunda la apel, decât cel mult printr-un ridicat din umeri discret. „La multi ani, Paul! Astazi e ziua ta!” „Esti sanatos, Dane?” Cel vizat, pus în încurcatura, confirma precaut din cap, chiar daca realitatea este alta. Macedonenii, în jargon, își lanseaza mesajul în eter: „A ua him na hale Soca si Nasu!” (Suntem aici, la

celula de lângă closet...). Cei vizati, desigur, nu au cum sa raspunda acum, dar se vor revansa întorsi în celule, daca acestea se vor gasi pe aceeasi parte cu tarcurile de plimbare.

Totusi, numele celor strigati se contabilizeaza de câte un gardian pentru a fi „decodificate” la administratie în vederea „fisarii” detinutilor care se bucura de o mai mare popularitate. Acestia, sub diverse pretexte, vor fi „onorati” cu o saptamâna ori zece zile sau chiar mai multe de beci.

Aceste plimbări sporadice erau o adevarata binefacere pentru a aduce aerul curat care în restul timpului era rarefiat de obloanele de la ferestre si prilej pentru a-ti scaldă obrazul cu lumina soarelui refuzat peste zi, sau pentru a-ti purta nestingherit mersul anchilozat de cei doi metri de celula. Binefacere de 10-15 minute având ritmicitatea succesiunii „din când în când” si oferindu-ti „favorul” câtorva clipe în care nu mai erai obligat sa-ti dirijezi fiecare gest, fiecare miscare, chiar si respiratia, pentru a nu deranja pe cel de alaturi, în celula fiind fortat sa traiesti într-un spatiu de cel mult 2-3 metri patrati cu înca patru, sase, zece sau patruspezece persoane. Daca izolarea, trairea de unul singur în acelasi spatiu era pe buna dreptate socotita pedeapsa, nu este mai puțin adevarat ca si supravegherea constituia de cele mai multe ori un chin, cu toate eforturile pe care le depuneam fiecare din noi, pentru a menaja pe cel de alaturi, efort care a durat nu saptamâni sau luni, ci ani de zile. Aceasta plimbare o asteptam cu sufletul la gura ca pe o evadare, o scapare din cei patru pereti, prea apropiati unul de altul, în lupta care o duceam cu noi însine pentru a nu se instala în psihicul nostru, ireversibil, claustrofobia care se insinua cu fiecare clipa a existentei. Cum puteai oare diminua sau estompa aceasta drama zilnica, ce se petrecea cu fiecare din noi, printr-o plimbare de 10-15 minute, sporadica si facuta într-un tarc lung de câtiva metri si lat de 2-3 metri, comparabila cu o camera de bloc. Aceasta a fost posibil numai cu efortul individual, efort supraomnesc de supravietuire. De la soapta în care vorbeam în celula, pentru ca altfel nu ne mai puteam înțelege între noi, acum, în timpul plimbării, eram obligati sa tacem mergând în sir indian, cu mâinile la spate si capul în jos. Dar si aici, fara o deliberare prealabila, fara o analiza care sa conduca la niste concluzii în urma carora sa actionezi, ci pur si simplu numai dintr-un spirit de solidaritate umana, aveam sa comunicam pe aceleasi cai de originalitate, prin chemarile de la ferestre.

În celular se gasise solutia alfabetului MORSE, prin care se stia de la un cap la altul cine se afla în fiecare celula. Pe aceasta cale s-au tinut conferinte, s-au învățat limbi straine, s-a facut literatura, matematica sau chiar muzica. Acum, prin aceste strigari de la ferestre se mai facuse o bresa în sistemul de izolare atât de minutios gândit. Prin mesajele de salut de urari de bine ce se rostogoleau din spatele obloanelor, simteam ca nu mai suntem singuri, izolati, unu, doi, cinci sau cincisprezece, cincizeci si sute. Aflam de sanatatea prietenilor, a cunoscutintelor. Se rupea izolarea noastră crestea solidaritatea umana, în conditiile în care fusesem adusi pentru a fi desfiintati fizic, psihic, moral, intelectual, într-un cuvânt desfiintati ca oameni.

Si-a imaginat cineva vreodata bucuria de a fi strigat pe nume cu voce tare, nu soptita, fiorul ce ti-l crea acel simpu „Ce mai faci?” sau „La multi ani!”, „Te îmbrățisam!”, „Multa sanatate!”. În acele clipe fiecare din noi luam nu numai o doza de oxigen ci si o farâma de optimism care dospea si tineea de-a lungul timpului, a anilor. Aceste mici mesaje au avut pentru noi darul sa contribuie la acel miracol de supravietuire spirituala.

Era deci prin iunie 1957. Începuse plimbarea obisuita ce se va sfârși repede cu o drama, care a zguduit întreaga închisoare si nu numai. În timp ce detinutii unei celule se îndreptau spre tarc, unul din ei POPA T. IOAN, care facea închisoare de pe timpul Maresalului Antonescu, s-a desprins din rândul celorlalti. Acesta acuza de mai multa vreme mari dureri cauzate de o ciroza avansata, ce-i da o stare depresiva, cerând insistent de saptamâni de zile asistenta medicala. O data detasat de ceilalti, se îndreapta spre sârma ghimpata, care forma un gard la circa 1,5 metri de zidul închisorii înalt de peste 2,5 metri. Tânarul ostas al trupelor de securitate, din turela, tresare apucându-si automatul ferm pentru utilizarea lui. Gardianul din prepeleac, speriat, striga „Popa! Da-te jos de pe gard!”, crezând ca astfel îl va opri pe ostasul din turela de la o crima. Popa însa înainteaza pe sârma ghimpata. Ostasul din post se aseaza pe podeaua turelei într-un genunchi. Din spatele obloanelor de la ferestrele celulelor se striga : „Nu trage ca e bolnav!” sub tipatul disperat al gardianului si al scandarilor din celular, ostasul someaza, dar Popa se urca pe gardul de sârma ghimpata încalecându-l, nemaisimtind, se pare, cuiele sârmei înfipite în carne.

Pentru el viata nu mai era suportabila, dar nu încerca sa si-o curme cu propria mâna, iar firul de paianjen care-l mai tinea legat de ea nu-l mai putea salva. Dumnezeu era în acele clipe singurul martor al gândirii, al starii de constiinta si al psihicului acestui disperat ce își dorea trecerea pragului acestei lumi spre cea vesnica. O clipa doua de ezitare, apoi se arunca în tarâna greblata dintre sârma si gardul de zid. De aici nu mai poate escalada nimic, zidul închisorii fiind prea înalt. POPA T. IOAN deschide larg mâinile spre cer oferindu-si pieptul spre ostas si spre ferestrele celularului. Acesta este un vuiet, iar gardianul sta consternat. Aproape ca nici nu se mai aude pocnetul singurului cartus ce se înfige direct în inima lui Popa care cade rapus, pe camasa alba înflorind instantaneu o pata de sânge, linistind un suflet zbuciumat. Nefericitul ostas, care desigur putea trage „la picioare”, era unul din sutele de mii de tineri carora li se inoculase otrava comunista ca el pazeste pe cei mai mari dusmani si criminali ai poporului român.

Vuietul interior cuprinde si celelalte aripi ale închisorii. Se loveste în usi, se striga la ferestre, se bate în gamele, cea mai mare parte din noi nestiind exact decât ca a fost împuscat un om. Apare în pas alergator toata garda închisorii, patrundând pe coridoarele de la toate etajele, în timp ce comandantul închisorii, colonelul COHLER sta într-un colt al celularului cu chipiul dat pe spate, fara a schita nici un gest. Obloanele de la ferestrele asa-zisei „sectii” având numai parter, si care era paralela cu cele doua laturi scurte ale celularului mare, au fost date jos, iar detinutii au început sa arunce cu bucati de sapun în gardienii care intrau în celular în pas alergator. Aici în sectie dupa o triere generala si expediere la alte închisori, mai ramasesera ceva taranisti, liberali sau din alte organizatii retrimisi la Botosani sau Gherla, închisoarea Aiud fiind destinata numai legionarilor sau celor pe care Securitatea îi „taxase” ca atare.

În celular se scanda în cor „Criminalii!”, „Ne omoara!”. Cine s-a aflat atunci la ultimul etaj, a trait senzatia unui cutremur întrucât cladirea începuse sa intre în vibratie mecanica si sa se balanseze usor dar bine simtit la etajul trei. În strada si pe terenul de sport din apropierea închisorii a aparut lumea Aiudului alarmata, blocând circulatia. A fost nevoie de interventia Militiei, iar apoi dupa-amiaza si a Securitatii calare cu întariri sosite de la Teius, pentru a împrastia

populatia. Dezamorsarea s-a produs fara interventii directe, lucru la care a contribui probabil si faptul ca ne aflam la mai putin de un an de la revolutia din Ungaria al carei ecou se mai simtea înca si care nu stinsese spiritul de revolta cu toate arestarile masive efectuate.

În acea zi masa de prânz si de seara a fost refuzata de detinuti în semn de protest.

La câteva zile de la acesta drama, au început însa ridicarile din celule si trimiterea în celebra „ZARCA” spre izolarea celor socotiti periculosi pentru ca polarizau

simpatii, dându-le preocupari celor din jur prin învatarea de limbi straine, literatura, matematica, muzica si nu în ultimul rând nelipsite rugaciuni sau învatarea de texte biblice.

Încet, încet, disperarea ajunsa la revolta a facut loc rabdarii si calauzitoarelor rugaciuni care fortificau dând puterea rezistentei : „DOAMNE, IARTA-I CA NU STIU CE FAC!!!!”

(Analele Sighet, 1997)

10. Retrospectiva si actualitate

M-au napadit aceste gânduri auzind în seara de joi 11.02.1999, la emisiunea "Dintre sut de catarge" (T.V. 1) despre un film "Luminita de la capatul tunelului" care trebuie sa ne reprezinte la Cannes. Realizatorii cât si cei care l-au "ales" (filmul) s-au oprit desigur la ceva "captivant", "la moda", cu care am devenit destul de cunoscuti în strainatate: "minerii".

Scenaristul si producatorul ne-au vorbit despre problemele acestei categorii socio-profesionale, probleme individuale dar si de psihologie colectiva mergând uneori pâna la bestialitate. Totusi între "ei" sunt prezentati si "poeti", "rapsozi", oameni cu sensibilitate si înclinatii artistice. Iata deci cum putem captiva, cum putem cuceri un Occident dornic de senzatii tari dar si "iubitor de frumos", caruia îi "oferim" o pagina de istorie "specifica" noua. Am ramas consternat !! Neputinta? Blazare? Incompetenta? Sau poate toate la un loc? Am meditat ore întregi, pâna în zori !!

În acest spatiu, de-a lungul unei istorii de jumatate de mileniu s-au derulat evenimente si vitregii care au smuls de la casele lor sute de mii de suflete chemate sa-si apere identitatea nationala sau sa si-o întregeasca. Totusi acestea toate nu au atins dimensiunile apocaliptice ale cleor peste 45 de ani ce au urmat dupa al doilea razboi mondial. Atunci s-au atacat si desfiintat nu numai toate institutiile statului ci însasi structura intima a fiecarui individ si a grupurilor sociale din care facea parte. Sub teroare si amenintare, fiecare în parte si toti la un loc, un întreg popor a fost obligat sa rosteasca aceleasi fraze, aceleasi lozinci în care majoritatea covârsitoare a lui nu credea. Apoi, încet, încet, unul câte unul, au fost smulsi din cadrul gândirii familiei, ademeniti, deveniti mai întâi duplicitari, apoi propagatori ai noilor sloganuri. Nevoia de a trai, dorinta de a "ajunge", sau nazuinta legitima de a se realiza profesional, ale unora, dar si incapacitatea valorica, structura venala, lipsa de moralitate, i-au facut pe altii sa se angajeze fara scrupule în sustinerea ideilor de "împrumut" care, în acelasi timp, i-a si propulsat rapid în conducatori gata sa-i îndrume pe ceilalti.

Bunul simt, criteriul valoric din toate punctele de vedere, respectul reciproc determinat în special de capacitatea fiecaruia, dar si de simplul motiv ca te numesti "om", au fost înlocuite cu "lupta de clasa". au fost aruncati copii împotriva parintilor si vice-versa, muncitorii împotriva intelectualilor, sotii si

fratii învrajbiti între ei si toti la un loc fortati sa renege pe cel care i-a creat:
DUMNEZEU.

În numele unui fals "ideal luminos" natiuni întregi au fost aruncate în cel mai greu întuneric. Dezastrul cel mare nu a fost, din pacate, cel economic ci acela de gândire, de comportament si de echilibru psihic. În foarte multi se rupsesse câte ceva, se produsese o fisura pe care potentatii o adânceau si din care rupeau fara scrupune câte o frântura pentru a-i putea folosi, santaja sau a-i da de exemplu celor din jur: iata ca si "cutare" sau "cutarica" este alaturi de noi. S-a instaurat psihologia celui care fura, care se simte aparat si în acelasi timp solidar cu cel ce este alaturi de el în fapta. Cu fiecare "aderent", macar formal, structura conducatoare se socotea mai "stapâna", mai "legitima", mai "invincibila", devenind totodata mai aroganta, tot mai dispretuitoare si mai terorizanta. Frica luase nu locul temeritatii ci înlocuise firescul, iar obraznicia trona peste virtute, în timp ce onestitatea era tratata drept lasitate. Noul "erou" era apreciat în functie de capacitatea de a calca peste cadavre. "Maretia" lui se masura direct proportional cu numarul de victime peste care trecea "triumfator". Spectacolul macabru de dezumanizare care, din nefericire, a secerat valori si dupa decembrie '89 când s-au instalat la conducere "scolitii" ramasi însa "repetenti" la morala. Crescuti în "etica" furtului si a minciunii: furatul ideilor de la cel aflat pe o treapta ierarhica inferioara, sau direct impunerea drept colaborator la o inventie, a sefului care de multe ori nici nu-i cunostea titlul - repet, cei crescuti în "etica" furtului si a minciunii s-au napustit mai rau decât o haita de hiene asupra trupului secaturit al acestui popor, împartindu-si "prada" fara nici un fel de scrupule.

Aceasta schita de tablou - inserata mai mult cu durere decât cu îndemânare scriitoriceasca - a avut însa si o alta fateta, "reversul medaliei".

Atunci, în acel trist august '44, s-au ridicat probleme cruciale pentru multi români din toate sferile si segmentele sociale: tineri, maturi, vârstnici, intelectuali, muncitori, tarani. Eram cotropiti! Pericolul comunist intuit de generatia de la 1922 era acum "în casa" noastra. Cei care se ridicasera în 1937, când "se tragea cumitaliera în obrazul lui Hristos" în Spania, își puneau întrebarea "ce facem?" Si reactiile au venit prompt, uneori timid, alteori vehement, individual sau colectiv, pe masura actiunilor represive care se accentuau prevestind marele cataclism. "Ghilotina" a cazut în '48 dupa un simulacru sau înscenare de "fuga" si un altul de asa-zisa "abdicare" care au premers acestui an.

Într-o singura noapte de "mai" sunt arestati 15.000 de opozanti socotiti ca cei mai periculosi. "Ridicarile" curg "suvoi" umplând pâna la refuz închisorile devenite neîncapatoare. Selectarea celor care trebuiau exclusi din societate nu a avut nici un criteriu, lasând locul arbitrariului. Primii opozanti înlaturati, în afara celor amintiti, au fost cei care comisesera actul de la 23 august - 11 septembrie '44.

În perioada '44-'48 se formeaza diverse centre de rezistenta care vor conduce la închegarea unei "Miscari Nationale de Rezistenta", care din pacate nu-si poate finaliza scopurile datorita arestarilor din '48. Acestea însa, la rândul lor, determina formarea altor nuclee de rezistenta armata în toti muntii nostri: în Bucovina, Vrancea, Fagaras pe ambele versante, Semenic, Apuseni, Dobrogea, care vor rezista pâna catre 1960.

Din rândul formatiunilor politice care umplu închisorile se numara: legionarii, taranistii, liberalii si social-democratii, la care se adauga politisti, militari

precum si potentiali opozanti aflati printre fostii demnitari. Paralel cu acestia, nu pot fi trecuti cu vederea "deportatii" din Baragan, care, în urmatorii ani devine "Siberia" României.

Reactia celor ramasi liberi nu este de totala intimidare, în special în rândul tinerilor care se opun ocupantilor si celor care-i sustin, constituindu-se într-un numar foarte mare de organizatii anticomuniste. Cifrele totale ale celor arestati sunt impresionante, trecând de un milion, din care zeci de mii, de fapt sute de mii, nu se mai întorc la casele lor.

Aceasta schita, care poate furniza repere pentru eventuale scenarii, doreste însa a evidenta nu numai reactia puternica a unui neam fata de un regim strain de toata istoria sa, nici a cantitatii uriase de suferinta, ci, în mod deosebit convertirea acesteia în creatie.

Din cea mai cumplita promiscuitate, din cele mai grele chinuri, a izvorât dorinta de frumos si de implorare a Desavârsitului: Dumnezeu si Fiul Sau Mântuitorul lumii. Stau marturie volumele "Poetii dupa gratii" cuprinzând versurile a peste 200 de "nume" foarte putin sau deloc cunoscute de contemporani. Din pacate cei 40-50 de parlamentari sau înalti demnitari trecuti prin închisori, nu lasa în urmă cu unele mici exceptii - preocupari care sa evidentieze "Creatia Detentiei".

Cele 9 "Caiete ale Rezistentei" publicate în conditii precare, cu contributia "banutului vaduvei", zac necercetate. Asupra volumelor de "Memorii" nu se apleaca nimeni, desi ele ascund între filele lor pasagii de cutremuratoare evocari, portrete sau traini duioase de o puritate angelica. Exista o reticenta sau chiar o teama, de data aceasta condamabila, de a umple paginile publicatiilor cu seriale care pot înlocui cu succes platitudinile, vulgaritatile sau ororile la a caror lectura asistam zilnic.

Câti dintre contemporanii nostri au vizitat expozitia de "Troite" din Palatul Patriarhal a sculptorului Aurel Obreja, expozitie care îsi are originea în detentie? Este un loc de unde pleci cu ochiul încântat si inima plina de frumos, gasindu-te alaturi de Dumnezeu. Mihai Tufeanu "inventator cu brevet" picteaza cu talent dar în anonim. Expune în premiera la "Muzeul Literaturii Române", pe 9 iulie a.c.

Câti au vizitat expozitiile de sculptura ale lui Nicusor Purcarea din Brasov sau de la "Muzeul Satului", cunoscute însa în Franta?

Care au fost ecourile celor 4 "Concerte - Spectacol" din Bucuresti, unde cele doua formatii consacrate ale Filarmonicii si Radiodifuziunii au interpretat oratorii create în detentie?

S-a refuzat de mari cotidiane chiar si anuntarea spectacolelor, ele având ca generic "Fostii Detinuti Politici".

Tinerele de acum câteva zeci de ani, care au umplut închisorile Mislea si Miercurea-Ciuc, astazi bunice, nu s-au resemnat la vârsta senectutii. Lângă fosta închisoare Mislea, devenita azil de batrâni, au ctitorit un lacas de rugaciune, o adevarata bijuterie, gândita cu mult har si împodobita cu propriile lor mâini. Acei nevoiasi, cei mai multi uitati si parasiti de rude si prieteni, au acum un spatiu de reculegere si nu numai, pentru ca, în stradania lor, aceleasi suflete le mai aduc si bucuria unor daruri strânse cu straduinta crestina. Câti ar trebui sa stie ca gestul lor este demn de urmat de cei care au ajuns sa fie obsedati numai de "A strânge!"?

Privesc cu mila si tristete la unele spectacole de divertisment de la televiziune, unde gasesti orice în afara de humor. Au aparut "creatori" care ne

plaseaza în schimb, din lipsa de inspiratie, "minerii" sau "viagra". Pot afirma si dovedi ca în "Creatia Detentiei" se gasesc si pagini de humor, cam negru este drept, tinând cont de "cadrul" în care au aparut. Culmea! Humor acolo! Stau la dispozitie cu un asemenea "grupaj" la prezentarea caruia s-a râs copios. Dar exista si creatii de muzica usoara si nu cu versuri "patrate" sau "în colturi"!! "Creatia Detentiei" poate introduce pe oricine în ceea ce înseamna Cultura si Spiritualitate.

Tot ce este om de cultura în aceasta tara socotesc ca are datoria sa se aplece asupra acestei "Creatii": memorialistica, literatura, istorie, sculptura, muzica. Acolo nu vor gasi numai scrâsniri din dinti de durere, ci si pagini întregi cu imagini vizuale ori auditive (partituri) de mare duiosie, profunzime umana, traire spirituala si, în mod deosebit, crestina. Materialele publicate abunda în portrete de mare spiritualitate si profunda gândire; dezbateri cu caracter filozofic, economic, politic, social, elaborate la cel mai înalt nivel academic si care, pentru societatea de astazi, pot fi îndreptare de conduita. ele constituie aportul cel mai important al acestei creatii, necesar societatii noastre si, în final, neamului aflat într-o mare "cumpana" de orientare, negasindu-si "formula proprie" de redresare care din pacate nu este exclusiv de ordin material, cum prea insistent se vehiculeaza, ci mai ales de esenta morala.

Nu socotim potrivite evocari de dragul evocarilor, ci prezentari de profile care pot demonstra ca sunt demne de urmat, pentru ca principiile care le-au fundamentat viata au stat la baza formarii unei elite pe cale de disparitie. Prinsi în vârtejul unui ciclon care matura totul în cale, personalitatile noastre culturale, politice, sociale, economice, nu mai au ragazul sa se opreasca o clipa macar si cu "taria" condeiului, a gândirii si a spiritului, sa stopeze acest flagel care ataca nu numai individul în esenta lui creatoare, ci însasi identitatea nationala.

O natiune fara CULTURA proprie devine o colectivitate amorfa, o POPULATIE !

SALVATI-NE DOMNILOR INTELECTUALI DE LA ACESTA CATASTROFA CARE NE POATE SCOATE DIN ISTORIE !!

Traian Popescu

(Revista "Gândirea", nr. 1-3, 2001)

11. Comunicare

Onorata asistenta si în mod deosebit,

Dragi tineri,

Ceea ce voi încerca sa va prezint astazi nu sunt idei originale. Ele au însa meritul ca, dupa peste o jumatate de secol, sa fie de mare actualitate, ceea ce le confera dreptul de a fi scoase din "arhivele" memoriei si puse în evidenta si chiar în circulatie.

În acest sens expunerea mea urmareste sa va sugereze unele teme de gândire, propunându-va câteva idei strâns legate între ele si anume:

1. Ideea de patrie, natiune, nationalism la înaintasii nostri.
2. Parcurgem o criza economica sau o criza morala?
3. Solutia depasirii crizei o poate constitui însusirea de catre tineri a spiritualitatii crestine, în general si a ideii de traditie?

La aceste întrebări vom cauta un raspuns facând apel la gândirea unor ilustrati înaintasi ai neamului nostru.

Vasile Pârvan, istoric, arheolog, membru al Academiei Române se întreba la începutul secolului pe care îl strabatem:

"Cine va lamuri în viitor care-i sensul existentei natiunii noastre?"

Cine va creste natiunea noastra întru eroismul activ, creator si sigur de rostul jertfei sale, natiunea noastra care de doua mii de ani nu cunoaste decât suferinta martiriului, rabdarea infinita sub loviturile sortii?

Cine va da natiunii noastre suprema sanctificare a scopului vietii spirituale, acordarea întru sublim a scopurilor individuale cu cele sociale si cu cele universale?

Dintotdeauna tineretul este acel segment al natiunii care a purtat drapelul progresului social-moral al societatii."

Rog sa va gânditi ce raspundeti întrebărilor lui Vasile Pârvan.

"Vor fi preotii hranei ori preotii jertfei?"

Cine nu l-a citit pe sensibilul si vizionarul scriitor Ion Alex. Bratescu-Voinesti. Dar câti îi cunosc gândirea de luptator pentru ideea nationala?! În anul 1937 Bratescu-Voinesti scria urmatoarele:

"Sunt mai bine de douazeci de ani de când iata ce scriam cu privire la patriotism: Daca ne-am margini sa definim patriotismul ca dragostea pentru tara în care ne-am nascut si am crescut, în care sunt îngropati mosii si stramosii nostri, în care gasim dovezi ca au aparat-o prin vitejia lor, în care avem principalul nostru asezamânt si averea agonisita prin munca noastra, în care pretutindeni rasuna graiul ce înțelegem mai bine si iubim mai mult, tara de ocrotirea legilor careia ne bucuram, ale carei dealuri si munti si vai si zari si ape si zvonuri si cântece ne par mai frumoase decât oricare altele, ar reiesi pe baza acestei definitii ca patriotismul este un sentiment de complacere, de preferare a mediului în care ne-am obisnuit sa traим prin noi în înaintasii nostri.

Pentru ca patriotismul sa merite a fi considerat ca un sentiment nobil si specific omenesc, el trebuie sa însemne ceva mai mult decât dragoste de lucrurile în mijlocul carora ne-am obisnuit sa traим; el trebuie sa însemne dragoste, mai ales, de toti acei cu care convietuim, dorinta sincera de a conlucra la îmbunatatirea soartei tuturor si, în sfârșit, fara nici o ura împotriva celorlalte neamuri si popoare, dorinta de a fi nu temuti, ci iubiti si respectati pentru toate însusirile noastre.

Totusi cu timpul, peste veacuri, se poate închipui o omenire ale carei neamuri se vor înțelege si se vor iubi mai mult decât cei de azi.

Pâna atunci însa nationalismul, sentimentul de dragoste si de solidarizare între fii aceluiasi neam este o realitate care nu se poate tagadui. El reprezinta o faza fatala si inevitabila în evolutia omenirii. A încerca sa o înlaturi e tot atât de absurd cât ar fi încercarea de a suprima una din fazele metamorfozei unei insecte. Omida va deveni într-o zi fluture, dar, ca sa ajunga acolo trebuie sa treaca neaparat prin faza de nimfa si de crisalida."

În orice caz ideea nationala si nationalismul nu sunt concepte antagonice democratismului. Totusi în zilele noastre constatam ca unele colectivitati nationale practica un acerb, chiar sângheros sovinizm si exclusivism în relatiile cu alte natiuni.

Sa nu ne lasam manevrati si îmbroboditi de o propaganda mincinoasa si pefida care dauneaza grav viitorului nostru. Telul acestora este anestezierea instinctului nostru national pentru a le deveni o prada usoara, care s-ar consola cu nimicirea noastra treptata ca neam, ca natiune.

Auzim pe toate caile de perceptie, vizuale, auditive, despre criza economica pe care o parcurgem. Solutiile întârziind, pentru ca acesta este în primul rând efectul altei crize si anume criza morala.

Nicolae Iorga spunea în 1917: "Luptele nu se poarta cu bratul ci cu energia morala care-l ridica si loveste. Aceasta energie morala trebuie descoperita la fiecare, cultivata, exasperata în ceasurile marilor primejdii".

Sau, în alta parte: "... stiu bine ca oamenii sistemului sunt la adapost, cu fii, cu nepotii si verii lor, care si-au avut sub perina prunciei decretul de numire într-o functie potrivita cu prestigiul familiei. Stiu bine ca democratia cea falsa, de simpla coruptie, își are întotdeauna pretorienii înarmati cu voturi si împodobiti cu condee pe care le compromit".

Acum îl voi cita pe Nichifor Crainic.

"Criza contemporana nu e numai economica, nu e numai financiara, nu e numai politica, nu e numai sociala, ea este morala; este o criza ontologica ce pune din nou problema originii vietii si deci a destinului omenesc.

Problematica aceasta care framânta sufletul de azi, terorizat de dezastre si setos de orientare, e cauzata de cele ce se petrec la noi în tara si în strainatate. Ce traim în interiorul tarii? O criza cumplita care, în sentimentul exagerat al momentului, ia proportii imaginare ale unei apropiate catastrofe. Inteligenta politica versatila si deprinsa cu gimnastica escrocheriei a si gasit explicatia: criza noastra este produsa prin repercusiunile la criza mondiala.

Prin urmare, daca e sa cautam un vinovat al restrictiei cumplite pe care o traim, acest vinovat nu e altul decât criza mondiala. Cu alte cuvinte: nimeni nu e de vina. Imaculati, conducatorii nostri politici si-ar fi facut toata datoria, daca nu navalea criza mondiala." (Se face referire la momentul 1929 - 1933).

Stimat auditoriu, încercati si înlocuiti "criza mondiala" ca termen justificativ, cu cel atât de vehiculaat azi "tranzitia" si veti vedea identitatea între fenomenul de atunci si cel de acum si anume: criza mondiala ajunsa în prezent la o generalizare a politicii de stat.

Cum s-a ajuns în acest stadiu își gaseste o explicatie profund actuala în perseverenta nefasta cu care am fost hraniti peste 50 de ani cu idealurile materialismului.

În articolele vizionare de acum peste 60 de ani, Nichifor Crainic scria:

"Omul materialismului e fiul maimutei, desi nici un savant n-a vazut maimuta nascând om. cugetarea a fost asemanata cu urina: o simpla secretiune a creierului, pentru materialisti. Întreaga istorie a omenirii e o simpla lupta pentru stomac. Determinat de aceasta lupta, omul e un animal iresponsabil din punct de vedere moral. Toate excesele brutale, toate greselile, toata nenorocirea vietii moderne, toate cataclismele care se repercuteaza pâna la noi sunt nascute din aceasta doctrina satanica a materialismului".

... "În sfârșit, spune Crainic, un alt mod de a vedea lumea e spiritualismul. În aceeasi formula de viata aceasta doctrina cuprinde si spiritul si materia.

Spiritul e afirmat, materia e netagaduita."

"Omul nu e nici umbra iresponsabil spânzurata de idee, nici iresponsabilul animal decapitat si redus la ritmul mecanic al determinismului materialist. El e trup din materie si spirit din divinitate. În virtutea spiritului liber, el domina materia si e factor determinant si activ în întâmplarile vietii. Atributul acesta îl face responsabil de actele lui.

În Karl Marx s-au reîncarnat toti vechii carturari si farisei pentru a rastigni din nou pe Mântuitorul lumii. Când fondatorul materialismului istoric a strigat:

"Proletari din toate tarile uniti-va!", în momentul acela s-a produs suprema declaratie de razboi, prin orice mijloace, împotriva Bisericii lui Hristos. Unitatea lumii, dupa Marx, o formeaza materialismul istoric. Lumea se împarte în exploatatori si exploatati, iar istoria universala e permanenta încaierare între capital si munca. Religia, o inventie a exploatatorilor pentru a putea domina pe exploatati. E "opiul" maselor. Tot astfel e declarat nationalismul. Ura bestiala, înfioratoare e insuflata acestui proletariat împotriva crestinismului si împotriva muncitorilor exploatati.

Dar ce dovedeste aceasta lupta deslantuita cu frenezie diabolica de revolutia comunista împotriva religiei, decât eterna actualitate a spiritului dumnezeiesc, care lucreaza si rezista în credinta religioasa a sufletului omenesc?"

Ajungând la formula care ne poate fi îndreptar si anume spiritualitatea crestina voi începe cu schitarea si locul traditiei în procesul de redresare morala. Citez din nou pe Nichifor Crainic:

"Un popor îmbatrâneste când puterile lui s-au slei în creatia de cultura si civilizatie. Traditionalismul îl concepem ca o forta dinamica, nu ca o forta statica. Noi nu tagaduiem trecutul, caci trecutul suntem noi în forme imperfecte, dar cu tendinta si stradanii de perfectionare. Cultul stramosilor e cultul sufletului si mult mai putin al formelor."

"Iubim în ei ceea ce le supravietuieste si se adauga vietii noastre sporind-o în ceea ce numim constiinta nationala, care e simbioza trecutului cu prezentul. Trupurile lor sunt în pamântul Patriei, sufletele lor în cerul Bisericii. Din moment ce binefacerile tehnicii materiale sunt indiscutabile, cine ar prefera drumul noroios de tara trotuarului asfaltat, cine ar prefera diligenta automobilului si opaitul, becului electric? Traditionalismul în acest sens ar fi anacronism."

"Dar traditionalismul nu e o forta ce se opune civilizatiei. Traditionalismul este tehnica vietii sufletesti a unui neam. Civilizatia e tehnica vietii materiale a omenirii. Tehnica vietii sufletesti constituie cultura unui neam, acel fel de a fi, de a gândi si a simti, de a vorbi si de a se închina, de a nadajdui si chiar de a muri. Civilizatia uniformizeaza, cultura diferentiaza. Acelasi tren face sa calatoreasca la fel si englezul si indianul; dar diferentele culturale îi vor împiedica sa se înțeleaga la fel. Viata Europei nu se poate regenera decât prin regenerarea fiecarui popor în parte. Pacea lumii înseamna pamânt national si cer comun." (Încheiat citatul)

Omenirea, adica neamurile felurite care o alcatuiesc, nu se poate regenera decât pornind de la izvoarele vietii sale, care sunt izvoarele etnice. Etnicul nu este un concept pur biologic, fiindca etnicul nu se refera la ideea generala de animal, ci la ideea specifica de om. Omul e un întreg alcatuit din trup si spirit. Dar el nu vine pe lume cu un trup de animal oarecare si spiritul nu se adauga ulterior si artificial pentru a-l diferentia de animal.

Traditionalismul de care am vorbit îsi are soliditatea în originea crestina a neamului nostru, care cere imperios strângerea în jurul Bisericii Crestine, ca formula salvatoare de actualitate. Nu prin festivism, ci prin traire autentica.

"Sa consideram, de pilda - spune Nichifor Crainic - statul modern continental. El îsi are obârșia în ideologia revolutiei franceze. Dar aceasta ideologie n-a fost indiferenta fata de religie, ci de un ateism radical, iar aceasta revolutie nu a fost numai anticlericala în masacrele ce înfioara paginile istoriei, ci a nazuit, nici mai mult nici mai putin decât la crearea statului ateu. Lupta apocaliptica a ateismului revolutionar împotriva Bisericii occidentale n-a crutat nimic din

ceea ce este sânge și grozavie. Piatra, oricât de sus ai azvârli-o împotriva cerului, e osândită să recada pe pământ.

Dar statul democratic modern, nevoit să tolereze realitatea socială a religiei prin libertatea acordată cultelor a creat, prin laicismul său, un climat favorabil ateismului filozofic și științific. Mai mult decât atât: el a încurajat ateismul savant oficializându-l în cadrele învățământului, ceea ce corespundea structurii sale oficiale (este vorba tot de Franța). Titanismul ateist, sprijinit de statul laic, evident, n-a izbutit să distrugă religia, dar a creat o derută epocală seducând cu erorile lui savante atâtea inteligente și suflete de bună credință, care au văzut în ele adevăratele dogme ale omului modern:

1. Deslipirea sufletului de cer
2. Dezradacinarea din pământ a omului

Dacă omul este sinteza vie a pământului prin trup și a cerului prin suflet, rezultatul titanismului savant a fost dezagregarea puterilor omenești prin ruperea legăturilor cu cerul și a legăturilor cu pământul.

Nu masinismul a pipernicit pe omul modern, ci ideile dizolvante cu care a fost intoxicat. Noi am definit cultura, concepută ca bun spiritual, raportul omului cu cerul, iar civilizația, concepută ca bun material, raportul omului cu pământul.

Aceste idei dizolvante le putem identifica în modul următor:

În ordine filozofică: pozitivismul

În ordine științifică: darwinismul

În ordine științifică: marxismul.

Dacă în stadiul teologic, Dumnezeu era unitatea lumii, în stadiul pozitivist, unitatea supremă e umanitatea, noua zeită careia vor trebui să se închine de acum încolo popoarele luminate. Omul e măsura sa însasi. Cuvântul "Dumnezeu" trebuie înlocuit prin cuvântul "Umanitate".

Dar oare Cuvântul Domnului și al Fiului Său nu includ cele mai sensibile și minutioase fibre ale umanității?

Cine iubeste cu adevărat și slujește pe Dumnezeu, iubeste și respectă și pe aproapele său. Acesta este spiritul creștin și adevăratul spirit democratic.

Dacă apreciem ca aceste principii ar trebui să stea la baza unei societăți sanatoase, se pune întrebarea cum se poate ajunge la realizarea acestui deziderat?

Niciodată marile prefaceri din istoria omenirii nu s-au petrecut peste capul tinereții. Ea e cea dintâi care le trăiește profund.

Pentru tineretul nostru "Biserica" nu trebuie să fie un simplu monument venerabil al trecutului, ci puterea învaluitoare care-l integrează.

"Eu nu vad salvarea - scrie Nichifor Crainic - decât prin generația tânără mai ales într-un ceas cumplit cum e acesta, într-o credință realista, o credință în care natura umană și natura spirituală a vieții să se echilibreze în aceeași putere barbătească în stare să reziste și să lupte. Omul care crede în puterea spirituală a lumii nu-și pierde cumpatul. Omul de credință, omul de convingere, domina vremea. Judecata omului care nu crede în nimic e profund materialista."

Stimat auditoriu,

Aceste scurte creionări ale câtorva precursori prezentate domniilor voastre, elaborate la începutul secolului nostru până în deceniul al patrulea, nu au fost simple creații abstracte. Ele au fost însusite de o întreaga generație dovedindu-și valabilitatea în lupta dusă de neamul nostru o dată cu apariția comunismului. Și pot fi citate zeci și zeci de nume care au stat la baza culturii

noastre nationale spiritual crestine, începând cu Eminescu si continuând cu savantul N. Paulescu, Simion Mehedinti, George Vâslan, Nae Ionescu, iar mai apoi cu Mircea Eliade, Mircea Vulcanescu, Constantin Noica, Emil Cioran, Traian Braileanu, Aron Cotrus, Radu Gzr, Vasile Voiculescu, Petre Tutea, scriitorul Constantin Gane.

În ordinea stiintifica trebuie neaparat citati Dan Barbilian, al treilea geometru al lumii, în acelasi timp scriitor cu numele Ion Barbu, savantul George Manu, unul din parintii atomismului în România, prof. Dorin Pavel, autorul monumentalei lucrari "România hidrografica" în care sunt prezentate toate posibilitatile de captari pentru centrale hidroenergetice din România. Dar filozoful Vasile Bancila sau generalii: Gheorghe Bagulescu, Gheorghe Cantacuzino - Granicerul, Platon Chirnoaga, Constantin Petrovicescu? Si lista este enorma cu nume de rezonanta în cultura noastra nationala si nu numai. Apoi ideile crestine si nationale au fost preluate de generatia urmatoare care sub platosa lor s-a aflat prezenta în înclestarea ce a avut loc timp de 50 de ani dupa instalarea comunismului la noi. Conceptia aceasta despre lume si viata a constituit crezul de lupta si de existenta a celor care si-au pus drept chezasie propria viata. Toate aceste principii nu au fost vorbe frumoase spuse "la gura sobei", ci au constituit "hrana de zi cu zi" pentru cei ce erau sortiti sa nu mai cunoasca libertatea niciodata. Multi, cei mai multi, nu mai sunt, iar supravietuitorii, înca ocoliti.

Aud de foarte multe ori în jurul meu si sunt întrebat: "Dati-ne un criteriu de a-i putea recunoaste pe falsii propovaduitori care agita vehement termeni ca "dragoste de neam", "salvarea României" si tot felul de formule demagogice. Raspunsul este simplu si usor de verificat. Formatiile sau formulele care nu au în sânul lor aderenti din rândul "Fostilor detinuti politici" nu prezinta seriozitate si autenticitatea crezului national, atunci când îl vântura. Si când spun acest lucru ma refer în mod special la cei care conduc nu la aderenti care pot fi indusi în eroare.

Cei care au patimit având pe buze pe Domnul Iisus si Neamul românesc, stiu cum sa-si dea girul moral si pe cine sa sustina.

Dumnezeu sa ne lumineze si sa ne uneasca într-o bine pe toti, iar tinerilor sa le dea înțelepciune si putere pentru a prelua stafeta si a se instala la timona neamului nostru, sub crezul:

DUMNEZEU

NEAMUL

FAMILIA

Fortele disparate nu sunt forte eficiente. Pentru aceasta ORGANIZATI-VA si pregatiti-va a fi cei mai buni în profesiunea pe care v-ati ales-o.

ASA SA NE AJUTE DUMNEZEU !

(Comunicare tinuta la Facultatea de Matematica în ziua de joi, 23 martie 1995)

12. Scurta incursiune în istoria românilor

Scriu aceste rânduri cu un sentiment de tristete si cu o stare psihica care alterneaza între insatisfactie si stupefactie, în urma citirii manualului pentru clasa a XII-a Istoria Românilor elaborat de: conf. univ. dr. Sorin Mitu (coordonator); prof. dr. Lucia Copoeru; conf. univ. dr. Ovidiu Pecican; lector univ. Liviu Târau; asist. univ. Virgiliu Târau, aprobat de Ministerul Educatiei Nationale si editat de Editura Sigma.

Nu o fac nici cu "mânie proletara", si nici dintr-o posibila "exaltare nationala", ci din convingerea ca "falsul" se poate instala confortabil în constiinta oricui, dar în special a tinerilor, fie direct prin minciuna, fie prin omisiune.

Pentru a înțelege motivatia demersului meu voi prezenta câteva date biografice.

Am absolvit cursurile liceale ale Liceului Aurel Vlaicu din Bucuresti în anul 1942, având ca profesori pe: Bartolomeu Popescu (Limba Româna, director, devenit profesor universitar de Apologetica la Facultatea de Teologie din Bucuresti); Pompiliu Constantinescu (Limba Româna, director în perioada 1940-1946, cunoscut critic literar); Serban Cioculescu (Limba Franceza, ulterior profesor universitar si academician); Dimitrie Murarasu (Limba Franceza, autor al unei Istorii a Literaturii Române, devenit profesor universitar la Academia Comerciala); Sterie Diamandi (Economie politica, Psihologie, Logica, Filosofie, autor al monumentalei lucrari Fiul lui Dumnezeu Fiul Omului în 3 volume si a unor volume de Portrete); Nicolae Lungu (Muzica, dirijor, compozitor); Emil Sanielevici (Stiinte naturale); Remus Ilie (Istorie, autor de manuale); Mauriciu Kandel (Geografie, ulterior profesor universitar de Istorie).

Dupa terminarea liceului am absolvit Politehnica si Academia Comerciala.

De la ilustrii dascalii amintiti m-am instruit, culegându-mi informatiile minime necesare unui intelectual. Tot prin dânsii, prin Biserica, famiie si nu numai, mi-am format constiinta nationala, care m-a ajutat mai târziu dupa anul 1945 sa contribui alaturi de sute de mii de români la apararea valorilor si institutiilor care au fost atacate si apoi desfiintate de regimul instalat la noi dupa 1944. Cele învățate de la amintitii profesori corespund exact cu afirmatia din manual cuprinsa în Introducere: Români si Europa.

"Dar - istoria (n.n.) - este o poveste care te poate ajuta realmente în viata, tot asa cum te ajuta învățarea unei meserii sau a unei limbi straine". Pe mine m-a ajutat împreuna cu credinta în Dumnezeu sa parcurg 16 ani de detentie.

Mi-am însusit Istoria Românilor nu numai din manuale ci si în urma recomandarilor din timpul liceului când i-am citit pe: A.D. Xenopol (Istoria Românilor ed. III 1925 pe care o am în biblioteca); Vasile Pârvan (Getica); Constantin C. Giurescu (tatal, o am în biblioteca); N. Iorga; P.P. Panaitescu (o am în biblioteca). Din pacate aceste nume nu le gasesc citate în manualul despre care scriu. De aceea voi apela mereu la izvoarele si documentele puse la dispozitie de acestia cu minutiozitatea cercetatorului pasionat de adevar.

La pagina 12 gasim în manual: "Ca orice mit al originilor, povestea neamului lor, rod al casatoriilor dintre barbatii romani si femeile dace, ascunde, în pofida naivitatii ei, un sâmbure solid de adevar istoric". De ce mit al originilor (cu "aldine" în manual) si de ce "sâmbure de adevar"? Dictionarul Limbii române precizeaza: MIT= 1) Povestire fabuloasa care cuprinde credintele populare (antice) despre originea universului si a fenomenelor naturii, despre zei si eroi legendari etc. - poveste, legenda, basm. 2) Rezentarea deformata a unui lucru, a unui fenomen, a unei situatii. Citez acum pe Xenopol: "Sanatate si rabdare cetitorilor iar tinerilor îndemn la cetit, caci însusirile cele mari ale unui popor nu se desavârsesc decît prin studiul defasurarii trecutului sau". Toti marii istorici amintiti explica formarea poporului român, în sute de pagini nu apelând la mituri ci la contextul istoric si geografic al epocii, cu elemente furnizate de scrierile timpului si de

arheologie, toponimie, organizari statale etc.

La pagina 11 lângă portretul (sculptura) al lui Decebal sunt câteva rânduri explicative: "Nasul fin, pometii obrazilor înalți, buze senzuale". În gândirea autorilor probabil ca aceste explicații au menirea să-l facă pe cititor să perceapă personalitatea marelui rege dac. Poate că ar fi fost mai potrivită totuși descrierea lui Decebal de către Dio Cassius redată de A.D. Xenopol astfel: "Priceput la cunostința războiului și dibăci, în mânuirea lui, înțelegând când trebuie să lovească și când trebuie să se retragă, mester în așteptarea curselor și iute la faptă, știutor atât a se folosi de izbândă cât și a îndrepta înfrângerea suferită, el deveni pentru mult timp un potrivnic periculos poporului roman" (Dio Cassius LXVII, 6).

Continuând lectura manualului găsim la pagina 16: "Primele stiri despre formațiunile politice din Transilvania, care ar fi existat aici în sec. al X-lea, la data venirii ungarilor ne-au fost lasate de un cronicar anonim, notar al regiilor maghiari din sec. al XIII-lea, unii cercetatori (Care? n.n.) de astăzi cred că sefii românilor pomeniți de acesta (Menumorut, Glad și Gelu) nu au existat cu adevărat pentru că istoricii din vremea respectivă obișnuiau să amestece adevărul cu ficțiunea". Am încheiat citatul din manual. Lasând faptul că termenul de "sef" este nepotrivit cred pentru "conducătorii" acestor formațiuni, citez pe Xenopol: "Așupra vechimii așezământului voievodului la Români și Slavii din Transilvania, se poate îndruma aflarea lui chiar la Unguri, despre care Constantin Porfirogenetul spunea că la venirea lor în Panonia și chiar înainte, erau sub conducerea unor voievozi. Fără îndoială că Ungurii nu putuseră aduce cu sine din stepele asiatică, acest așezământ bulgăresc..." Și în continuare: "Să cercetăm care au fost voievodatele care se aflau în ființă în țările de peste munți din stânga Tisei, la venirea Ungurilor. Cronică cea mai veche ungară, scrisă de «Anonimus Belae Regis Notar» enumera trei: al lui Menumorut dintre Sămeș și Mureș, prin Crisana și Nordul Transilvaniei, al lui Glad prin Banatul Timișoarei, și al lui Gelu în Transilvania. Alte izvoare posterioare mai adaugă un al patrulea principat, acela al lui Kean în Sudul Transilvaniei. Să cercetăm dacă existența acestor state se așeșerește pentru timpul când partile locuite de Români au fost supuse de Unguri". Și de la pagina 129 la pagina 144 este prezentat un amplu studiu de cercetare și documentare al acestei perioade istorice.

La aceeași pagină 16 a manualului, mai găsim următoarele paragrafe: "Multe secole mai târziu istoricii români și maghiari vor polemiza îndelung pe marginea acestor subiecte dorind să arate că strămoșii lor au fost primii în Transilvania. Scopul acestei «întreceri» este acela de a justifica stăpânirea unuia sau a altuia dintre cele două popoare așupra Ardealului. Disputele dintre istoricii respectivi au ajuns să învenineze chiar și relațiile dintre oamenii de rând.

Când studiul istoricilor se amestecă și cu politica demersul istoricilor își pierde caracterul științific. Dar istoria ne învătă că cele două popoare au convietuit timp de o mie de ani în Transilvania și că pot să se înțeleagă foarte bine între frontierele statelor naționale actuale ca și în cuprinsul casei comune europene".

De remarcat este și modul echivoc în care sunt prezentate evenimentele istorice ale acelei perioade, sub forma "unii cred că", sau "ameștecul de adevăr și ficțiune" al istoricilor din vremea respectivă. Iar în ceea ce privește paragraful ultim citat - polemica istoricilor români și maghiari - acesta este

caracterizat prin eludarea adevărului, lasând pe cititor să înțeleagă "ce vrea" sau să nu mai înțeleagă nimic. Este o trimitere indirectă la faimoasa "teorie" a lui Robert Rösler citată copios de N. Iorga în *Istoria Românilor*, vol. III, 1993 pp. 15, 33, 34, 42, 47, 70, 77, 154, 160, 204, 224. Ma întreb și în același timp o fac și "autorilor", care este "înveninarea" istoricilor români??

În ceea ce privește teza de mai sus, autorii mai comit o "mică diversiune" introducând tema "bunei înțelegeri între frontierele statelor naționale actuale" care este desigur o necesitate categorică, dar nu are legătura cu tematica istorică prezentată.

La pagina 18 a manualului găsim fraza: "După 1300 izvoarele îl arată ca «mare voievod» și «domn pe Basarab cel care poate fi considerat întemeietorul statului muntean»".

Mai jos la aceeași pagină găsim "povestea lui Dragos cu vânarea bourului", dar și fraza: "După cum spune cronică, el ajunge într-o țară nouă și nelocuită etc. etc.". Domnilor istorici vă recomand din nou să cercetați pe N. Iorga, Giurescu, Xenopol, P.P. Panaitescu, unde veți găsi documentele istorice clare, în care se vorbește de Dragos caruia regele îi dă "bucătăria de pământ din care se va dezvolta Moldova... și astfel se așază aici Dragos cu fiul său..." (N. Iorga, *Istoria Românilor* vol. III, 1993). Și iarăși mă întreb dacă el (Dragos) ajunge într-o "țară nouă nelocuită" (cum scrieți dumneavoastră), a cui era "țară" și dacă era "țară" cum de era nelocuită???

De altfel istoricii mereu citați de mine prezintă pe larg acest "moment", cu documente și este de neînțeles de ce autorii "manualului" nu au făcut apel la aceste izvoare.

În finalul acestei pagini se mai înserează afirmația: "Denumirile purtate de dregătorii din sfatul Domnesc (logofat, vornic, ban, postelnic, spatar, clucer...) indică aceeași origine străină a principalelor instituții ale celor două state românești". Se pune întrebarea: Cine erau străine, "instituțiile" sau "denumirile lor"?

De la pagina 20 la pagina 31 a manualului, urmează un amalgam de prezentări, dar mai ales o suită de omisiuni, care vor să demonstreze un presupus "vid" de conducători ai celor două principate, care nu merită atenția "ilustrilor" istorici "producători" ai manualului. (Acest lucru îmi aminteste de așa-zisul "vid" de conducere din decembrie 1989.)

Timp de 45 de ani două generații au fost intoxicate cu "istoria" care o face "masele" nu elitele conducătoare, deși trebuie recunoscut că în această perioadă prezentatorii istoriei nu și-au permis eludările din manualul comentat.

Voi puncta cele mai sus afirmate cu câteva flagrante omisiuni. Până la Mircea cel Bătrân o serie de domnitori n-au existat în "viziunea" istoricilor acestui manual. Despre Mircea cel Bătrân aflăm numai că: "Acest portret (p. 23) evidențiază trasaturile unui adevărat senior: menirea sa este aceea de a-i ocroti pe supușii săi, care îi datorează ascultare". Mircea cel Bătrân era un fel de "tata ocrotitor".

Gasim mai departe patru "sferturi" de rândulete cu Neagoe Basarab, apoi, unul lângă altul Mihai Viteazul ("Personajul preferat al istoricilor români, așa cum apare într-o gravură de epocă" - scrie în manual) și pe Vlad Tepeș, cu aceeași "faimă de Dracula" și cu caracterizarea sa prin "cruzime", deși pe cei doi domnitori îi desparte peste un secol. Pentru Mihai Viteazul mai găsim afirmația "... ca să pună sub aceeași stăpânire Țara Românească,

Transilvania si Moldova". De ce nu uneste?!

Ajungem mai departe cu lectura la pagina 28 unde manualul aduce vorba (cred ca acesta este termenul potrivit) de "existenta" lui Alexandru cel Bun. Acesta este prezentat dupa relatarea calatoriei prin Moldova a lui Ghillbert de Lannoz. Calatorul povesteste cum el si talmaciul lui au fost pradati de hoti la Cetatea Alba si ca ei staruind la "sus-numitul domn Alexandru, domnul sus-numitei Cetati-Albe, hotii au fost prinsi si dati «pagubasului» (n.n.) sa-i omoare, dar el i-a iertat". Deci concluzionez eu: Domnul Alexandru cel Bun nu era "Domnul Moldovei" ci al Cetatii Albe, iar Moldova atunci se caracteriza prin hoti, pungasi de drumul mare. Aceasta prezentare este aidoma cu mai mult decât tendentioasele prezentari de astazi ale României în strainatate cu: copiii strazii, handicapatii, aurolacii, SIDA etc. etc. ... Domnilor istorici, sa nu "glorificam" permanent trecutul, dar nici sa-l batjocorim. De ce pentru dumneavoastra "Stefan cel Mare" nu a existat? Din cele 98 de pagini pe care Xenopol le consacra "Epocii lui Stefan cel Mare" nu ati gasit nimic care sa intereseze pe tinerii în pragul absolvirii liceului? Aceasta numai în ipoteza ca ati "rasfoit" acest tratat de Istoria Românilor.

Revin acum cu câteva precizari istorice pentru a evidentia de unde provine nemulțumirea ca sa nu spun indignarea pentru modul în care este prezentata Istoria Românilor, în contradictie cu cele afirmate în Introducerea manualului. Dupa moartea lui Basarab (1352), care în urma luptei de la Posada la 1330 unde îl învinge pe Carol Robert "pecetluiește întemeierea Tarii Românești" (P.P. Panaitescu, Istoria Românilor), urmeaza la tron fiul acestuia Nicolae Alexandru Basarab (1352-1364). Acesta înfiinteaza prima Mitropolie a Tarii Românești având ca mitropolit pe Iacint (Iarnit) Kritopol din Vicina. Relatiile interstatale ale vremii nu sunt deloc de neglijat. O fiica a lui Alexandru se casatoreste cu Stefan Uros regele sârbilor, iar cealalta cu Strasimir tarul bulgar de la Vidin, la rândul lui Alexandru fiind casatorit cu o nobila ungara din Ardeal, Doamna Clara.

În viziunea manualului nu a contat nici Vlaicu Voda (1364-1374) fiul lui Nicolae Alexandru. În timpul acestei domnii, Ludovic regele Ungariei cucerește Vidinul, luând prizonier pe Strasimir (tarul bulgar) cumnat cu Vlaicu. Acesta pentru a-si razbuna cumnatul ataca orasele (cetati) de margine din Ardeal. În 1366 împacându-se, Vlaicu primeste de la regele Ungariei, Almasul, Fagarasul si Banatul Severinului. În 1370 vlaicu da prima lupta a muntenilor cu turcii, învingându-i pe acestia precum si cele doua armate din Ungaria conduse de voievodul Nicolae al Transilvaniei mort în aceasta lupta de pe malul Ialomitei.

Vlaicu este ctitorul primelor mănastiri din Tara Româneasca Vodita si Tismana (staret Nicodim care înfiinteaza si în Ardeal Mănastirea Prislop). Lui Vlaicu îi urmeaza Radu I (1374-1388) care "bate" primele monede ale Tarii Românești cu inscriptia latina.

Între 1385-1386 domnește Dan I mort în lupta cu tarul Sisman în disputa pentru Dobrogea.

Ajungem la Mircea cel Batrân (1386-1418): "Io Mircea Mare Voievod si Domn singur stapânitor a toata Tara Ungrovlahiei - citim în "porunca" adresata Tismanei la 23 noiembrie 1406 - si al partilor de peste munti, înca si spre partile tatarasti si Herteg al Almasului si Fagarasului si domn al Banatului Severinului si, de amândoua partile peste toata Podunavia, înca pâna la Marea cea Mare si singur stapânitor al Cetatii Dârstelor". (Constantin

Giurescu Istoria Românilor, vol. II).

Am prezentat acest capitol pentru a cunoaste granitele Tarii Românești la acea data.

Ma întreb din nou de ce elevii din ultimul an de liceu, în pragul studentiei, nu trebuie să știe cine a fost Mircea cel Bătrân și "Tara lui" în contextul european pe care manualul îl evoca numai declarativ.

Participarea lui Mircea cel Bătrân în luptele cu turcii de la Câmpia Mierlei (Cosovo) din Serbia unde creștinii sunt învinși deși sultanul Murad (atacătorul) este ucis în luptă, apoi cruciada de la Nicopole unde Mircea se afirmă puternic sunt doar două momente care nu pot lipsi din prezentarea istoriei. Dar Mircea cel Bătrân pe lângă participările la "razboaie" este și un iscusit diplomat. O dovedesc, cele două tratate încheiate cu Vladislav Jagello al Poloniei și regele Sigismund al Ungariei. Xenopol prezintă cele două puncte din acest ultim tratat.

"1. Când regele va merge în persoană contra turcilor să iasă și Mircea în persoană, iar când va trimite numai oști să fie îndatorat și Mircea tot la atâta.
2. Să dea lui Sigismund mâncare pentru oștile sale însă nu degeaba, ci cu plată".

Și scrie mai departe Xenopol: "Acest tratat arată că era ultimul act al emancipării Munteniei sub epitropia maghiară... Mircea nu numește pe regele ungarilor "Domnul său" (sublinierea autorului) ci curat numai Domnul Rege Sigismund (sublinierea autorului).

După lupta de la Rovine, deși învingător, Mircea se retrage în Ardeal iar turcii pun în scaun un boier Vlad. Nu mai insist cu alte date istorice menționând doar frumoasa ctitorie a Mănăstirii Cozia unde "odihnește vremelnicul trup, sufletul aflându-și vesnicia în voia Domnului".

Vlad Tepeș despre care manualul subliniază doar "cruzimea" este cel a cărui domnie se întrepătrunde cu istoria lui Ion Corvin, și apoi a fiului acestuia, regele Matei al Ungariei de origine română, oponenti ai turcilor.

Vom încerca în continuare să vedem ce se petrece în Moldova, despre care manualul nu vorbește decât de "taranul la arat" și "descrierea plugului" cu slaba lui "productivitate".

Prezentarea corectă care "Ne învătă că putem fi mândri de țara noastră, de faptul că suntem cetățeni ai acesteia și că aparținem unei națiuni, adică avem o identitate națională" (Citat din Introducerea manualului, pagina 5), nu sună oare fals, sau nu e o frază goală, lipsită de conținutul acoperitor tinzând să înlocuiască "gaurile negre" din manual?

Am vorbit despre Dragos și nu vom mai aminti decât de locuitorii acestui ținut: Brodnici, Bolohoveni (de origine Geto-Dacă) și de existența orașelor și cetăților de la gurile Dunării întemeiate de bizantini, preluate apoi de negustorii genezezi.

Subliniez numai acest text din P.P. Panaitescu Istoria Românilor, pagina 83: "În cele din urmă Ludovic (regele Ungariei n.n.) reușește să mai reia Moldova văzând că orice încercare e zadarnică și astfel Bogdan devine stăpânitor neatârnat întocmai ca Basarab în Țara Românească după luptele de la 1330". Acest act al Moldovei se petrece la 1359.

După Latcu Voda (1365-1373) fiul lui Bogdan, în Moldova începe o dominație a Musatinilor care durează până la sfârșitul veacului al XVI-lea și din care au făcut parte și Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare și Petru Rareș.

Roman Musat înființează prima Mitropolie a Moldovei condusă de mitropolitul

Iosif nerecunoscut însa de patriarhul grec de la Constantinopol.

Stefan I urmas al lui Roman Musat este nevoit sa se lupte cu oastea lui Sigismund al Ungariei (primavara anului 1434) care își revendica Moldova, dar la Hintau este învins de moldoveni, izbânda însemnata pe piatra de mormânt a lui de la biserica din Radauti.

Cei 32 de ani de domnie ai lui Alexandru cel Bun se caracterizeaza prin organizarea Bisericii Ortodoxe Române, recunoscuta de data aceasta de Patriarhia ecumenica de la Constantinopol. El ctitorestea mănastirile Moldovita si Bistrita.

Recunoscând suzeranitatea Poloniei (rege Vladislav Jagello), Moldova este din nou periclitata de încheierea Tratatului secret de la Lublau dintre Sigismund al Ungariei (care recunoaste suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei) si Polonia, în care se stipuleaza ca în cazul în care Alexandru ar refuza sa dea ajutor împotriva turcilor, atunci Moldova va fi împartita între Polonia (Nordul) si Ungaria (Sudul). Tratatul nu s-a aplicat datorita faptului ca Alexandru cel Bun participa cu 300 de calareti moldoveni la asediul Cetatii Marienburg unde s-au luptat ostile regelui Vladislav cu cavalerii teutoni.

În timpul domniei lui Alexandru cel Bun sunt aduse de la Cetatea Alba la Suceava, moastele Sfântului Ioan cel Nou, socotit de atunci aparatorul Moldovei.

În mentinerea acestui echilibru al Moldovei, între Ungaria si Polonia nu sunt lipsite de importanta casatoriile lui Alexandru cel Bun. Prima sotie a lui de origine maghiara este printesa Margareta de Lozont (sublinierea apartine lui Xenopol), îngropata la 1410.

A doua sotie este Neacsa sau Ana, dupa a carei moarte, el se casatoreste în 1411 cu Ringala sau Maria, vara regelui Vladislav al Poloniei, de care se desparte în 1421. Alexandru cel Bun moare la 1432, Moldova având parte pâna la 1432 de lupte pentru stapânirea "scaunului domnesc". P.P.

Panaitescu consemneaza: "Din nefericire în aceste ceasuri de primejdie, dupa moartea lui Mircea si Alexandru, urmeaza domni netrebnici, cari se lupta între ei pentru domnie".

Ajungem astfel la Stefan cel Mare. Istoria este prea bogata în relatari privind aceasta domnie, despre care tacerea vinovata a manualului nu are nimic de spus. Apreciez ca este la îndemâna oricui sa cunoasca momentele cruciale ale acestei domnii, momente glorioase, dar si înfrângerii umilitoare (juramântul de la Kolomeia din 1485), razboaie dar si actiuni diplomatice pâna la Roma sau Venetia. Cunoasterea acestora este posibila si lesnicioasa oricui dar necesita trimiteri la lectura pe care manualul le refuza. Îmi permit totusi a cita doua pasaje din Istoria Românilor de Constantin Giurescu: "Barbat glorios si victorios care a biruit pe toti regii vecini... om fericit caruia soarta i-a harazit cu darnicie toate darurile. Caci pe când altora..." (pagina 154) am prezentat aceste citate nu pentru a trezi emotia, ci pentru a da de gândit celor ce se vor mai "hazarda" sa trateze despre Istoria Românilor.

Asa cum afirma autorii manualului (fara concretizare din pacate) nici istoria noastra nu poate fi desprinsa de contextul international.

Domnia lui Petru Rares este legata si ea de evenimente majore petrecute în afara granitelor ei. Dupa batalia de la Mohaci (1526), Ungaria intra în mâinile turcilor, iar în urma incursiunii lor din 1541 în Buda, capitala tarii, se instaleaza un pasa. Astfel Ungaria este împartita în trei: nodul si nord-estul revin Austriei, partea centrala e transformata în pasalâc (Timisoara), iar Transilvania ramâne

principat de sine statator. Ungaria renuta la titlul de regat. În aceste împrejurari Petru Rares are si el un rol hotarâtor. El ajuta pe Ioan Zapolya (principele Transilvaniei) împotriva sasilor care sunt înfrânti la Feldioara. Petru Rares a primit rasplata Rodna si Cetatea Ungurasului. În urma unei noi incursiuni al lui Petru Rares la Brasov, sasii cer pace si recunosc pe Ioan Zapolya. Petru Rares domneste de doua ori înconjurat de mari adversitati: de la nord Polonia, din rasarit tatarii, iar din sud turcii, astfel ca tentativa lui de a se asocia cu Ioachim de Brandenburg esueaza.

Petru Rares este ctitorul Mânastirii Probota unde se afla înmormântat. Nici domnitorul Neagoe Basarab nu este agreat si nu-si gaseste "locul" în manual.

Biserica episcopala de la Curtea de Arges (bijuterie arhitectonica), biserica Mitropoliei din Târgoviste, Schitul Ostrov, precum si "daniile" catre Tismana, Cozia, Cotmeana si Visina, Govora sau catre asezamintele ortodoxe din Sudul Dunarii, caracterizeaza domnia lui.

Lasa în urma sa învataturile lui Neagoe Basarab catre fiul sau Teodosie, "lucrari morale-politice, carti de înțelepciune, de sinteza politica si îndreptar politic, însumând o îndelungata experienta a cârmuirii" (Constantin C. Giurescu).

În încercarea noastra de cronologie istorica, inexistentă în manual, ajungem la Mihai Viteazul. Istoricii care s-au aplecat cu competenta asupra existentei noastre pe aceste meleaguri, si de care am amintit mereu, considera ca se trece în acest timp de la "Evul mediu românesc" la Epoca Moderna. Xenopol denumea aceasta perioada de domnie "Epoca lui Mihai Viteazul" careia îi consacra nu mai puțin de 100 de pagini.

"Desi nu atât unirea tarilor române fusese tinta lui Mihai în cuceririle sale, si el le întreprinsese pe rând pentru a-si asigura pozitia lui de domn al Munteniei întâi prin cucerirea Ardealului, apoi prin aceea a Moldovei totusi nu e mai puțin adevarat ca Mihai realizeaza fie si numai cât si pentru o clipa unitatea politica a tarilor române" (sublinierea autorului) scrie A. Xenopol.

Domnia lui Mihai nu a însemnat (ca si la alti mari domnitori ai nostri) un sir ascendent de victorii, de succese, ci ea a trebuit sa guste si amarul înfrângerilor atât diplomatice cât si militare.

La 27 mai 1595 se încheie tratatul umilitor cu regele Sigismund Bathory care bate o moneda cu chipul lui, pe care se intitula domn si stapânitor al Transilvaniei, Tarii Românesti si Moldovei. Urmeaza "stralucita victorie de la Calugareni asupra turcilor" (P.P. Panaitescu). Totusi, dupa vizita lui Sigismund la împaratul Rudolf, balanta diplomatica își schimba ponderea, iar împaratul Rudolf "îl recunoaste domn pe viata al Tarii Românesti si cu drept de mostenire în familia lui" (P.P. Panaitescu). Situatia nu dureaza mult astfel ca Sigismund cheama din Polonia pe varul sau cardinalul Andrei Bathory care este recunoscut ca principe si de dieta Transilvaniei în aprilie 1599. Mihai, loial împaratului Rudolf, ataca pe Andrei Bathory care se aliase cu turcii, si-l învinge în vestita batalie de la Selimbar. Andrei Bathory fuge spre Moldova dar pe drum este atacat de secui si decapitat.

"Capul lui este adus în fata lui Mihai Viteazul dar doamna Stanca vazându-l izbucneste în lacrimi strigând: "Saracul popa, saracul popa", cuprinsa de o presimtire ca aceeasi soarta era menita si lui Mihai. Acesta porunceste ca Andrei Bathory sa fie angropat cu cinste domneasca, iar ucigasii lui sa fie pedepsiti cu moartea" (P.P. Panaitescu).

Dupa aceasta lupta Mihai devine principe al Transilvaniei, având de partea sa atât pe sasi cât si pe secui. Moldova (Ieremia Movila) era însa sub suzeranitatea Poloniei, care se afla în dusmanie cu Austria, aliata lui Mihai. La 1600 Mihai cucerește Moldova si se proclama "Domn al Ardealului, Tarii Românești si Moldovei" (titlu care se vede pe sigiliul sau si în însemnele domneste - P.P. Panaitescu). Dar împaratul Rudolf cere Ardealul pentru Austria, o armata a acestuia condusa de Gheorghe Basta îndreptându-se spre Ardeal. Nobilii maghiari care de nevoie trecusera de partea lui Mihai, se rascoala si cer ajutorul lui Basta care ocupa Clujul si Turda. Mihai este înfrânt la Miraslau. În acest timp în Moldova polonezii îl readuc pe Ieremia Movila iar în Muntenia este adus Simion Movila.

La 26 octombrie avangarda lui Mihai condusa de Baba-Novac este învinsa, dupa care grosul armatei lui Mihai se întâlnește cu polonii la Bucov pe Teleajen la 20 octombrie 1600, unde domnul român este înfrânt. Polonii intra în Ploiesti, apoi în Bucuresti si Mihai se va retrage spre Olt. O noua lupta împotriva lui Simion si a polonilor la Curtea de Arges se încheie rau. În noua situatie creata, Mihai cu o ceata de calareti pleaca spre Viena si apoi la Praga de unde, desi primit cu onoruri, nu obtine nimic. În Ardeal nobilii unguri l-au dorit pe Basta pentru a scapa de Mihai, nevoind sa ramâna sub austrieci. De aceea aflând ca Sigismund Bathory vine cu ajutor polonez spre Ardeal, ei se rascoala împotriva lui Basta, iar Sigismund Bathory se întoarce pentru a treia oara în scaun. Austria avea acum nevoie de Mihai împotriva lui Sigismund, împaratul intervenind pentru împacarea lui cu Basta. La Guraslau Sigismund este învins si fugе în Polonia. Mihai dupa victoria de la Guraslau, în opozitie cu Basta, trimite împaratului în numele sau steagurile cucerite în lupta, punându-se astfel chestiunea care din cei doi va governa Ardealul. În dimineata zilei de 9 august 1601 lângă Turda, o ceata de mercenari navalesc în cortul lui Mihai si-l omoara din ordinul lui Basta. "Si daca îi vazu ca sosesc iesi din cort înaintea lui si le zise: «Bine ati venit voinicilor, vitejilor !» Iara ei se repezira asupra lui ca niste dihanii salbatice cu sabiile scoase, iara unu se si rezezi cu sulita si-l lovi drept în inima, iara altul degraba îi taie capul si cazul trupul lui cel frumos ca un copaciu pentru ca nu stiuse nici se prileji sabia în mâna lui cea iute si ramase trupul lui gol în pulbere aruncat" (Cronica Tarii Românești).

Capul lui Mihai a fost dus la Mânastirea Dealu si "înmormântat sub o lespede cu urmatoarea inscriptie: «Aice zace cinstitul si raposatul capul crestinului Mihai Marele Voievod ce-au fost domn Tarii Românești si Ardealului si Moldovei; cinstitul trup zace în Câmpia Turdei si când l-au ucis Neamtii ani au fost 7109 (1601), în luna august 8 zile. Aceasta piatra au pus-o jupân Radu Buzescul si jupâneasa Preda»" (C.C. Giurescu, Istoria Românilor).

"Golul istoric" din manual nu aminteste nimic despre opera culturala a lui Matei Basarab si Vasile Lupu remarcabila prin sublinierea "identitatii nationale" pomenita numai declarativ în manual.

Cai doi domnitori în afara razboaielor dintre ei, stabilesc o cotitura prin introducerea oficiala a limbii române în Biserica si în cancelariile domneste. Ei primesc câte o tipografie de la Petru Movila mitropolitul Kievului pe care o aseaza la Câmpul Lung - mutata apoi la Govora - respectiv la Mânastirea Trei Ierarhi din Iasi, acea bijuterie, ctitorie a lui Vasile Lupu.

Mitropolitul Moldovei Varlaam gaseste în casa boierului carturar Udriste Nasurel, comnatul lui Matei Basarab (1644) Catehismul Calvinesc. El

concepe si tipareste remarcabilul Raspuns la Catehismul Calvinesc tiparit la Balgrad în 1642. În timpul acestor domnii se tiparesc în limba româna nu numai un numar foarte mare de carti religioase cum ar fi Cazaniile ci si primele carti de legi numite Pravile, cea mica de la Govora tradusa din slavona, si cea mare tradusa din greceste.

Se mai tipareste în româna povestea lui Varlaam si Ioasaf - roman popular. Nu putem trece cu vederea din aceasta epoca numele Mitropolitului Ardealului Simion Stefan care, în prefata la Noul Testament (1648), ridica pentru prima data problema neologismelor în limba româna. Citez din memorie prezentarea facuta de profesorul meu de limba româna Pompiliu Constantinescu în clasa a VI-a de liceu (astazi clasa a X-a) în anul 1940. "Am cautat (spune Simon Stefan) sa folosesc în traducere cuvinte care sa fie înțelese de toti caci cuvântul trebuie sa fie ca si banul caci acela este bun care circula peste tot locul, iar unde nu am gasit l-am scris asa cum era". Continuând cronologia istorica vom aminti pe Serban Cantacuzino numit de P.P. Panaitescu "protector al culturii", el înfiintând la Bucuresti o Scoala superioara domneasca si traducând în româneste Biblia (1688) care îi poarta numele: Biblia lui Serban. În timpul domniei lui este nevoit sa faca fata cu mare greutate asaltului turcesc împotriva Austriei. Ei "înconjoara Viena si poruncesc lui Serban Cantacuzino sa-i însoteasca. Acesta, crestin, le dadea de stiri (austriecilor n.n.) despre miscarile si fortele turcilor iar tunurile lui erau încarcate cu paie" (P.P. Panaitescu). Serban Cantacuzino moare subit în timp ce o solie a sa pleaca la Viena ca "sa aseze Tara Româneasca sub protectia Austriei" (P.P. Panaitescu).

Totala tacere a manualului privind ultimii domnitori Constantin Brâncoveanu al Tarii Românesti si Dimitrie Cantemir al Moldovei, înainte de instalarea "secolului fanariot" se înscrie pe aceleasi coordonate de refuz în a sublinia elementele caracteristice care definesc specificul national cât si rolul jucat de domnitorii români în context international (în cazul nostru Austria - Rusia - Turcia). Ma refer la pacea de la Carlovitz (1699) încheiata între Austria (învingatoare) si Turcia în urma bataliei de la Zenta (1697) cât si la lupta de la Poltava (1709) când Carol al XII-lea al Suediei este învins de tarul Petru I al Rusiei. Toate evenimentele petrecute în jurul nostru determina pe domnitorii români la actiuni si demersuri nu numai politice pentru apararea intereselor natiunii române, dar acesta este numai un aspect care ne obliga a ne apleca asupra celor doi domnitori.

Brâncoveanu este domnitorul care lasa posteritatii nu numai monumente arhitectonice de mare valoare artistica, dar imprima acestora si un anume stil ramas sub denumirea de "Stil Arhitectonic Brâncovenesc", specific românesc.

"Niciodata ca în vremea lui Brâncoveanu, cultura ortodoxa nu a avut o exapansiune mai mare... El a pus sa se tipareasca carti bisericesci în limba araba pentru ortodocsii din Sinai, precum si altele în limba georgiana care strabatura pâna la Caucaz" (P.P. Panaitescu).

Dar supremul gest prin care Constantin Brâncoveanu trece în rândul marilor mucenici ai Bisericii noastre este acceptarea mortii sale (prin taierea capului) în credinta ortodoxa dupa ce asista la decapitarea ginerelui sau Ianache Vacarescu si a fiilor sai. Gest cutremurator!

"Dimirie Cantemir a fost cel mai mare reprezentant al vechii scoale istorice molodvenesti" (P.P. Panaitescu). Afirmatia este sustinuta de principalele

scrieri ale acestui erudit: Descrierea Moldovei (Descriptio Moldaviae); Istoria Imperiului Otoman (ambele scrieri cu litere mici); Hronicul Vechimii Româno-Moldo-Vlahilor în românește, scriere ramasa neterminata.

În urma publicării lucrărilor sale a fost ales membru al Academiei din Berlin.

În urma confruntării armate între ruși și turci la Stanilești, ultimii ieșind învingători, lasă pe tar să se întoarcă acasă în schimbul primirii din partea acestuia a Cetății de Azov. Cantemir este adăpostit de țară în Rusia. Astfel începe epoca fanariotă la 1711 în Moldova și 1714 în Muntenia.

Ajuns în Epoca Fanariotă, care durează până în anul 1821, manualul consacra numai 3 rânduri evenimentului care a condus la ocuparea Olteniei de austrieci, la rapirea Bucovinei și uciderea domnitorului Grigore Ghica (autorii nici nu pomenesc despre aceste evenimente) precum și luarea Basarabiei de ruși. Evenimentele sunt mult mai complexe însă autorii consideră că elevii absolvenți de liceu nu trebuie să le cunoască, deși în marea lor majoritate nu se vor mai întâlni cu Istoria Românilor.

Capitolul Transilvania sub stăpânirea Imperiului Habsburgic abundență de ambiguități și insinuări:

- Transilvania era "o provincie multi-etnică";
- "Românii ardeleni constituiau peste jumătate din totalul locuitorilor" (cât peste jumătate? "jumătate plus unu?" ca la votul din Parlament? n.n.);
- "Pentru că austriecii erau catolici i-au îndemnat pe români să se apropie de catolicism" (De fapt nu prea "i-au îndemnat" ci s-a tras cu tunul în bisericile ortodoxe și în mănăstirile lor, dar rămându-le în bună parte n.n.);
- În anul 1784 țărani moti din Munții Apuseni conduși de Horea, Cloșca și Crisân se răscoală împotriva nobilimii... (se patinează ușor fără a se menționa care nobilime n.n.);
- "Dacă oamenii de rând, de etnii diferite erau obișnuiți să trăiască împreună, în condiții destul de bune (subl. n.), în schimb elitele lor se vor confrunta mereu pentru menținerea sau obținerea unor poziții conducătoare"... (Răscoala lui Horea a avut loc pentru că "se trăia destul de bine"? În această răscoală s-au confruntat "elitele"? n.n.);

Și pentru "a accentua", "a sublinia" faptul că manualul de Istoria Românilor, la acest capitol aminteste de răscoala lui Horea în 10 rânduri, găsim doar pozele împăratului Iosif al II-lea și a episcopului greco-catolic Inocențiu-Micu-Klein. La pagina 38 în 10 jumătăți de rând se aminteste de "acțiunea militară" de la 1821 a lui Tudor Vladimirescu care "va esua datorită neînțelegerilor dintre Tudor Vladimirescu și greci" spun autorii. Și modul de tratare al evenimentelor istorice nu permite să intră în amănunte ca: la 1821 a fost o răscoală începută din rândurile țărănilor pentru dezrobirea lor, ulterior dorindu-se să înălțarea domniilor fanariote grecești și că Alexandru Ipsilanti, refugiat în Rusia, pregătește o răscoală a Eteriei grecești împotriva turcilor, dorind ca aceasta să înceapă în Moldova.

Tudor însă nu este dispus să se facă instrumentul grecilor: "Nu sunt deloc gata, spune el, să vars pentru țara grecească sângele românilor" (P.P. Panaitescu).

Divesiunea acestui manual, monument de omisiuni, se dorește cât mai completă și eventual convingătoare. Subcapitolul 5 al Capitolului 3 Premisele construirii României moderne, se intitulează: "inventarea națiunii moderne". Este imposibil ca ilustrii fauritori ai acestui manual să nu știe că noțiunea de invenție care include noutate și progres mai are și acceptiunea de: "Afirmatie

care sustine ca adevarate lucruri inexistente, imaginare, mincinoase; minciuna" (Dictionarul Limbii Române). Dar îi las pe dânsii sa-si prezinte gândirea care i-a condus la denumirea capitolului.

"În prima jumătate a secolului al XIX-lea intelectualii romantici vor "inventă" națiunea română (ca nu se formase? nu se închegease? nu se constituise? n.n.), adică vor scrie o istorie a acesteia foarte înfrumusețată (termen merit să-l înlocuiască discret pe cel de minciuna n.n.)... vor constitui apoi imaginea de sine a națiunii (care după dânsii era un fel de hibrid, facere în eprubeta n.n.) vorbind despre trasaturile care i-ar deosebi pe români de alte popoare. (De fapt nu-i deosebeste nimic?! n.n.)

Toate aceste trasaturi vor forma identitatea națională românească". Citez în continuare: "trasatura caracteristică identității naționale moderne constă în faptul că aceasta este construită de intelectuali (din nou "construită" înlocuiește firescul există n.n.) acest nou tip de legătură între oameni (identitatea națională) este strâns legat de fenomene cum ar fi alfabetizarea, laicizarea, industrializarea, urbanizarea și democratizarea societății moderne. În dorința lor de a construi o națiune, romanticii au exagerat (subl. n.n.) de multe ori pentru că trasaturile pe care le atribuiau românilor, cum ar fi ospitalitatea, vitejia sau bunătatea nu erau caracteristice doar acestora ci puteau fi întâlnite la oricare alt popor". Am încheiat lungul citat, domnilor profesori, domnilor doctori în istorie, dumneavoastră chiar nu știți că "alfabetizarea, laicizarea, industrializarea, urbanizarea", sunt factori de civilizație și nu de identitate națională? Ca civilizația este elementul de dezvoltare materială și ca diferențierea care duce la specificitate este în special cultura care are amprenta preponderent spirituală?

Lasând faptul că în enumerarea de mai sus citată ați introdus și o mică "sopârlită" (iertati termenul), aceea de "laicizare". Românii după 45 de ani de ateism sunt însetați după Dumnezeu. Va rog încercați să găsiți un singur element caracteristic care să ne reprezinte când vorbim de identitate națională, ea nefiind cu nimic exemplificată. Amintiți-mă departe de toleranță ca și cum nu ne-ar fi specifică, uitând sau omitând că românii nu au dus războaie de agresiune, de cucerire.

Mai departe afirmați: "de-abia în ziua de astăzi națiunile europene, printre care și România au învățat că deși identitatea națională trebuie respectată în continuare (Care? Cum? Ce este ea? n.n.), există multe alte valori europene și universale care sunt tot atât de importante ca și cele naționale (Deocamdată am fost "trasi de urechi" și s-au făcut presiuni pentru legiferarea homosexualității. Probabil vor urma căsătoriile între sexe de același fel n.n.)." În subcapitolul următor Societatea românească și începuturile modernizării ei aflăm caracteristicile acestei perioade. Redau din manual: "sub conducerea unei noi generații a elitei românești alcătuită din copiii educați în Occident ai marilor boieri, aceste categorii sociale urbane vor face România modernă deschizând larg portile țării în fața influențelor occidentale. Mai întâi ei adoptă hainele nemțești (sublinierea manualului)... Doamnele din înalta societate își primesc musafirii în saloane elegante, pregătesc spiritul public (subl. manualului) din Principate pentru o viață nouă.

Dificultățile pe care le întâmpina pe acest drum (spațiul românesc, cf. manualului) se datorau întârzierii cu care s-a declanșat aici procesul de modernizare, ca și a rezistenței manifestate de înnoiri de către realitățile tradiționale". Rezistența a fost la maimutareli domnilor! Cititi ca lumea pe

Alecsandri si pe toti clasicii nostri si veti afla carectericile epocii cât si deraierile filfizonesti.

În ceea ce priveste Revolutia de la 1848 din Transilvania manualul ne informeaza ca, "în confruntarea în care a izbucnit, ficare tabara credea cu tarie ca dreptatea este de partea sa si ca lupta pentru o cauza sfânta". Rationamentul ne aminteste de judecata anecdotica a "Sultanului": "su tu ai dreptate si tu ai dreptate".

La pagina 65 gasim un citat al lui P.P. Carp, iar sub fotografia lui, printre altele si fraza: "fiind niste mari boieri orgoliosi conservatorii nu se cramponau de putere". Îmi iau permisunea sa prezint câteva din ideile conservatorilor, extrase din memoriile lui P.P. Carp publicate de scriitorul Const. Gane (decedat în anii '50 în închisoarea Aiud) sub titlul P.P. Carp si locul sau în istoria politica a tarii, vol II, 1936: "cei saraci, cei slabi în a caror nume s-a facut marea revolutie crestineasca stau înca în asteptarea realizarii fagaduintelor milenare. Politiceste asteptarea lor va fie eterna caci cârmuirea maselor prin mase este o utopie care vesnic va duce la o dureroasa dezamagire". Si înca doua fraze pe care le consider pline de actualitate. Criticând politicianismul spune: "Au nevoie sa te duci la cutare si cutare om politic sa te închini lui si sa zici ca esti cu dânsul, si atunci, desi fiind escroc, hotul hotilor, banditul banditilor, de îndata devii om cinstit si de talent". Iar mai departe: "Este amenintat acela care fara munca se pune la serviciul cutarui si cutarui om influent si prin aceasta ajunge ministru desi nici cunostintele nici caracterul lui nu-i dau drept la aceasta, este amenitat, domnilor, falsul talent si falsul liberalism de care noi nu voim".

Stimati istorici - autori ai manualului, trec peste perioadele care au urmat pâna în anul 1948, desi ar fi foarte multe evenimente de punctat, unul dintre ele fiind scoaterea de sub lege a partidului comunist din 1924 "datorita activitatilor revolutionare pe care le-a organizat" spune manualul. În realitate este datorata aderarii la Internationala a III-a de la Budapesta unde nu se recunostea tratatul de la Versailles.

M-am oprit la acest an de referinta 1948, pentru ca este anul declansarilor arestarilor în masa. Voi sublinia câteva aspecte. În revista Memoria se afla publicate în mai multe exemplare ale sale o harta cu Geografia Detentiei care cuprinde 115 lagare, închisori si azile psihiatrice supraaglomerat populate în perioada 1948-1964. Aceasta harta cred ca îsi are locul bine venit în atlasul de la finele manualului.

Studiul de caz de la pagina 118 "Fenomenul Pitesti" este în linii mari bine prins si as putea spune nemistificat asa cum s-a încercat dupa 1990. Eu îl numesc "Experiment" urmat de "Fenomen", materialul succint prezentat în suplimentul Aldine al României Libere în 11 septembrie 1999. Câteva detalii fara prea mare importanta se impun a fi mentionate. Secretul reeducarii a fost aflat în Occident pe mai multe cai, una din ele fiind sotia unui cunoscut doctor din Cluj arestata în 1955 de la care am aflat destule lucruri interesante în acest sens.

De asemenea mentionez ca reeducarea este oprita oficial la Gherla la 1 ianuarie 1952, unul din supravietuitori fiind si subsemnatul.

Statul si societatea civila dupa 1989 (pp. 132-133) cuprinde câteva aprecieri pertinente, cam palide este drept si quasiambigue, al caror adevar poate fi descoperit "printre rânduri". Din pacate aceeasi lipsa de orizont prezinta în Studii de caz de la pp. 140-141 figuri mai putin reprezentative carora Istoria ar

trebuie să le adreseze invitația de a mai aștepta, așa cum s-a petrecut și cu ziaristii dintre cele două războaie mondiale, care totuși nu erau "consacrați" în manualele școlare.

Urmând cronologia manualului doresc să vin cu câteva precizări privind anul 1958. În acest an s-au petrecut câteva evenimente și anume:

- preconizarea retragerii trupelor sovietice din România;
- declanșarea finalizării colectivizării;
- evenimentele din Franța.

Având în vedere că numai cu mai puțin de un an și jumătate în urmă se petrecuse "Revoluția din Ungaria", față de care românii, în special tinerii, nu asistasera indiferenți, P.C.R. hotărâse să demonstreze că cele două evenimente majore mai sus menționate, vor avea loc ca dorință și voință "a întregului popor". Ca urmare, în martie 1958, se modifică Codul Penal introducându-se un alineat prin care "omisiunea de denunț" se pedepsește ca și infracțiunea care a generat-o. Cadrul "legal" fiind creat, se declanșează cele mai mari arestări de la 1948 încoace. Dacă atunci motivele arestării aveau la bază atitudinile și faptele protestatate față de instaurarea comunismului, acum se fac de securitate cele mai mari înscenări. Se "întocmesc" "loturi" în care cei arestați nu se cunosteau, iar pedepsele date nu sunt sub 15 ani. Închisorile vor geme neîncapătoare până în 1964.

Ajuns la finele lecturii manualului îmi permit să închei această incursiune în istorie cu câteva concluzii.

Sumare concluzii

Apreciind că o generație înseamnă un interval de 25 de ani, socotesc că mă despart mai mult de două generații de cei cărora le este adresat manualul - respectiv elevii. Acest lucru nu mă oprește însă să constat cu multă satisfacție precocitatea tinerilor de azi, capacitatea lor de percepție cât și volumul de cunoștințe ce-l pot înmagazina, superior anilor 1934-1942 când mi-am făcut studiile liceale. De aceea apreciez că nu trebuie tratați ca lipsiți de discernământ, incapabili de a înțelege "Istoria noastră" decât dacă le este prezentată ca o "poveste interesantă" (spune manualul) un fel de Legendele Olimpului zic eu. Istoria este o succesiune de fapte, de victorii și înfrângeri, ridicări și caduri, iar în ceea ce privește poporul român, ea este un "slalom" pentru supraviețuire, căci, în decursul a sute de ani, încă de la formare și-a imprimat un mod de existență ce permanent a însemnat apărare în direcții clare: social, creștin, național.

"... A.D. Xenopol a făcut prin cunoștințele și aplicările sale de spirit, din Istoria Românilor pentru întâia oară un sistem". (N. Iorga)

"În Istoria Românilor din Dacia Traiana Alexandru Xenopol ne-a dat cea dintâi formă sintetică a Istoriei Naționale în exprimarea ei cea mai largă până acum, pe temeiul materialului cunoscut până atunci și adunat de dânsul din izvoare de întâia mână" (Dimitrie Onciul). Ambele citate din prefata la ed. a III-a din 1925 - citez acum chiar A. Xenopol din același volum. "Am împartit întregul curs al poporului nostru în patru perioade, care însă nu se potrivesc cu cele ale istoriei generale a popoarelor apusene. Istoria antică, medie și contemporană se regăsesc la Români însă într-un alt înțeles și oprindu-se aiurea decât aceleasi perioade ale istoriei apusene. Istoria antică, medie și contemporană se regăsesc la Români însă într-un alt înțeles și oprindu-se aiurea decât aceleasi perioade ale istoriei apusene. Împartirea făcută de mine a fost următoarea. Istoria veche a poporului român începe la primele

cunostinte ce le avem asupra tarilor noastre si la primele neamuri ce le-au locuit, spre a se opri la descalecarea principatelor în sec. al XIII-lea. Ea cuprinde tot acest complex de împrejurari care contribuie la faurirea nationalitatii române. Din aceasta perioada natia româna iese cu caracterul ei propriu ca element deosebit în sânul popoarelor înconjurate a caror înrâurire o suferise. Primul neajuns al pozitiei noastre geografice este deci ca pe când Ginta latina formeaza ca un continent în apusul Europei, noi latinii rasariteni suntem ca o insula pierduta într-un ocean de neamuri straine." Nu mai revin asupra celorlalte împartiri ale istoriei în gândirea lui Xenopol, pe care l-am citat numai pentru a sublinia ca "etapele" istoriei noastre au alta succesiune de date decât cele ale istoriei Apusului.

Revenind la ideea initiala care viza tineretul, consider ca modul în care se face în debut prezentarea manualului la capitolul Cum se foloseste manualul este cam infantil. A-i spune unui elev în clasa a XII-a ca (acesta este n.n.) document istoric, înseamna a-l trata ca la gradinita "grupa mica".

Nu prea corespunde realitatii nici afirmatia ca în "istoria lor românii nu au reusit întotdeauna sa comunice cu restul continentului". Stau marturie afirmatiei noastre participarea românilor la cruciade, sau relatiile cu Papalitatea, Polonia, Germania etc., etc.

Manualul se încadreaza perfect în tendinta actuala de a se înlocui notiunea de national cu cea de international. Constatam ca nu întâmplator s-a înlaturat din terminologia curenta termenul de sovism, care se potriveste perfect exceselor nationale extremiste. Aceasta înlaturare sau mutatie a determinat si asocierea a doi termeni care se exclud, si anume noua sintagma national-comunism, aceasta fiind un fel de ateo-teism. Aceasta noua terminologie are rolul compromiterii ideii de national. Comunismul nu poate fi decât international, iar cei care încearca introducerea noului termen o fac pentru scoaterea din circulatie a ideii de national.

Perioada postdecembrista nu este prea fericit prezentata din aceeași lipsa de orizont apolitic, afectat sensibil de cei 45 de ani care si-au pus vizibil amprenta pe gândirea societatii românești. Incontestabil autorii manualului au dorit sa fie o oglinda a acesteia (societatea actuala) prezentând "realizatorii vedeta" (spune manualul) care din pacate nu au fost în "anonimat" în perioada de trista amintire. Fara prea mare efort se putea afla material suficient care sa ateste ca din acea uriasa armata a rezistentei, s-au detasat personalitati care au convertit suferinta în creatie. Si acestia nu au fost, nu sunt deloc putini. Peste doua sute de poeti, de memorialisti sau artisti plastici, au asternut cu talent în versuri, proza, sculptura sau muzica, permanentele acestui neam, care sa ofere elemente privind identitatea noastra nationala din punct de vedere cultural si spiritual. Aceasta creatie constituie patrimoniul cultural care defineste perioada amintita, asupra careia istoricii au obligatia sa se informeze pentru a-si culege elementele autentice de identitate nationala, invocata dar nedemonstrata de manual.

În ceea ce priveste integrarea europeana, este un lucru elementar, asa cum am mai aratat în cursul acestei prezentari, ca nu ne putem sustrage contextului international al epocii în care traim. Este adevarata sinucidere, pentru ca libera circulatie a indivizilor are în prezent viteze cosmice. Aceasta "integrare" însa atât de dorita si de necesara nu trebuie sa însemne a copia pentru ca noul mimetism ne-ar transforma în maimuto-papagali.

De asemenea din când în când poate ar trebui amintit ca noi românii nu ne-

am socotit niciodata eliminati din Europa si ca din nefericire împotriva vointei noastre si a sutelor de mii care au înfundat închisorile, au împânzit muntii sau au transformat Baraganul într-o Siberie, România a fost obligata (si nu numai ea) de cei din afara ei, sa se supuna unor decizii - ca de atâtea ori în istoria sa - prin care era predata Rasaritului.

Nu noi românii ne-am ales acest drum, el ne-a fost dictat! S-au pus lanturile pe noi, apoi ni s-a cerut ca noi sa le dam jos! Si le-am dat jos tot când conditiile internationale ne-au fost favorabile, desi am încercat de multe ori ca si altii din jurul nostru sa ne scuturam. Fondul nostru însa nu s-a alterat cu toate adaptarile la care am fost constrânsi, de aceea integrarea în contemporaneitate pe care ne-o dorim nu trebuie sa faca abstractie de traditie care face parte din identitatea nationala.

Înainte de final îmi permit înca o remarca. Ca domnii istorici detinatori ai titlului de doctor si-au asumat raspunderea întocmirii acestui manual este treaba domniilor lor, dar ca un minister numit al Educatiei Nationale (nu internationale) îi da girul sau este imposibil de înteles.

În aceasta perioada când totul se "vinde" si se "cumpara" de foarte multe ori ilicit, este dureros ca si ISTORIA NATIONALA a fost tratata ca o marfa aruncata pe taraba.

Închei aceste gânduri asupra ISTORIEI NOASTRE NATIONALE tot cu un citat din A.D. Xenopol:

"Fericit e poporul ce poate avea în aceasta lume un ideal de realizat; al nostru este viu înaintea ochilor si noi sa nu-l vedem! Sanatate si rabdare cetitorilor, iar tinerilor îndemn la cetit cacii însusirile cele mai mari ale unui popor nu se desavârsesc decât prin studiul desfasurarii trecutului sau."

13. La Nasterea Mântuitorului

Clopotele din Aiud

Dumnezeu în mila si marea dragoste pentru cel pe care L-a creat – dar care prin neascultare a cazut în pacat – a hotarât sa trimita pe Fiul Sau, în chip de OM pentru a ne arata Calea spre Mântuire.

Pruncul Iisus, carui Naatere o praznuim an de an, a venit printre noi cu cel mai profund îndemn: DRAGOSTEA. Totul paleste în fata ei. El a adus în fata învataturii vechi „ochi pentru ochi si dinte pentru dinte” sau al celei „Sa-l iubesti pe aproapele tau si sa-l urasti pe vrajmasul tau”, o alta piatra de temelie: “Eu va spun: iubiti pe vrajmasii vostri, binecuvântati pe cei ce va blesteama, faceti bine celor ce va urasc si rugati-va pentru cei care va vatama si va prigonesc, ca sa fiti Fiii Tatalui vostru Celui din ceruri, ca el face sa rasara soarele Sau peste cei rai si peste cei buni si face sa ploua peste cei drepti si peste cei nedrepti. Ca daca-i iubiti pe cei ce va iubesc, ce rasplata veti avea? Oare vamesii nu fac si ei la fel” (Matei, Cap. 5 – 38 – 48)

Dar tot El îi avertizeaza pe ucenicii Lui, chemându-i la Sine „dându-le puterea asupra duhurilor necurate...” si spunându-le : „Iata, Eu va trimit ca pe niste oi în mijlocul lupilor : fiti dat întelepti ca serpii si blânzi ca porumbeii. Feriti-va de oameni cacii va vor da pe mâna soboarelor si-n sinagogile lor va vor biciui...si va da frate pe frate la moarte si tata pe fiu si se vor scula copiii împotriva parintilor si-i vor ucide. Si veti fi urâti de toti din pricina numelui Meu; dar cel ce va rabda pâna la sfârșit acela se va mântui”. (Matei, Cap. 10; 16, 17, 22). Cutremurator de actuale, învatamontele Lui au avut darul de a-i calauzi pe cei care, alungati din viata de zi cu zi în tenebre special amenajate, ca, gustând din amarul prigonirilor sa-l preschimbe în sublimul înaltarii spirituale.

În timp ce „afara” se adevereau Cuvintele Mântuitorului prin instaurarea statala a învrajbirii semenilor, din temnite se ridicau rugi fierbinti pentru cei „ramasi”, pentru îmblânzirea asupritorilor și întarirea asupritilor. Strigatele și rugile se înaltau individuale sau colective dintre ziduri de trista memorie : Aiud, Gherla, Jilava, Sighet, Vacaresti, Canal, Mine, Ocnele Mari, Tg. Ocna, Râmnicu Sarat, Botosani și altele câteva zeci.

Dar cea mai înaltatoare vibratie care strabatea vazduhul era cea a clopotelor care deopotriva te înfiorau și te faceau sa evadezi din spatiul celor câtiva metri patrati ai celulei.

Rugându-ma și ascultând dangatul lor ma detasam total de cele patru reci și neospitaliere.

„Bat clopotele-n turla sus
La o biserică-n Aiud
Si parca glasul lui Iisus
De peste veacuri îl aud,
Încet, atâta de încet
Rasuna soaptele Divine
În ceruri sau în Nazaret:
„Cei osteniti veniti la Mine!”
Bat clopotele altor vremi
Armonios ca și acum
Plângi trista mama și ma chemi
În noaptea Sfânta de Craciun.
O! Blândule Mântuitor
Cu tine toti cei dragi suspina
Revarsa-n inimile lor
Potop de tihna și lumina.
În calde melodii, de-argint,
Bat clopotele tot mai tare
Celor ce sufera alint
Iar celor ce nu cred „Chemare”!”

Blândul Iisus nu ne-a parasit chiar și atunci când, vremelnic rapusi, nu l-am mai invocat. La Nasterea Sa ne-a batut în zabrele, ne-a ciocanit în obloane și ne-a vestit ca totusi nu suntem parasiti, îndemnându-ne sa credem ca drumul pe care ni l-am ales este al Fericirii Mântuitoare în vremuri când eram lipsiti de bucuriile pamântului.

Peretii și tevile caloriferelor nu mai pridideau sa transmita caldele urari, pline de sperante care nu ne parasisera, dar care aveau de asteptat îndelung, nici astazi negasindu-si împlinirea deplina. Simteam Aiudul în maretia unei „bai de dragoste” care ne coplesea.

Târziu, dupa îndelungati ani, am încercat sa immortalizez acele stari care au pecetluit clipe, zile și ani, în oratoriul „Calvar”, care a fost interpretat în Sala de Concerte Radio la data de 15 noiembrie 1997 de catre Orchestra Nationala Radio, sub bagheta maestrului Paul Popescu și a Corului Radio condus de regretatul maestru Aurel Grigoras.

14. Geto-dacii

Istoria unui neam este în mare parte determinata de natura în sânul careia e asezat. Lege fireasca de la care nu s-a putut sustrage nici poporul român. Din elementele firesti, configuratia și asezarea tarii, vor juca rolul cel mai mare în mersul istoriei unui popor, desi acest rol se poate modifica dupa cum se

îndreapta pasul timpurilor. Natura reprezintă prin formele ei neclintite și întepenite, elementul statornic în viața poporului, plasmuirile minții omenești, pe cel progresiv și schimbător. Din aceasta întretesere se desface de-a lungul veacurilor istoria neamurilor.

Privind o hartă a Europei vom vedea că neamurile de origine latină ocupă o masă compactă în vestul continentului în regiune fericită unde cultura omenească a dat cele mai strălucite roade, spre deosebire de poporul român care este izolat de cei cu aceeași origine cu a lui.

Pe de altă parte, așezarea munților Carpați în centrul țării a determinat o serie de stări în istoria noastră, stări uneori favorabile nouă, altele potrivnice. Astfel prin această așezare munții care ar trebui să-i constituie granița și să-l despartă de alte naționalități, a străbătut însuși poporul român rupând veacuri întregi continuitatea țării și împărțind-o în regiuni. Prin așezarea lor uriașă statuie în mijlocul nației române Carpații au împărțit neamul românesc în două trunchiuri aflate sute de ani, unul sub influența Apusului, altul a Rasaritului.

Pe de altă parte, însă, Carpații au fost adăpostire nemului nostru în timpul vijelios al invaziilor barbare, l-au ocrotit și mântuit de pieire, păstrându-l până la un punct ferit de multe amestecuri și oferindu-i cu toată ospitalitatea nepatrunchesele păduri și vâșcauni, loc de închegare a mării și minunatei unități a poporului român.

Pe aceste plaiuri locuiau acum de mai bine de 2500 de ani Geto-Dacii, neam de agricultori și pastori, ducând în locuințele lor o viață destul de simplă și sobră. Despre această simplitate avem o dovadă în descrierea mesei date de Dromihete, regelui Lisimah al Macedonienilor, la care masa Getii au mâncat din blide din lemn, ospătându-i însă pe Macedoneni în vase de aur și argint, dând astfel regelui strain (care venise din bogata lui împărăție să-i cucerească) o lege de morală.

Îmbrăcămintea era identică la ambele popoare. Poetul roman Ovidiu ne vorbește despre Getii purtători de pantaloni, pantalonii fiind tocmai partea caracteristică a vestmântului Dacilor. Acești pantaloni erau largi și lungi, legați cu sfoara. În picioare purtau un fel de opinci prinse cu nojite; capul la cei nobili era acoperit cu un fel de căciula din stofă moale, luând exact forma capului. Corpul era îmbrăcat cu o tunică lungă până la genunchi și încinsă peste brâu, iar pe deasupra era aruncată o manta, fără mâneci, prinsă pe umeri cu o agrafă. Atât Getii cât și Dacii purtau barbi pline și nu se tundeau niciodată, fapt care îl face pe poetul sus amintit să-i numească neîngrijiti, netunși și zburliți. Parul îl purtau retezat pe frunte și în plețe lungi pe tâmplă și pe ceafa. Femeile aveau două tunici, una lungă până la călcâie, și alta deasupra până la genunchi prinsă într-o agrafă la piept, iar pe cap purtau o legătoare, care le acoperea parul cu totul.

Costumul țărânului român nu a reprodus cu exactitate îmbrăcămintea vechilor Daci. Astfel această asemănare se reproduce aproape numai la portul parului, care și astăzi este aproape cel obișnuit de atunci tăiat pe frunte și în plețe lungi pe spate, pe când romanii purtau parul tuns scurt. În privința îmbrăcămintii se observă că berneviul sau itarul este strâmt și încrătit pe picior, iar nu larg ca braca Dacilor. Acoperirea corpului se făcea cu cămașa care deși seamănă cu tunica internă a Dacilor, nu are nimic caracteristic. Pe deasupra, însă, țărânii români poartă cojocul sau sumanul iar nu mantaua Dacilor. Căciula nu seamănă de asemenea cu acel fes al Dacilor.

Brăul larg și împodobit cu alamuri este pe de altă parte strain îmbracămintii strabunilor românilor după cum nu găsim la ei fotele reținute de brău, caracteristice ale vestmântului femeilor române.

Portul național al românilor nu este exclusiv nici roman nici dac, ci este mai ales în ceea ce privește îmbrăcămintea femeilor, o plasmuire proprie a gustului național, determinată până la un punct și de condițiile climatului în sânul căruia a luat naștere.

Dacă temelia unui stat este traiul material al poporului său, nu e mai puțin adevărat că formele în care se va încheia viața lui vor fi determinate în cea mai mare parte prin moravurile lui și ca inteligența lui va veni numai să dea forme anumite în așezăminte și instituții tendințelor sale morale.

Întreaga viață morală a poporului geto-dac era dominată de formele religiei ce stăpânea și întreaga manifestare a vieții lui sociale. Zamolxis, propagatorul credinței în nemurirea sufletului, zeul adorat de mai târziu al Dacilor, a trăit cu mult înainte de Pitagora. El întrupa principiul binelui, după cum un alt zeu al cărui nume nu ne-a rămas de la Geti, ci în traducerea română de Mart încorporează principiul raului, al distrugerii, războiului și al morții. Felul în care acest Zamolxis și-a învățat poporul poate reieși și din cuvintele lui Traian : „Am subjugat chiar pe acești Geti, cea mai războinică nație din toate neamurile ce au existat vreodată, nu numai din cauza puterii corpului lor, dar și din aceea a învățăturilor lui Zamolxis care este între ei așa de slavit. Acesta le-a întipărit în inimă ca ei nu mor ci numai își schimbă locuința, și de aceea merg la moarte mai veseli decât la orice altă călătorie.”

Ca toate religiile ce pun centrul greutatei lor în viața viitoare și impun condiții de moralitate pentru câștigarea acesteia, așa și religia lui Zamolxis dădu naștere unei clase de călugări. Aceștia nu mâncau carne, iar printre ei stăpânea ideea disprețului de moarte. O astfel de religie trebuia să aibă o puternică înrâurire asupra manifestării întregii vieți a Geto-Dacilor. Ideea nemurii atât de înradăcinată la ei încorda mult puterile lor în viața pământească. Moartea pentru ei nu era decât mântuirea de suferințele lumii reale și eliberarea lor către lumea fericirii. Nu se puteau deci teme de ea ci o doreau și o binecuvântau când ea sosea, mai ales pe câmpul de luptă, unde luptau pentru patrie și libertate. De aceea și vedem pe scriitorii antici spunând într-un glas că aceste popoare erau foarte curajoase și aproape neînvinse prin disprețul ce-l arătau pentru viață. Tot din aceste lucruri se explică mândria nespărsă a Dacilor. Cine nu se teme de moarte nu are nevoie să sufere înjosirile vieții. De aceea Dacii când văd patria lor căzută, statul lor nimicit, dau foc ei singuri capitalei lor și la lumina flăcărilor mistuitoare, se îngrămadesc pe lângă vasul cu otrăvă, își implântă pumnalele în inimi sau roaga pe prietenii lor să le facă aceasta de pe urma îndatorire, iar regele lor după ce a mai încercat încă o dată soarta armelor tot fără noroc, își curcă și el viața fizică. Un popor ce știe astfel să moară, merita respectul posterității, și acest respect nu le-a fost tagaduit nici chiar de dușmanii care i-au biruit. Acest stil de viață și acest sânge s-au așezat ca temelie la nașterea neamului românesc.

Orice om ca și orice popor trebuie să lupte pentru ceea ce el crede că este binele, fără să caute la ușurința sau greutatea realizării tintelor urmărite, căci nimeni nu poate ști încotro viața lui va fi împinsă de puterile istorice. Se poate întâmpla ca evoluția să îndrepte pașii mersului ei în sensul dorințelor noastre, și atunci strădania pusă spre a le realiza va aduce mai repede a lor

îndeplinire. Dacă însă evoluția ar tinde către o îndreptare potrivnică scopurilor noastre, vom izbuti cel puțin să întârziem poate momentul morții lor, ceea ce este încă un câștig.

(TRAIAN POPESCU

1941, clasa a VIII-a, Liceul „Aurel Vlaicu”

Comunicare ținută în cadrul Manunchiului de Prieteni din liceu)

15. Descifrari

Trăim vremuri la ale căror sensuri, dar mai ales dimensiuni, mulți dintre noi nu le-am găsit răspunsuri, nu le-am descifrat tâlcuri, lăsându-ne astfel pradă indiferenței, sau mai grav blazării.

Dacă privim retrospectiv istoria constatăm că diversele perioade semnificative ale ei s-au derulat continuându-se în timp intervalele de succesiune fiind din ce în ce mai mici.

Un asemenea moment critic îl trăim noi astăzi, când nu suntem martorii unor simple și banale evenimente politice, ci asistăm la finalul unei drame de jumătate de secol și începutul unui noi capitol în istorie.

Cu aproape cincizeci de ani în urmă nu ne puteam imagina că vom fi teatrul unui experiment pe care nu l-am dorit și împotriva căruia ne-am opus cu pretul a sute de mii de vieți jertfite sau schilodite.

Întrebându-ne acum mișcându-ne plapând, veniți din propria cenușă și întrebându-ne de ce a fost nevoie de acest lung cosmar dar mai ales încotro avem de mers și care sunt căile pe care să ajungem la o finalitate proprie specifică neamului nostru? Pentru aceasta este necesar să ne lămurim ce anume s-a atacat, ce s-a înlăturat și cât s-a alterat din specificul nostru național? Nu este greu, și nu sunt necesare investigații prea mari, ci pur și simplu este suficient să ne amintim atacurile, furibunde uneori, care s-au abatut asupra câtorva valori esențiale ale noastre și anume: limba, tradiția și legătura cu cei ce au creat în special în domeniul spiritual, iar peste toată insistența de instaurare a ateismului pe toate căile posibile, uneori subtile, iar alteori chiar brutale. Cei maturi își amintesc de balurile și petrecerile organizate cu tineri și pentru ei, în Vinerea și Sâmbăta Mare a Sfințelor Paști. Astfel an de an timp îndelungat s-a produs o rasturnare de valori, instalându-se materialismul în fruntea noii ierarhii, prin înlăturarea spiritualității, internaționalismul luând locul naționalului, iar necredința tronând confortabil acolo unde alta dată evlăvia și buna cuviință cimentau trainic raporturile dintre oameni.

Astăzi, nu fără temei desigur, aproape întreaga preocupare a societății este concentrată asupra problematicei economiei, socotind că acesta este cauza tuturor relelor și că o dată redresată va atrage după sine automat dezlegarea celorlalte răcite care ne bântuie. Suntem apăsăți și iarăși spun, nejustificat, de un sentiment de teamă pentru ziua de mâine, pentru raul pe care ni-l poate face semenul nostru, teama să mai umblăm după miezul nopții, teama încă să ne spunem până la capăt cu voce tare gândul care în esența lui totuși nu are nimic nociv pentru buna noastră conviețuire, teama care este gata să suspicioneze și cea mai curată inițiativă cu întrebarea ucigătoare de bine: „Ce se ascunde sub?... De ce vrea să mă ajute?... Ce urmărește...?!”

Copleșiți de această dominantă teamă am uitat că noua generație trebuie să fie descătușată de ea și să crească în cultul unei singure opreliști care în înțelepciunea sa poporul român o numește lapidar. „Am crescut cu frica lui Dumnezeu”. Să ne ajute El să ajungem la înțelegerea că aceasta este calea de izbăvire și că El este UNICUL de care să ne temem. Cei ce vor

creste în spiritul LUI nu vor gresi niciodata si nici nu vor regreta. Sa nu-L mai invocam numai când suntem coplesiti de neazuri ci sa cautam sa traим în spiritul LUI.